

Školní vzdělávací program

Základní umělecké školy Trutnov

„Uměním k radosti“

Základní umělecká škola Trutnov
Krakonošovo náměstí 73, Trutnov, 541 01
1. 9. 2024 - 13. vydání

Obsah

1	IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE.....	5
2	CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	6
2.1	Počet a velikost uměleckých oborů školy.....	6
2.2	Historie a současnost školy.....	6
2.3	Charakteristika pedagogického sboru.....	6
2.4	Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce	7
2.5	Vybavení školy a její podmínky	8
3	ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE	9
3.1	Zaměření školy.....	9
3.2	Vize školy	9
3.3	Společné cíle.....	9
4	VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	10
5	PŘÍPRAVKA ZUŠ TRUTNOV	11
5.1	HUDEBNÍ PŘÍPRAVKA	11
5.2	VÝTVARNÁ PŘÍPRAVKA.....	16
5.3	TANEČNÍ PŘÍPRAVKA.....	18
5.4	DIVADELNÍ PŘÍPRAVKA	19
6	VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU	20
6.1	ZPĚV	22
6.2	ZOBCOVÁ FLÉTNA.....	29
6.3	FLÉTNA.....	35
6.4	KLARINET	40
6.5	SAXOFON.....	45
6.6	BARYTON	49
6.7	LESNÍ ROH	53
6.8	TENOR.....	57
6.9	POZOUN.....	61
6.10	TRUBKA.....	65
6.11	TUBA.....	69
6.12	HOUSLE	73
6.13	HOUSLE A PÍSNIČKA	77
6.14	VIOLA.....	82
6.14	VIOLONCELLO.....	84
6.15	KONTRABAS	88

6.16	KYTARA.....	91
6.17	BASOVÁ KYTARA.....	95
6.18	KLAVÍR.....	98
6.19	*KLAVÍR A PÍSNIČKA.....	105
6.20	KLAVÍR V POPULÁRNÍ A JAZZOVÉ HUDBĚ	109
6.21	KEYBOARD	113
6.22	ELEKTRONICKÉ ZPRACOVÁNÍ HUDBY.....	116
	A ZVUKOVÁ TVORBA.....	116
6.23	VARHANY.....	121
6.24	AKORDEON	127
6.25	BICÍ NÁSTROJE	130
7	VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU	133
7.1	VÝTVARNÁ TVORBA.....	134
7.1.1	UMĚLECKÁ PRAXE VÝTVARNÉ TVORBY	144
7.2	POČÍTAČOVÁ GRAFIKA	145
7.2.1	UMĚLECKÁ PRAXE POČÍTAČOVÉ GRAFIKY	152
7.3	POČÍTAČOVÁ GRAFIKA A VÝTVARNÁ TVORBA	153
7.3.1	UMĚLECKÁ PRAXE VÝTVARNÉ TVORBY A POČÍTAČOVÉ GRAFIKY	154
8	VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU	155
8.1	SOUČASNÝ, KLASICKÝ A LIDOVÝ TANEC	156
8.1.1	UMĚLECKÁ PRAXE TANEČNÍHO OBORU.....	160
9	VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU.....	161
9.1	DIVADLO A LITERATURA	161
10	ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI.....	164
11	VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	164
	HODNOCENÍ ŽÁKŮ	165
11.1	Zásady a způsob hodnocení žáků	165
11.2	Hodnocení prospěchu žáků	165
11.3	Komisionální zkoušky.....	166
12	VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY	168

1 IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Předkladatel

Základní umělecká škola Trutnov
Krakonošovo náměstí 73, Trutnov, 541 01
IČ: 68247117
ředitel školy: Mgr. Blanka Matysková

Kontakty

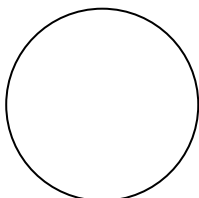
tel.: +420 499 815 845
email kancelář školy: info@zustrutnov.cz, zus.trutnov@volny.cz
email ředitel: matyskova@zustrutnov.cz
www.zustrutnov.cz

Zřizovatel

Město Trutnov
Slovanské náměstí 165, Trutnov, 541 01
IČ: 00278360, DIČ: CZ00278360

Platnost dokumentu

Tento školní vzdělávací program je platný pro Základní uměleckou školu Trutnov od 1. 9. 2024.

.....
Mgr. Blanka Matysková
ředitelka ZUŠ Trutnov

2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 Počet a velikost uměleckých oborů školy

ZUŠ Trutnov nabízí ke studiu všechny čtyři obory, které je možné studovat v základních uměleckých školách (hudební, výtvarný, taneční a literárně-dramatický). V každém oboru jsou možná různá studijní zaměření.

Pro zájemce ve věku od 5 let organizujeme přípravné studium, od 7 let pak základní studium I. stupně, které má 7 ročníků a od 14 let základní studium II. stupně, které má 4 ročníky, nabízíme také studium pro dospělé.

Kapacita školy je podle zřizovací listiny 840 žáků (od 1. 9. 2017, dříve 790 žáků), z toho (řádově) hudební obor 405, výtvarný obor 254, taneční obor 145 a literárně-dramatický obor 36 žáků. Kapacita školy je dlouhodobě naplněna.

2.2 Historie a současnost školy

První snahy o založení hudební školy v Trutnově se objevují bezprostředně po skončení Druhé světové války v září roku 1945. Jako první sídlo hudební školy byl vybrán objekt bývalé zemědělské školy v Novodvorské ulici. Prvním ředitelem nové hudební školy se stal pan Ludvík Merta. Dům na Krakonošově náměstí č. 73, sídlo bývalého trutnovského textilního továrníka Haase, byl hudební škole přidělen v roce 1957. Zpočátku se u nás vyučoval pouze obor hudební, v šedesátých letech přibyl obor výtvarný, později také obor taneční a literárně-dramatický. V druhé polovině osmdesátých let 20. st. probíhala dlouhodobá rekonstrukce Haasova paláce a učit se muselo v mnoha objektech po celém Trutnově (například výtvarný obor se stěhoval během dvou let nejméně třikrát). V jednu dobu dokonce hrozilo, že se škola do Haasova paláce nevrátí. Proti tomu se postavil tehdejší ředitel LŠU Stanislav Večeř, který – společně s učiteli a rodiči žáků – vytvořil tlak na vedení města, které od tohoto záměru nakonec ustoupilo. Po skončení rekonstrukce se LŠU opět vrátila do Haasova paláce. Ke konci osmdesátých let se škola rozrostla o budovu dřívější zvláštní školy ve Školní ulici 151 a výtvarný, taneční i literárně-dramatický obor tím konečně získal potřebné zázemí pro výuku. V roce 2009 byla škole do správy přidělena budova ve Školní ul. 13. Od roku 1998 má škola právní subjektivitu.

Funkci ředitele hudební školy (později lidové školy umění, nyní základní umělecké školy) postupně zastávali: Ludvík Merta, František Bažant, Michael Čákrť, Václav Hátle, Stanislav Večeř, Eva Pozděňová, Jan Vídeňský, Drahomíra Šafaříková, Karel Tománek, Tomáš Komárek, od r. 2014 Blanka Matysková.

ZUŠ Trutnov je v současnosti největší základní uměleckou školou v trutnovském regionu. Kromě základního poslání umělecké školy - vzdělávání žáků v uměleckých oborech – významně obohacujeme kulturní život celého města. Každoročně připravuje několik desítek koncertů, mezioborových projektů, výstav, divadelních i tanečních vystoupení pro školy i pro veřejnost, které zhlédnou stovky diváků.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor ZUŠ Trutnov je relativně stabilní. Ke změnám dochází průběžně přirozenou cestou (odchody do důchodu, MD, změna bydliště). Ve škole pracuje cca 45 učitelů. Pro práci v našem sboru se snažíme získávat mladé perspektivní pedagogy, vzhledem k příhraniční poloze města ale není nových kvalifikovaných uchazečů o práci nazbyt. Přesto je možné říci, že se dlouhodobě daří získávat nové pedagogy na uvolněná místa a zajišťovat průběžnou obměnu pedagogického sboru. V současné době je průměrný věk učitelů 43,4 roků. Učitelé se zapojují do dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, většina učitelů splňuje předepsanou odbornou i pedagogickou kvalifikaci.

2.4 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce

ZUŠ Trutnov pořádá každoročně několik desítek vystoupení, koncertů, výstav, divadelních i tanečních představení.

V hudebním oboru jsou to pravidelná žákovská a třídní vystoupení, vánoční, jarní, závěrečné a absolventské koncerty. Žáci také reprezentují školu při nejrůznějších městských akcích, soutěžích a přehlídkách. Navázali jsme kontakt s partnerským městem Trutnova německým Würzburgem, kde hostovali naše soubory i jednotliví žáci.

Výtvarný obor pořádá tematické výstavy prací žáků výtvarného oboru. Výstavní prostory nám pro tyto účely již několikrát poskytlo Muzeum Podkrkonoší v Trutnově a Galerie města Trutnova. Celoročně vystavujeme práce žáků výtvarného oboru ve všech třech budovách ZUŠ. V roce 2017 probíhal také mikroprojekt typu A "Krajina domova a její příběhy", který byl realizován městem Trutnov (hlavní partner) ve spolupráci se ZUŠ Trutnov a polským městem Swidnica (partner) ve spolupráci s MDK Swidnica. Každoročně se VO účastní výtvarného salonu Královských věnných měst.

Taneční obor patří k aktivním oborům školy. Ačkoliv pedagogický tým TO čítá pouze čtyři učitelky, pořádá každý rok několik ročníkových vystoupení. Vyvrcholením školního roku v tanečním oboru bývá velké závěrečné představení ve Společenském centru Trutnovska pro kulturu a volný čas (UFFO). Učitelky tanečního oboru také založily a pořádají multikulturní Dance festival Trutnov, který nabízí účastníkům taneční dílny pod vedením špičkových lektorů a účast na závěrečném představení v režii uznávaných tanečních choreografů.

Literárně-dramatický obor pořádá pravidelné vystoupení pro žáky trutnovských škol i veřejnost. Spolupořádá přehlídky dětských recitátorů na okresní i krajské úrovni.

Všechny obory se pravidelně zapojují do celonárodního happeningu ve veřejném prostoru ZUŠ OPEN, z významných projektů realizovaných v poslední době lze jmenovat 70 let ZUŠ Trutnov (2015), Český rok (2017), muzikál Zuškál (2018), koncerty „Jsme zpět“ (2021) a „Hity z filmového plátna“ (2023), projekt „Proměny“ (2024) aj. V době zavření škol kvůli epidemii koronaviru (COVID – 19) škola vyučovala formou distanční výuky. Vznikly zajímavé projekty, které škola prezentovala na svých facebookových stránkách (koncerty hudebního oboru, výtvarné projekty, absolventské výstupy žáků TO atd.)

2.5 Vybavení školy a její podmínky

hlavní budova - Haasův palác (Krakonošovo náměstí č. p. 73)

Novorenesanční Haasův palác z konce 19. století se nachází ve výhodné poloze uprostřed města a patří mezi nejceněnější historické památky Trutnova. V hlavní budově vyučujeme většinu předmětů hudebního oboru. Ve všech učebnách je klavír nebo pianino (případně digitální piano) a základní vybavení potřebné pro výuku. Všechny učebny jsou připojeny k internetu a jsou zde počítače. Učitelé mají k dispozici dvě kuchyňky a sborovnu s počítačem a kopírkou, všichni učitelé využívají ke své práci počítač přímo ve své třídě, který má při výuce hudby všestranné využití. V budově se také nachází ředitelna, kancelář školy, hudební sál pro žákovská vystoupení, počítačovou technikou vybavená učebna hudební teorie a archívy hudebních nástrojů, které postupně renovujeme, případně nahrazujeme novými nástroji.

Budova Haasova paláce prošla v posledních letech rozsáhlými úpravami. Bylo zcela přebudováno přízemí, kde vznikly nové učebny, šatna a nový hudební sál. V celé budově jsou nová sociální zařízení, elektrorozvody i odpady. Ve spolupráci s restaurátory byly do původní podoby zrenovovány historické interiérové dveře a opraven světlík nad hlavním schodištěm. V roce 2017 také došlo k rekonstrukci a opravě střešní krytiny a krovů. V roce 2019 proběhla renovace (repase, výměna) oken. V roce 2024 došlo k výmalbě chodeb a schodišť.

Prostorové vybavení je dostatečné, budova nabízí velmi dobré podmínky pro výuku.

budova A (Školní ulice č. p. 151)

Druhá budova ZUŠ Trutnov se nachází v těsné blízkosti hlavní budovy. Vyučujeme zde taneční, literárně-dramatický a výtvarný obor. V přízemí budovy jsou umístěny dva taneční sály s kompletním zázemím (šatny, sociální zařízení) a kabinet tanečního oboru. V prvním patře se nachází Divadýlko Trdýlko (malý divadelní sál pro cca 70 diváků) a učebny literárně - dramatického oboru. V druhém patře jsou učebny výtvarného oboru, včetně učebny počítačové grafiky.

Také tato budova prošla v minulých letech mnoha změnami. V přízemí byl vybudován zcela nový moderní taneční sál s kompletním zázemím, vznikla nová učebna počítačové grafiky, nová sociální zařízení. Podařilo se také zrealizovat stavebně náročné propojení se sousední budovou ZUŠ ve Školní ul. 13, což umožnilo učitelům výtvarného oboru využívat paralelně učebny v obou budovách. V roce 2018 proběhla rozsáhlá oprava interiéru i techniky divadelního sálu. V roce 2023 došlo k výměně všech oken, podle původních plánů a v roce 2024 proběhla výmalba chodeb, schodiště i zábradlí.

budova B (Školní ulice, č. p. 13)

Třetí budova nám byla zřizovatelem přidělena v roce 2009. V této budově využíváme sedm místností. Jsou to dvě učebny výtvarného oboru, místnost s keramickým kruhem a vypalovací pecí, zkušebna komorních hudebních souborů, zkušebna orchestrů, učebny dechových nástrojů. Všechny naše učebny prošly rekonstrukcí, je v nich nový nábytek, připojení k internetu a počítače. Učebny poskytují kvalitní podmínky pro výuku. Od roku 2009 se podařilo v budově zrekonstruovat krov a střešní krytinu, vyměnit elektrorozvody a opravit část sociálních zařízení. V roce 2015 se opravila další část sociálního zařízení a došlo k realizaci úsporných opatření pro vytápění tohoto objektu. V roce 2017 k úpravě parkoviště, které slouží především zaměstnancům školy. V roce 2019 proběhla sanace suterénu a I. podlaží a výměna dveří v této části budovy. V roce 2020 došlo k výměně oken budovy směrem do ulic Školní a Horská a v roce 2021 do ulice Hradební. V roce 2022 nám zřizovatel odebral dvě učebny ve druhém patře ve prospěch ZŠ kpt. Jaroše.

Ve všech třech budovách je zavedeno zabezpečovací zařízení na čipy.

3 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE

3.1 Zaměření školy

V ZUŠ Trutnov nejsme zaměřeni na jednu uměleckou oblast nebo žánr. Naší snahou je nabízet žákům vyváženou **pluralitu mnoha žánrů a směrů**, z nichž si žáci mohou vybírat.

Co se týká stylu pedagogické práce, jde nám v první řadě o **rozvoj vnitřní motivace** žáků ke zvolenému oboru, čemuž odpovídá motivační název našeho ŠVP: „Uměním k radosti“. Chceme vytvářet **bezpečné prostředí**, které žákům přináší mnoho inspirativních podnětů. Nepreferujeme zaměřenost na výkon. Účast a úspěch v soutěžích chápeme jako příjemné zpestření a obohacení výuky, nikoliv jako podstatný pedagogický cíl.

V hudebním oboru se žáci setkávají s širokou nabídkou různých hudebních stylů a žánrů. Seznamují se s hudbou klasickou, lidovou, populární i jazzovou v nejrůznějších úpravách a variacích. Nechceme vychovávat hudební specialisty, kteří budou „dokonalí“ v jedné úzce vymezené hudební oblasti, spíše nám jde o to, představit žákům hudbu v celé její šíři a kráse, aby si během studia mohl každý student vybrat, kterým směrem se vydá.

Také učitelé výtvarného oboru nejsou specializováni na jednu výtvarnou formu nebo techniku. Žáci se setkají s malbou, grafikou, keramikou, objektovou tvorbou i řezbářstvím a získávají tak přehled o celé paletě pohledů na výtvarné umění.

Princip vyváženosti různých přístupů i stylů preferujeme také v tanečním oboru. Dokladem toho je fakt, že náš taneční obor, jako jeden z posledních tanečních oborů v kraji, učí děti vedle současných tanečních směrů také základům klasického baletu. A ve stylizované podobě i lidový tanec (soubor ZHOR).

V oboru literárně-dramatickém se děti setkávají s díly nejslavnějších básníků a spisovatelů minulosti i současných mladých autorů. Kromě schopnosti interpretovat text rozvíjíme i schopnost improvizace a podporujeme pokusy o autorskou tvorbu.

3.2 Vize školy

Škola jako „Klíčení v umění“.

Škola jako nesmazatelná stopa poznání, tvořivosti a objevování svých schopností.

Škola jako možnost poznat svět umění a nalézat ho sami v sobě.

Škola jako brána, kterou děti vcházejí do světa umění.

Umění jako duha probarvuje jejich život a pomáhá jim objevit sebe sama.

Škola jako místo pro harmonický rozvoj a růst osobnosti.

3.3 Společné cíle

Při společné diskuzi definovali učitelé následujících pět společných cílů, které chceme naplňovat:

1. Vytvářet atmosféru svobody, důvěry a bezpečí, v němž se může dítě otevřít a být schopné přijímat i dávat, rozvíjet se v celé osobnosti, objevovat samo sebe a okolní svět.
2. Prostřednictvím umělecké činnosti pěstovat v dětech důležité charakterové vlastnosti (pracovitost, vytrvalost, umění naslouchat a spolupracovat, kritické myšlení).
3. Přípravovat talentované žáky pro další vzdělávání na školách s uměleckým nebo pedagogickým zaměřením.
4. Poskytnout žákům dostatek příležitostí k prezentaci výsledků svého snažení a obohacovat tím kulturní dění města i celého regionu.
5. Vést žáky k aktivní umělecké činnosti i po ukončení studia v ZUŠ.

4 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Strategie pro kompetenci k umělecké komunikaci	
<i>Žák disponuje vědomostmi a dovednostmi, které mu umožňují samostatně volit a užívat prostředky pro umělecké vyjádření.</i>	• dovednosti rozvíjíme pomocí moderní metodiky • žákům podáváme a učíme je podávat kvalitní zpětnou vazbu • v rámci studijních zaměření dbáme na obsahovou provázanost mezi předměty • získávané teoretické poznatky uvádíme do historických, kulturních aj. souvislostí a používáme princip učení ve spirále • principy teoretické vždy demonstrujeme a procvičujeme v rámci činností • žáky učíme diskutovat a respektujeme jejich názory • iniciujeme vlastní tvorbu žáka • při výuce na hudebním a tanečním oboru využíváme učební materiály vytvořené v rámci projektu "Nové dimenze výuky uměleckých předmětů na ZUŠ Trutnov" financovaného z operačního fondu Vzdělávání pro konkurenceschopnost
<i>Žák proniká do struktury a obsahu uměleckého díla a je schopen rozeznat jeho kvalitu.</i>	
Strategie pro kompetenci osobnostně sociální	
<i>Žák disponuje pracovními návyky, které jsou utvářeny soustavnou uměleckou činností a které formují jeho morálně volní vlastnosti a hodnotovou orientaci.</i>	• spolupracujeme s rodinou: vítáme přítomnost rodičů v hodinách výuky, zapojujeme členy rodiny do společných aktivit - na HO pravidelně pořádáme třídní schůzky a besídky, prostřednictvím žakovské knížky podrobně a srozumitelně instruujeme domácí přípravu a informujeme rodiče • žáky pozitivně motivujeme (dbáme na pestrost činností a výukových materiálů, volíme přiměřenou obtížnost, povzbuzujeme je) • stanovujeme krátkodobé i dlouhodobější cíle (výstavy, koncerty a představení...) - na HO sledujeme domácí přípravu (prostřednictvím Deníku cvičení)
<i>Žák se účelně zapojuje do společných uměleckých aktivit a uvědomuje si svoji odpovědnost za společné dílo.</i>	• zapojujeme žáky do plánování a organizace různých aktivit • žáky učíme spolupracovat ve skupině • spolupracujeme vzájemně mezi obory v rámci společných výukových projektů aj. školních akcí • společně s žáky hodnotíme výsledky spolupráce
Strategie pro kompetenci kulturní	
<i>Žák je vnímavý k uměleckým a kulturním hodnotám a chápe je jako důležitou součást lidské existence.</i>	• žákům i rodičům poskytujeme informace o kulturním dění prostřednictvím nástěnek, internetu i osobních pozvání na koncerty a kulturní akce • žáky vybízíme k reflexi kulturního dění • ve výuce reagujeme na kalendářní období, svátky a aktuální dění • do výuky začleňujeme folklór a místní tradice
<i>Žák aktivně přispívá k vytváření i uchování uměleckých hodnot a k jejich předávání dalším generacím.</i>	• zajímáme se o samostatné kulturní aktivity žáků a v rámci výuky je podporujeme • pořádáme vzdělávací akce a koncerty pro školy • iniciujeme kontakt starších žáků s mladšími

5 PŘÍPRAVKA ZUŠ TRUTNOV

Přípravné studium je v ZUŠ Trutnov rozčleněno podle jednotlivých oborů do následujících čtyř zaměření:

- **HUDEBNÍ PŘÍPRAVKA**
- **VÝTVARNÁ PŘÍPRAVKA**
- **TANEČNÍ PŘÍPRAVKA**
- **DIVADELNÍ PŘÍPRAVKA**

5.1 HUDEBNÍ PŘÍPRAVKA

Přípravné studium pro I. stupeň je určeno dětem od 5 let věku. Vyučují se zde předměty hudební dílna, písňový soubor a sborový zpěv. Vedle těchto kolektivně vyučovaných předmětů mohou žáci vzhledem ke své zralosti a aktuální nabídce školy navštěvovat i výuku hry na nástroj nebo sólového zpěvu. Tyto předměty jsou vyučovány individuálně či ve skupině 2 dětí.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- **hudební dílna**
- **sborový zpěv**
- **hra na nástroj/sólový zpěv** (dle budoucího studijního zaměření)

VZDĚLÁVACÍ OBSAH POVINNÝCH PŘEDMĚTŮ HUDEBNÍ PŘÍPRAVKY

hudební dílna

1. ročník – Žák:

v rámci řízené kolektivní improvizace

- experimentuje se zvuky (nástrojů, předmětů i vlastního hlasu a těla)
- v roli dirigenta řídí smluvenými gesty kolektivní improvizaci
- jako hráč reaguje na gesta dirigenta
- reaguje na zvuky spoluhráčů
- je schopen vyjádřit svůj dojem ze hry (např. přirovnáním k nějakému jevu)

s použitím svého hlasu, těla a jednoduchých nástrojů

- rytmizuje i melodizuje různá slova
- zopakuje jednoduchý motiv
- při cvičeních udrží tempo
- jednoduše improvizuje

2. ročník – Žák:

- zapíše houslový klíč a stupnici C-dur do notové osnovy
- v notovém zápisu identifikuje: notovou osnovu, takt, taktovou čáru, notu a pomlku celou, půlovou, čtvrtovou, osminovou
- při hře a zpěvu reaguje na verbální pokyny - rozliší dynamiku p, f
- zpívá opěrné písně pro stupně v durové tónině (1., vrchní 2., 3., 5., 8., spodní 5.)
- zazpívá 1. stupeň podle kadence
- je schopen začít zpívat (zahrát na nástroji začátek) opěrné písně pro různé stupně podle předešlé v různých tóninách
- na klaviatuře najde tóny C a předvede nejmenší a největší možnou vzdálenost mezi dvěma tóny
- sluchem odliší oktávu od jiných intervalů
- vytvoří ostinátní doprovod k písni
- sluchem rozlišuje tón, dvojjzvuk a akord
- rozezná sluchem durový a mollový tónorod
- improvizuje závěti
- reaguje dle pokynů na průběh poslouchané hudby (vyjádří např. dynamiku, metrum, rytmiku, intonaci...)

sborový zpěv

1. a 2. ročník – Žák:

- umí zaujmout správnou pozici těla pro zpěv
- zvládne nádech do břicha

- předvede zřetelnou výslovnost
- zpívá přirozeným hlasem
- zopakuje slyšené tóny
- zpívá z paměti jednohlasé písně
- drží tempo a rytmus naučené písně
- je schopen na základě upozornění opravit intonaci
- je schopen správně reagovat na základní dirigentská gesta

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VOLITELNÝCH PŘEDMĚTŮ HUDEBNÍ PŘÍPRAVKY

hra na akordeon

1. a 2. ročník – Žák:

- popíše nástroj
- ukáže správné sezení, držení nástroje a postavení rukou
- zvládá správné základní funkci měchu
- orientuje se v pětiprstové prstové poloze
- zvládá jednoduché písně v pravé ruce

hra na basovou kytaru

1. a 2. ročník – Žák:

- pojmenuje struny a popíše nástroj
- předvede správný postoj a držení nástroje
- zvládne základní prvky techniky rozeznívání strun
- hraje převážně na prázdných strunách různá rytmická cvičení
- zahraje jednoduchou melodii (píseň) z paměti

hra na bicí nástroje

1. a 2. ročník – Žák:

- má správné držení těla a držení paliček
- pojmenuje používané nástroje
- zvládne základní úhozy a hru na malý buben
- hraje celé, půlové, čtvrté a osminové noty ve 2/4 a 3/4 taktu
- zvládne zopakovat jednoduchý rytmický motiv
- opakuje kratší fráze
- orientuje se v jednoduchém rytmickém zápisu
- hraje jednoduchý rytmický doprovod buď na velký, nebo malý buben společně s jiným nástrojem

hra na housle

1. a 2. ročník – Žák

- popíše nástroj a pojmenuje jeho jednotlivé části
- pojmenuje struny
- předvede přípravná a uvolňovací cvičení, která vedou ke správnému držení houslí a smyčce
- ovládá základní postoj při hře
- předvede správné postavení levé ruky a durový prstoklad
- zvládne správné držení smyčce
- zvládne vyrovnaný tah smyčce na prázdných strunách uprostřed smyčce a horní polovinou
- hraje v prstokladu dur jednoduché písně a cvičení pizzicato podle číselného prstokladu nebo z paměti

hra na violu

1. a 2. ročník – Žák

- popíše nástroj a pojmenuje jeho jednotlivé části
- pojmenuje struny
- předvede přípravná a uvolňovací cvičení, která vedou ke správnému držení houslí a smyčce
- ovládá základní postoj při hře
- předvede správné postavení levé ruky a durový prstoklad
- zvládne správné držení smyčce
- zvládne vyrovnaný tah smyčce na prázdných strunách uprostřed smyčce a horní polovinou
- hraje v prstokladu dur jednoduché písně a cvičení pizzicato podle číselného prstokladu nebo z paměti

hra na housle a písnička

1. a 2. ročník – žák:

- správně popíše nástroj a jeho části
- pojmenuje struny
- s dopomocí učitele předvede správné držení nástroje, smyčce a postoj při hře
- zahraje pizzicato a arco jednoduchou melodii a doprovod k ní
- sehraje jednoduchou písničku se spolužákem/spolužačkou nebo skupinou spolužáků
- předvede souhru na žákovském vystoupení
- hraje melodie a doprovody prstoklady, které odpovídají tónině D dur a G dur
- při hraní rozlišuje půltónový a celotónový prstokladový krok

hra na keyboard

1. a 2. ročník – Žák:

- popíše nástroj a základní pravidla péče o něj
- zvládne správné sezení a postavení rukou na klaviatuře
- využívá základní úhozy pro hru na elektronický klávesový nástroj
- reprodukuje jednoduché melodie dle sluchu v rozsahu jedné oktávy
- hraje jednoduché melodie z not
- využívá jednorstý doprovod k jednoduchým písním

hra na klavír (2 – 6 ruční)

hra na klavír a varhany

1. a 2. ročník – Žák:

- orientuje se na klávesnici (rozeznává skupiny dvou a tří černých)
- vyhledá jednotlivé tóny na klaviatuře
- hraje rytmické a melodické ozvěny portamentovým úhozem
- zahraje jednoduchou píseň (říkadlo) podle sluchu v rozsahu 5 tónů, je schopen ji transponovat
- zahraje jednoduchou píseň v unisonu (obě ruce)
- píseň doprovodí dudáckou kvintou
- rozezná sluchem a zrealizuje krátký a dlouhý tón
- sluchově rozliší a zahraje silně a slabě
- dokáže zmelodizovat říkadlo dle vlastní fantazie (pohádku, příběh, bajku)
- účastní se čtyřruční hry s učitelem (vnímá metrum, rytmus, tempo písně)

hra na kytaru

1. a 2. ročník – Žák:

- předvede správně držení nástroje (levá noha na podložce, hlavice kytary ve výši očí, uvolněná ramena a ruce, zakulacené prsty)
- rozlišuje označení prstů pravé a levé ruky
- hraje v 1. poloze na třech strunách
- zahraje jednoduchou melodii (píseň) z paměti
- pojmenuje struny a popíše nástroj

hra na lesní roh

1. a 2. ročník – Žák:

- umí složit nástroj (nástroj, nátrubek)
- ví, jak o nástroj pečovat (čištění, mazání)
- předvede správné držení nástroje a správný postoj
- zná základy správného tvoření tónu a nasazení
- zná základy správného dýchání
- je schopen zahrát na nátrubek rovný tón
- je schopen zahrát rovný tón na nástroj (trubka, kornet, kapesní trubka, lesní roh, lesnice a pod.)
- rozpozná notovou osnovu, houslový klíč, notu celou, půlovou, čtvrtovou, 4/4 a 3/4 takt
- hraje jednoduché písně, říkadla a pod. v rozsahu alespoň c1-e1

hra na přípravný nátrubkový nástroj

1. a 2. ročník – Žák:

- umí složit nástroj (nástroj, nátrubek)
- ví, jak o nástroj pečovat (čištění, mazání)
- předvede správné držení nástroje a správný postoj
- zná základy správného tvoření tónu a nasazení
- zná základy správného dýchání
- je schopen zahrát na nátrubek rovný tón
- je schopen zahrát rovný tón na nástroj (trubka, kornet, kapesní trubka, lesní roh, lesnice a pod.)
- rozpozná notovou osnovu, houslový klíč, notu celou, půlovou, čtvrtovou, 4/4 a 3/4 takt
- hraje jednoduché písně, říkadla a pod. v rozsahu alespoň c1-e1

hra na trubku

1. a 2. ročník – Žák:

- umí složit nástroj (nástroj, nátrubek)
- ví, jak o nástroj pečovat (čištění, mazání)
- předvede správné držení nástroje a správný postoj
- zná základy správného tvoření tónu a nasazení
- zná základy správného dýchání
- je schopen zahrát na nátrubek rovný tón
- je schopen zahrát rovný tón na nástroj (trubka, kornet, kapesní trubka, lesní roh, lesnice a pod.)
- rozpozná notovou osnovu, houslový klíč, notu celou, půlovou, čtvrtovou, 4/4 a 3/4 takt
- hraje jednoduché písně, říkadla a pod. v rozsahu alespoň c1-e1

hra na violoncello

1. a 2. ročník – Žák:

- popíše nástroj a pojmenuje jeho jednotlivé části
- pojmenuje struny
- předvede přípravná a uvolňovací cvičení, která vedou ke správnému držení violoncella a smyčce
- zvládá základní postavení těla při hře
- předvede správné postavení levé ruky a durový prstoklad
- zvládne správné držení smyčce
- zvládne vyrovnaný tah smyčce na prázdných strunách uprostřed smyčce a horní polovinou
- hraje v prstokladu dur jednoduché písně a cvičení pizzicato podle číselného prstokladu nebo z paměti

hra na zobcovou flétnu

1. a 2. ročník – Žák:

- umí složit nástroj
- ukáže, jak o hudební nástroj pečovat
- předvede správný postoj a držení nástroje
- používá základy brániční techniky
- správně tvoří tón
- ukáže v notách houslový klíč, notovou osnovu, takt 4/4, notu a pomlku celou, půlovou, čtvrtovou
- hraje v rozsahu g1-c2
- hraje v taktu 4/4, 3/4
- zvládne zopakovat velmi jednoduchý předebraný motiv
- hraje velmi jednoduché lidové písně, popěvky a říkadla s harmonickým a rytmickým doprovodem

hra na zobcovou flétnu (přípravný nástroj ve studijních zaměřeních Baryton, Lesní roh, Pozoun, Tenor, Tuba)

1. a 2. ročník – Žák:

- umí složit nástroj
- ukáže, jak o hudební nástroj pečovat
- předvede správný postoj a držení nástroje
- používá základy brániční techniky
- ukáže v notách houslový klíč, notovou osnovu, takt 4/4, notu a pomlku celou, půlovou, čtvrtovou
- hraje v rozsahu g1-c2
- hraje v taktu 4/4, 3/4
- zvládne zopakovat velmi jednoduchý předebraný motiv
- hraje velmi jednoduché lidové písně, popěvky a říkadla s harmonickým a rytmickým doprovodem
- je schopen zahrát na nátrubek rovný tón

sólový zpěv

1. a 2. ročník – Žák:

- zvládne správný postoj
- umí se nadechnout do břicha (dýcháme jako kočička, když spí apod.)
- umí správně vyslovit známá říkadla a texty písniček
- zpívá ve střední poloze
- procvičuje vyšší polohu hlasu glisandem, zvuky zvířátek apod.
- zpívá jednoduché lidové a umělé písně

zpěv v souboru

souborová a orchestrální hra

1. a 2. ročník – Žák:

- reaguje během hry na pokyny vedoucího spoluhráče (tempo, dynamika)
- dodržuje domluvené nástupy a závěr

UČEBNÍ PLÁN HUDEBNÍ PŘÍPRAVKA

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 1

	1. r.	2. r.
sborový zpěv	0,5	0,5
hudební dílna	1	1
povinně celkem	1,5	1,5
Volitelný předmět:		
hra na akordeon, hra na basovou kytaru, hra na bicí nástroje, hra na housle, hra na violu, hra na housle a písnička, hra na keyboard, hra na klarinet, hra na klavír (2 - 6 ruční), hra na klavír a varhany, hra na kytaru, hra na lesní roh, hra na přípravný nátrubkový nástroj, hra na trubku, hra na violoncello, hra na zobcovou flétnu, sólový zpěv, souborová a orchestrální hra, zpěv v souboru	1	1

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hudební dílna je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků, zpěv v souboru a souborová a orchestrální hra ve skupině min. 2 žáků
- Předmět sborový zpěv je vyučován kolektivně. Počet žáků ve skupině je dán podmínkami školy.
- Výuku hry na nástroj či sólového zpěvu mohou žáci navštěvovat již od prvního ročníku hudební přípravy, ale pouze výjimečně po dohodě s pedagogem a vedením školy.
- Výuka hry na nástroj je v hudební přípravce vyučována individuálně nebo ve skupině 2-4 žáků, souborová hra a korepetice se realizují skupinově v rámci těchto hodin.

5.2 VÝTVARNÁ PŘÍPRAVKA

Dvouletá příprava je určena dětem od 5 let věku. Učí se zde prostřednictvím spontánního tvoření reagovat na vlastní prožitky i okolní svět, experimentováním s různými materiály a nástroji se seznamují s jejich pestrostí, vlastnostmi a možnostmi využití.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

▪ přípravná výtvarná výchova

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

přípravná výtvarná výchova

1. a 2. ročník – Žák:

kresba:

- umí použít linku i plochu nástroje
- pojmenuje základní kreslířské materiály
- při výtvarných etudách experimentuje s linkou
- porovnává různé stopy materiálu a nástroje (tužky, rudky, uhle, pera, dřívka, štětce, stopy rukou, hadříků, motouzů a otisky, rozfoukávaná skvrna...)
- ve výsledcích svého experimentování popíše a rozliší náhodné i záměrné efekty a tyto efekty následně použije
- věnuje se tematické tvorbě (autenticky reaguje na svůj prožitek a fantazii)
- pomocí zpětné vazby si uvědomuje svou individualitu (osobitost projevu)
- v rámci kompozičních etud řeší vlastnosti plochy a prvek v ploše, vzájemné poměry prvků, kompozici světlostní i lineární dynamickou / statickou, harmonickou / disharmonickou, řád / chaos

malba:

- pojmenuje základní malířské materiály
- vyjádří své asociace k barvám
- míchá barevné odstíny v temperě
- pozná barvy základní a podvojně
- při výtvarných etudách experimentuje s barvou a barevnou skvrnou a porovnává různé stopy materiálu a nástroje (štětce, stopy rukou, hadříků, vytírání houbou, otisky...)
- ve výsledcích svého experimentování popíše a rozliší náhodné i záměrné efekty a tyto efekty následně použije
- pomocí šablony množí tvar stříkáním (přes sítko, foukacími fixy a fixírkou), rozíráním barvy (suchý pastel, tužka, tempera...)
- rozlišuje hustou a řídkou barvu
- v rámci kompozičních etud řeší kompozici barevnou dynamickou / statickou, harmonickou / disharmonickou, řád / chaos
- pomocí zpětné vazby si uvědomuje svou individualitu (osobitost projevu)

grafika a písmo:

- vytváří pomocné a jednoduché grafické techniky hravě a za účelem pochopení principu (frotáž, rytá kresba, proškrabování tušové vrstvy a vrstvy voskových pastelů, koláž a její otisk, tisk z vystřihovánek, tisk z posouvané šablony, snímání struktur pomocí válečku, tiskátka z různých materiálů, vymývání klovatiny, monotyp a protiskový monotyp)
- ve výsledcích svého experimentování popíše a rozliší náhodné i záměrné efekty a tyto efekty následně použije
- otisky dotváří a dále zpracovává pomocí jiných technik

prostorová tvorba a práce v materiálu:

- hravě využívá odpadový materiál
- daný předmět dotvoří či přetvoří dle fantazie
- v rámci cvičení vytváří rytmické kompozice v prostoru a ploše
- vytváří kompozice plošné a prostorové s užitím kontrastu (tvarů, barev, struktur...)
- experimentuje s různými materiály a srovnává jejich vlastnosti

dekorativní tvorba:

- vytváří dekor v různých technikách a materiálech

keramika a modelování:

- porovnává vlastnosti hlíny s jiným materiálem (dřevo, kámen...)
- vymačkaná keramika
- umí modelovat z jednoho kusu
- experimentuje s různými materiály při úpravě povrchu hlíny (stopy, otisky...)
- využívá hlínu jako pomocný materiál (pro sádrový odlitek, kašírování masky a hlavy, tiskátka...)

výtvarná kultura:

- vysvětlí pojmy: plný a dutý tvar
- rozliší malbu a kresbu
- ve vlastní tvorbě reaguje na zhlédnutou výstavu
- je schopen popisovat díla na základě přirovnání a vlastních asociací

- vysvětlí stručně význam původ křesťanských svátků Vánoc a Velikonoc

UČEBNÍ PLÁN VÝTVARNÁ PŘÍPRAVKA

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 2

	1. r.	2. r.
přípravná výtvarná výchova	2	2

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět přípravná výtvarná výchova je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Žáci přípravy mohou být výjimečně zařazeni do skupiny starších žáků.

5.3 TANEČNÍ PŘÍPRAVKA

Dvouletá taneční příprava je určena dětem ve věku od 5 let. Připravuje žáky na budoucí studium. Výuka je zaměřena na rozvíjení taneční tvořivosti, hudebního a prostorového vnímání. Přirozenou formou jsou rozvíjeny pohybové dovednosti dětí.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- **přípravná taneční výchova**

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

přípravná taneční výchova

1. a 2. ročník – Žák:

- zvládá jednoduché pohybové a taneční hry se zpěvem a říkadly, s doprovodem dětských rytmických nástrojů
- dbá na správné držení těla v základních polohách na místě i v základních prvcích pohybu z místa
- rozliší základní polohy na místě a předvede je
- rozliší a předvede základní prvky pohybu z místa (chůze, běh)
- reaguje na změnu tempa, dynamiky a nálady v hudbě
- zvládá základní prostorové útvary (kruh, řada, zástup)
- prokáže:
 - správné držení těla a orientace na těle
 - znalost základních poloh na místě
 - základní prostorové útvary
 - reakci na změnu v hudbě, přípravu a reakci na 1. dobu
 - improvizaci na jednoduchý námět

UČEBNÍ PLÁN TANEČNÍ PŘÍPRAVKA

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 3

	1. r.	2. r.
přípravná taneční výchova	1,5	1,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět přípravná taneční výchova je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Žáci přípravy mohou být výjimečně zařazeni do skupiny starších žáků.

5.4 DIVADELNÍ PŘÍPRAVKA

Jednoletá příprava je určena zájemcům o studium na literárně-dramatickém oboru od 6 let věku. Děti zde formou hry rozvíjí vlastní tvořivost a smyslové vnímání a účastní se drobných představení pro rodiče a veřejnost.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- **přípravná dramatická výchova**

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

přípravná dramatická výchova

1. ročník – Žák:

- rozpozná prostor jeviště a hlediště
- zahraje jednoduché rytmy na Orffovy nástroje
- v básních a písních ovládá tempo a hlasitost hlasového projevu
- spolupracuje s druhým při jednoduchých hrách

UČEBNÍ PLÁN DIVADELNÍ PŘÍPRAVKA

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 4

	1. r.
přípravná dramatická výchova	1,5

- Předmět přípravná dramatická výchova je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Žáci přípravy mohou být výjimečně zařazeni do skupiny starších žáků.

6 VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU

CHARAKTERISTIKA HUDEBNÍHO OBORU

V hudebním oboru se děti učí prostřednictvím různých hudebních činností prožívat a tvořit hudbu, porozumět hudebnímu jazyku a umět jej použít jako prostředek komunikace se světem a sebou samým.

Hudební obor umožňuje zájemcům vzdělávání v různých oblastech dle nabízených studijních zaměření:

	Oddělení	Studijní zaměření
HUDEBNÍ OBOR	ZPĚV	▪ ZPĚV
	DECHOVÉ NÁSTROJE	▪ ZOBCOVÁ FLÉTNA ▪ FLÉTNA ▪ KLARINET ▪ SAXOFON ▪ TRUBKA ▪ LESNÍ ROH ▪ BARYTON ▪ POZOUN ▪ TENOR ▪ TUBA
	SMYČCOVÉ NÁSTROJE	▪ HOUSLE ▪ VIOLA ▪ HOUSLE A PÍSNIČKA ▪ VIOLONCELLO ▪ KONTRABAS
	STRUNNÉ NÁSTROJE	▪ KYTARA ▪ BASOVÁ KYTARA
	KLÁVESOVÉ NÁSTROJE	▪ KLAVÍR ▪ KLAVÍR A PÍSNIČKA ▪ JAZZOVÝ KLAVÍR ▪ KEYBOARD ▪ ELEKTRONICKÉ ZPRACOVÁNÍ HUDBY A ZVUKOVÁ TVORBA ▪ AKORDEON ▪ VARHANY
	BICÍ NÁSTROJE	▪ BICÍ NÁSTROJE

PROFIL ABSOLVENTA HUDEBNÍHO OBORU

- je schopen hudebního prožitku
- rozumí základům hudební teorie a orientuje se v notovém zápisu
- má základní znalosti a dovednosti ve svém oboru (je schopen samostatně nastudovat a poučeně interpretovat skladby různých žánrů a stylových období, uplatní se v hudebním souboru, nebojí se osobitého hudebního projevu)
- má správné a efektivní pracovní návyky, je motivovaný k dalšímu sebevzdělávání a sebezdokonalování ve svém oboru
- má zájem o současné kulturní dění, kriticky hodnotí vlastní i cizí výkony a rozpozná kvalitu
- je schopen kultivovaného veřejného projevu
- má úctu k tradici a váží si práce druhých lidí

ORGANIZACE VÝUKY A PRŮBĚH STUDIA V HUDEBNÍM OBORU

Dvouletá hudební příprava připravuje děti 5 – 7leté na budoucí studium. Žáci jsou do hudební přípravy přijímáni na základě praktické zkoušky prověřující základní hudební schopnosti a psychomotorickou i sociální zralost.

V kolektivně vyučovaných předmětech se děti věnují zpěvu, hře na jednoduché rytmické i melodické nástroje a aktivnímu poslechu hudby. V rámci různých aktivit se učí naslouchat zvukům i tónům a jejich pomocí se tvořivě vyjadřovat. Důraz je kladen na prožitek a sdílenou radost. Děti se prostřednictvím činností naučí rozpoznávat základní hudební prostředky a získají vhled do systému notového písma.

V přípravce začínají žáci vedle kolektivně vyučovaných předmětů navštěvovat i individuální či skupinovou výuku hry na nástroj nebo sólového zpěvu - dle svého budoucího studijního zaměření. Nabídka studijních zaměření je proměnlivá dle aktuálních možností školy. Žáci hudební přípravy konají praktickou zkoušku zjišťující studijní předpoklady. Výběr budoucího studijního zaměření schvaluje vedení školy na základě výsledků této praktické zkoušky a také s ohledem na doporučení učitelů kolektivních předmětů v hudební přípravce.

První stupeň má 7 ročníků a je určen žákům z hudební přípravy a novým zájemcům od 7 let věku. Uchazeči si vybírají jedno z aktuálně nabízených studijních zaměření.

Všichni žáci navštěvují od 1. do 6. ročníku kolektivně vyučovaný předmět hudební nauka, kde si ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti.

Dle zvoleného zaměření se děti věnují interpretaci písní a skladeb různých stylů a žánrů, zpočátku vedeni učitelem, ale postupně směřování k úplné samostatnosti. Výuka hry na nástroj a sólového zpěvu probíhá většinou individuálně, někdy ve skupině 2 – 4 žáků. Běžná týdenní hodinová dotace na individuální výuku je 1 vyučovací hodina, ředitel může rozhodnout o jejím navýšení ve výjimečných případech (příprava na soutěž, přijímací zkoušky apod.) Ve vyšších ročnících děti uplatňují a rozvíjí své dovednosti v různých školních souborech.

Druhý stupeň má 4 ročníky a je určen absolventům I. stupně nebo novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné znalosti a dovednosti. Přípravný ročník II. stupně je pro nové uchazeče od 13 let věku, kteří prokážou vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně daného studijního zaměření. Žáci na II. stupni získávají celkový přehled o hudbě prostřednictvím studia skladeb různých stylů a žánrů. V rámci sólové hry se profilují dle svého zájmu a vkusu a vedle toho se uplatňují ve školních souborech. Studium je koncipováno tak, aby absolventi byli schopni zapojit se aktivně do uměleckého života jako hráči či vedoucí amatérských hudebních souborů.

Škola organizuje i studium pro dospělé (SPD) určené absolventům II. stupně, kteří chtějí nadále prohlubovat své vzdělání a také novým uchazečům, kteří prokážou potřebné znalosti a dovednosti v daném oboru. Učitel tvoří pro studenta individuální vzdělávací plán na základě jeho konkrétních představ a potřeb. Cílem je rozvíjet a utvrzovat dovednosti a schopnosti získané při studiu ve II. cyklu a připravit studenta pro hru v orchestrech a souborech. Studium probíhá podle učebního plánu pro II. stupeň.

6.1 ZPĚV

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studijní zaměření ZPĚV je určeno zájemcům, kteří rádi zpívají a chtějí se naučit dobře ovládat svůj hlas.

Studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 let věku. Vyučují se zde předměty hudební dílna a sborový zpěv. Vedle toho žáci mohou začít navštěvovat skupinovou výuku sólového zpěvu, kde si osvojují základy správné dechové techniky, tvoření tónu a výslovnosti.

V rámci I. sedmiletého stupně žáci zpívají ve školním sboru a navštěvují hodiny sólového zpěvu, kde se učí velké množství písní různých žánrů. V repertoáru převládají písně lidové a tvorba současných skladatelů pro děti. V hodinách sólového zpěvu se žáci učí zpívat i jednoduché dvojhlasy či trojhlas a zvládat zpěv s doprovodem. Všichni žáci navštěvují od 1. do 6. ročníku kolektivně vyučovaný předmět hudební nauka, kde si ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti. První stupeň završí žáci absolventským vystoupením.

Čtyřleté studium druhého stupně je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou základní hudební znalosti a dovednosti. Žáci rozšiřují svůj hlasový rozsah, studují náročnější písně a skladby různých historických i současných stylů a žánrů, vedle sólového zpěvu se věnují dle vlastního výběru zpěvu komornímu nebo sborovému. Studium ukončí veřejným absolventským vystoupením.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY POVINNÉ

- **hudební nauka**
- **sborový zpěv**
- **zpěv v souboru**
- **sólový zpěv**
- **komorní zpěv**

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

hudební nauka

I. stupeň

1. ročník – Žák:

notový zápis

- vyjmenuje hudební abecedu
- pojmenuje noty s posuvkami
- zapíše do notové osnovy houslový klíč a noty c^1 – c^2
- pozná basový klíč
- pozná notu a pomlku celou, půlovou, čtvrtovou, osminovou
- podle předznamenání taktu určí počet dob
- umí správně vyslovit i použít základní italské názvosloví
- vymýšlí a opakuje krátký rytmický motiv
- zahraje z not jednoduchý rytmus ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- vymýšlí a zapisuje do not jednoduché rytmické motivy

tónový systém a harmonie

- orientuje se na klaviatuře
- sluchem rozlišuje tón, dvojjzvuk a trojjzvuk
- rozliší sluchem durový a mollový trojjzvuk a tónorod písně
- zpívá opěrné písně pro stupně v durové tónině (1,3,5) a vrchní intervaly (1-6)
- určí tóniku
- vytvoří doprovod ke známé písni s použitím ostinata či prodlevy

hudební forma a výrazové prostředky

- improvizuje závěti
- při poslechu doprovázeném činností vyjádří dynamický a agogický průběh skladby

- vyjádří charakter poslouchané skladby pomocí vhodného přirovnání

2. ročník – Žák:

notový zápis

- pojmenuje různé oktávy
- zapíše noty g - c³
- v melodickém diktátu zapisuje stupnicový postup a rozložený tónický kvintakord
- vysvětlí vztah mezi notou celou, půlovou, čtvrtovou, osminovou, šestnáctinovou
- orientuje se ve zkráceném zápisu (repetice, prima volta a seconda volta)

rytmus

- zahraje podle not jednoduchý rytmus ve 2/4, 3/4 a 4/4 taktu
- v taktech 2/4, 3/4 a 4/4 určí těžké a lehké doby
- ukáže základní dirigentské gesto
- předvede metrum a rytmus písně

tónový systém a harmonie

- ve stupnici C-dur s pomocí klaviatury určí polohu půltónů a označí je v notovém zápisu
- na klaviatuře hraje durové stupnice od různých tónů podle sluchu, zapisuje je do not a označuje půltónové kroky
- tvoří na klaviatuře kvintakordy dur/moll, jmenuje tóny a zapíše do not
- při poslechu jednoduché lidové písně s doprovodem určí harmonický zlom
- vytvoří doprovod ke známé písni s použitím T, D

hudební forma a výrazové prostředky

- v jednoduché melodii identifikuje předvěti a závěti
- v malé písňové formě identifikuje opakování, návrat a kontrast částí
- poslechem rozliší a jednoduše charakterizuje vybrané písňové žánry

3. ročník – Žák:

notový zápis

- zapíše jednoduchý rytmus s použitím šestnáctinových not
- určí polohu c¹ v basovém klíči
- určí rytmickou hodnotu noty s tečkou
- vysvětlí vybrané pojmy

rytmus

- hraje z not a opakuje složitější rytmy

tónový systém a harmonie

- podle sluchu tvoří různé durové stupnice a odvodí předznamenání příslušných tónin
- v diktátu zapíše jednoduchou melodii v různých tóninách
- sluchem rozliší dur / moll stupnici
- vysvětlí vlastními slovy pojmy stupnice a tónina, předznamenání
- vyjmenuje postup #, b
- vyjmenuje intervaly 1 – 8 a pozná je v notovém zápisu
- hraje rozložené akordy podle akordových značek
- vysvětlí rozdíl mezi dur a moll kvintakordem (v. 3 / m. 3)

hudební forma a výrazové prostředky

- rozdělí hudební nástroje do skupin
- jmenuje různé hudební ansámby
- vyjmenuje a charakterizuje pěvecké hlasy (soprán, alt, tenor, bas)
- vlastními slovy vysvětlí pojmy: opera, árie, píseň, sbor, sólo, hudba instrumentální a vokální

4. ročník – Žák:

rytmus

- čte rytmus v osminových taktech
- z not hraje synkopy, tečkované rytmy, trioly, ligatury

tónový systém a harmonie

- sluchem rozliší stupnici moll aiolskou, harmonickou a melodickou
- ukáže na příkladu stupnice paralelní a stejnojmenné
- tvoří melodii v mollové tónině s vybočením do paralelní tóniny
- s pomocí klaviatury tvoří vzestupné intervaly čisté, velké a malé od různých tónů a zapisuje je do not
- sluchem rozlišuje vybrané intervaly
- vyjmenuje stupnice do 5 křížků a béček a určí jejich předznamenání
- určí hlavní a vedlejší harmonické funkce

hudební forma a výrazové prostředky

- objasní původ tradičních svátků a uvede příklady hudby, která s nimi souvisí

5. ročník – Žák:

tónový systém a harmonie

- určí předznamenání durových tónin do 5 křížků a béček
- tvoří zvětšené a zmenšené intervaly
- na příkladu ukáže enharmonickou záměnu
- napíše a pojmenuje noty s dvojitou posuvkou
- vytvoří podle návodu stupnici celotónovou, pentatonickou, chromatickou
- vysvětlí pojem septakord, sluchem rozliší vybrané druhy septakordu
- určí základní harmonické funkce v různých durových tóninách
- hraje rozložené kvintakordy a septakordy podle akordových značek

- vytvoří a pojmenuje obraty tónického kvintakordu
- jednoduše improvizuje melodii v základním 12-taktovém bluesovém schématu

hudební forma a výrazové prostředky

- rozlišuje v hudebním zápisu vybrané melodické ozdoby
- poslouchá skladby různých stylových období a žánrů; s pomocí učitele a partitury charakterizuje skladbu na základě daných kategorií; výstupy tohoto rozboru srovnává s charakteristickými znaky daného stylu či žánru, nebo s jejich pomocí skladbu správně přiřadí k určitému stylu a žánru
 - **obsazení:** určí nástrojové složení, rozpozná typická tělesa hudby instrumentální i vokální, rozliší typy zpěvních hlasů a sborů
 - **harmonie:** určí tóninu a přechody do jiné tóniny, rozliší homofonii / polyfonii, určí počet hlasů
 - **metro – rytmické vztahy:** rozliší metrum pravidelné / nepravidelné (střídavé), zvolí správné přívlasky pro rytmus (monotónní, pestrý, repetitivní, proměnlivý, synkopovaný, rovný, výrazný, nevýrazný, taneční, pravidelný, nepravidelný)
 - **tempo a agogika, dynamika:** popíše dynamický a tempový průběh skladby, rozpozná kontrasty, popíše gradační prostředky
 - **melodika:** charakterizuje melodii pomocí různých přívlasků (něžná, zasněná, drsná, křehká, bojovná, zpěvná, nezpěvná...)
 - **forma:** rozliší hudbu periodickou / neperiodickou, rozpozná opakování, návrat a kontrast částí, rozpozná vybrané hudební formy, ve variacích popíše způsob obměny tématu
 - **text:** určí jazyk (přeloží do češtiny), vlastními slovy vyjádří obsah
 - **účel:** odhadne možný účel skladby (duchovní, liturgická, milostná, taneční, ukolébavka, koncertní...)
 - **autor, interpret:** vyhledá nebo určí autora (v populární hudbě spíše interpreta) a podstatné či zajímavé informace o jeho životě a tvorbě

6. ročník – Žák:

- seřadí umělecké slohy podle časové osy a uvede některé jejich charakteristiky
- přiřadí známé ukázky k příslušnému období
- vysvětlí vybrané pojmy z dějin hudby
- v rámci svých možností zpracovává hudební materiál z různých stylových období

sborový zpěv zpěv v souboru

I. stupeň

1. – 3. ročník – Žák:

- vyjmenuje zásady správné hlasové hygieny
- dbá na správné držení těla
- zvládne zřetelnou výslovnost
- umí dýchat do břicha
- navozuje hlavový tón
- zvládne měkké nasazení tónu
- zpívá přirozeným hlasem
- rozlišuje dynamiku *p*, *mf*
- v hlasových cvičeních zvládá legato na jednotlivých slabikách a následně i v písních
- zazpívá ke slyšenému tónu tón odlišný
- zpívá dvojhlasé kánony a dvojhlasé písně
- řídí se základními gesty dirigenta (nástup, závěr, tempo)
- rozezná gesto dvoudobého a třídobého taktu
- orientuje se v notovém partu
- zpívané skladby přiřadí k příslušnému žánru a stylovému období

4. – 7. ročník – Žák:

- používá uvědoměle dechovou oporu
- dbá na správnou výslovnost
- dbá na správné držení těla vestoje i vsedě
- zpívá vyrovnaně v hlasových rejstřících
- určí začátek a konec fráze ve známé skladbě
- vysvětlí princip střídavého dýchání
- zpívá náročnější vícehlasé skladby s doprovodem
- dobře se orientuje ve svém partu a v partituru
- je schopen použít větší dynamický rozsah
- seřadí slohová období do časové osy a porovná zpívané skladby různých stylových období na základě odlišností
- bezpečně se řídí dirigentskými gesty včetně dynamiky
- orientuje se v rytmicky složitějších skladbách

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- používá uvědoměle dechovou oporu
- dbá na správnou výslovnost
- dbá na správné držení těla vestoje i vsedě

- zpívá vyrovnaně v hlasových rejstřících
- určí začátek a konec fráze ve známé skladbě
- vysvětlí princip střídavého dýchání
- zpívá náročnější vícehlasé skladby s doprovodem
- dobře se orientuje ve svém partu a v partituru
- je schopen použít větší dynamický rozsah
- seřadí slohová období do časové osy a porovná zpívané skladby různých stylových období na základě odlišností
- bezpečně se řídí dirigentskými gesty včetně dynamiky
- orientuje se v rytmicky složitějších skladbách

1. a 2. ročník – Žák:

- ovládá držení těla a správnou dechovou techniku a uvědoměle s ní pracuje
- ovládá technickou a výrazovou stránku zpěvu přiměřeně svým schopnostem
- svůj pěvecký výraz přizpůsobí náladě skladby a ve prospěch kolektivu
- citlivě reaguje na pokyny učitele a dirigentská gesta
- dobře se orientuje v hudebním zápise i textu
- samostatně nastuduje a reprodukuje zadaný part včetně dynamiky
- rozpozná jednotlivé žánry a dovede je stylově zazpívat s kolektivem
- vyhledá potřebný notový materiál
- zodpovědně spolupracuje na vytváření společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb

3. a 4. ročník – Žák:

- má vyrovnaný hlas v celém svém hlasovém rozsahu – umí pracovat s hrudním i hlavovým rejstříkem, umí tyto rejstříky plynule propojit
- čistě intonuje, ovládá techniku tvorby tónu a artikulace
- zvládá zpěv plynulé kantilény s ohledem na vedení a dodržování frázi
- je schopen zpívat z listu přiměřeně obtížné party
- volí techniku a způsob zpěvu adekvátně žánru a ve prospěch kolektivu
- umí samostatně připravit jednoduchou skladbu pro vystoupení (umí vybrat vhodnou skladbu, vyhledat potřebný studijní materiál, vytvořit jednoduchý druhý hlas, zvolit vhodný instrumentální doprovod, rozdělit pěvecké role ve skupině)
- dokáže spolupracovat se žáky ostatních oborů na větších projektech, které směřují k prezentaci
- svůj názor dovede zformulovat a věcně obhájit
- je schopen kultivované stylové a žánrové interpretace vokálních skladeb různých slohových období, používá dynamickou i agogickou škálu a výraz v souvislosti s charakterem interpretované skladby a v souladu s kolektivem
- má přehled o základní sborové literatuře různých slohových období
- je schopen kultivovaně vystoupit na veřejnosti a navázat kontakt s divákem

sólový zpěv

I. stupeň

1. – 3. ročník – Žák:

- dbá na správné držení těla
- zvládne zřetelnou výslovnost
- umí dýchat do břicha
- vysvětlí rozdíl mezi správným a nesprávným pěveckým dýcháním
- navozuje hlavový tón
- zvládne měkké nasazení tónu
- zpívá přirozeným dětským hlasem ve střední poloze
- zazpívá legato a staccato
- dodržuje nádechy na označených místech v písni (notovém zápisu)
- vysvětlí pojem fráze
- používá dynamiku p, mf
- vlastními slovy vyjádří obsah zpívané písně
- dokáže vyjádřit náladu písně veselé a smutné
- zazpívá píseň s doprovodem, který je odpoután od melodie písně
- v rámci vystoupení zazpívá z paměti lidovou a jednoduchou umělou píseň
- spojuje notový zápis s hudební představou
- intonuje 1. - 3. - 5. stupeň a stupnici C-dur v rozsahu kvinty
- udrží svůj hlas ve 2hlasé písni
- zazpívá jednotlivé tóny harmonicky hraných intervalů a akordů
- vyjmenuje hlavní zásady hlasové hygieny
- ve školním roce žák nastuduje nejméně 10 písní, z toho 5 lidových

4. a 5. ročník – Žák:

- zřetelně vyslovuje
- zpívá vyrovnaně vokály
- měkce nasazuje tóny
- uvědoměle pracuje s dechovou oporou
- rozeznává hlavový a hrudní tón a vysvětlí rozdíl mezi nimi

- podle možností hlasu propojuje hlavovou a hrudní rezonanci
- určí poslechem malou a velkou písňovou formu
- určí vrchol fráze a písně
- navrhne dynamický a agogický průběh písně
- vlastními slovy charakterizuje zpívanou píseň
- vysvětlí rozdíl mezi umělou a lidovou písní
- poslechem odliší písně rozdílných žánrů
- orientuje se v notovém partu
- udrží svůj hlas ve 3hlasé písni
- objasní smysl hlavních zásad hlasové hygieny a uvede možná rizika jejich porušování
- ve školním roce žák nastuduje nejméně 12 písní, z toho 6 - 7 lidových

6. a 7. ročník – Žák:

- ovládá svůj hlas v celé šíři požadavků (má vyrovnané vokály a rejstříky, srozumitelně vyslovuje, používá správnou dechovou techniku, má přirozený projev)
- ovládá správné frázování
- objasní zvolené výrazové prostředky
- podle svých možností zazpívá složitější lidové a umělé písně
- známé písně přiřadí k danému stylovému období a žánru
- vystoupí v rámci absolventského koncertu
- udrží svůj hlas ve vícehlasé skladbě
- naučí se píseň z notového zápisu
- vědomě dodržuje zásady hlasové hygieny
- ve školním roce žák nastuduje nejméně 12 písní, z toho 6 - 7 lidových

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- vyjmenuje hlavní zásady hlasové hygieny
- dbá na správné držení těla
- používá správnou dechovou techniku
- ovládá svůj hlas v celé šíři požadavků (má vyrovnané vokály v hlasových cvičeních a lehčích písních, vyrovnává hlas v celém svém rozsahu, má přirozený projev)
- srozumitelně vyslovuje
- ovládá správné frázování
- známé písně přiřadí k danému stylovému období a žánru
- naučí se píseň z notového zápisu
- ve školním roce žák nastuduje nejméně 10 písní, z toho 5 lidových

1. a 2. ročník – Žák:

- **zpívá solfeže různé obtížnosti**
- zpívá náročnější repertoár (barokní árie, písně romantismu)
- zpívá ve větším rozsahu (úměrně svým dispozicím)
- uplatní se ve vícehlasém komorním nebo sborovém zpěvu
- dobře se orientuje v notovém partu
- ve školním roce žák nastuduje nejméně 8 lidových písní, 1 - 2 písně barokní, 1 - 2 písně romantické, 1 - 2 písně soudobé, 1 - 2 solfeže

3. a 4. ročník – Žák:

- má vyrovnaný hlas v celém svém rozsahu
- zpívá repertoár různých stylových období a žánrů od baroka po současnost
- zpívá vícehlasé skladby
- má vypěstované návyky kultivovaného vícehlasého zpěvu
- řídí se zásadami hlasové hygieny
- všechny získané dovednosti uplatňuje při vyjádření obsahu studovaných písní
- ve školním roce žák nastuduje nejméně 8 lidových písní, 1 - 2 písně barokní, 1 - 2 písně romantické, 1 - 2 písně soudobé, 1 - 2 solfeže

Postupové a absolventské zkoušky:

I. stupeň

1. - 6. ročník 1 píseň lidová, 1 píseň umělá

7. ročník 2 písně lidové, 1 - 2 písně umělé

II. stupeň

Přípravný ročník 1 píseň lidová, 1 píseň umělá

1. a 2. ročník 2 písně lidové, 1 píseň umělá

3. a 4. ročník 2 písně lidové, 2 písně umělé, 1 solfeže

komorní zpěv

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- používá uvědoměle dechovou oporu
- dbá na správnou výslovnost
- dbá na správné držení těla vestoje i vsedě
- zpívá vyrovnaně v hlasových rejstřících
- určí začátek a konec fráze ve známé skladbě
- vysvětlí princip střídavého dýchání
- zpívá náročnější vícehlasé skladby s doprovodem
- dobře se orientuje ve svém partu a ve sborové partituru
- je schopen použít větší dynamický rozsah
- seřadí slohová období do časové osy a porovná zpívané skladby různých stylových období na základě odlišností
- bezpečně se řídí dirigentskými gesty včetně dynamiky
- orientuje se v rytmicky složitějších skladbách

1. a 2. ročník – Žák:

- ovládá držení těla a správnou dechovou techniku a uvědoměle s ní pracuje
- ovládá technickou a výrazovou stránku zpěvu přiměřeně svým schopnostem
- svůj pěvecký výraz přizpůsobí náladě skladby a ve prospěch skupiny
- citlivě reaguje na pokyny učitele a dirigentská gesta
- dobře se orientuje v hudebním zápise i textu
- samostatně nastuduje a reprodukuje zadaný part včetně dynamiky
- rozpozná jednotlivé žánry a dovede je stylově zazpívat se skupinou
- vyhledá potřebný notový materiál
- zodpovědně spolupracuje na vytváření společného zvuku, výrazu a způsobu interpretace skladeb
- vysvětlí pojem *komorní hudba* a uvede typická komorní seskupení a hudební příklady

3. a 4. ročník – Žák:

- má vyrovnaný hlas v celém svém hlasovém rozsahu – umí pracovat s hrudním i hlavovým rejstříkem, umí tyto rejstříky plynule propojit
- čistě intonuje, ovládá techniku tvorby tónu a artikulace
- zvládá zpěv plynulé kantilény s ohledem na vedení a dodržování frází
- je schopen zpívat z listu přiměřeně obtížné party
- volí techniku a způsob zpěvu adekvátně žánru a ve prospěch skupiny
- umí samostatně připravit jednoduchou skladbu pro vystoupení (umí vybrat vhodnou skladbu, vyhledat potřebný studijní materiál, vytvořit jednoduchý druhý hlas, zvolit vhodný instrumentální doprovod, rozdělit pěvecké role ve skupině)
- dokáže spolupracovat se žáky ostatních oborů na větších projektech, které směřují k prezentaci
- svůj názor dovede zformulovat a věcně obhájit
- je schopen kultivované stylové a žánrové interpretace vokálních skladeb různých slohových období, používá dynamickou i agogickou škálu a výraz v souvislosti s charakterem interpretované skladby a v souladu se skupinou
- má přehled o základní literatuře různých slohových období
- je schopen kultivovaně vystoupit na veřejnosti a navázat kontakt s divákem

UČEBNÍ PLÁN ZPĚV

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 5

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
sólový zpěv		1	1	1	1	1	1	1
hudební nauka		1	1	1	1	1	1	
povinně volitelný předmět	sborový zpěv zpěv v souboru	1	1	1	1	1	1	1
povinně celkem		3	3	3	3	3	3	2
nepovinný předmět	hra na nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 6

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
sólový zpěv		1	1	1	1	1
povinně volitelný předmět	sborový zpěv zpěv v souboru komorní zpěv		1	1	1	1
povinně celkem		2	2	2	2	2
nepovinný předmět	hra na nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět sólový zpěv mohou žáci navštěvovat již od prvního ročníku přípravky, ale pouze výjimečně po dohodě s pedagogem a vedením školy. Předmět se vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 – 4 žáků; na I. a II. stupni individuálně nebo ve skupině 2 žáků.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně, rozsah hodinové dotace stanovuje vedení školy po dohodě s pedagogem.
- Volitelný předmět komorní zpěv na II. stupni se vyučuje ve skupině 2 žáků.
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.

Vzdělávací obsah předmětu **zpěv v souboru** se shoduje se vzdělávacím obsahem předmětu **sborový zpěv**. Pro nepovinný předmět **hra na nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a dovednosti žáka.

6.2 ZOBCOVÁ FLÉRNA

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studijní zaměření je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit hrát na různé druhy zobcových fléten od sopránové po basovou. Zobcová flétna se uplatní v širokém spektru žánrů a stylů od středověké hudby po současnou. Absolventi jsou schopni samostatně interpretovat složitější sólové skladby a během studia získávají bohatou souborovou praxi, která jim v budoucnu umožní zapojení se do různých hudebních souborů. Hra na flétnu je také přípravou pro hru na ostatní dechové nástroje.

Studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 do 7 let věku, kde vedle kolektivně vyučovaných předmětů žáci navštěvují i hru na nástroj.

Na I. stupni se žáci učí základním návykům důležitým pro hru na dechový nástroj, hrají lidové písně a drobné skladby různých stylů od středověku po současnost, věnují se i komorní hře a hře s doprovodem. Ve vyšších ročnících se zaměřují na studium náročnějších sólových skladeb a uplatní své dovednosti v rámci školních souborů. Vedle hry na nástroj Všichni žáci navštěvují od 1. do 6. ročníku kolektivně vyučovaný předmět hudební nauka, kde si ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti. První stupeň završí žáci absolventským vystoupením.

Navazující čtyřleté studium je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Žáci se zaměřují na interpretaci skladeb dle vlastního zájmu a hru v souborech. Studium ukončí veřejným absolventským vystoupením.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY POVINNÉ

- **hra na zobcovou flétnu**
- **hudební nauka**
- **souborová a orchestrální hra**
- **Dechový orchestr ZUŠ Trutnov**

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

hra na zobcovou flétnu

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- popíše části nástroje
- zvládá základní péči o nástroj
- zvládá správnou dechovou techniku (žeberně-brániční dýchání)
- předvede různé způsoby tvoření tónu
- zvládá hru se zvuky, rozliší pojem zvuk a tón
- při hře má přirozený postoj, stabilní držení flétny („tři opěrné body“), nenásilnou pozici rukou, správné postavení prstů
- dbá na správnou polohu nástroje v ústech
- fixuje správnou pozici jazyka v ústech, užívá artikulační slabiky *Tý, Dý*
- umí správně nasadit a udržet čistý rovný tón
- předvede různé způsoby tvoření tónu
- hraje v rozsahu $g^1 - d^2$
- ovládá prstovou techniku (používá správné hmaty, dokáže je střídat a spojovat) v určeném rozsahu nástroje ($c^1 - d^2$ diatonicky, včetně tónu fis^1)
- zvládá základní rytmus (celá, půlová, čtvrtová, osminová nota a pomlka)
- ovládá hru tenuto
- zahraje stupnici C-dur
- zahraje notu a pomlku celou, půlovou, čtvrtovou, osminovou a půlovou s tečkou v taktech 2/4, 3/4, 4/4
- respektuje základní dechovou frázi v jednoduché lidové písni, nadechuje se na správných místech (podle značek)
- hraje jednoduchá cvičení a lidové písně, příp. jednoduché středověké a renesanční tance
- zahraje jednoduchou lidovou píseň z paměti
- hraje dvojhlas s učitelem
- hraje s doprovodem harmonickým a rytmickým

2. ročník – Žák:

- má správné dechové a artikulační návyky

- spolehlivě používá artikulační slabiky
- zahraje stupnice a tónické kvintakordy C-dur, G-dur, F-dur
- ovládá prstovou techniku v rozsahu $c^1 - g^2$ diatonicky, včetně tónů fis^1, b^1
- rozlišuje hru staccato i legato
- vysvětlí a používá základní dynamické odstíny (p, f)
- zahraje notu a pomlku celou až osminovou, půlovou a čtvrtovou s tečkou v taktech 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8
- dbá na pravidelnou domácí přípravu
- zahraje na požadované technické úrovni lidovou píseň, je schopen zahrát i skladbu stylově kontrastní (např. drobné skladby autorů 20. století, skladby z oblasti popu, rocku či jazzu apod.)
- je schopen rozlišit sluchem píseň lidovou a umělou
- charakterizuje náladu dané písně či skladby
- je schopen hry v duu (s učitelem, dalším žákem) – přizpůsobí se tempu
- je schopen plynulé hry s doprovodem (klávesový nástroj, Orff. nástroje)

3. ročník – Žák:

- ovládá prstovou techniku v rozsahu $c^1 - b^2$ chromaticky
- zahraje durové stupnice a tónické kvintakordy do 2 posuvek a mollové aiolské stupnice a tónické kvintakordy do 1 posuvky
- zahraje notu a pomlku celou až šestnáctinovou, čtvrtovou a půlovou s tečkou v taktech 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8, 2/2, 3/2
- dbá na pravidelnou a důslednou domácí přípravu
- zahraje na požadované technické a výrazové úrovni (tzn. při hře použije vhodné frázování, čte a hraje dynamiku zapsanou v notách...)
- hraje lidové písně a skladby z různých období (renesance, baroka, klasicismu, 20. století) a stylů (např. pop, rock, jazzu, folk)
- studované skladby správně zařadí k danému stylu a žánru, porovná je na základě rozdílů

4. ročník – Žák:

- nadále hraje na sopránovou flétnu, začíná hrát na flétnu altovou (dle svých fyzických možností)
- ovládá techniku hry na sopránovou zobcovou flétnu v rozsahu $c^1 - c^3$ chromaticky, na altovou zobcovou flétnu v rozsahu $f^1 - d^3$
- přečte notový zápis altové flétny – zdůvodní přitom rozdílnost hmatů na oba nástroje
- transponuje jednoduché melodické motivy
- podle svých mentálních a fyzických schopností hraje na oba nástroje stupnice, etudy a cvičení, renesanční a barokní sólové skladby, skladby autorů 20. století, party ansámblových a komorních skladeb
- při hře použije frázování, dynamiku apod., které jsou specifické pro daný styl a žánr
- využívá bohatých zvukových možností altové flétny pro tónová, prstová a artikulační cvičení
- vysvětlí a používá základní melodické ozdoby – trylek, nátryl, příraz (hraje melod. ozdoby podle notového zápisu)
- podílí se na výběru repertoáru
- je schopen samostatně pracovat a připravovat se (sám navrhuje možnosti nácvičku, označí problematická místa)
- na altový nástroj zahraje durové stupnice a tónické kvintakordy do 2 posuvek a mollové aiolské, harmonické i melodické stupnice s tónickými kvintakordy do 1 posuvky
- úměrně svým možnostem veřejně vystupuje

5. ročník – Žák:

- používá flétnu altovou i sopránovou v celém rozsahu nástroje (tj. dvě oktávy chromaticky
- ovládá durové a základní mollové stupnice s tónickými kvintakordy a dominantními septakordy do 2 posuvek
- využívá samostatného kreativního cvičení stupnic, etud i přednesového materiálu (sám navrhne způsob nácvičku, frázování, dynamické odstínění, používá různé způsoby artikulace pro cvičení etud nebo stupnic apod.)
- zahraje základní zapsané melodické ozdoby (příraz, nátryl, trylek, odraz) v renesančních a barokních skladbách
- interpretuje rytmicky přesně, zvukově vyrovnaně
- ve skladbách dynamicky odlišuje dle vlastního uvážení
- poslechem a analýzou notového materiálu rozpozná základní styly skladeb (renesance, baroko, klasicismus, moderní styly)
- interpretuje renesanční skladby a středověké tance, raně barokní sonáty a canzony, barokní sonáty, moderní skladby
- při studiu skladeb použije styl hry (frázování, dynamiku apod.) specifický pro dané období a žánry; popíše rozdíly
- kriticky posoudí svou hru nebo hru spolužáků (označí případné chyby, všímá si melodie, tempa, dynamiky, frázování apod.)
- vlastní úsudek a vkus rozvíjí i poslechem nahrávek, koncertů (svůj výkon srovná s nahrávkou a navrhne možné změny či další možnosti práce s notovým materiálem
- vyjmenuje známé autory nebo interprety určitého období
- úměrně svým možnostem je schopen veřejného vystoupení (sólová či ansámblová hra)

6. ročník – Žák:

- dle svých fyzických dispozic zahraje na tenorovou flétnu
- na altovou flétnu zvládá chromaticky hrát v rozsahu od f^1 do f^3
- zahraje durové stupnice s tónickými kvintakordy a dominantními septakordy do 3 posuvek a základní mollové stupnice s tónickými kvintakordy a dominantními septakordy do 2 posuvek
- na altový nástroj dokáže na odpovídající úrovni interpretovat vybrané skladby různých stylových období
- transponuje jednoduchou lidovou píseň na sopr. fl. o oktávu výš
- uplatňuje tvůrčí přístup ke studovaným skladbám
- samostatně uplatňuje nejpoužívanější melodické ozdoby (příraz, odraz, nátryl, trylek) - vybere vhodná místa pro použití melodické ozdoby, navrhne druh ozdoby

- zvládá dechovou techniku i v delších frázích
- zahraje z listu (čte noty v houslovém klíči v potřebném rozsahu)
- v komorní a hře je schopen přizpůsobit se ostatním nástrojům po stránce intonační, výrazové i rytmické

7. ročník – Žák:

- dle svých fyzických dispozic zahraje na basovou flétnu
- orientuje se v basovém klíči a využívá jej při hře na basovou flétnu
- na altovou flétnu zahraje v rozsahu od f1 do g3 chromaticky
- ovládá durové stupnice s tónickými kvintakordy a dominantními septakordy do 4 posuvek, základní mollové stupnice s tónickými kvintakordy a dominantními septakordy do 3 posuvek
- navrhne a použije vhodné stupnice a etudy jako doplněk k řešení konkrétních technických problémů
- orientuje se ve stavbě hudební fráze a respektuje stylový výraz hraných skladeb (uplatňuje základní principy historicky poučené interpretace)
- je schopen pohotové hry z listu
- transponuje lidové písně na alt. a sopr. flétnu o oktávu výš
- uplatňuje tvůrčí přístup ke studovaným skladbám
- je schopen elementární analýzy skladby (z hlediska hudební formy, funkční harmonie)
- samostatně nastuduje skladbu po stránce technické i interpretační (určí styl a charakter skladby a v souladu s ním navrhne adekvátní tempo, agogiku, artikulaci, tón, intonaci, dynamiku, frázování, prstovou techniku v souladu s charakterem nástroje)
- pravidelně vystupuje na veřejnosti
- v rámci veřejného absolventského vystoupení přednese rozmanitý sólový nebo komorní repertoár s využitím různých typů zobcových fléten

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- orientuje se s jistotou v notovém zápisu
- zahraje z listu jednodušší skladbu
- ovládá durové stupnice s tónickými kvintakordy a dominantními septakordy do 4 posuvek, základní mollové stupnice s tónickými kvintakordy a dominantními septakordy do 3 posuvek
- orientuje se ve stavbě hudební fráze
- je schopen transponovat v notách melodii do jiné tóniny
- s pomocí učitele analyzuje hranou skladbu a přiřadí ji k danému stylovému období a žánru

1. a 2. ročník – Žák:

- uplatňuje všechny dosud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje (důraz na tvoření a kvalitu tónu, využívá dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku...)
- fixuje techniky, které mu dělají potíže (vystihne své slabé stránky)
- stupnice zahraje v rychlém tempu, dvojitým staccatu
- dobře se orientuje v notovém zápise
- samostatně řeší technické obtíže, problematiku frázování a výrazu skladby
- hraje s důrazem na kvalitu a barvu tónu
- hraje skladby z různých období, zohledňuje přitom žánrovou pestrost
- využívá hudební analýzu skladby jako prostředku k jejímu pochopení
- hraje z listu s rytmickou jistotou
- hraje a poslouchá hudbu všech stylových období i současných žánrů
- je schopen referovat o návštěvě koncertu či jiné kulturní akce
- vyhledá potřebný studijní materiál z oblasti umělého i nonartifického hudby
- podílí se aktivně na výběru repertoáru vzhledem ke svému zájmu, repertoár samostatně nastuduje

3. a 4. ročník – Žák:

- uplatňuje další dosud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje (důraz na tvoření a kvalitu tónu, využívá dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku...)
- zvládne obtížné techniky
- samozřejmě používá analýzu skladby jako prostředku k jejímu pochopení
- hraje s rytmickou jistotou a samostatně řeší technické problémy
- hraje a poslouchá hudbu různých stylů a žánrů
- je schopen referovat o návštěvě koncertu či jiné kulturní akce
- svůj názor vyjadřuje pomocí hudební terminologie
- samostatně volí repertoár, přičemž zohledňuje své zájmy a zkušenosti
- s pomocí učitele připraví rozmanitý repertoár přiměřené obtížnosti (s využitím různých typů zobcových fléten, stylů a žánrů) a přednese jej na absolventském vystoupení

souborová a orchestrální hra

I. stupeň

1. – 7. ročník – Žák:

- je schopen podle ladičky naladit svůj nástroj a sluchem jej sladit s ostatními
- reaguje během hry na pokyny vedoucího hráče či dirigenta (nástup, zakončení, tempo, dynamika, agogika)
- na pokyn učitele se dynamicky a rytmicky koriguje dle spoluhráčů
- z listu zahraje jednoduchou homofonní skladbu
- vysvětlí význam běžně používaných značek pro zkrácení zápisu, dynamiku, tempo a výraz

- je schopen samostatně nastudovat svůj part
- hraje skladby různých stylů a žánrů
- jmenuje autory (v populární hudbě interprety) studovaných skladeb a přiřadí je k danému stylu a žánru
- poslechem rozliší hudbu klasickou a populární
- vysvětlí, co je partitura
- svůj part s pomocí učitele přepíše do jiné tóniny
- zhodnotí svůj výkon a výkon spoluhráčů na základě daných kritérií
- v diskuzi formuluje srozumitelně svůj názor a dbá na střídání řady
- stručně porovná způsob ladění různých nástrojů
- orientuje se ve schématu zapojení nástrojů své kapely do aparatury

II. stupeň

Přípravný – 2. ročník - Žák:

- dokáže intonovat ve vztahu k různým hlasům
- přizpůsobuje se spoluhráčům v celkovém výrazu (tempo, dynamika, agogika ...)
- z listu zahraje složitější homofonní a jednoduchou polyfonní skladbu
- umí zhodnotit svůj výkon i výkon spoluhráčů na základě různých kritérií
- umí udat tempo, ukázat nástup a ukončení hry
- svůj part je schopen přepsat do jiné tóniny
- orientuje se v partituře nacvičovaných skladeb
- během diskuze je schopen reflektovat názory ostatních (vyjádřit, jak rozuměl tomu, co druhý říká)
- orientuje se ve schématu zapojení nástrojů své kapely do aparatury a je schopen se na zapojení podílet

3. a 4. ročník – Žák:

- během hry se automaticky doladuje podle spoluhráčů a přizpůsobuje se jim
- při hře z listu hraje rytmicky přesně a řídí se automaticky znaménky pro dynamiku, přednes a zkrácení notového zápisu
- rozliší poslechem skladby různých stylových období a žánrů
- je schopen vedení mladších členů souboru (nacvičí s nimi jednoduchou skladbu)
- zvládá zahrát i složitější polyfonní skladby
- dokáže doprovodit a podpořit mladší spolužáky, přizpůsobí se jejich hře
- porovná různé interpretace studovaných skladeb, přičemž správně používá hudební terminologii
- orientuje se v partiturách
- ke studiu samostatně využívá různé nahrávky a internet
- v diskuzi navrhuje řešení problémů a možné změny v interpretaci, ptá se na názor ostatních, je schopen přistoupit na kompromis
- podílí se na výběru repertoáru a umí vyhledat potřebný notový materiál
- podílí se na organizaci vystoupení
- rozumí schématu zapojení nástrojů své kapely do aparatury a je schopen při zapojení instruovat své mladší spoluhráče

Dechový orchestr ZUŠ Trutnov

I. stupeň dechové nástroje

1. - 2. ročník - Žák:

- je-li nástrojová skupina rozdělena, hraje 2. - 4. hlas
- podle instrukcí učitele si naladí nástroj a v daném místě upraví intonaci
- orientuje se ve svém partu a v notovém zápisu, je schopen vi-de v případě obtížných míst
- dokáže dle instrukcí dirigenta aplikovat různou dynamiku

3. ročník - Žák:

- podle instrukcí učitele si naladí nástroj a v daném místě upraví intonaci
- je-li nástrojová skupina rozdělena, hraje 2. - 4. hlas
- ovládá způsoby nástupu po vícetaktových pauzách
- zvládá hru jednoduchých partů
- dokáže dle instrukcí dirigenta aplikovat různou dynamiku
- umí určit obtížná místa ve skladbě, v obtížných místech je schopen vi-de konzultuje zadané party s třídním učitelem

4. ročník - Žák:

- zvládá přechody tempa
- aktivně vnímá dirigentská gesta a orientuje se v nich: rozlišuje mezi těžkou a lehkou dobou, rozlišuje dynamiku, zvládá agogiku, zvládne podle gesta nastoupit
- při hře je schopen sledovat a vnímat ostatní hlasy
- dokáže sjednotit artikulaci pro staccato, legato a non legato

5. ročník - Žák:

- zvládá swingovou artikulaci a ostatní frázování dle pokynů dirigenta
- dokáže sledovat souhru a sluchově se kontrolovat
- je schopen nastoupit po vícetaktové pauze i bez pokynu dirigenta

- orientuje se ve formě zadaných skladeb
- dokáže vyjádřit svůj názor ke způsobu provedení skladby
- vyjadřuje svůj názor a navrhuje či volí obsazení jednotlivých hlasů skupiny, včetně doplňujících efektů
- aplikuje předepsanou dynamiku ve svém partu, případně ji upraví dle pokynů dirigenta

6. ročník - Žák:

- je schopen poradit mladším hráčům ohledně technických specifik daného nástroje
- dokáže sám přibližně naladit svůj nástroj a upravit intonaci v průběhu skladby
- ve hře svého partu aplikuje všechny pokyny včetně agogiky, dynamiky a frázování
- zvládá zahrát obtížnější technické a rytmické pasáže
- samostatně navrhuje způsob provedení skladby, včetně úpravy tóniny, úpravy formy skladby (přede hry, sóla, mezihry, dohry)
- navrhuje příležitosti k veřejnému uvedení nastudované skladby
- je motivován k účasti v dalších školních i mimoškolních souborech

7. ročník - Žák:

- s ohledem na obsazení nástrojové skupiny je zodpovědný za celou sekci, hraje 1. hlas a případná sóla ve skladbách
- je schopen samostatně organizovat zkoušku skupiny či souboru a komunikovat v rámci sekce
- dokáže poradit mladším hráčům ohledně technických specifik daného nástroje
- vnímá nástupy jednotlivých hlasů v dané skladbě
- kultivuje svůj mimohudební projev na pódiu a chování během koncertů, zná etiketu pro veřejné vystupování
- zadané party studuje samostatně, pouze obtížná místa konzultuje s třídním učitelem

II. stupeň

Přípravný ročník (dechový orchestr je volitelný předmětem) - Žák:

- orientuje se ve svém partu
- je schopen si sám přibližně naladit svůj nástroj a dokáže se aktivně doladovat v průběhu skladby
- konzultuje zadané party s třídním učitelem
- aplikuje předepsanou dynamiku ve svém partu, případně ji upraví dle pokynů dirigenta
- je-li nástrojová skupina rozdělena, hraje 2. - 4. hlas

1. - 2. ročník - Žák:

- je schopen poradit mladším žákům ohledně naladění nástroje a intonace během skladby
- s ohledem na obsazení nástrojové skupiny je zodpovědný za celou sekci, hraje 1. hlas a případná sóla ve skladbách
- podílí se na výběru repertoáru a sám navrhuje skladby
- svůj part je schopen nastudovat samostatně
- pohotově reaguje na gesta dirigenta
- aktivně vnímá zodpovědnost za celý soubor

3. - 4. ročník - Žák:

- orientuje se v hudebních stylech
- samostatně naladí svůj nástroj před skladbou, upraví intonaci v průběhu skladby a dokáže poradit mladším spoluhráčům ohledně intonace a souhry
- zná vhodný repertoár pro daný soubor a podílí se na jeho sestavování
- aktivně sleduje podobná hudební tělesa a zná jejich repertoár
- podílí se na průběhu zkoušek, na organizaci koncertů a dalších akcí
- orientuje se v partitūře a ve formě studované skladby
- s dirigentem konzultuje způsob hry zadaných partů, samostatně navrhuje řešení (změna dynamiky, artiklace)
- je schopen zahrát improvizované sólo

I. stupeň - jiné, než dechové nástroje

1. - 4. ročník - Žák:

- orientuje se ve svém partu, včetně zápisu dynamiky a dalších způsobů hry
- je schopen hry z listu
- zadané party konzultuje se svým třídním učitelem
- při hře dokáže vnímat i ostatní nástroje a hlasy

5. - 7. ročník - Žák:

- zadané party studuje samostatně, obtížná místa konzultuje s třídním učitelem
- orientuje se v dirigentských gestech
- orientuje se ve svém partu, včetně zápisu dynamiky a dalších způsobů hry
- na pokyn dirigenta je schopen nastoupit po vícetaktové pauze
- vnímá nástupy jednotlivých hlasů v dané skladbě
- kultivuje svůj mimohudební projev na pódiu a chování během koncertů, zná etiketu pro veřejné vystupování

II. stupeň - jiné, než dechové nástroje

1. - 2. ročník - Žák:

- orientuje se ve svém partu
- v případě doprovodu dokáže samostatně zvolit základní i složitější způsob doprovodu, který odpovídá taktu a žánru skladby

Školní vzdělávací program ZUŠ Trutnov HUDEBNÍ OBOR

- samostatně navrhuje způsob provedení skladby a řešení obtížných míst
- podílí se na výběru repertoáru

3 - 4. ročník - Žák:

- orientuje se v hudebních stylech
- zná vhodný repertoár pro dané těleso a navrhuje jej
- aktivně sleduje podobná hudební tělesa a zná jejich repertoár
- podílí se na průběhu zkoušek, na organizaci koncertů a dalších akcí
- je schopen zahrát improvizované sólo

UČEBNÍ PLÁN ZOBICOVÁ FLÉTNÁ

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 7

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
hra na zobcovou flétnu		1	1	1	1	1	1	1
hudební nauka		1	1	1	1	1	1	
povinně volitelné předměty	soubořová a orchestrální hra	(1)	(1)	1	1	1	1	1
	Dechový orchestr ZUŠ Trutnov							
povinně celkem		2	2	3	3	3	3	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv souboru soubořová a orchestrální hra	1	1	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 8

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na zobcovou flétnu		1	1	1	1	1
povinně volitelné předměty	soubořová a orchestrální hra	(1)	1	1	1	1
	Dechový orchestr ZUŠ Trutnov					
povinně celkem		1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru soubořová a orchestrální hra	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hra na zobcovou flétnu mohou žáci navštěvovat již od prvního ročníku hudební přípravy, ale pouze výjimečně po dohodě s pedagogem a vedením školy. Předmět se vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 – 4 žáků. Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty soubořová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje vedení školy po dohodě s pedagogem.
- Předmět soubořová a orchestrální hra je povinný až od 5. ročníku pro žáky, kteří byli přijati ke studiu do vyššího, než 1. ročníku.
- Je-li počet hodin v závorce, jedná se o nepovinný předmět v daném ročníku.
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**. Pro nepovinné předměty **zpěv** a **hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a dovednosti žáka.

6.3 FLÉTNA

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studijní zaměření je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit hrát na zobcovou a příčnou flétnu. Absolventi jsou schopni samostatně interpretovat složitější sólové skladby různých stylů a žánrů a během studia získávají bohatou praxi, která jim v budoucnu umožní zapojení se do různých hudebních souborů.

Studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 do 7 let věku, kde vedle kolektivně vyučovaných předmětů žáci navštěvují i hru na přípravný nástroj.

Na I. stupni žáci dále pokračují ve hře na přípravný nástroj do chvíle, než jsou připraveni začít hrát na flétnu příčnou (nejpozději od 5. ročníku). V rámci předmětu hra na zobcovou flétnu se žáci učí základním návykům důležitým pro hru na dechový nástroj, hrají lidové písně a drobné skladby různých stylů od středověku po současnost, věnují se i komorní hře a hře s doprovodem. V předmětu hra na příčnou flétnu se žáci zaměřují na studium náročnějších sólových skladeb, ve vyšších ročnících uplatní své dovednosti v rámci školních souborů. Všichni žáci navštěvují od 1. do 6. ročníku kolektivně vyučovaný předmět hudební nauka, kde si ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti. První stupeň žáci završí absolventským vystoupením.

Navazující čtyřleté studium je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Žáci se zaměřují na interpretaci skladeb dle vlastního zájmu a hru v souborech. Studium ukončí veřejným absolventským vystoupením.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- hra na flétnu
- hra na zobcovou flétnu a flétnu
- hra na zobcovou flétnu
- hudební nauka
- souborová a orchestrální hra
- Dechový orchestr ZUŠ Trutnov

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

hra na zobcovou flétnu a flétnu

I. stupeň

1. ročník – Žák:

zobcová flétna

- popíše části nástroje
- zvládá základní péči o nástroj
- zvládá správnou dechovou techniku (žeberečně-brániční dýchání)
- předvede různé způsoby tvoření tónu
- zvládá hru se zvuky, rozliší pojem zvuk a tón
- při hře má přirozený postoj, stabilní držení flétny („tři opěrné body“), nenásilnou pozici rukou, správné postavení prstů
- dbá na správnou polohu nástroje v ústech
- fixuje správnou pozici jazyka v ústech, užívá artikulační slabiky Tý, Dý
- umí správně nasadit a udržet čistý rovný tón
- předvede různé způsoby tvoření tónu
- hraje v rozsahu $g^1 - d^2$
- a ovládá prstovou techniku (používá správné hmaty, dokáže je střídát a spojovat)
- zvládá základní rytmus (celá, půlová, čtvrt'ová, osminová nota a pomlka)
- ovládá hru tenuto
- zahraje notu a pomlku celou, půlovou, čtvrt'ovou, osminovou a půlovou s tečkou v taktech 2/4, 3/4, 4/4

- respektuje základní dechovou frázi v jednoduché lidové písni, nadechuje se na správných místech (podle značek)
- hraje jednoduchá cvičení a lidové písně, příp. jednoduché středověké a renesanční tance
- zahraje jednoduchou lidovou píseň z paměti
- hraje dvojhlas s učitelem
- hraje s doprovodem harmonickým a rytmickým

flétna

- popíše části nástroje, zvládne sestavit nástroj, zvládá základní údržbu nástroje (čištění)
- má správné držení těla a nástroje
- zvládá správné dýchání (žebně-brániční) a rovnoměrný výdech
- zvládne správný nátisk
- zvládne základní technické prvky hry (nasazení tónu, kvalitní tón, nádechy na označených místech, správná poloha rukou při hře na flétnu)
- vysvětlí stručně funkci mechaniky flétny
- zahraje základní technické prvky – portamento, legato, rovný tón
- orientuje se v notovém zápisu jednoduchých lidových písní a skladeb a hraje je rytmicky správně – celé noty, půlové, čtvrté, osminové, půlové s tečkou, čtvrté s tečkou
- ovládá podle svých schopností tónový rozsah hry v rozmezí e1-c2

2. - 4. ročník – Žák:

zobcová flétna

- má správné dechové a artikulační návyky
- spolehlivě používá artikulační slabiky
- zahraje stupnice a tónické kvintakordy C-dur, G-dur, F-dur
- ovládá prstovou techniku v rozsahu c¹ – g² diatonicky, včetně tónů fis¹, b¹
- rozlišuje hru staccato i legato
- vysvětlí a používá základní dynamické odstíny (p, f)
- zahraje notu a pomlku celou až osminovou, půlovou a čtvrtovou s tečkou v taktech 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8
- dbá na pravidelnou domácí přípravu
- zahraje na požadované technické úrovni lidovou píseň, je schopen zahrát i skladbu stylově kontrastní (např. drobné skladby autorů 20. století, skladby z oblasti popu, rocku či jazzu apod.)
- je schopen rozlišit sluchem píseň lidovou a umělou
- charakterizuje náladu dané písně či skladby
- je schopen hry v duu (s učitelem, dalším žákem) – přizpůsobí se tempu
- je schopen plynulé hry s doprovodem (klávesový nástroj, Orff. nástroje)

flétna

- využívá základní návyky a dovednosti (správné držení těla a nástroje, práce s dechem – žebně-brániční dýchání, plynulost a délka výdechu, správný nátisk).
- zvládá techniku přefuků
- zvládá ostatní základní technické prvky hry (nasazení tónu, kvalitní rovný tón, prstová technika).
- Používá portamento, legato, staccato. V pomalejším tempu zvládne zahrát i šestnáctinové noty.
- zahraje podle individuálních schopností jednoduchou skladbu.
- hraje jednodušší etudy (např. F. Malotín, J. Olejník, G. Gariboldi atd.)
- identifikuje jednoduchou melodii podle sluchu v rozmezí několika tónů.
- zvládá podle svých schopností tónový rozsah hry v rozmezí d¹ – d³

hra na flétnu

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- má správné držení těla a nástroje
- zvládá správné dýchání (žebně-brániční) a rovnoměrný výdech
- zvládne správný nátisk
- používá základní technické prvky hry (nasazení tónu, kvalitní tón, nádechy na označených místech, správná poloha rukou při hře na flétnu)
- vysvětlí stručně funkci mechaniky flétny, umí správným způsobem nástroj sestavit a udržovat ~~ošetř~~
- orientuje se v notovém zápisu jednoduchých lidových písní a skladeb a hraje je rytmicky správně – celé noty, půlové, čtvrté, osminové, půlové s tečkou, čtvrté s tečkou
- zahraje z paměti jednoduchou lidovou píseň
- ovládá podle svých schopností tónový rozsah hry v rozmezí e1 - c2

2. ročník – Žák:

- využívá základní návyky a dovednosti (správné držení těla a nástroje, práce s dechem – žebně-brániční dýchání, plynulost a délka výdechu, správný nátisk).
- zvládá základní technické prvky hry (nasazení tónu, kvalitní rovný tón, prstová technika).
- zvládá komplikovanější výměny hmatů: c2 - d2
- je obeznámen s technikou přefuků
- Používá portamento, legato, staccato. V pomalejším tempu zvládne zahrát i šestnáctinové noty.
- hraje stupnice dle svého rozsahu tónickým kvintakordem v obrazech po třech
- zahraje podle individuálních schopností jednoduchou skladbu.
- hraje snadné etudy, přednesové skladby, dua, koledy
- identifikuje jednoduchou melodii podle sluchu v rozmezí několika tónů.

3. ročník – Žák:

- má upevněné základní návyky a dovednosti (správné držení těla a nástroje, práce s dechem – brániční dýchání, plynulost a délka výdechu, správný nátisk)
- zvládá hru kvalitních dlouhých a rovných tónů
- zvládá přefuky
- hraje jednooktávové stupnice mollové dle svého rozsahu, tónický kvintakord (portamento, legato, velký rozklad)
- hraje lidové písně a jednoduché skladby, snadné etudy, dua a tria
- hraje jednodušší etudy
- jednoduché skladby hraje rytmicky a tempově správně
- hraje jednoduché melodie podle sluchu
- zvládá tónový rozsah hry $c^1 - c^3$ (f^3) s důrazem na kvalitu tónu

4. ročník – Žák:

- uplatňuje hluboký kvalitní nádech a rovnoměrný, koncentrovaný výdech rozlišuje dynamiku piano, forte, mezzoforte
- hraje lehčí stupnice ve dvou oktávách dle svého rozsahu, totéž velký rozklad T5; jednooktávově zvládá hru obtížnějších stupnic
- hraje lehčí přednesové skladby s výrazem, dechově a rytmicky správně
- hraje pokročilejší etudy (technicky a nátiskově)
- zvládne zahrát základní melodickou ozdobu trylek
- rytmicky správně zvládá hru šestnáctinových not

5. ročník – Žák:

- zvládá podle svých schopností tónový rozsah hry v rozmezí $c^1 - g^3$
- hraje stupnice dur do 4 #, b a příslušné malé a velké rozklady ve dvou oktávách (pokud to rozsah dovolí) v obrazech po čtyřech, hraje stupnice moll do 3 #, b harmonické s akordy (totéž co dur)
- zahraje základní melodické ozdoby nátryl, příraz
- hraje středně náročné přednesové skladby s výrazem, dechově, rytmicky správně
- hraje pokročilejší etudy (technicky a nátiskově)
- hraje dua a tria
- je schopen referovat o návštěvě koncertu či poslouchané nahrávce, srozumitelně vyjádří svůj názor

6. ročník – Žák:

- zvládá podle svých schopností tónový rozsah hry v rozmezí $c^1 - a^3$
- hraje mollové stupnice do 3 #, b harmonickou i melodickou (v jedné oktávě), T5 ve dvou oktávách v malém i velkém rozkladu
- zahraje základní melodické ozdoby – obal, skupinka
- přednesové skladby hraje s výrazem, dechově, rytmicky správně
- hraje etudy obtížnější úrovně
- je seznámen s technikou dvojitého staccato
- je schopen pravidelně vystupovat na veřejnosti při hudebních akcích
- podílí se na výběru hraných skladeb podle vlastního hudebního vkusu
- zná historický vývoj nástroje

7. ročník – Žák:

- zvládá podle svých schopností tónový rozsah hry v rozmezí $c^1 - b^3$
- hraje stupnice do 4 #, b dur i moll ve dvou oktávách, moll harmonickou a melodickou, u všech malý i velký rozklad T5 v obrazech po čtyřech
- přednesové skladby hraje s výrazem, dechově, rytmicky správně
- hraje etudy obtížnější úrovně
- uplatňuje samostatný tvůrčí přístup – vkládá do hry skladeb vlastní emocionální osobitý přednes, používá dynamiku a agogiku
- ovládá hru z listu skladeb méně obtížné úrovně
- je schopen nastudovat vybraný repertoár a vystoupit s ním na absolventském koncertu

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- má upevněné základní návyky a dovednosti (správné držení těla a nástroje, práce s dechem – brániční dýchání, plynulost a délka výdechu, správný nátisk)
- zvládá podle svých schopností tónový rozsah hry v rozmezí $c^1 - b^3$
- hraje stupnice do 4 #, b dur i moll ve dvou oktávách, moll harmonickou a melodickou, u všech malý i velký rozklad T5 v obrazech po čtyřech
- přednesové skladby hraje s výrazem, dechově, rytmicky správně
- používá dynamiku a agogiku

1. ročník – Žák:

- zvládá podle svých schopností tónový rozsah hry v rozmezí $c^1 - h^3$
- zvládá bez potíží hru základních melodických ozdob
- přednesové skladby hraje s výrazem, dechově, rytmicky správně, s dynamikou i agogikou
- hraje náročnější etudy, přednesové skladby, dua, tria
- hraje s důrazem na kvalitu a barvu tónu
- navštěvuje koncerty různých hudebních žánrů, je schopen odůvodňovat své názory na vyslechnutou hudbu
- je obeznámen se specifiky hry na flétnu v klasických žánrech a v žánrech populárních (např. v jazzu)

2. ročník – Žák:

- ovládá dvojité staccato

Školní vzdělávací program ZUŠ Trutnov HUDEBNÍ OBOR

- hraje stupnice do 6 křížků a béček dle svého rozsahu, hraje T5 a D7 v obrazech po 4 a jejich velké rozklady
- přednesové skladby hraje s výrazem, dechově, rytmicky správně, používá dynamiku a agogiku
- při studiu skladbu hudebně analyzuje, uplatňuje samostatný tvůrčí přístup navštěvuje různorodé koncerty, případně hudební festivaly
- je obeznámen s různými ultrasonorními technikami (např. frulato, flažolety, slapy, multifoniky, whistles atd.)
- zná stěžejní díla flétnového repertoáru a specifika interpretace barokní, klasicistní, romantické hudby a hudby 20. století

3. ročník – Žák:

- zvládá zvukově kvalitní tónový rozsah flétny $c^1 - h^3$
- aktivně si vybírá nahrávky různých hudebních stylů, poslouchá je a komentuje podle svých hudebních zkušeností a znalostí, je schopen diskuse o hudbě s užitím odborné terminologie
- podílí se na výběru hraného repertoáru
- hraje etudy prohlubující hráčské dovednosti
- samostatně pracuje s barvou a kvalitou tónu, důraz klade na osobitou interpretaci.
- ovládá alespoň některé ultrasonorní techniky (např. frulato, flažolety, slapy, multifoniky, whistles atd.)
- vyhledává aktivně hudbu podle svého vkusu
- zná významné hráče a orchestry a dovede vyjádřit svůj názor ohledně jejich způsobu hry

4. ročník – Žák:

- uplatňuje všechny doposud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje
- samostatně nastuduje náročnější skladbu
- orientuje se s jistotou v notovém zápise studovaných skladeb, na základě analýzy samostatně řeší jejich výrazovou složku
- charakterizuje hudbu různých stylů a žánrů, rozeznává je sluchem
- připraví alespoň jednu rozsáhlejší skladbu přiměřené obtížnosti, kterou provede na absolventském koncertu
- podílí se na organizaci absolventského koncertu

UČEBNÍ PLÁN FLÉTNA

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 9

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
volitelný předmět	hra na zobcovou flétnu							
	hra na zobcovou flétnu a flétnu	1	1	1	1			
	hra na flétnu					1	1	1
hudební nauka		1	1	1	1	1	1	
povinně volitelný předmět	souborová a orchestrální hra							
	Dechový orchestr ZUŠ Trutnov	(1)	(1)	1	1	1	1	1
povinně celkem		2	2	3	3	3	3	2
nepovinné předměty	sborový zpěv	1	1	1	1	1	1	1
	zpěv v souboru							
	souborová a orchestrální hra							
	zpěv	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	hra na druhý nástroj							

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 10

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na flétnu		1	1	1	1	1
povinně volitelný předmět	souborová a orchestrální hra					
	Dechový orchestr ZUŠ Trutnov	(1)	1	1	1	1
povinně celkem		1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv	1	1	1	1	1
	zpěv v souboru					
	souborová a orchestrální hra					
	zpěv	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	hra na druhý nástroj					

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hra na zobcovou flétnu mohou žáci navštěvovat již od prvního ročníku přípravy, ale pouze výjimečně po dohodě s pedagogem a vedením školy. Předmět se vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 – 4 žáků. Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hra na zobcovou flétnu a flétnu se vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 žáků. Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hra na flétnu se vyučuje individuálně. Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty souborová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje vedení školy po dohodě s pedagogem.
- Pokud žák hraje na přípravný nástroj, výuka souborové a orchestrální hry je pro něj nepovinná až do 4. ročníku, stejně tak pro žáky, kteří byli přijati přímo do 2. – 4. ročníku (nebo přestoupili ze studijního zaměření ZOBCOVÁ FLÉTNA).
- Je-li počet hodin v závorce, jedná se o nepovinný předmět v daném ročníku.
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**. Vzdělávací obsah předmětů **hra na zobcovou flétnu, souborová a orchestrální hra, Dechový orchestr ZUŠ Trutnov** viz studijní zaměření **ZOBCOVÁ FLÉTNA**. Pro nepovinné předměty **zpěv** a **hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a dovednosti žáka.

6.4 KLARINET

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studijní zaměření je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit hrát na klarinet. Absolventi jsou schopni samostatně interpretovat složitější sólové skladby různých stylů a žánrů a během studia získávají bohatou praxi, která jim v budoucnu umožní zapojení se do různých hudebních souborů. Klarinet se uplatní jako sólový i orchestrální nástroj v historické i současné hudbě, velmi často je využíván v oblasti folklóru, jazzu a populární hudby.

Studium je rozděleno do tří stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 do 7 let věku, kde vedle kolektivně vyučovaných předmětů žáci navštěvují i hru na přípravný nástroj.

Navazující studium je rozděleno do dvou stupňů. Na I. stupni žáci dále pokračují ve hře na přípravný nástroj do chvíle, než jsou připraveni začít hrát na klarinet (nejpozději od 5. ročníku). V rámci předmětu hra na zobcovou flétnu se žáci učí základním návykům důležitým pro hru na dechový nástroj, hrají lidové písně a drobné skladby různých stylů od středověku po současnost, věnují se i komorní hře a hře s doprovodem. V předmětu hra na klarinet se žáci zaměřují na studium náročnějších sólových skladeb, ve vyšších ročnících uplatní své dovednosti v rámci školních souborů. Všichni žáci navštěvují od 1. do 6. ročníku kolektivně vyučovaný předmět hudební nauka, kde si ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti.

Navazující čtyřleté studium je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Žáci se zaměřují na interpretaci skladeb dle vlastního zájmu a hru v souborech. Studium ukončí veřejným absolventským vystoupením.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- hra na klarinet
- hra na zobcovou flétnu
- hra na zobcovou flétnu a plátkový nástroj
- hudební nauka
- souborová a orchestrální hra
- Dechový orchestr ZUŠ Trutnov

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

hra na zobcovou flétnu a plátkový nástroj

I. stupeň

1. ročník – Žák:

zobcová flétna

- popíše části nástroje
- zvládá základní péči o nástroj
- zvládá správnou dechovou techniku (žeberečně-brániční dýchání)
- předvede různé způsoby tvoření tónu
- zvládá hru se zvuky, rozliší pojem zvuk a tón
- při hře má přirozený postoj, stabilní držení flétny („tři opěrné body“), nenásilnou pozici rukou, správné postavení prstů
- dbá na správnou polohu nástroje v ústech
- fixuje správnou pozici jazyka v ústech, užívá artikulační slabiky Tý, Dý
- umí správně nasadit a udržet čistý rovný tón
- předvede různé způsoby tvoření tónu
- hraje v rozsahu g1 - d2
- ovládá prstovou techniku (používá správné hmaty, dokáže je střídat a spojovat) v určeném rozsahu nástroje (c1 - d2 diatonicky, včetně tónu fis1)
- zvládá základní rytmus (celá, půlová, čtvrt'ová, osminová nota a pomlka)
- ovládá hru tenuto

- zahraje stupnici C-dur
- zahraje notu a pomlku celou, půlovou, čtvrtovou, osminovou a půlovou s tečkou v taktech 2/4, 3/4, 4/4
- respektuje základní dechovou frázi v jednoduché lidové písni, nadechuje se na správných místech (podle značek)
- hraje jednoduchá cvičení a lidové písně, příp. jednoduché středověké a renesanční tance
- zahraje jednoduchou lidovou píseň z paměti
- hraje dvojhlas s učitelem
- hraje s doprovodem harmonickým a rytmickým

plátkový nástroj

- zvládá správné dýchání (do bránice), uvolněné držení nástroje (přirozený v závislosti na ústech), postoj (rovný)
- žák je schopen popsat části nástroje
- je schopen základního nátisku
- dokáže zahrát elementární tón
- umí připevnit plátek či strojek

2. a 4. ročník – Žák:

zobcová flétna

- má správné dechové a artikulační návyky
- spolehlivě používá artikulační slabiky
- zahraje stupnice a tónické kvintakordy C-dur, G-dur, F-dur
- ovládá prstovou techniku v rozsahu c1 - g2 diatonicky, včetně tónů fis1, b1
- rozlišuje hru staccato i legato
- vysvětlí a používá základní dynamické odstíny (p, f)
- zahraje notu a pomlku celou až osminovou, půlovou a čtvrtovou s tečkou v taktech 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8
- dbá na pravidelnou domácí přípravu
- zahraje na požadované technické úrovni lidovou píseň, je schopen zahrát i skladbu stylově kontrastní (např. drobné skladby autorů 20. století, skladby z oblasti popu, rocku či jazzu apod.)
- je schopen rozlišit sluchem píseň lidovou a umělou
- charakterizuje náladu dané písně či skladby
- je schopen hry v duu (s učitelem, dalším žákem) - přizpůsobí se tempu
- je schopen plynulé hry s doprovodem (klávesový nástroj, Orff. nástroje)

plátkový nástroj

- zvládá správné dýchání (do bránice), nasazení (odtah jazyka), uvolněné držení nástroje (přirozený v závislosti na ústech), postoj (rovný)
- je schopen čistého rovného tónu a nasazení
- dokáže zahrát jednoduchou lidovou píseň
- zvládá sám úpravu plátku, či strojek (ztenčení, zpevnění)
- zvládá elementární duu s učitelem či spolužákem, vycházející z lidové písně

hra na klarinet

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- popíše části nástroje
- zvládá základní péči o nástroj
- zvládá správné dýchání (do bránice), nasazení (odtah jazyka), držení nástroje (30 stupňů od těla), postoj (rovný)
- nástroj drží uvolněně bez projevů křeče
- zahraje čistý a rovný tón v rámci svých možností
- hraje podle not v rozsahu $g - a^1$
- sám se rozehraje
- zvládá základní rytmus (celá, půlová, čtvrtová, osminová nota i pomlka)
- zahraje lidovou píseň a jednoduchou skladbičku
- zvládá hru s doprovodem
- zvládá jednoduchá dua s učitelem (lidové písně)
- zazpívá tóny předebrané na klavíru

2. ročník – Žák:

- popíše části nástroje
- zvládá základní péči o nástroj
- zahraje synkopy a jednoduchý tečkovaný rytmus v rozsahu e – a2
- zahraje stupnice a akordy durové s předznamenáním do 2 #, b
- zahraje základní staccatové variace a artiklace a obě tyto pomůcky umí použít i k nácviku obtížných míst ve skladbě, volí jejich vhodné vzorce
- zahraje jednoduchou etudu a přednes
- zahraje jednoduchou lidovou píseň či skladbu z listu
- zahraje jednoduchý motivek v transpozici in C
- zahraje podle sluchu jednoduchý motiv či píseň
- reprodukuje předebrané tóny a intervaly
- opakuje po učiteli rytmické motivy a obtížnější spoje hmatů
- určí začátek a konec fráze v jednoduché písni
- uplatňuje dynamiku

3. ročník – Žák:

- popíše části nástroje
- zvládá základní péči o nástroj
- zahraje čistý a rovný tón s kvalitním nasazením
- zahraje tečkovaný rytmus, šestnáctinové noty a pomlky v osminovém taktu
- hraje v rozsahu e – c3
- zahraje stupnice a akordy durové v daném rozsahu s předznamenáním do 3 #, b
- zahraje složitější staccatové variace a artikulace a umí je využít k nácviku obtížných míst ve skladbě
- zahraje skladbu složitějšího charakteru (typově odpovídající skladbám z učebnice B. Zákostelecký - *Škola hry na klarinet*, 1. díl)
- v rámci improvizace vytváří jednoduché rytmické variace melodického motivu
- sluchem rozliší dvojzvuk a trojzvuk a dva různé intervaly
- jednoduchou poslouchanou melodii reprodukuje na nástroj, sluchem rozliší dvojzvuk a trojzvuk
- poslechem rozliší lidovou a populární píseň

4. ročník – Žák:

- zahraje noty i pomlky šestnáctinové a dvaatřicetinové v rozsahu e – d3
- zahraje stupnice a akordy durové i mollové do 4 #, b v uvedeném rozsahu
- používá základní i rozšířené staccatové variace a artikulace a umí je využít k nácviku obtížných míst ve skladbě, uplatní i vlastní artikulace a staccatové variace
- zahraje cvičení a etudy (typově odpovídající literatuře B. Zákostelecký – *Škola hry na klarinet*, 1. a 2. díl.)
- využívá aktivně dynamiku a tempová rozlišení, agogiku
- zapíše do not jednoduchou poslouchanou melodii

5. ročník – Žák:

- hraje v rozsahu e - e3
- zahraje stupnice a akordy durové i mollové do 4 #, b v daném rozsahu a z těchto stupnic i terciové postupy a dominantní septakordy s obraty
- zahraje skladby složitějšího charakteru (typově odpovídající náročnosti učebnice B. Zákostelecký - *Škola hry na klarinet*, 2. díl)
- vyhledá materiál k poslechu studované skladby
- samostatně frázuje jednoduchou skladbu
- v rámci improvizace rytmicky a melodicky variuje melodii známé písně či skladby
- poslechem rozezná jazzovou interpretaci

6. ročník – Žák:

- zahraje skladby a cvičení složitějšího charakteru (obtížností odpovídající učebnicím L. Kurkiewicz: *Etudy pro klarinet*, 2. a 3. díl)
- samostatně nastuduje skladbu jednoduchého charakteru
- zahraje z listu jednodušší skladby
- vystupuje v rámci veřejných školních vystoupení a pomáhá při jejich organizaci
- transponuje lidovou píseň nebo skladbu jednoduchého charakteru

7. ročník – Žák:

- zahraje čistý tón s kvalitním nasazením
- zahraje jednoduché ozdoby (přiraz, skupinka, obal, náraz, trylek)
- je schopen naučit se melodii odposlechem a zapsat ji do not
- zahraje jednodušší synkopovanou melodii k danému doprovodu
- s pomocí učitele připraví své absolventské vystoupení

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- popíše části nástroje
- zvládá základní péči o nástroj
- zvládá správnou dechovou techniku (žebně-brániční dýchání)
- při hře má přirozený postoj, správné držení nástroje a prstoklad
- fixuje správnou pozici jazyka v ústech, užívá artikulaci slabiky „Tý, Dý“
- hraje v plném rozsahu nástroje s kvalitním tónem a správným nasazením
- hraje stupnice a akordy do 4 #, b
- je schopen samostatně nastudovat skladbu a na základě jednoduché analýzy interpretovat (frázování, dynamika, agogika...)

1. a 2. ročník – Žák:

- hraje v rozsahu e – g3
- popíše stavbu nástroje a vysvětlí funkce jednotlivých částí, je schopen nástroj vyčistit a v případě potřeby vyhledat nástrojáře
- stylová období seřadí podle časové osy, studované skladby přiřadí k jednotlivým obdobím
- jmenuje základní žánry populární hudby a uvede příklady
- hraje stupnice a akordy durové i mollové v uvedeném rozsahu s předznamenáním do 5#, 5b
- uplatňuje svůj vlastní názor v nácviku skladby
- zahraje dominantní septakord zmenšený a tercie
- porovná odlišnosti poslouchané hudby různých stylových období
- sám nastuduje skladbu složitějšího charakteru
- posoudí kvalitu a barvu tónu
- bezchybně intonuje

Školní vzdělávací program ZUŠ Trutnov HUDEBNÍ OBOR

- zhodnotí vlastní hru na základě daných kritérií
- 3. a 4. ročník** - Žák:
 - zahraje stupnice a akordy dur i moll v uvedeném rozsahu s předznamenáním do 6 #, b
 - přepíše skladbu do jiné tóniny
 - zahraje kvartové postupy ve stupnicích
 - ovládá všechny známé hmaty
 - zahraje „stupnicový kolotoč“
 - samostatně pracuje s hudební frází ve složitých skladbách (vědomě pracuje s dynamikou a agogikou)
 - určí styl poslouchané skladby, porovná hudbu různých žánrů a stylových období
 - posoudí interpretaci z hlediska různých kritérií, své názory formuluje s pomocí hudební terminologie

UČEBNÍ PLÁN KLARINET

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 11

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
volitelný předmět	hra na klarinet							
	hra na zobcovou flétnu	1	1	1	1			
	hra na zobc. fl. a plátkový nástroj					1	1	1
hudební nauka		1	1	1	1	1	1	
povinně volitelný předmět	soubořová a orchestrální hra	(1)	(1)	1	1	1	1	1
	Dechový orchestr ZUŠ Trutnov							
povinně celkem		2	2	3	3	3	3	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru souborová a orchestrální hra	1	1	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 12

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na klarinet		1	1	1	1	1
povinně volitelný předmět	soubořová a orchestrální hra	(1)	1	1	1	1
	Dechový orchestr ZUŠ Trutnov					
povinně celkem		1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru souborová a orchestrální hra	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hra na zobcovou flétnu mohou žáci navštěvovat již od prvního ročníku přípravy, ale pouze výjimečně po dohodě s pedagogem a vedením školy. Předmět se vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 – 4 žáků. Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hra na zobcovou flétnu a plátkový nástroj se vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 žáků. Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hra na klarinet se vyučuje individuálně, v přípravném ročníku II. stupně individuálně nebo ve skupině 2 žáků. Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty souborová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje vedení školy po dohodě s pedagogem.
- Pokud žák hraje na přípravný nástroj, výuka souborové a orchestrální hry je pro něj povinná až od 5. ročníku, stejně tak pro žáky, kteří byli přijati přímo do 2. – 4. ročníku (nebo přestoupili ze studijního zaměření ZOBCOVÁ FLÉTNA).
- Je-li počet hodin v závorce, jedná se o nepovinný předmět v daném ročníku.
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**. Vzdělávací obsah předmětů **hra na zobcovou flétnu, souborová a orchestrální hra, Dechový orchestr ZUŠ Trutnov** viz studijní zaměření **ZOBCOVÁ FLÉTNA**. Pro nepovinné předměty **zpěv a hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a dovednosti žáka.

6.5 SAXOFON

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studijní zaměření je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit hrát na saxofon. Absolventi jsou schopni samostatně interpretovat složitější sólové skladby různých stylů a žánrů a během studia získávají bohatou praxi, která jim v budoucnu umožní zapojení se do různých hudebních souborů – saxofon se uplatní v různých stylech a žánrech, především v oblasti populární hudby a jazzu.

Studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 do 7 let věku, kde vedle kolektivně vyučovaných předmětů žáci navštěvují i hru na přípravný nástroj.

Na I. stupni hrají na přípravný nástroj do chvíle, než jsou připraveni začít hrát na saxofon (nejpozději od 5. ročníku). V rámci předmětu hra na zobcovou flétnu se žáci učí základním návykům důležitým pro hru na dechový nástroj, hrají lidové písně a drobné skladby různých stylů od středověku po současnost, věnují se i komorní hře a hře s doprovodem. V předmětu hra na saxofon se žáci zaměřují na studium náročnějších sólových skladeb, ve vyšších ročnících uplatní své dovednosti v rámci školních souborů. Všichni žáci navštěvují od 1. do 6. ročníku kolektivně vyučovaný předmět hudební nauka, kde si ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti. První stupeň žáci završí absolventským vystoupením.

Navazující čtyřleté studium je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Žáci se zaměřují na interpretaci skladeb dle vlastního zájmu a hru v souborech. Studium ukončí veřejným absolventským vystoupením.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

hra na saxofon

hra na zobcovou flétnu

hra na zobcovou flétnu a plátkový nástroj

hudební nauka

souborová a orchestrální hra

- **Dechový orchestr ZUŠ Trutnov**

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

hra na saxofon

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- popíše části nástroje
- zvládá základní péči o nástroj
- zvládá správné dýchání (do bránice), nasazení (odtah jazyka), uvolněné držení nástroje (přirozený v závislosti na ústech), postoj (rovný)
- je schopen čistého rovného tónu a kultivovaného nasazení
- hraje v rozsahu $g^1 - g^2$
- je schopen se rozehrát a naladit podle ladičky i sluchu
- zvládá základní rytmus (celá, půlová, čtvrt'ová a osminová nota a pomlka)
- zvládne hru s harmonickým i rytmickým doprovodem
- hraje jednoduché skladbičky a písně
- zvládá jednoduchá dua s učitelem

2. ročník – Žák:

- zvládá správné dýchání (do bránice), nasazení (odtah jazyka), uvolněné držení nástroje (přirozený v závislosti na ústech), postoj (rovný), rovnoměrný a koncentrovaný výdech
- je schopen čistého rovného tónu a kultivovaného nasazení
- zahrát jednoduchý tečkovaný rytmus a synkopu v rozsahu $e^1 - a^2$
- hraje stupnice a akordy v možnostech rozsahu uvedeného výše do 2 #, b
- užívá základní staccatové variace a artikulace pro cvičení kvality tónu
- volí vhodné vzorce variací a artikulací k nácviku obtížných míst ve skladbě

- hraje jednoduché etudy a drobné přednesové skladby

3. ročník – Žák:

- hraje v rozsahu $c^1 - c^3$ s užitím kvalitního tónu a nasazení
- zahraje složitější tečkovaný rytmus, šestnáctinové noty a pomlky
- hraje stupnice a akordy do 3 #, b v možnostech rozsahu
- hraje základní i rozšířené staccatové variace a artikulace a umí je využít k nácviku obtížných míst ve skladbě
- hraje skladby složitějšího charakteru (typově odpovídající skladbám z učebnice R. Gruber: Saxofonové etudy)
- u studovaných skladeb určí formu a identifikuje její části
- určí začátek, vrchol a konec fráze a navrhne dynamiku a agogiku
- zná historický vývoj nástroje

4. ročník – Žák:

- zahraje noty i pomlky šestnáctinové
- hraje stupnice a akordy do 4 #, b v možnostech rozsahu
- hraje přednesové skladby a etudy složitějšího charakteru
- určí začátek, vrchol a konec fráze a navrhne dynamiku a agogiku
- hraje dua a tria
- hraje drobné jazzové skladby
- poslechem napodobuje jazzové frázování a rytmizaci
- improvizuje melodické závěti ve formě /aa/ a /ab/

5. ročník – Žák:

- hraje v plném rozsahu nástroje s kvalitním tónem a správným nasazením
- zahraje noty i pomlky šestnáctinové a dvaatřicetinové
- hraje stupnice, kvintakordy a dominantní septakordy s obraty do 4 #, b a zná jejich kytarové značky
- srovnává na základě odlišností nahrávky odlišných stylů a žánrů z oblasti klasické, populární hudby a jazzu
- jednoduše improvizuje obměnou tématu
- je seznámen s transpozicí
- samostatně vyhledá potřebný studijní materiál (nahrávku, noty, informace...)
- rozlišuje styl hry v klasické hudbě a v populárních žánrech

6. ročník – Žák:

- zahraje noty i pomlky šestnáctinové a dvaatřicetinové
- je schopen jednoduché improvizace na dané harmonické schéma
- umí sluchově odlišit základní harmonické funkce v tónině (T, S, D)
- transponuje jednoduché melodické úseky
- hraje složitější skladby, hrané skladby přiřadí k danému stylu a žánru a demonstruje na nich jednotlivé stylové prvky
- zná interpretu jak klasické, tak i populární hudby

7. ročník – Žák:

- hraje jednoduché jazzové skladby a populární písně s typickým frázováním a rytmizací
- v jednoduché improvizaci se drží harmonického schématu a zakončuje fráze
- hraje stupnice s akordy, dominantními septakordy s obraty, tercie do 4 #, b
- zná a hraje melodické ozdoby
- transponuje jednoduché skladbičky (lidové písně, lehké standardy)
- je schopen samostatně nastudovat skladbu a na základě jednoduché analýzy interpretovat (frázování, dynamika, agogika...)

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- popíše části nástroje
- zvládá základní péči o nástroj
- zvládá správnou dechovou techniku (žebně-brániční dýchání)
- při hře má přirozený postoj, správné držení nástroje a prstoklad
- fixuje správnou pozici jazyka v ústech, užívá správnou artikulaci
- hraje v plném rozsahu nástroje s kvalitním tónem a správným nasazením
- hraje stupnice a akordy do 4 #, b v rozsahu $e1 - e3$
- je schopen samostatně nastudovat skladbu a na základě jednoduché analýzy interpretovat (frázování, dynamika, agogika...)

1. a 2. ročník – Žák:

- hraje skladby různých stylů a žánrů, tyto skladby analyzuje z různých hledisek, srovnává je mezi sebou a hodnotí jejich různé interpretace na základě daných kritérií
- je schopen tvořit melodie podle harmonického schématu a vytvářet jejich variace užitím ozdob, vkládáním nových úseků (melodických, stupnicových), pomocí intervalových a rytmických obměn
- je schopen transponovat jednodušší hrané melodie
- dokáže stylově zařadit danou skladbu
- je obeznámen s technikou dvojitého staccata na plátkové nástroje
- je obeznámen s moderními technikami hry (např. frulato, nadrozsahové tóny, alikvóty, glissando, slapy atd.)
- zvládá hru z listu

3. a 4. ročník – Žák:

- hraje stupnice durové i mollové se septakordy
- je schopen samostatně nastudovat náročné přednesové skladby

Školní vzdělávací program ZUŠ Trutnov HUDEBNÍ OBOR

- zahraje z listu jednodušší skladby a písně
- je schopen jednoduché improvizace na známé skladby
- sluchem rozliší hudbu různých stylů a žánrů
- charakterizuje hudbu oblíbených žánrů a stylů pomocí hudební terminologie, představí své oblíbené autory (interprety v populární hudbě)
- zvládá některé moderní techniky hry (např. frulato, nadrozahové tóny, alikvóty, glissando, slapy atd.)
- podílí se na organizaci absolventského koncertu

UČEBNÍ PLÁN SAXOFON

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 13

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
volitelný předmět	hra na zobcovou flétnu							
	hra na zobcovou flétnu a plátkový nástroj	1	1	1	1			
	hra na saxofon					1	1	1
	hudební nauka	1	1	1	1	1	1	
povinně volitelný předmět	souborová a orchestrální hra							
	Dechový orchestr ZUŠ Trutnov	(1)	(1)	1	1	1	1	1
povinně celkem		2	2	3	3	3	3	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru souborová a orchestrální hra	1	1	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 14

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na saxofon		1	1	1	1	1
povinně volitelný předmět	souborová a orchestrální hra					
	Dechový orchestr ZUŠ Trutnov	(1)	1	1	1	1
povinně celkem		1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru souborová a orchestrální hra	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hra na zobcovou flétnu mohou žáci navštěvovat již od prvního ročníku přípravy, ale pouze výjimečně po dohodě s pedagogem a vedením školy. Předmět se vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 – 4 žáků. Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hra na zobcovou flétnu a plátkový nástroj se vyučuje individuálně, nebo ve skupině 2 žáků. Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hra na saxofon se vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 žáků (pouze v přípravném ročníku II. st.). Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty souborová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje vedení školy po dohodě s pedagogem.
- Pokud žák hraje na přípravný nástroj, výuka souborové a orchestrální hry je pro něj povinná až od 5. ročníku, stejně tak pro žáky, kteří byli přijati přímo do 2. – 4. ročníku (nebo přestoupili ze studijního zaměření ZOBCOVÁ FLÉTNA).
- Je-li počet hodin v závorce, jedná se o nepovinný předmět v daném ročníku.
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**. Vzdělávací obsah předmětu **hra na flétnu a plátkový nástroj** viz studijní zaměření **KLARINET**. Vzdělávací obsah předmětů **hra na zobcovou flétnu, souborová a orchestrální hra, Dechový orchestr ZUŠ Trutnov** viz studijní zaměření **ZOBCOVÁ FLÉTNA**. Pro nepovinné předměty **zpěv a hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a dovednosti žáka.

6.6 BARYTON

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studijní zaměření je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit hrát na baryton. Absolventi jsou schopni samostatně interpretovat složitější sólové skladby různých stylů a žánrů a během studia získávají bohatou praxi, která jim v budoucnu umožní zapojení se do různých hudebních souborů – baryton se uplatní jako sólový i ansámblový nástroj v širokém spektru hudebních stylů a žánrů historických i současných, od středověku po současnou hudbu jazzovou, alternativní a populární.

Studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 do 7 let věku, kde vedle kolektivně vyučovaných předmětů žáci navštěvují i hru na přípravný nástroj.

Na I. stupni žáci dále pokračují ve hře na zobcovou flétnu do chvíle, než jsou připraveni začít hrát na baryton (nejpozději od 4. ročníku). V rámci předmětu hra na zobcovou flétnu se žáci učí základním návykům důležitým pro hru na dechový nástroj, hrají lidové písně a drobné skladby různých stylů od středověku po současnost, věnují se i komorní hře a hře s doprovodem. V předmětu hra na baryton se žáci zaměřují na studium náročnějších sólových skladeb, ve vyšších ročnících uplatní své dovednosti v rámci školních souborů. Žáci navštěvují i kolektivně vyučovaný předmět hudební dílna, kde se prostřednictvím různých činností naučí aktivně vnímat hudbu, diskutovat o ní, zapisovat ji do not a také získají základní přehled o hudebních žánrech a stylech současných i historických. Naučí se zde základům práce v notačním počítačovém programu (Sibelius) a programu pro tvorbu elektronické hudby a zpracování zvuku (Sequel), které jim rozšíří možnosti vlastní tvorby. První stupeň žáci završí absolventským vystoupením.

Navazující čtyřleté studium je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Žáci se zaměřují na interpretaci skladeb dle vlastního zájmu a hru v souborech. Studium ukončí veřejným absolventským vystoupením.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- hra na baryton
- hra na zobcovou flétnu
- hudební nauka
- souborová a orchestrální hra
- Dechový orchestr ZUŠ Trutnov

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

hra na baryton

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- se seznamuje s jednotlivými částmi nástroje
- zvyká si na správné držení nástroje, postoj při hře, postavení ruky a prstů
- získává správné návyky v oblasti dýchání, nasazení a tvorby tónu
- umí vytvořit správný tón
- hraje jednoduché melodické útvary legato
- hraje jednoduché lidové písně
- je schopen hrát v základních dynamikách (p, mf, f)
- dokáže zahrát v rozsahu alespoň c - g

2. ročník – Žák:

- popíše jednotlivé části nástroje
- prohlubuje základní návyky správného postoje, držení nástroje, dýchání
- zvládne správné posazení nátrubku na rtech
- hraje v rozsahu alespoň jedné oktávy
- rozlišuje hru staccato, tenuto, legato
- umí vytvořit správný tón
- ovládá hru s posuvkami do 2 #, b
- hraje jednoduché stupnice s kvintakordem
- hraje jednoduché lidové písně z paměti

- společně s učitelem hraje jednoduché dvojhlasy
- zlepšuje dechové návyky
- ovládá hru základních dynamik

3. ročník – Žák:

- popíše nástroj a s pomocí učitele zvládne základní údržbu
- ovládá správný postoj, držení nástroje a dýchání
- zvládne správné posazení nátrubku na rtech
- umí vytvořit správný tón
- hraje alespoň v rozsahu c – c1
- ve svém rozsahu ovládá prstoklad
- ovládá hru do 4 #, b
- hraje jednoduché melodie v pomalém tempu z listu
- zahraje z paměti 2 – 3 lidové písně
- je schopen naučit se z not jednoduchou skladbu
- dokáže vysvětlit naladění nástroje
- určí začátek, vrchol a konec fráze
- ovládá hru v celé škále dynamik (p, mp, mf, f, ff)
- navrhne dynamiku a agogiku fráze
- ovládá plynulé přecházení z jedné dynamiky do druhé
- zopakuje po učiteli jednoduché melodické útvary

4. ročník – Žák:

- zvládá samostatně základní údržbu nástroje
- zvládá tvorbu správného tónu
- zahraje stupnice dur a moll do 4 #, b
- zvládne zahrát základní výrazové prostředky (*akcent, sf, fp*)
- pozná a zahraje základní druhy melodických ozdob (*trylek, nátryl, příraz*)
- dokáže rozdělit skladbu na jednotlivé fráze a zahrát je samostatně
- fráze buduje pomocí dynamiky a agogiky
- naladí alespoň orientačně svůj nástroj
- hraje s učitelem z paměti lidové písně
- je schopen samostatně se z not naučit jednoduchou skladbu
- hraje různé jednoduché písně a skladby, přiřadí je k danému stylu a žánru a srovnává je pomocí daných kritérií

5. ročník – Žák:

- zahraje stupnice dur a moll do 4 #, b
- dbá na správné tvoření tónu
- dbá na správnou intonaci
- zvládá úměrně svým schopnostem hru základních melodických ozdob (*trylek, nátryl, příraz*)
- ve skladbách navrhuje dynamiku, agogiku, frázování
- zapojuje se do výběru repertoáru
- zahraje s učitelem z paměti lidové písně a vytváří druhé hlasy
- jmenuje zásady interpretace barokní a klasické hudby

6. ročník – Žák:

- ovládá hru v dynamikách *pp – ff*
- ovládá hru základních melodických ozdob
- hraje retní vazby v pomalém tempu
- zapojuje se do výběru repertoáru
- jmenuje zásady interpretace romantické a soudobé hudby

7. ročník – Žák:

- zvládá péči o svůj nástroj
- je samostatný a je schopen intonační a rytmické sebekontroly
- má upevněné dechové návyky
- ovládá hru stupnic dur a moll do 7#, b, včetně T5
- samostatně nastuduje skladby hrané v souboru i sólově
- na studovaných skladbách je schopen ukázat typické znaky daného stylu a žánru
- rozlišuje interpretaci a sám interpretuje skladby různých slohových období
- s pomocí učitele nastuduje repertoár pro své absolventské vystoupení

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- popíše nástroj a zvládá základní péči o něj
- ovládá správný postoj, držení nástroje a dýchání
- zvládá tvorbu správného tónu
- naladí svůj nástroj
- je schopen intonační a rytmické sebekontroly
- samostatně nastuduje skladbu včetně přednesové složky
- pozná a zahraje základní druhy melodických ozdob
- zvládá hru v dynamikách *pp – ff*
- hraje retní vazby

Školní vzdělávací program ZUŠ Trutnov HUDEBNÍ OBOR

- hraje skladby a rozlišuje interpretaci různých stylových období
- vysvětlí základy transponování

1. a 2. ročník – Žák:

- je schopen zvukové sebekontroly
- dokáže posoudit kvalitu a barvu tónu
- vysvětlí, jakým způsobem lze kvalitu tónu ovlivnit a dokáže svoje znalosti použít v praxi (dýchání, funkce rtů, jazyka, atd.)
- bezpečně hraje v rozsahu c – g1 a čte správně notový zápis
- uvede základní pravidla pro nácvik obtížných pasáží hraných skladeb a je schopen je použít v praxi
- je schopen naladit se s klavírem i v rámci souboru
- orientuje se v notovém zápise (vysvětlí význam zkratk a symbolů používaných pro zkrácení zápisu, dynamiku, tempo...)
- hraje skladby různých stylů a žánrů
- uvede zásady stylové interpretace pro různá stylová období a žánry
- je schopen stručně referovat o navštíveném koncertě či jiné hudební akci
- jmenuje své oblíbené interprety, skladatele a díla
- je schopen porovnat nahrávku s vlastní hrou pomocí různých kritérií
- podílí se na výběru repertoáru podle vlastního vkusu
- je schopen vyhledat samostatně studijní materiál (noty, nahrávky, informace...)

3. a 4. ročník – Žák:

- ovládá jistě techniku hry (správné dýchání, postoj, nasazení, artikulace)
- je schopen samostatně se naladit a doladovat během hry
- ovládá artikulační a výrazové prostředky používané při hře na baryton úměrně svým schopnostem
- jistě se orientuje v notovém zápise (řídí se při hře z listu všemi běžně používanými symboly a značkami, vysvětlí pojmy)
- poslechem rozliší hudbu různých stylových období a žánrů
- je schopen posoudit stylovost interpretace a vyjadřovat se pomocí hudební terminologie
- s pomocí učitele připraví repertoár pro své absolventské vystoupení

UČEBNÍ PLÁN BARYTON

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 15

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
volitelný předmět	hra na zobcovou flétnu	1	1	1				
	hra na baryton				1	1	1	1
hudební nauka		1	1	1	1	1	1	
povinně volitelný předmět	souborová a orchestrální hra	(1)	(1)	1	1	1	1	1
	Děchový orchestr ZUŠ Trutnov							
povinně celkem		2	2	3	3	3	3	2
nepovinné předměty	sborový zpěv	1	1	1	1	1	1	1
	zpěv v souboru							
	souborová a orchestrální hra							
	zpěv	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	hra na druhý nástroj							

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 16

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na baryton		1	1	1	1	1
povinně volitelný předmět	souborová a orchestrální hra	(1)	1	1	1	1
	Děchový orchestr ZUŠ Trutnov					
povinně celkem		1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv	1	1	1	1	1
	zpěv v souboru					
	souborová a orchestrální hra					
	zpěv	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	hra na druhý nástroj					

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hra na zobcovou flétnu mohou žáci navštěvovat již od prvního ročníku hudební přípravy, ale pouze výjimečně po dohodě s pedagogem a vedením školy. Předmět se vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 – 4 žáků. Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hra na baryton se vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 žáků (pouze v přípravném roč. II. stupně). Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty souborová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje vedení školy po dohodě s pedagogem.
- Pokud žák hraje na přípravný nástroj, výuka souborové a orchestrální hry je pro něj povinná až od 5. ročníku, stejně tak pro žáky, kteří byli přijati přímo do 2. – 4. ročníku (nebo přestoupili ze studijního zaměření ZOBCOVÁ FLÉTNA).
- Je-li počet hodin v závorce, jedná se o nepovinný předmět v daném ročníku.
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**. Vzdělávací obsah předmětů **hra na zobcovou flétnu, souborová a orchestrální hra, Dechový orchestr ZUŠ Trutnov** viz studijní zaměření **ZOBCOVÁ FLÉTNA**. Pro nepovinné předměty **zpěv a hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a dovednosti žáka.

6.7 LESNÍ ROH

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studijní zaměření je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit hrát na lesní roh. Absolventi jsou schopni samostatně interpretovat složitější sólové skladby různých stylů a žánrů a během studia získávají bohatou praxi, která jim v budoucnu umožní zapojení se do různých hudebních souborů – lesní roh se uplatní jako sólový i ansámblový nástroj v oblasti klasické hudby i v různých typech dechových orchestrů a uskupení.

Studium je rozděleno do dvou stupňů. Studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 do 7 let věku, kde vedle kolektivně vyučovaných předmětů žáci navštěvují i hru na přípravný nástroj.

Na I. stupni žáci dále pokračují ve hře na přípravný nástroj do chvíle, než jsou připraveni začít hrát na lesní roh (nejpozději od 4. ročníku). V rámci předmětu hra na zobcovou flétnu se žáci učí základním návykům důležitým pro hru na dechový nástroj, hrají lidové písně a drobné skladby různých stylů od středověku po současnost, věnují se i komorní hře a hře s doprovodem. V předmětu hra na lesní roh se žáci zaměřují na studium náročnějších sólových skladeb, ve vyšších ročnících uplatní své dovednosti v rámci školních souborů. Všichni žáci navštěvují od 1. do 6. ročníku kolektivně vyučovaný předmět hudební nauka, kde si ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti. První stupeň žáci završí absolventským vystoupením.

Navazující čtyřleté studium je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Žáci se zaměřují na interpretaci skladeb dle vlastního zájmu a hru v souborech. Studium ukončí veřejným absolventským vystoupením.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- **hra na lesní roh**
- **hra na zobcovou flétnu**
- **hudební nauka**
- **souborová a orchestrální hra**
- **Dechový orchestr ZUŠ Trutnov**

hra na lesní roh

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- se seznamuje s jednotlivými částmi nástroje
- zvyká si na správné držení nástroje, postoj při hře, postavení ruky a prstů
- získává správné návyky v oblasti dýchání, nasazení a tvorby tónu
- umí vytvořit správný tón
- hraje jednoduché melodické útvary legato
- hraje jednoduché lidové písně
- je schopen hrát v základních dynamikách (p, mf, f)
- dokáže zahrát v rozsahu alespoň c1-g1

2. ročník – Žák:

- popíše jednotlivé části nástroje
- prohlubuje základní návyky správného postoje, držení nástroje, dýchání
- zvládne správné posazení nátrubku na rtech
- hraje v rozsahu alespoň jedné oktávy
- rozlišuje hru staccato, tenuto, legato
- umí vytvořit správný tón
- ovládá hru s posuvkami do 2 #, b
- hraje jednoduché stupnice s kvintakordem
- hraje jednoduché lidové písně z paměti

- společně s učitelem hraje jednoduché dvojhlasy
- zlepšuje dechové návyky
- ovládá hru základních dynamik

3. ročník – Žák:

- popíše nástroj a s pomocí učitele zvládne základní údržbu
- ovládá správný postoj, držení nástroje a dýchání
- při hře začíná používat B klapku
- zvládne správné posazení nátrubku na rtech
- umí vytvořit správný tón
- hraje alespoň v rozsahu g – e2
- ve svém rozsahu ovládá prstoklad
- ovládá hru do 4 #, b
- hraje jednoduché melodie v pomalém tempu z listu
- zahraje z paměti 2 – 3 lidové písně
- je schopen naučit se z not jednoduchou skladbu
- dokáže vysvětlit naladění nástroje
- určí začátek, vrchol a konec fráze
- ovládá hru v celé škále dynamik (p, mp, mf, f, ff)
- navrhne dynamiku a agogiku fráze
- ovládá plynulé přecházení z jedné dynamiky do druhé
- zopakuje po učiteli jednoduché melodické útvary

4. ročník – Žák:

- zvládá samostatně základní údržbu nástroje
- zvládá tvorbu správného tónu
- zahraje stupnice dur a moll do 4 #, b
- zvládne zahrát základní výrazové prostředky (*akcent, sf, fp*)
- pozná a zahraje základní druhy melodických ozdob (*trylek, nátryl, příraz*)
- dokáže rozdělit skladbu na jednotlivé fráze a zahrát je samostatně
- fráze buduje pomocí dynamiky a agogiky
- naladí alespoň orientačně svůj nástroj
- hraje s učitelem z paměti lidové písně
- je schopen samostatně se z not naučit jednoduchou skladbu
- hraje různé jednoduché písně a skladby, přiřadí je k danému stylu a žánru a srovnává je pomocí daných kritérií

5. ročník – Žák:

- zahraje stupnice dur a moll do 4 #, b
- dbá na správné tvoření tónu
- dbá na správnou intonaci
- plynule používá při hře B klapku
- zvládá úměrně svým schopnostem hru základních melodických ozdob (*trylek, nátryl, příraz*)
- ve skladbách navrhuje dynamiku, agogiku, frázování
- zapojuje se do výběru repertoáru
- zahraje s učitelem z paměti lidové písně a vytváří druhé hlasy
- jmenuje zásady interpretace barokní a klasické hudby

6. ročník – Žák:

- ovládá hru v dynamikách *pp – ff*
- ovládá hru základních melodických ozdob
- hraje retní vazby v pomalém tempu
- zapojuje se do výběru repertoáru
- jmenuje zásady interpretace romantické a soudobé hudby

7. ročník – Žák:

- zvládá péči o svůj nástroj
- je samostatný a je schopen intonační a rytmické sebekontroly
- má upevněné dechové návyky
- ovládá hru stupnic dur a moll do 7#, b, včetně T5
- samostatně nastuduje skladby hrané v souboru i sólově
- na studovaných skladbách je schopen ukázat typické znaky daného stylu a žánru
- rozlišuje interpretaci a sám interpretuje skladby různých slohových období
- vysvětlí a předvede základní transpozici in Es
- s pomocí učitele nastuduje repertoár pro své absolventské vystoupení

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- popíše nástroj a zvládá základní péči o něj
- ovládá správný postoj, držení nástroje a dýchání
- zvládá tvorbu správného tónu
- naladí svůj nástroj
- je schopen intonační a rytmické sebekontroly
- samostatně nastuduje skladbu včetně přednesové složky

- pozná a zahraje základní druhy melodických ozdob
- zvládá hru v dynamikách pp – ff
- hraje retní vazby
- hraje skladby a rozlišuje interpretaci různých stylových období
- vysvětlí a předvede základní transpozici in Es

1. a 2. ročník – Žák:

- je schopen zvukové sebekontroly
- dokáže posoudit kvalitu a barvu tónu
- vysvětlí, jakým způsobem lze kvalitu tónu ovlivnit a dokáže svoje znalosti použít v praxi (dýchání, funkce rtů, jazyka, atd.)
- bezpečně ovládá techniku hry (dýchání, držení nástroje, postoj, artikulace)
- bezpečně hraje v rozsahu $g - f^{\sharp}$ a čte správně notový zápis
- uvede základní pravidla pro nácvik obtížných pasáží hraných skladeb a je schopen je použít v praxi
- je schopen naladit se s klavírem i v rámci souboru
- orientuje se v notovém zápise (vysvětlí význam zkratk a symbolů používaných pro zkrácení zápisu, dynamiku, tempo...)
- hraje skladby různých stylů a žánrů
- uvede zásady stylové interpretace pro různá stylová období a žánry
- je schopen stručně referovat o navštíveném koncertě či jiné hudební akci
- jmenuje své oblíbené interprety, skladatele a díla
- je schopen porovnat nahrávku s vlastní hrou pomocí různých kritérií
- podílí se na výběru repertoáru podle vlastního vkusu
- je schopen vyhledat samostatně studijní materiál (noty, nahrávky, informace...)

3. a 4. ročník – Žák:

- ovládá jistě techniku hry (správné dýchání, postoj, nasazení, artikulace)
- je schopen samostatně se naladit a doladovat během hry
- ovládá artikulaci a výrazové prostředky používané při hře na trubku úměrně svým schopnostem
- jistě se orientuje v notovém zápise (řídí se při hře z listu všemi běžně používanými symboly a značkami, vysvětlí pojmy)
- poslechem rozliší hudbu různých stylových období a žánrů
- je schopen posoudit stylovost interpretace a vyjadřovat se pomocí hudební terminologie
- s pomocí učitele připraví repertoár pro své absolventské vystoupení

UČEBNÍ PLÁN LESNÍ ROH

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 17

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
volitelný předmět	hra na zobcovou flétnu	1	1	1				
	hra na lesní roh				1	1	1	1
hudební nauka		1	1	1	1	1	1	
povinně volitelný předmět	soubořová a orchestrální hra	(1)	(1)	1	1	1	1	1
	Dechový orchestr ZUŠ Trutnov							
povinně celkem		2	2	3	3	3	3	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru	1	1	1	1	1	1	1
	soubořová a orchestrální hra zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 18

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na lesní roh		1	1	1	1	1
povinně volitelný předmět	soubořová a orchestrální hra	(1)	1	1	1	1
	Dechový orchestr ZUŠ Trutnov					
povinně celkem		1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru	1	1	1	1	1
	soubořová a orchestrální hra zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hra na zobcovou flétnu mohou žáci navštěvovat již od prvního ročníku hudební přípravy, ale pouze výjimečně po dohodě s pedagogem a vedením školy. Předmět se vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 – 4 žáků. Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hra na lesní roh se vyučuje individuálně. Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty soubořová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje vedení školy po dohodě s pedagogem.
- Pokud žák hraje na přípravný nástroj, výuka soubořové a orchestrální hry je pro něj povinná až od 5. ročníku, stejně tak pro žáky, kteří byli přijati přímo do 2. – 4. ročníku (nebo přestoupili ze studijního zaměření ZOBCOVÁ FLÉTNA).
- Je-li počet hodin v závorce, jedná se o nepovinný předmět v daném ročníku.
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**. Vzdělávací obsah předmětů **hra na zobcovou flétnu, soubořová a orchestrální hra, Dechový orchestr ZUŠ Trutnov** viz studijní zaměření **ZOBCOVÁ FLÉTNA**. Pro nepovinné předměty **zpěv a hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a dovednosti žáka.

6.8 TENOR

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studijní zaměření je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit hrát na tenor. Absolventi jsou schopni samostatně interpretovat složitější sólové skladby různých stylů a žánrů a během studia získávají bohatou praxi, která jim v budoucnu umožní zapojení se do různých hudebních souborů – tenor se uplatní jako sólový i ansámblový nástroj v širokém spektru hudebních stylů a žánrů historických i současných, od středověku po současnou hudbu jazzovou, alternativní a populární.

Studium je rozděleno do dvou stupňů. Studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 do 7 let věku, kde vedle kolektivně vyučovaných předmětů žáci navštěvují i hru na přípravný nástroj.

Na I. stupni žáci dále pokračují ve hře na zobcovou flétnu do chvíle, než jsou připraveni začít hrát na tenor (nejpozději od 4. ročníku). V rámci předmětu hra na zobcovou flétnu se žáci učí základním návykům důležitým pro hru na dechový nástroj, hrají lidové písně a drobné skladby různých stylů od středověku po současnost, věnují se i komorní hře a hře s doprovodem. V předmětu hra na tenor se žáci zaměřují na studium náročnějších sólových skladeb, ve vyšších ročnících uplatní své dovednosti v rámci školních souborů. Všichni žáci navštěvují od 1. do 6. ročníku kolektivně vyučovaný předmět hudební nauka, kde si ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti. První stupeň žáci završí absolventským vystoupením.

Navazující čtyřleté studium je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Žáci se zaměřují na interpretaci skladeb dle vlastního zájmu a hru v souborech. Studium ukončí veřejným absolventským vystoupením.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- hra na tenor
- hra na zobcovou flétnu
- hudební nauka
- souborová a orchestrální hra
- Dechový orchestr ZUŠ Trutnov

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

hra na tenor

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- se seznamuje s jednotlivými částmi nástroje
- zvyká si na správné držení nástroje, postoj při hře, postavení ruky a prstů
- získává správné návyky v oblasti dýchání, nasazení a tvorby tónu
- umí vytvořit správný tón
- hraje jednoduché melodické útvary legato
- hraje jednoduché lidové písně
- je schopen hrát v základních dynamikách (p, mf, f)
- dokáže zahrát v rozsahu alespoň c1-g1

2. ročník – Žák:

- popíše jednotlivé části nástroje
- prohlubuje základní návyky správného postoje, držení nástroje, dýchání
- zvládne správné posazení nátrubku na rtech
- hraje v rozsahu alespoň jedné oktávy
- rozlišuje hru staccato, tenuto, legato
- umí vytvořit správný tón
- ovládá hru s posuvkami do 2 #, b
- hraje jednoduché stupnice s kvintakordem

- hraje jednoduché lidové písně z paměti
- společně s učitelem hraje jednoduché dvojhlasy
- zlepšuje dechové návyky
- ovládá hru základních dynamik

3. ročník – Žák:

- popíše nástroj a s pomocí učitele zvládne základní údržbu
- ovládá správný postoj, držení nástroje a dýchání
- zvládne správné posazení nátrubku na rtech
- umí vytvořit správný tón
- hraje alespoň v rozsahu g – e2
- ve svém rozsahu ovládá prstoklad
- ovládá hru do 4 #, b
- hraje jednoduché melodie v pomalém tempu z listu
- zahraje z paměti 2 – 3 lidové písně
- je schopen naučit se z not jednoduchou skladbu
- dokáže vysvětlit naladění nástroje
- určí začátek, vrchol a konec fráze
- ovládá hru v celé škále dynamik (p, mp, mf, f, ff)
- navrhne dynamiku a agogiku fráze
- ovládá plynulé přecházení z jedné dynamiky do druhé
- zopakuje po učiteli jednoduché melodické útvary

4. ročník – Žák:

- zvládá samostatně základní údržbu nástroje
- zvládá tvorbu správného tónu
- zahraje stupnice dur a moll do 4 #, b
- zvládne zahrát základní výrazové prostředky (*akcent, sf, fp*)
- pozná a zahraje základní druhy melodických ozdob (*trylek, nátryl, příraz*)
- dokáže rozdělit skladbu na jednotlivé fráze a zahrát je samostatně
- fráze buduje pomocí dynamiky a agogiky
- naladí alespoň orientačně svůj nástroj
- hraje s učitelem z paměti lidové písně
- je schopen samostatně se z not naučit jednoduchou skladbu
- hraje různé jednoduché písně a skladby, přiřadí je k danému stylu a žánru a srovnává je pomocí daných kritérií

5. ročník – Žák:

- zahraje stupnice dur a moll do 4 #, b
- dbá na správné tvoření tónu
- dbá na správnou intonaci
- zvládá úměrně svým schopnostem hru základních melodických ozdob (*trylek, nátryl, příraz*)
- ve skladbách navrhuje dynamiku, agogiku, frázování
- zapojuje se do výběru repertoáru
- zahraje s učitelem z paměti lidové písně a vytváří druhé hlasy
- jmenuje zásady interpretace barokní a klasické hudby

6. ročník – Žák:

- ovládá hru v dynamikách *pp – ff*
- ovládá hru základních melodických ozdob
- hraje retní vazby v pomalém tempu
- zapojuje se do výběru repertoáru
- jmenuje zásady interpretace romantické a soudobé hudby

7. ročník – Žák:

- zvládá péči o svůj nástroj
- je samostatný a je schopen intonační a rytmické sebekontroly
- má upevněné dechové návyky
- ovládá hru stupnic dur a moll do 7#, b, včetně T5
- samostatně nastuduje skladby hrané v souboru i sólově
- na studovaných skladbách je schopen ukázat typické znaky daného stylu a žánru
- rozlišuje interpretaci a sám interpretuje skladby různých slohových období
- vysvětlí a předvede základní transpozici in C
- s pomocí učitele nastuduje repertoár pro své absolventské vystoupení

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- popíše nástroj a zvládá základní péči o něj
- ovládá správný postoj, držení nástroje a dýchání
- zvládá tvorbu správného tónu
- naladí svůj nástroj
- je schopen intonační a rytmické sebekontroly
- samostatně nastuduje skladbu včetně přednesové složky
- pozná a zahraje základní druhy melodických ozdob

- zvládá hru v dynamikách pp – ff
- hraje retní vazby
- hraje skladby a rozlišuje interpretaci různých stylových období
- vysvětlí základy transponování

1. a 2. ročník – Žák:

- je schopen zvukové sebekontroly
- dokáže posoudit kvalitu a barvu tónu
- vysvětlí, jakým způsobem lze kvalitu tónu ovlivnit a dokáže svoje znalosti použít v praxi (dýchání, funkce rtů, jazyka, atd.)
- bezpečně hraje v rozsahu g – e2 a čte správně notový zápis
- uvede základní pravidla pro nácvik obtížných pasáží hraných skladeb a je schopen je použít v praxi
- je schopen naladit se s klavírem i v rámci souboru
- orientuje se v notovém zápise (vysvětlí význam zkratk a symbolů používaných pro zkrácení zápisu, dynamiku, tempo...)
- hraje skladby různých stylů a žánrů
- uvede zásady stylové interpretace pro různá stylová období a žánry
- je schopen stručně referovat o navštíveném koncertě či jiné hudební akci
- jmenuje své oblíbené interprety, skladatele a díla
- je schopen porovnat nahrávku s vlastní hrou pomocí různých kritérií
- podílí se na výběru repertoáru podle vlastního vkusu
- je schopen vyhledat samostatně studijní materiál (noty, nahrávky, informace...)

3. a 4. ročník – Žák:

- ovládá jistě techniku hry (správné dýchání, postoj, nasazení, artikulace)
- je schopen samostatně se naladit a doladovat během hry
- ovládá artikulační a výrazové prostředky používané při hře na tenor úměrně svým schopnostem
- jistě se orientuje v notovém zápise (řídí se při hře z listu všemi běžně používanými symboly a značkami, vysvětlí pojmy)
- poslechem rozliší hudbu různých stylových období a žánrů
- je schopen posoudit stylovost interpretace a vyjadřovat se pomocí hudební terminologie
- s pomocí učitele připraví repertoár pro své absolventské vystoupení

UČEBNÍ PLÁN TENOR

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 19

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
volitelný předmět	hra na zobcovou flétnu	1	1	1				
	hra na tenor				1	1	1	1
hudební nauka		1	1	1	1	1	1	
povinně volitelný předmět	souborová a orchestrální hra	(1)	(1)	1	1	1	1	1
	Děchový orchestr ZUŠ Trutnov							
povinně celkem		2	2	3	3	3	3	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru	1	1	1	1	1	1	1
	souborová a orchestrální hra zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 20

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na tenor		1	1	1	1	1
povinně volitelný předmět	souborová a orchestrální hra	(1)	1	1	1	1
	Děchový orchestr ZUŠ Trutnov					
povinně celkem		1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru	1	1	1	1	1
	souborová a orchestrální hra zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hra na zobcovou flétnu mohou žáci navštěvovat již od prvního ročníku hudební přípravy, ale pouze výjimečně po dohodě s pedagogem a vedením školy. Předmět se vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 – 4 žáků. Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hra na tenor se vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 žáků (pouze v přípravném roč. II. stupně). Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty souborová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje vedení školy po dohodě s pedagogem.
- Pokud žák hraje na přípravný nástroj, výuka souborové a orchestrální hry je pro něj povinná až od 5. ročníku, stejně tak pro žáky, kteří byli přijati přímo do 2. – 4. ročníku (nebo přestoupili ze studijního zaměření ZOBICOVÁ FLÉTNA).
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**.
Vzdělávací obsah předmětů **hra na zobcovou flétnu, souborová a orchestrální hra, Děchový orchestr ZUŠ Trutnov** viz studijní zaměření **ZOBICOVÁ FLÉTNA**.
Pro nepovinné předměty **zpěv a hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a

6.9 POZOUN

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studijní zaměření je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit hrát na pozoun. Absolventi jsou schopni samostatně interpretovat složitější sólové skladby různých stylů a žánrů a během studia získávají bohatou praxi, která jim v budoucnu umožní zapojení se do různých hudebních souborů – pozoun se uplatní jako sólový i ansámblový nástroj v širokém spektru hudebních stylů a žánrů historických i současných, od středověku po současnou hudbu jazzovou, alternativní a populární.

Studium je rozděleno do dvou stupňů. Studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 do 7 let věku, kde vedle kolektivně vyučovaných předmětů žáci navštěvují i hru na přípravný nástroj.

Na I. stupni žáci dále pokračují ve hře na přípravný nástroj do chvíle, než jsou připraveni začít hrát na pozoun (nejpozději od 4. ročníku). V rámci předmětu hra na zobcovou flétnu se žáci učí základním návykům důležitým pro hru na dechový nástroj, hrají lidové písně a drobné skladby různých stylů od středověku po současnost, věnují se i komorní hře a hře s doprovodem. V předmětu hra na pozoun se žáci zaměřují na studium náročnějších sólových skladeb, ve vyšších ročnících uplatní své dovednosti v rámci školních souborů. Všichni žáci navštěvují od 1. do 6. ročníku kolektivně vyučovaný předmět hudební nauka, kde si ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti. První stupeň žáci završí absolventským vystoupením.

Navazující čtyřleté studium je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Žáci se zaměřují na interpretaci skladeb dle vlastního zájmu a hru v souborech. Studium ukončí veřejným absolventským vystoupením.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- hra na pozoun
- hra na zobcovou flétnu
- hra na p-bone
- hudební nauka
- souborová a orchestrální hra
- Dechový orchestr ZUŠ Trutnov

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

hra na p-bone

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- popíše nástroj a pravidla základní péče o něj
- má osvojený správný postoj a držení nástroje
- zvládne správné dýchání a posazení nátrubku na rtech
- umí vytvořit správný tón
- hraje jednoduché lidové písně
- je schopen hrát v základních dynamikách (p, mf, f)

2. ročník – Žák:

- popíše nástroj a pravidla základní péče o něj
- má upevněné návyky správného postoje, držení nástroje, dýchání
- zvládne správné posazení nátrubku na rtech
- hraje v rozsahu alespoň jedné oktávy
- rozlišuje hru staccato, tenuto, legato
- umí vytvořit správný tón
- ovládá hru s posuvkami do 2 #, b
- hraje jednoduché stupnice s kvintakordem
- hraje jednoduché lidové písně z paměti

- určí formu známých písní
- společně s učitelem hraje jednoduché dvojhlasy
- popíše způsob naladění nástroje
- ovládá hru základních dynamik

3. ročník – Žák:

- popíše nástroj a pravidla základní péče o něj
- ovládá správný postoj, držení nástroje a dýchání
- zvládne správné posazení nátrubku na rtech
- umí vytvořit správný tón
- hraje alespoň v rozsahu c – e1
- ve svém rozsahu ovládá prstoklad
- ovládá hru do 4 #, b
- hraje jednoduché melodie v pomalém tempu z listu
- zahraje z paměti 2 - 3 lidové písně
- je schopen naučit se z not jednoduchou skladbu
- rozliší formu /aa/, /ab/, /aba/
- určí začátek, vrchol a konec fráze
- ovládá hru v celé škále dynamik (p, mp, mf, f, ff)
- navrhne dynamiku a agogiku fráze
- ovládá plynulé přecházení z jedné dynamiky do druhé
- zopakuje po učiteli jednoduché melodické útvary

hra na pozoun

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- se seznamuje s jednotlivými částmi nástroje
- zvyká si na správné držení nástroje, postoj při hře, postavení ruky
- získává správné návyky v oblasti dýchání, nasazení a tvorby tónu
- umí vytvořit správný tón
- hraje jednoduché melodické útvary legato
- hraje jednoduché lidové písně
- je schopen hrát v základních dynamikách (p, mf, f)
- dokáže zahrát v rozsahu alespoň c - g

2. ročník – Žák:

- popíše jednotlivé části nástroje
- prohlubuje základní návyky správného postoje, držení nástroje, dýchání
- zvládne správné posazení nátrubku na rtech
- hraje v rozsahu alespoň jedné oktávy
- rozlišuje hru staccato, tenuto, legato
- umí vytvořit správný tón
- ovládá hru s posuvkami do 2 #, b
- hraje jednoduché stupnice s kvintakordem
- hraje jednoduché lidové písně z paměti
- společně s učitelem hraje jednoduché dvojhlasy
- zlepšuje dechové návyky
- ovládá hru základních dynamik

3. ročník – Žák:

- popíše nástroj a s pomocí učitele zvládne základní údržbu
- ovládá správný postoj, držení nástroje a dýchání
- zvládne správné posazení nátrubku na rtech
- umí vytvořit správný tón
- hraje alespoň v rozsahu c – e1
- ve svém rozsahu ovládá prstoklad
- ovládá hru do 4 #, b
- hraje jednoduché melodie v pomalém tempu z listu
- zahraje z paměti 2 – 3 lidové písně
- je schopen naučit se z not jednoduchou skladbu
- dokáže vysvětlit naladění nástroje
- určí začátek, vrchol a konec fráze
- ovládá hru v celé škále dynamik (p, mp, mf, f, ff)
- navrhne dynamiku a agogiku fráze
- ovládá plynulé přecházení z jedné dynamiky do druhé
- zopakuje po učiteli jednoduché melodické útvary

4. ročník – Žák:

- popíše nástroj a pravidla základní péče o něj
- zvládá tvorbu správného tónu
- zahraje stupnice dur a moll do 4 #, b

- zvládne zahrát základní výrazové prostředky (akcent, sf, fp)
- pozná a zahraje základní druhy melodických ozdob (trylek, nátryl, příraz)
- dokáže rozdělit skladbu na jednotlivé fráze a zahrát je samostatně
- fráze buduje pomocí dynamiky a agogiky
- naladí alespoň orientačně svůj nástroj
- hraje s učitelem z paměti lidové písně
- je schopen samostatně se z not naučit jednoduchou skladbu
- hraje různé jednoduché písně a skladby, přiřadí je k danému stylu a žánru a srovnává je pomocí daných kritérií

5. ročník – Žák:

- zahraje stupnice dur a moll do 4 #, b
- dbá na správné tvoření tónu
- dbá na správnou intonaci
- zvládá úměrně svým schopnostem hru základních melodických ozdob (trylek, nátryl, příraz)
- ve skladbách navrhuje dynamiku, agogiku, frázování
- zapojuje se do výběru repertoáru
- hraje s učitelem z paměti lidové písně a vytváří druhé hlasy
- jmenuje zásady interpretace barokní a klasické hudby

6. ročník – Žák:

- ovládá hru v dynamikách pp - ff
- ovládá hru základních melodických ozdob
- hraje retní vazby
- zapojuje se do výběru repertoáru
- jmenuje zásady interpretace romantické a soudobé hudby

7. ročník – Žák:

- zvládá péči o svůj nástroj
- je samostatný a je schopen intonační a rytmické sebekontroly
- má upevněné dechové návyky
- samostatně nastuduje skladby hrané v souboru i sólově
- na studovaných skladbách je schopen ukázat typické znaky daného stylu a žánru
- rozlišuje interpretaci a sám interpretuje skladby různých slohových období
- s pomocí učitele nastuduje repertoár pro své absolventské vystoupení

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- popíše nástroj a zvládá základní péči o něj
- ovládá správný postoj, držení nástroje a dýchání
- zvládá tvorbu správného tónu
- naladí svůj nástroj
- je schopen intonační a rytmické sebekontroly
- samostatně nastuduje skladbu včetně přednesové složky
- pozná a zahraje základní druhy melodických ozdob
- zvládá hru v dynamikách pp - ff
- hraje retní vazby
- hraje skladby a rozlišuje interpretaci různých stylových období
- vysvětlí základy transponování

1. a 2. ročník – Žák:

- je schopen zvukové sebekontroly
- dokáže posoudit kvalitu a barvu tónu
- vysvětlí, jakým způsobem lze kvalitu tónu ovlivnit a dokáže svoje znalosti použít v praxi (dýchání, funkce rtů, jazyka, atd.)
- bezpečně hraje v rozsahu c – g1 a čte správně notový zápis
- uvede základní pravidla pro nácvik obtížných pasáží hraných skladeb a je schopen je použít v praxi
- je schopen naladit se s klavírem i v rámci souboru
- orientuje se v notovém zápise (vysvětlí význam zkratk a symbolů používaných pro zkrácení zápisu, dynamiku, tempo...)
- hraje skladby různých stylů a žánrů
- uvede zásady stylové interpretace pro různá stylová období a žánry
- je schopen stručně referovat o navštíveném koncertě či jiné hudební akci
- jmenuje své oblíbené interprety, skladatele a díla
- je schopen porovnat nahrávku s vlastní hrou pomocí různých kritérií
- podílí se na výběru repertoáru podle vlastního vkusu
- je schopen vyhledat samostatně studijní materiál (noty, nahrávky, informace...)

3. a 4. ročník – Žák:

- ovládá jistě techniku hry (správné dýchání, postoj, nasazení, artikulace)
- je schopen samostatně se naladit a doladovat během hry
- ovládá artikulaci a výrazové prostředky používané při hře na pozoun úměrně svým schopnostem
- jistě se orientuje v notovém zápise (řídí se při hře z listu všemi běžně používanými symboly a značkami, vysvětlí pojmy)
- poslechem rozliší hudbu různých stylových období a žánrů

Školní vzdělávací program ZUŠ Trutnov HUDEBNÍ OBOR

- je schopen posoudit stylovost interpretace a vyjadřovat se pomocí hudební terminologie
- s pomocí učitele připraví repertoár pro své absolventské vystoupení

UČEBNÍ PLÁN POZOUN

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 21

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
volitelný předmět	hra na zobcovou flétnu							
	hra na p-bone	1	1	1				
	hra na pozoun				1	1	1	1
hudební nauka		1	1	1	1	1	1	
povinně volitelný předmět	souborová a orchestrální hra	(1)	(1)	1	1	1	1	1
	Dechový orchestr ZUŠ Trutnov							
povinně celkem		2	2	3	3	3	3	2
nepovinné předměty	sborový zpěv	1	1	1	1	1	1	1
	zpěv v souboru							
	souborová a orchestrální hra							
	zpěv	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	hra na druhý nástroj							

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 22

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na pozoun		1	1	1	1	1
povinně volitelný předmět	souborová a orchestrální hra	(1)	1	1	1	1
	Dechový orchestr ZUŠ Trutnov					
povinně celkem		1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv	1	1	1	1	1
	zpěv v souboru					
	souborová a orchestrální hra					
	zpěv	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	hra na druhý nástroj					

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hra na zobcovou flétnu mohou žáci navštěvovat již od prvního ročníku hudební přípravy, ale pouze výjimečně po dohodě s pedagogem a vedením školy. Předmět se vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 – 4 žáků. Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hra na p-bone se vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 žáků. Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hra na pozoun se vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 žáků (pouze v přípravném ročníku II. stupně). Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty souborová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje vedení školy po dohodě s pedagogem.
- Pokud žák hraje na přípravný nástroj, výuka souborové a orchestrální hry je pro něj povinná až od 5. ročníku, stejně tak pro žáky, kteří byli přijati přímo do 2. – 4. ročníku (nebo přestoupili ze studijního zaměření ZOBCOVÁ FLÉTNA).
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**. Vzdělávací obsah předmětů **hra na zobcovou flétnu, souborová a orchestrální hra, Dechový orchestr ZUŠ Trutnov** viz studijní zaměření **ZOBCOVÁ FLÉTNA**. Pro nepovinné předměty **zpěv** a **hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a

6.10 TRUBKA

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studijní zaměření je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit hrát na trubku. Absolventi jsou schopni samostatně interpretovat složitější sólové skladby různých stylů a žánrů a během studia získávají bohatou praxi, která jim v budoucnu umožní zapojení se do různých hudebních souborů – trubka se uplatní jako sólový i ansámblový nástroj v širokém spektru hudebních stylů a žánrů historických i současných, od středověku po současnou hudbu jazzovou, alternativní a populární.

Studium je rozděleno do dvou stupňů. Studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 do 7 let věku, kde vedle kolektivně vyučovaných předmětů žáci navštěvují i hru na přípravný nástroj.

Na I. stupni žáci dále pokračují ve hře na přípravný nástroj do chvíle, než jsou připraveni začít hrát na trubku (nejpozději od 4. ročníku). V rámci předmětu hra na zobcovou flétnu se žáci učí základním návykům důležitým pro hru na dechový nástroj, hrají lidové písně a drobné skladby různých stylů od středověku po současnost, věnují se i komorní hře a hře s doprovodem. V předmětu hra na trubku se žáci zaměřují na studium náročnějších sólových skladeb, ve vyšších ročnících uplatní své dovednosti v rámci školních souborů. Všichni žáci navštěvují od 1. do 6. ročníku kolektivně vyučovaný předmět hudební nauka, kde si ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti. První stupeň žáci završí absolventským vystoupením.

Navazující čtyřleté studium je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Žáci se zaměřují na interpretaci skladeb dle vlastního zájmu a hru v souborech. Studium ukončí veřejným absolventským vystoupením.

Studium pro dospělé je určeno především absolventům druhého cyklu ZUŠ. Cílem je rozvíjet a utvrdit dovednosti a schopnosti získané při studiu ve druhém cyklu a připravit žáka pro hru v orchestrech a souborech.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- hra na zobcovou flétnu
- hra na trubku
- hudební nauka
- souborová a orchestrální hra
- Dechový orchestr ZUŠ Trutnov

hra na trubku

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- se seznamuje s jednotlivými částmi nástroje
- zvyká si na správné držení nástroje, postoj při hře, postavení ruky a prstů
- získává správné návyky v oblasti dýchání, nasazení a tvorby tónu
- umí vytvořit správný tón
- hraje jednoduché melodické útvary legato
- hraje jednoduché lidové písně
- je schopen hrát v základních dynamikách (p, mf, f)
- dokáže zahrát v rozsahu alespoň c1-g1

2. ročník – Žák:

- popíše jednotlivé části nástroje
- prohlubuje základní návyky správného postoje, držení nástroje, dýchání
- zvládne správné posazení nátrubku na rtech
- hraje v rozsahu alespoň jedné oktávy
- rozlišuje hru staccato, tenuto, legato
- umí vytvořit správný tón
- ovládá hru s posuvkami do 2 #, b
- hraje jednoduché stupnice s kvintakordem

- hraje jednoduché lidové písně z paměti
- společně s učitelem hraje jednoduché dvojhlasy
- zlepšuje dechové návyky
- ovládá hru základních dynamik

3. ročník – Žák:

- popíše nástroj a s pomocí učitele zvládne základní údržbu
- ovládá správný postoj, držení nástroje a dýchání
- zvládne správné posazení nátrubku na rtech
- umí vytvořit správný tón
- hraje alespoň v rozsahu g – e2
- ve svém rozsahu ovládá prstoklad
- ovládá hru do 4 #, b
- hraje jednoduché melodie v pomalém tempu z listu
- zahraje z paměti 2 – 3 lidové písně
- je schopen naučit se z not jednoduchou skladbu
- dokáže vysvětlit naladění nástroje
- určí začátek, vrchol a konec fráze
- ovládá hru v celé škále dynamik (p, mp, mf, f, ff)
- navrhne dynamiku a agogiku fráze
- ovládá plynulé přecházení z jedné dynamiky do druhé
- zopakuje po učiteli jednoduché melodické útvary

4. ročník – Žák:

- zvládá samostatně základní údržbu nástroje
- zvládá tvorbu správného tónu
- zahraje stupnice dur a moll do 4 #, b
- zvládne zahrát základní výrazové prostředky (*akcent, sf, fp*)
- pozná a zahraje základní druhy melodických ozdob (*trylek, nátryl, příraz*)
- dokáže rozdělit skladbu na jednotlivé fráze a zahrát je samostatně
- fráze buduje pomocí dynamiky a agogiky
- naladí alespoň orientačně svůj nástroj
- hraje s učitelem z paměti lidové písně
- je schopen samostatně se z not naučit jednoduchou skladbu
- hraje různé jednoduché písně a skladby, přiřadí je k danému stylu a žánru a srovnává je pomocí daných kritérií

5. ročník – Žák:

- zahraje stupnice dur a moll do 4 #, b
- dbá na správné tvoření tónu
- dbá na správnou intonaci
- zvládá úměrně svým schopnostem hru základních melodických ozdob (*trylek, nátryl, příraz*)
- ve skladbách navrhuje dynamiku, agogiku, frázování
- zapojuje se do výběru repertoáru
- zahraje s učitelem z paměti lidové písně a vytváří druhé hlasy
- jmenuje zásady interpretace barokní a klasické hudby

6. ročník – Žák:

- ovládá hru v dynamikách *pp – ff*
- ovládá hru základních melodických ozdob
- hraje retní vazby v pomalém tempu
- zapojuje se do výběru repertoáru
- jmenuje zásady interpretace romantické a soudobé hudby

7. ročník – Žák:

- zvládá péči o svůj nástroj
- je samostatný a je schopen intonační a rytmické sebekontroly
- má upevněné dechové návyky
- ovládá hru stupnic dur a moll do 7#, b, včetně T5
- samostatně nastuduje skladby hrané v souboru i sólově
- na studovaných skladbách je schopen ukázat typické znaky daného stylu a žánru
- rozlišuje interpretaci a sám interpretuje skladby různých slohových období
- vysvětlí a předvede základní transpozici in C
- s pomocí učitele nastuduje repertoár pro své absolventské vystoupení

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- popíše nástroj a zvládá základní péči o něj
- ovládá správný postoj, držení nástroje a dýchání
- zvládá tvorbu správného tónu
- naladí svůj nástroj
- je schopen intonační a rytmické sebekontroly
- samostatně nastuduje skladbu včetně přednesové složky
- pozná a zahraje základní druhy melodických ozdob

- zvládá hru v dynamikách pp – ff
- hraje retní vazby
- hraje skladby a rozlišuje interpretaci různých stylových období
- vysvětlí a předvede základní transpozici in C

1. a 2. ročník – Žák:

- je schopen zvukové sebekontroly
- dokáže posoudit kvalitu a barvu tónu
- vysvětlí, jakým způsobem lze kvalitu tónu ovlivnit, a dokáže svoje znalosti použít v praxi (dýchání, funkce rtů, jazyka, atd.)
- bezpečně ovládá techniku hry (dýchání, držení nástroje, postoj, artikulace)
- bezpečně hraje v rozsahu g^1 – g^2 a čte správně notový zápis
- uvede základní pravidla pro nácik obtížných pasáží hraných skladeb a je schopen je použít v praxi
- je schopen stručně referovat o navštíveném koncertě či jiné hudební akci
- orientuje se v notovém zápise (vysvětlí význam zkratk a symbolů používaných pro zkrácení zápisu, dynamiku, tempo...)
- hraje skladby různých stylů a žánrů
- uvede zásady stylové interpretace pro různá stylová období a žánry
- je schopen stručně referovat o navštíveném koncertě či jiné hudební akci
- jmenuje své oblíbené interprety, skladatele a díla
- je schopen porovnat nahrávku s vlastní hrou pomocí různých kritérií
- podílí se na výběru repertoáru podle vlastního vkusu
- je schopen vyhledat samostatně studijní materiál (noty, nahrávky, informace...)

3. a 4. ročník – Žák:

- ovládá jistě techniku hry (správné dýchání, postoj, nasazení, artikulace)
- je schopen samostatně se naladit a doladovat během hry
- ovládá artikulační a výrazové prostředky používané při hře na trubku úměrně svým schopnostem
- jistě se orientuje v notovém zápise (řídí se při hře z listu všemi běžně používanými symboly a značkami, vysvětlí pojmy)
- poslechem rozliší hudbu různých stylových období a žánrů
- je schopen posoudit stylovost interpretace a vyjadřovat se pomocí hudební terminologie
- s pomocí učitele připraví repertoár pro své absolventské vystoupení

Studium pro dospělé

1. – 2. ročník – Žák:

- navazuje technicky a přednesově na repertoár II. stupně studia,
- při výběru repertoáru se zaměřuje na zastoupení více žánrů a období,
- systematicky rozvíjí nátiskové schopnosti
- rozvíjí technické schopnosti procvičováním hry staccato a legato v rychlejším tempu
- využívá artikulačních a technických možností nástroje dle svých dovedností a schopností
- používá vzhledem ke stylu skladby vhodnou dynamiku, agogiku a výrazové prostředky
- hraje jednodušší orchestrální party z listu

3. – 4. ročník – Žák:

- systematicky rozvíjí své schopnosti a dovednosti
- zná řešení základních nátiskových problémů a zná postup náciku obtížných technických pasáží
- zaměřuje se dle svého zájmu na sólovou/komorní hru, na historickou/ jazzovou, populární hudbu,
- po posouzení technické obtížnosti skladby volí způsob náciku a interpretace
- používá elektronická média k vyhledávání skladeb a porovnání vlastní interpretace hudby historických stylových období i současných žánrů

UČEBNÍ PLÁN TRUBKA

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 23

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
volitelný předmět	hra na zobcovou flétnu							
	hra na trubku	1	1	1	1	1	1	1
hudební nauka		1	1	1	1	1	1	
povinně volitelný předmět	soubořová a orchestrální hra	(1)	(1)	1	1	1	1	1
	Dechový orchestr ZUŠ Trutnov							
povinně celkem		2	2	3	3	3	3	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru soubořová a orchestrální hra	1	1	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 24

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na trubku		1	1	1	1	1
povinně volitelný předmět	soubořová a orchestrální hra	(1)	1	1	1	1
	Dechový orchestr ZUŠ Trutnov					
povinně celkem		1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru soubořová a orchestrální hra	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předměty hra na zobcovou flétnu a hra na přípravný nátrubkový nástroj mohou žáci navštěvovat již od prvního ročníku hudební přípravy, ale pouze výjimečně po dohodě s pedagogem a vedením školy.
- Předmět hra na zobcovou flétnu se vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 – 4 žáků. Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hra na přípravný nátrubkový nástroj se vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 žáků. Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hra na trubku se vyučuje individuálně, v přípravném ročníku II. stupně individuálně nebo ve skupině 2 žáků. Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty soubořová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje vedení školy po dohodě s pedagogem.
- Pokud žák hraje na přípravný nástroj, výuka soubořové a orchestrální hry je pro něj povinná až od 5. ročníku, stejně tak pro žáky, kteří byli přijati přímo do 2. – 4. ročníku (nebo přestoupili ze studijního zaměření ZOBCOVÁ FLÉTNA).
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**. Vzdělávací obsah předmětů **hra na zobcovou flétnu, soubořová a orchestrální hra, Dechový orchestr ZUŠ Trutnov** viz studijní zaměření **ZOBCOVÁ FLÉTNA**. Pro nepovinné předměty **zpěv a hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a dovednosti žáka

6.11 TUBA

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studijní zaměření je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit hrát na tubu. Absolventi jsou schopni samostatně interpretovat složitější sólové skladby různých stylů a žánrů a během studia získávají bohatou praxi, která jim v budoucnu umožní zapojení se do různých hudebních souborů – tuba se uplatní jako sólový i ansámblový nástroj v širokém spektru hudebních stylů a žánrů historických i současných, od středověku po současnou hudbu jazzovou, alternativní a populární.

Studium je rozděleno do dvou stupňů. Studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 do 7 let věku, kde vedle kolektivně vyučovaných předmětů žáci navštěvují i hru na přípravný nástroj.

Na I. stupni žáci dále pokračují ve hře na zobcovou flétnu do chvíle, než jsou připraveni začít hrát na tubu (nejpozději od 4. ročníku). V rámci předmětu hra na zobcovou flétnu se žáci učí základním návykům důležitým pro hru na dechový nástroj, hrají lidové písně a drobné skladby různých stylů od středověku po současnost, věnují se i komorní hře a hře s doprovodem. V předmětu hra na tubu se žáci zaměřují na studium náročnějších sólových skladeb, ve vyšších ročnících uplatní své dovednosti v rámci školních souborů. Všichni žáci navštěvují od 1. do 6. ročníku kolektivně vyučovaný předmět hudební nauka, kde si ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti. První stupeň žáci završí absolventským vystoupením.

Navazující čtyřleté studium je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Žáci se zaměřují na interpretaci skladeb dle vlastního zájmu a hru v souborech. Studium ukončí veřejným absolventským vystoupením.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- hra na tubu
- hra na zobcovou flétnu
- hudební nauka
- souborová a orchestrální hra
- Dechový orchestr ZUŠ Trutnov

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

hra na tubu

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- popíše nástroj a pravidla základní péče o něj
- má osvojený správný postoj a držení nástroje
- zvládne správné dýchání a posazení nátrubku na rtech
- umí vytvořit správný tón
- hraje jednoduché lidové písně
- hraje jednoduché melodické útvary legato
- je schopen hrát v základních dynamikách (p, mf, f)

2. ročník – Žák:

- popíše nástroj a pravidla základní péče o něj
- má upevněné návyky správného postoje, držení nástroje, dýchání
- zvládne správné posazení nátrubku na rtech
- hraje v rozsahu alespoň jedné oktávy
- rozlišuje hru staccato, tenuto, legato
- umí vytvořit správný tón
- ovládá hru s posuvkami do 2 #, b
- hraje jednoduché stupnice s kvintakordem
- hraje jednoduché lidové písně z paměti
- určí formu známých písní
- společně s učitelem hraje jednoduché dvojhlasy

- popíše způsob naladění nástroje
- ovládá hru základních dynamik

3. ročník – Žák:

- popíše nástroj a pravidla základní péče o něj
- ovládá správný postoj, držení nástroje a dýchání
- zvládne správné posazení nátrubku na rtech
- umí vytvořit správný tón
- hraje alespoň v rozsahu g – e2
- ve svém rozsahu ovládá prstoklad
- ovládá hru do 4 #, b
- hraje jednoduché melodie v pomalém tempu z listu
- zahraje z paměti 2 – 3 lidové písně
- je schopen naučit se z not jednoduchou skladbu
- rozliší formu /aa/, /ab/, /aba/
- určí začátek, vrchol a konec fráze
- ovládá hru v celé škále dynamik (p, mp, mf, f, ff)
- navrhne dynamiku a agogiku fráze
- ovládá plynulé přecházení z jedné dynamiky do druhé
- zopakuje po učiteli jednoduché melodické útvary

4. ročník – Žák:

- popíše nástroj a pravidla základní péče o něj
- zvládá tvorbu správného tónu
- zahraje stupnice dur a moll do 4 #, b
- zvládne zahrát základní výrazové prostředky (akcent, sf, fp)
- pozná a zahraje základní druhy melodických ozdob (trylek, nátryl, příraz)
- dokáže rozdělit skladbu na jednotlivé fráze a zahrát je samostatně
- fráze buduje pomocí dynamiky a agogiky
- naladí alespoň orientačně svůj nástroj
- hraje s učitelem z paměti lidové písně
- je schopen samostatně se z not naučit jednoduchou skladbu
- hraje různé jednoduché písně a skladby, přiřadí je k danému stylu a žánru a srovnává je pomocí daných kritérií

5. ročník – Žák:

- zahraje stupnice dur a moll do 4 #, b
- dbá na správné tvoření tónu
- dbá na správnou intonaci
- zvládá úměrně svým schopnostem hru základních melodických ozdob (trylek, nátryl, příraz)
- ve skladbách navrhuje dynamiku, agogiku, frázování
- zapojuje se do výběru repertoáru
- zahraje s učitelem z paměti lidové písně a vytváří druhé hlasy
- jmenuje zásady interpretace barokní a klasické hudby

6. ročník – Žák:

- ovládá hru v dynamikách pp – ff
- ovládá hru základních melodických ozdob
- hraje retní vazby
- zapojuje se do výběru repertoáru
- jmenuje zásady interpretace romantické a soudobé hudby

7. ročník – Žák:

- zvládá základní péči o nástroj
- je samostatný a je schopen intonační a rytmické sebekontroly
- samostatně nastuduje skladby hrané v souboru i sólově
- na studovaných skladbách je schopen ukázat typické znaky daného stylu a žánru
- rozlišuje interpretaci a sám interpretuje skladby různých slohových období
- vysvětlí a předvede základy transponování z F do B nebo opačně
- s pomocí učitele nastuduje repertoár pro své absolventské vystoupení

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- popíše nástroj a zvládá základní péči o něj
- ovládá správný postoj, držení nástroje a dýchání
- zvládá tvorbu správného tónu
- naladí svůj nástroj
- je schopen intonační a rytmické sebekontroly
- samostatně nastuduje skladbu včetně přednesové složky
- pozná a zahraje základní druhy melodických ozdob
- zvládá hru v dynamikách pp – ff
- hraje retní vazby
- hraje skladby a rozlišuje interpretaci různých stylových období
- vysvětlí a předvede základy transponování z F do B nebo opačně

Školní vzdělávací program ZUŠ Trutnov HUDEBNÍ OBOR

1. a 2. ročník – Žák:

- je schopen zvukové sebekontroly
- dokáže posoudit kvalitu a barvu tónu
- vysvětlí, jakým způsobem lze kvalitu tónu ovlivnit, a dokáže svoje znalosti použít v praxi (dýchání, funkce rtů, jazyka, atd.)
- bezpečně hraje v rozsahu g – e2 a čte správně notový zápis
- uvede základní pravidla pro nácvik obtížných pasáží hraných skladeb a je schopen je použít v praxi
- je schopen naladit se s klavírem i v rámci souboru
- orientuje se v notovém zápise (vysvětlí význam zkratk a symbolů používaných pro zkrácení zápisu, dynamiku, tempo...)
- hraje skladby různých stylů a žánrů
- uvede zásady stylové interpretace pro různá stylová období a žánry
- je schopen stručně referovat o navštíveném koncertě či jiné hudební akci
- jmenuje své oblíbené interprety, skladatele a díla
- je schopen porovnat nahrávku s vlastní hrou pomocí různých kritérií
- podílí se na výběru repertoáru podle vlastního vkusu
- je schopen vyhledat samostatně studijní materiál (noty, nahrávky, informace...)

3. a 4. ročník – Žák:

- ovládá jistě techniku hry (správné dýchání, postoj, nasazení, artikulace)
- je schopen samostatně se naladit a doladovat během hry
- ovládá artikulační a výrazové prostředky používané při hře na tubu úměrně svým schopnostem
- jistě se orientuje v notovém zápise (řídí se při hře z listu všemi běžně používanými symboly a značkami, vysvětlí pojmy)
- poslechem rozliší hudbu různých stylových období a žánrů
- je schopen posoudit stylovost interpretace a vyjadřovat se pomocí hudební terminologie
- s pomocí učitele připraví repertoár pro své absolventské vystoupení

UČEBNÍ PLÁN TUBA

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 25

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
volitelný předmět	hra na zobcovou flétnu	1	1	1				
	hra na tubu				1	1	1	1
hudební nauka		1	1	1	1	1	1	
povinně volitelný předmět	soubořová a orchestrální hra	(1)	(1)	1	1	1	1	1
	Dechový orchestr ZUŠ Trutnov							
povinně celkem		2	2	3	3	3	3	2
nepovinné předměty	sborový zpěv	1	1	1	1	1	1	1
	zpěv v souboru							
	soubořová a orchestrální hra							
	zpěv	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	hra na druhý nástroj							

stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 26

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na tubu		1	1	1	1	1
povinně volitelný předmět	soubořová a orchestrální hra	(1)	1	1	1	1
	Dechový orchestr ZUŠ Trutnov					
povinně celkem		1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv	1	1	1	1	1
	zpěv v souboru					
	soubořová a orchestrální hra					
	zpěv	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	hra na druhý nástroj					

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hra na zobcovou flétnu mohou žáci navštěvovat již od prvního ročníku hudební přípravy, ale pouze výjimečně po dohodě s pedagogem a vedením školy. Předmět se vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 – 4 žáků. Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hra na tubu se vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 žáků (pouze v přípravném roč. II. stupně). Komorní hra a hra s doprovodem se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty souborová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje vedení školy po dohodě s pedagogem.
- Pokud žák hraje na přípravný nástroj, výuka souborové a orchestrální hry je pro něj povinná až od 5. ročníku, stejně tak pro žáky, kteří byli přijati přímo do 2. – 4. ročníku (nebo přestoupili ze studijního zaměření ZOBCOVÁ FLÉTNA).
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**. Vzdělávací obsah předmětů **hra na zobcovou flétnu, souborová a orchestrální hra, Dechový orchestr ZUŠ Trutnov** viz studijní zaměření **ZOBCOVÁ FLÉTNA**. Pro nepovinné předměty **zpěv a hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a

6.12 HOUSLE

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studium je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit hrát na housle skladby různých stylů i žánrů. Studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 do 7 let věku, kde vedle kolektivně vyučovaných předmětů žáci navštěvují i hru na přípravný nástroj.

Navazující studium je rozděleno do dvou stupňů. Na I. stupni žáci dále navštěvují individuální výuku hry na nástroj, kde se věnují interpretaci skladeb různých žánrů a stylů, přičemž těžiště studovaného sólového repertoáru leží v lidové a klasické evropské hudbě. Všichni žáci navštěvují od 1. do 6. ročníku kolektivně vyučovaný předmět hudební nauka, kde si ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti. První stupeň završí veřejným vystoupením.

Čtyřleté studium II. stupně je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Výuka směřuje k získání dovedností a vědomostí umožňujících absolventům aktivní začlenění do hudebního života v roli členů či vedoucích amatérských souborů – housle i viola se jako nástroje objevují v mnoha žánrech od lidové muziky přes country a jazz až k rocku, v rámci klasické hudby se uplatní v sólové i komorní a orchestrální hře. Studium je ukončeno veřejným absolventským vystoupením.

Již od 1. ročníku jsou žáci vedeni ke kolektivní souhře, a to nejprve formou společného hraní lidových písní v souboru Studánka. Později mladé houslisty čeká muzicírování v přípravném souboru Candida Junior a cílem společné souborové cesty je orchestr Musica Candida. Zkušenější hráči jsou vedeni také k folklornímu vyžití, a to v souboru ZHOR. Dále mají houslisté možnost seberealizace formou komorní hry. Jsou to právě soubory, kde nalézají houslisté největší uplatnění a dostane se jim největší radosti z účasti na různých nejen celoškolních projektech.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- **hra na housle**
- **hudební nauka**
- **souborová a orchestrální hra**
 - **Studánka**
 - **Candida junior**
 - **Musica Candida**
 - **Folklorní soubor ZHOR**
 - **další dle aktuální nabídky (komorní hra apod.)**
- **skladba**

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

hra na housle

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- správně drží housle, má přirozené a nenucené držení těla
- smyčec drží lehce a přirozeně a vede ho rovnoběžně s kobyolkou
- hraje horní i dolní polovinou smyčce
- na středě a v horní polovině smyčce zahraje krátké smyky a smyk *détaché*
- zvládá základní držení levé ruky (správné postavení a pokládání prstů na strunách A, E)
- zvládá durový prstoklad na jedné struně a jeho upevnění zpočátku formou pizzicato
- zahraje jednoduchou melodii podle číselného prstokladu s notovou oporou
- vlastními slovy popíše náladu poslouchané či hrané skladby

2. ročník – Žák:

- automaticky při hře užívá základní návyky držení houslí a smyčce
- hraje celým smyčcem a jeho polovinami

- na jedné struně zahraje smyk *détaché*, *legato* a *staccato*
- ovládá durový prstoklad na všech strunách a zahraje prstoklad mollový
- orientuje se v notovém zápisu
- zahraje jednoduchou etudu či skladbu z not
- zahraje jednoduchou píseň či skladbu z paměti
- při hře rozliší předepsanou dynamiku *p*, *f*
- sluchem určí směřování melodie nahoru / dolů
- seznamuje se s čtením metra a s hrou podle metronomu

3. ročník – Žák:

- vytvoří kvalitní tón
- seznamuje se se smykem nízké *spiccato*
- předvede prstoklady v kombinacích na více strunách, samostatně vytvoří prstoklad v 1. poloze
- seznamuje se s hrou ve 3. poloze a s výměnami mezi 1. a 3. polohou
- seznamuje se s hrou šestnáctinových not a tečkovaných rytmů
- při hře rozliší předepsanou dynamiku *p*, *mf*, *f*, vytvoří *crescendo* a *decrescendo*
- začne s uvolňovacími cvičeními levé ruky pro nácvik vibrata
- rozliší sluchem dur a moll tónorod
- rozezná dvou a třídobé metrum
- zahraje skladbu ve 3/8 (6/8 taktu)
- identifikuje a zahraje předtakti podle not
- seznamuje se se samostatným laděním housle

4. ročník – Žák:

- umí spojit smyky *détaché* a *legato*, *staccato* a *legato*
- ovládá třetí polohu s použitím jednoduchých výměn mezi 1. a 3. polohou
- zahraje z listu jednoduchou skladbu
- zahraje šestnáctinové hodnoty a tečkovaný rytmus v rychlejšímu tempu (*allegro*)
- podle předepsaných značek rozliší dynamiku *pp* – *ff*, zahraje *důraz* a *sfz*
- zahraje vibrato na dlouhých tónech
- rozpozná a použije základní tempová označení (*andante*, *moderato*, *allegro*, *ritardando*)
- ovládá základní italské názvosloví pro dynamiku, agogiku, výraz a zkrácení notového zápisu
- zhodnotí svůj výkon

5. ročník – Žák:

- zvládá základní smyčcovou techniku
- seznamuje se s dalšími polohami (2. a 5. poloha)
- seznamuje se se základními dvojhmaty v rámci nastudovaných skladeb
- zahraje durovou stupnici v rozsahu 3 oktáv včetně příslušného rozloženého akordu
- zahraje z listu jednoduchou skladbu se změnou tempa a předznamenání
- zahraje složitější rytmy (tečkovaný rytmus, trioly, synkopy)
- v rámci skladby nebo etudy zahraje jednoduché melodické ozdoby (trylek, nátryl, příraz, opora)
- automaticky používá vibrato a další možné výrazové prostředky i v rychlejší hře
- sám si naladí housle (doladí čistou kvintu)

6. ročník – Žák:

- zvládá složitější smyky a jejich kombinace
- hraje ve 3. poloze s intonační jistotou
- orientuje se v dalších polohách (cvičí tříoktávové stupnice)
- zahraje z listu středně těžkou skladbu
- zahraje rytmicky přesně skladbu v rychlejšímu tempu
- zahraje další melodické ozdoby (trylek, nátryl, příraz, odraz, opora, obal + kombinace)
- uplatňuje dynamické odstínění hry a frázování
- zhodnotí svůj výkon, reflektuje možnosti zlepšení

7. ročník – Žák:

- při hře využívá všechny části smyčce ve všech dynamických odstíněních
- dobře se orientuje v 1. až 5. poloze a využívá plynulé výměny poloh, samostatně vytvoří vhodný prstoklad
- zvládá základní dvojhmaty a lomené akordy v rámci nastudovaných skladeb
- zahraje rytmicky přesně skladbu v rychlém tempu a složitějších takttech
- zahraje rytmicky správně všechny běžné melodické ozdoby
- navrhne výrazové prostředky pro hranou skladbu s ohledem na daný žánr a styl
- uvědomuje si rozdíl mezi soudobou a historickou hudbou
- s pomocí učitele nastuduje pro absolventské vystoupení repertoár složený ze skladeb různých stylových období a žánrů

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- má při hře přirozené držení těla
- správně drží smyčec, při hře ho vede rovnoběžně s kobyolkou
- zahraje smyk *détaché*, *legato*, *staccato* na všech strunách
- zvládá správné postavení levé ruky a pokládání prstů na všech strunách

- ovládá základní prstoklady, naučí se hrát ve 3. poloze, seznamuje se s dalšími polohami
- cvičí tříoktávové stupnice durové i mollové
- orientuje se v notovém zápise v 1. a 3. poloze, samostatně vytvoří vhodný prstoklad
- zahraje z listu jednoduchou skladbu
- zahraje rytmicky přesně skladbu i v rychlejším tempu
- zahraje melodické ozdoby
- při hře rozliší dynamiku p, mf, f, crescendo, decrescendo
- automaticky při hře používá vibrato

1. a 2. ročník – Žák:

- využívá plně všech základních druhů smyků
- hraje jistě v polohách, samostatně vytvoří prstoklad v 1. a 3. poloze
- zahraje tříoktávové stupnice durové i mollové a příslušné rozložené akordy
- zahraje rytmicky přesně skladbu v rychlém tempu a složitějších taktech
- zahraje rytmicky správně všechny běžné melodické ozdoby
- vědomě pracuje s barvou tónu, používá dynamiku
- jmenuje kritéria hodnocení hudební interpretace
- vzhledem k charakteru skladby navrhne druhy smyku, dynamiku a vibrato pro různé části
- rozliší poslechem skladby různých stylových období (baroko – současnost), jmenuje rozdíly

3. a 4. ročník – Žák:

- zúročí ve hře na nástroj všechny své nabyté vědomosti, dovednosti a zkušenosti
- vědomě zdokonaluje svoje schopnosti a prohlubuje svoje vědomosti
- pomocí termínů zhodnotí vlastní i cizí výkon
- jmenuje současné interprety oblíbených žánrů
- v rámci svého zaměření samostatně na PC vyhledá studijní materiál (noty, video, informace o skladbě...)
- samostatně nastuduje novou skladbu včetně výrazových prostředků
- s pomocí učitele připraví své absolventské vystoupení

Studánka

Vyučovací předmět Studánka patří do skupiny předmětů souborová a orchestrální hra. Je v rámci této skupiny povinným předmětem pro žáky 1. a 2. ročníku I. stupně studijního zaměření HOUSLE, VIOLA, VIOLONCELLO a KONTRABAS. Předmět Studánka připravuje žáky na předměty folklorní soubor ZHOR a Candida junior.

I. stupeň

1. a 2. ročník – Žák:

- zahraje jednoduchou známou melodii samostatně nebo unisono s více hráči
- doprovází jednoduchou známou melodii na těžkou dobu drženým tónem samostatně nebo ve větší skupině unisono a v jednoduché rytmické figuře
- dovede zapívat písně, které se v souboru hrají
- zná opěrné písně pro určování intervalů
- seznamuje se základními principy souborového hraní
- respektuje práci s jinou hlasovou skupinou než svojí
- reaguje na pokyny dirigenta a vyzkouší si roli dirigenta
- rozliší různé nálady hraných písní (ukolébavka, polka, mazurka a podobně)

Candida junior

Vyučovací předmět Candida junior patří do skupiny předmětů souborová a orchestrální hra. Je v rámci této skupiny předmětů povinným předmětem pro žáky 3. a 4. ročníku I. stupně studijního zaměření HOUSLE, VIOLA, VIOLONCELLO a KONTRABAS. Předmět Candida junior volně navazuje na předmět Studánka a rozvíjí schopnosti žáků formou souhry a nácviu obtížnějších písniček a skladeb z not. Připravuje žáky na předmět Musica Candida, kde žáci setrvávají od 5. ročníku I. stupně do konce svého studia.

I. stupeň

3. ročník – Žák:

- zahraje jistě v 1. poloze základní prstoklady (durový, mollový, pražcový)
- zahraje skladby ve 2/4, 3/4, 4/4, 3/8 taktu
- disponuje základními smyky (staccato, détaché, legato, nízké spiccato, řadové staccato)
- v označených notách se orientuje dle značek: žabka, špička
- zahraje jednodušší skladby v tempu adagio, allegretto, allegro (s předznamenáním až 3 křížky a 2 bé)
- seznamuje se s hrou šestnáctinových not a tečkovaných rytmů
- během 3. ročníku se seznamuje s hrou ve 3. poloze a s výměnami mezi 1. – 3. polohou
- běžně používá a zahraje základní dynamická znaménka (p, mf, f, crescendo, diminuendo), tempová označení (ritardando, a tempo), fermátu, repetici, 1. a 2. zakončení
- dle možností zapojí do hry vibrato (pomalé tempo, dlouhé tóny)
- zahraje z listu jednoduchou skladbu
- při nácviu dokáže zahrát s pomocí metronomu
- dynamicky a rytmicky se koriguje dle spoluhráčů
- reaguje na pokyny vedoucího hráče či dirigenta (nástup, zakončení, tempo, dynamika apod.)
- zhodnotí svůj výkon a výkon spoluhráčů

Školní vzdělávací program ZUŠ Trutnov HUDEBNÍ OBOR

4. ročník – Žák:

- zahraje jistě ve 3. poloze pomalejší i rychlejší skladbu
- zvládá plynulé výměny mezi 1. a 3. polohou
- zahraje skladby v základních čtvrtových taktech i ve složitějších taktech osminových (4/8, 6/8 takt, 9/8)
- využívá při hraní celý smyčec i hru u žabky a špičky (détaché, staccato, legato, martelato)

UČEBNÍ PLÁN HOUSLE

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 27

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
hra na housle		1	1	1	1	1	1	1
hudební nauka		1	1	1	1	1	1	1
Studánka		1	1					
povinně volitelné předměty	Candida junior			1	1			
	Musica Candida					1	1	1
	Folklorní soubor ZHOR			(1)	(1)	(1)	(1)	(1)
povinně celkem		2	3	3	3	3	3	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru další souborová a orchestrální hra Folklorní soubor ZHOR hudební nauka skladba	1	1	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 28

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na housle		1	1	1	1	1
povinně volitelné předměty	Musica Candida		1	1	1	1
	Folklorní soubor ZHOR		(1)	(1)	(1)	(1)
povinně celkem		1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru další souborová a orchestrální hra Folklorní soubor ZHOR skladba	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hra na housle se vyučuje v hudební přípravce ve skupině 2 žáků nebo individuálně (viz učební plán hudební přípravy), na I. a II. stupni individuálně. Komorní hra a korepetice se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů. Výuku hry na zvolený nástroj mohou žáci navštěvovat již od 1. ročníku přípravy, ale pouze výjimečně po dohodě s pedagogem a vedením školy.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty ze skupiny souborová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje ředitel školy po dohodě s pedagogem.
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.
- Předmět Studánka je povinný pro žáky 1. a 2. ročníku I. stupně (Studánka 1 - začátečníci, Studánka 2 - žáci, kteří již získali základní hrácké dovednosti)
- Předmět Candida junior je povinný pro žáky 3. a 4. ročníku I. stupně
- Předmět Musica Candida je povinný pro žáky 5. – 7. ročníku I. stupně, pro žáky I. – IV. ročníku II. stupně a SPD
- Předmět Folklorní soubor ZHOR je povinný pouze v případě, když žák nemůže ze závažných důvodů docházet do jiného povinného souboru a to pouze po dohodě s ředitelem školy.
- Předmět skladba je vyučován ve skupině 2 - 4 žáků a je určen žákům I. a II. stupně.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**.
Vzdělávací obsah předmětu **souborová a orchestrální hra** viz studijní zaměření **ZOBICOVÁ FLÉTNÁ**.
Vzdělávací obsah předmětu **skladba** viz studijní zaměření **KLAVÍR**.
Pro nepovinné předměty **zpěv a hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující

6.13 HOUSLE A PÍSNIČKA

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studium je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit hrát na housle. Žáci se věnují primárně hře písni lidových, umělých a moderních v souladu s vlastním vkusem žáka. Také hrají drobné skladby napříč obdobími dle svých možností a získaných dovedností. Důležitou součástí studia je vedení žáků ke spolupráci s ostatními hráči při tvorbě větších nejen hudebních celků. Proto jsou žáci zařazeni do souboru co nejdříve po základním ovládnutí dovednosti vytvořit tón. Zkušenější hráči jsou vedeni ke spolupráci napříč dalšími uměleckými obory. Účastní se mezioborové spolupráce zejména v rámci školy a její prezentace.

Studium je rozděleno do tří stupňů. Přípravný stupeň je určený pro děti od 5 do 7 let věku. Vyučují se zde předměty hra na housle, písňový soubor a sborový zpěv. Navazující studium je rozděleno do dvou stupňů.

Na I. stupni žáci navštěvují individuální výuku hry na housle, kde se věnují především získání a rozvíjení dovednosti hry na housle. Tuto dovednost získávají postupně způsobem, který odpovídá individuálním možnostem konkrétního žáka. Repertoár je vystavěn od jednodušších písní a skladeb ke složitějším napříč obdobími a žánry. V roli účastníka souborového hraní žáci postupují od jednoduchých doprovodů známých melodií přes hraní těchto melodií až k aktivnímu vytváření dalších hlasů. Dále se učí základním pravidlům orchestrálního hraní, kde je nutné mít zvládnutou dovednost hry z notového materiálu. Vedle hry na nástroj Všichni žáci navštěvují od 1. do 6. ročníku kolektivně vyučovaný předmět hudební nauka, kde si ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti. První stupeň završí veřejným vystoupením.

Čtyřleté studium II. stupně je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Výuka směřuje k prohloubení, upevnění a rozšíření získaných dovedností a vědomostí umožňujících absolventům aktivní začlenění do hudebního života v roli členů či vedoucích amatérských souborů - housle se objevují v mnoha žánrech od lidové muziky přes country a jazz až k rocku, v rámci klasické hudby se uplatní v sólové i komorní a orchestrální hře. Studium je ukončeno veřejným absolventským vystoupením.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- **hra na housle / violu a písnička**
- **hudební nauka**
- **souborová a orchestrální hra**
 - **Studánka**
 - **Candida junior**
 - **Musica Candida**
 - **Folklorní soubor ZHOR**
 - **další dle aktuální nabídky (komorní hra apod.)**
- **skladba**

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

hra na housle / violu a písnička

I. stupeň

1. ročník - Žák:

- při hře má přirozené a nenucené držení těla
- správně popíše nástroj a jeho části
- dovede správně držet housle a smyčec
- s dopomocí učitele udrží správný postoj, držení houslí a vedení smyčce v průběhu hry
- smyčec vede v souladu se svými schopnostmi co nejvíce rovnoběžně s kobyolkou
- hraje samostatně horní i dolní polovinou smyčce a celým smyčcem
- zvládá smyk martelé

- rozumí pojmům první a třetí poloha
- rozumí pojmům celý tón a půltón a chápe prstokladovou souvislost, kterou při hraní realizuje
- vlastními slovy popíše náladu poslouchané či hrané skladby
- zahraje jednoduchou melodii podle sluchu, rozumí prstokladovému číslování notového zápisu
- rozliší hru arco a pizzicato
- zahraje jednoduchý doprovod (tónika, dominanta, subdominanta) na dvou strunách v tóninách D dur a G dur
- zná hudební abecedu

2. ročník - Žák:

- při vybočení z technicky správného hraní je schopen se po upozornění opravit
- při hře samostatně užívá základní návyky držení houslí a smyčce a převážně udrží správný postoj těla
- samostatně vytvoří durový a mollový prstoklad v první poloze, ve třetí poloze hraje durový prstoklad a zvýšený třetí
- správně rozliší tvoření půltónového a celotónového kroku druhého a třetího prstu (rozlišuje půltón mezi prvním a druhým prstem nebo druhým a třetím dále pak mezi třetím a čtvrtým)
- hraje celým smyčcem a jeho polovinami a různými částmi, zvládne tah smyčce a spojení obou směrů smyku bez zvednutí smyčce a zastavení v případě, že hraje stejný tón
- zahraje smyk martelé a legato
- ovládá smyk détaché delší částí smyčce v tempu, které odpovídá jeho schopnostem
- při hře rozliší dynamiku p, f
- zahraje jednoduchou píseň ve známé tónině, zahraje stupnici dané tóniny a jednoduchý doprovod na dvou strunách
- housle ladí s dopomocí učitele
- zapojuje sluchovou sebekontrolu
- orientuje se v notovém zápisu, v případě potřeby s dopomocí číslování prstokladu
- v klidném prostředí dovede spontánně improvizovat závěti k určené melodii
- sluchem i v notách rozezná kontrastní části malé písňové formy „ab“
- v lidové písni odliší různé žánry (ukolébavka, tanec...)

3. ročník - Žák:

- používá stupnice k rozehrání
- bez zastavení navazuje různé tóny ve známých prstokladech
- zpracovává otočku u špičky i žabky drobnými klouby pravé ruky
- zapojuje hru détaché ve svižnějším tempu
- vytvoří kvalitní tón a využije jej při hraní písni nebo skladeb
- podle značek předepsaných v notaci při hře rozliší dynamiku p, mf, f
- předvede různé prstoklady v kombinacích na různých strunách a v souvztáhnosti s danou tóninou v první a třetí poloze
- zná druhou polohu
- rozumí pojmu vibrato a jeho využití
- rozliší sluchem dur a moll tónorod
- sluchem určí návrat části v symetrické formě „aba“
- rozezná dvou a třídobé metrum v notách a podle sluchu
- hraje jednoduché písničky různých žánrů
- samostatně vytvoří prstoklad v souvislosti se známou tóninou uvedenou v notovém zápise
- rozezná známou tóninu podle notového zápisu
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu, dbá na kvalitu tónu
- dovede koordinovat pohyby pravé a levé ruky
- rozumí pojmům tónika, dominanta, subdominanta
- zná tóniny G, D, A dur a zahraje stupnice těchto tónin přes dvě oktávy a základní jednoduchou kadenci ke každé z nich a akordový rozklad
- zahraje mollovou stupnici
- v průběhu školního roku nastuduje složitější píseň nebo skladbu, která odpovídá jeho preferenci, povaze a schopnostem

4. ročník - Žák:

- předvede smyky martelé, détaché, legato (vázaně), staccato (krátce, ostře)
- dále rozvíjí a prohlubuje dovednosti vedení smyčce v souladu se svými možnostmi a schopnostmi
- podle předepsaných značek rozliší dynamiku p - f zahraje důraz na začátku a v průběhu smyku
- zahraje durovou stupnici s použitím jednoduchých výměn mezi 1. a 3. polohou
- volně užívá výměnu poloh (první a třetí) v průběhu hrané skladby, písničky nebo etudy
- k dané durové stupnici zahraje rozložený stejnojmenný akord
- hraje všechny typy prstokladů včetně široké polohy
- v první poloze v durovém a mollovém prstokladu hraje s intonační jistotou
- zahraje již dříve hrané dvouoktávové stupnice vázaně po čtyřech a po dvou opakovaných tónech smykem détaché
- ke známým durovým stupnicím zahraje stejnojmenné mollové (ve zmírněné náročnosti)
- při hraní doprovodu dovede zahrát nepřizvučné doby a pozná je v notovém zápise
- orientuje se v notovém zápise (zná pojmy repetice, prima a sekunda volta, da capo a rozumí jejich významu)
- předvede, jak se samostatně ladí housle
- zahraje z listu nebo podle sluchu s dopomocí notového zápisu jednoduchou melodii nebo skladbu
- rozumí významu číslování prstokladů v notaci
- zná pojmy a dává do souvislosti předznamenání (křížky, béčka, odrážky), tóniny a prstoklady
- zahraje jednodušší dvojmaty (s prázdnou strunou) na dvou strunách
- v případě zájmu zvolí možnost přejít ke hře na violu

- v průběhu školního roku zahraje v každém pololetí na žákovském vystoupení ve skupině spolužáků sebranou skladbu nebo píseň
- nastuduje skladbu z obvyklého houslového repertoáru nebo píseň, která odpovídá jeho preferenci, povaze a schopnostem

5. ročník - Žák:

- předvede hraní různých prstokladů při hře melodií v různých tóninách
- rozumí rozdílu mezi křížky a béčky a chápe jejich používání a prstokladové souvislosti
- rozumí významu změny tóniny
- zvládá základní smyčcovou techniku (détaché, legato, staccato, martelé) a rozumí tomu, že její volba patří k možným výrazovým prostředkům
- zdokonaluje otočku na špičce a žabce v rámci svých možností
- zahraje plynule bez nutnosti zastavení smyčce kvůli prstokladovým obtížím
- stupnici zahraje v legatu po 8, v détaché na dvě opakování a staccato v řadě po 4
- ke stupnici přidá rozklad durového, mollového akordu a sextakordu
- zahraje vibrato na dlouhých notových hodnotách
- hraje v dalších polohách a ovládá výměny první a třetí polohy
- orientuje se v jednoduchém notovém zápisu, rozumí tvorbě a rozdílu prstokladu v první a třetí poloze v souvislosti s notovým zápisem
- určí začátek, vrchol a konec fráze u známé melodie
- dynamicky rozliší různé stupně hlasitosti
- aktivně pracuje s barvou tónu
- zhodnotí svůj výkon
- rozumí pojmům dynamika, agogika a vyjmenuje je jako možné výrazové prostředky
- samostatně zahraje z not jednoduchou skladbu nebo melodii

6. ročník - Žák:

- zahraje složitější rytmy (tečkovaný rytmus, trioly, synkopy) a rozezná je v notovém zápise
- předvede složitější kombinace smyků
- housle ladí samostatně
- zapojuje vibrato do hry
- vybrané dvouoktávové stupnice zahraje v détaché po jedné, legato po 16, řadové staccato po 8, 4x opakované spiccato
- k vybraným durovým dvouoktávovým stupnicím dovede zahrát stejnojmenné mollové ve stejné náročnosti jako danou durovou
- zahraje akordový rozklad bez septakordů (dur, moll, sextakord, durový kvartsextakord a mollový kvartsextakord)
- zahraje stupnici G dur přes tři oktávy s plynulou výměnou mezi první a třetí, třetí a pátou polohou a s přehmatem čtvrtého prstu v páté poloze (hraje-li na violu, bude to stupnice C dur)
- v první poloze, ve třetí poloze a ve výměnách mezi nimi hraje s intonační jistotou
- z listu zahraje jednodušší melodii nebo skladbu
- dovede zahrát všechny durové stupnice v rozsahu dvou oktáv
- nastuduje sólové 2 různé skladby žákovského charakteru

7. ročník - Žák:

- zdokonaluje své dosažené dovednosti
- dovede využít všechny možnosti tvorby kvalitního tónu, dynamického odstínění hry
- zvládá hru různých smyků v jejich kombinacích
- při hraní vybrané stupnice předvede hru détaché po jedné v šestnáctinových hodnotách v tempu 70, řadové staccato, spiccato po dvou opakování
- samostatně si naladí housle
- zahraje akordový rozklad včetně septakordů (zmenšený a dominantní)
- dovede transponovat jednoduché melodie do blízkých tónin
- zahraje základní dvojhmady (například při hraní ve skladbě nebo v etudě nebo cvičných způsobem při hraní stupnice)
- z listu zahraje přiměřeně obtížnou skladbu
- zařadí nastudované skladby do příslušného stylového období a žánru
- nastuduje některé z běžných repertoárových žákovských koncertů nebo koncertin v plném rozsahu
- s dopomocí učitele připraví své absolventské vystoupení

II. stupeň

Přípravný ročník - Žák:

- ovládá durový i mollový prstoklad, popřípadě i další prstoklady dle svých schopností
- rozumí stavbě durové stupnice, systému používání křížků a béček, diatonickému tónovému systému
- zahraje smyk martelé, détaché, legato na všech strunách
- při hře rozliší dynamiku p, mf, f, crescendo, decrescendo
- orientuje se v notovém zápise v 1. poloze
- samostatně vytvoří prstoklad v první poloze
- popíše vlastními slovy náladu skladby
- hraje jednoduché skladby různých stylových období od baroka po současnost
- zahraje z listu jednoduchou skladbu

1. a 2. ročník - Žák:

- využívá plně různé druhy smyků, základní i technicky pokročilejší (martelé, détaché, legato, staccato, spiccato)
- vzhledem k charakteru skladby navrhne druhy smyku, dynamiku a vibrato pro různé části
- vědomě pracuje s barvou tónu

Školní vzdělávací program ZUŠ Trutnov HUDEBNÍ OBOR

- hraje jistě ve vyšších polohách, využívá plynulých výměn poloh
- hraje dvoj-hmatové stupnice ve cvičném způsobu
- jmenuje kritéria hodnocení hudební interpretace
- sám si vytvoří vhodný prstoklad v různých základních polohách
- využívá všech dynamických prostředků pro zkvalitnění tónu
- rozliší poslechem skladby různých stylových období, jmenuje rozdíly
- dovede sluchem zachycenou melodii zahrát na housle, zapsat do not a vytvořit k ní vhodný jednoduchý doprovod
- nastuduje skladby z řad žakovského houslového repertoáru

3. a 4. ročník – Žák:

- prohlubuje dříve získané dovednosti
- zahraje všechny smykové možnosti - martelé, détaché, legato, staccato, řadové staccato, spiccato, sautille v obtížnosti, která odpovídá jeho možnostem
- pomocí termínů zhodnotí vlastní i cizí výkon
- jmenuje současné interprety oblíbených žánrů
- v rámci svého zaměření samostatně na PC vyhledá studijní materiál (noty, video, informace o skladbě...)
- v každém ročníku pod vedením učitele nastuduje nové skladby napříč obdobími odpovídající obtížnosti včetně využití všech dosažených výrazových prostředků
- v každém ročníku samostatně nastuduje skladbu vlastního výběru v odpovídající obtížnosti
- studium zakončí veřejným absolventským vystoupením

UČEBNÍ PLÁN HOUSLE A PÍSNIČKA

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 29

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
hra na housle		1	1	1	1	1	1	1
hudební nauka			1	1	1	1	1	
Studánka		1	1					
povinně volitelné předměty	Candida junior			1	1			
	Musica Candida					1	1	1
	Folklorní soubor ZHOR			(1)	(1)	(1)	(1)	(1)
povinně celkem		2	3	3	3	3	3	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru další souborová a orchestrální hra Folklorní soubor ZHOR hudební nauka skladba	1	1	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 30

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na housle		1	1	1	1	1
povinně volitelné předměty	Musica Candida		1	1	1	1
	Folklorní soubor ZHOR		(1)	(1)	(1)	(1)
povinně celkem		1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru další souborová a orchestrální hra Folklorní soubor ZHOR skladba	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Žák si může zvolit jeden z předmětů hra na housle, nebo hra na violu; vyučují se v hudební přípravce ve skupině 2 žáků nebo individuálně (viz učební plán hudební přípravy), na I. a II. stupni individuálně. Komorní hra a korepetice se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů. Výuku hry na zvolený nástroj mohou žáci navštěvovat již od 1. ročníku přípravy, ale pouze výjimečně po dohodě s pedagogem a vedením školy.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty souborová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje vedení školy po dohodě s pedagogem.
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.
- Předmět Studánka je povinný pro žáky 1. a 2. ročníku I. stupně
- Předmět Candida junior je povinný pro žáky 3. a 4. ročníku I. stupně
- Předmět Musica Candida je povinný pro žáky 5. – 7. ročníku I. stupně, pro žáky I. – IV. ročníku II. stupně a SPD
- Předmět Folklorní soubor ZHOR je povinný pouze v případě, když žák nemůže ze závažných důvodů docházet do jiného povinného souboru a to pouze po dohodě s ředitelem školy.
- Předmět skladba je vyučován ve skupině 2 - 4 žáků a je určen žákům I. a II. stupně.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**.
Vzdělávací obsah předmětu **souborová a orchestrální hra** viz studijní zaměření **ZOBCOVÁ FLÉTNÁ**.
Vzdělávací obsah předmětu **skladba** viz studijní zaměření **KLAVÍR**.
Pro nepovinné předměty **zpěv a hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a dovednosti žáka.
Vzdělávací obsah předmětů **Studánka, Candida junior, Musica Candida a Folklorní soubor ZHOR** viz studijní zaměření **HOUSLE**.

6.14 VIOLA

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studium je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit hrát na violu skladby různých stylů i žánrů. Viola má velmi podobnou stavbu jako housle, je jen o málo větší a laděná níže. Technika hry a uplatnění nástrojů jsou velmi podobné, což umožňuje přeorientovat se z jednoho nástroje na druhý kdykoli během studia.

Studium je rozděleno do tří stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 do 7 let věku, kde vedle kolektivně vyučovaných předmětů žáci navštěvují i hru na nástroj.

Navazující studium je rozděleno do dvou stupňů. Na I. stupni žáci dále navštěvují individuální výuku hry na nástroj, kde se věnují interpretaci skladeb různých žánrů a stylů, přičemž těžiště studovaného sólového repertoáru leží v lidové a klasické evropské hudbě. Všichni žáci navštěvují od 1. do 6. ročníku kolektivně vyučovaný předmět hudební nauka, kde si ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti. První stupeň završí veřejným vystoupením.

Čtyřleté studium II. stupně je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Výuka směřuje k získání dovedností a vědomostí umožňujících absolventům aktivní začlenění do hudebního života v roli členů či vedoucích amatérských souborů – housle i viola se jako nástroje objevují v mnoha žánrech od lidové muziky přes country a jazz až k rocku, v rámci klasické hudby se uplatní v sólové i komorní a orchestrální hře. Studium je ukončeno veřejným absolventským vystoupením.

Již od 1. ročníku jsou žáci vedeni ke kolektivní souhře, a to nejprve formou společného hraní lidových písní v souboru Studánka. Později mladé violisty čeká muzicírování v přípravném souboru Candida Junior a cílem společné cesty je orchestr Musica Candida. Zkušenější hráči jsou vedeni také k folklornímu využití, a to v souboru ZHOR. Dále mají violisté možnost seberealizace formou komorní hry. Jsou to právě soubory, kde nalézají violisté největší uplatnění a dostane se jim největší radosti z účasti na různých nejen celoškolních projektech.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- **hra na violu**
- **hudební nauka**
- **souborová a orchestrální hra**
 - **Studánka**
 - **Candida junior**
 - **Musica Candida**
 - **Folklorní soubor ZHOR**
 - **další dle aktuální nabídky (komorní hra apod.)**
- **skladba**

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

hra na violu

Vzdělávací obsah předmětu hra na violu je totožný se vzdělávacím obsahem předmětu hra na housle (viz studijní zaměření HOUSLE).

UČEBNÍ PLÁN VIOLA

I. stupeň

UČ.PLÁN č.: ŠVP 31

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
hra na violu		1	1	1	1	1	1	1
hudební nauka			1	1	1	1	1	
Studánka		1	1					
povinně volitelné předměty	Candida junior			1	1			
	Musica Candida					1	1	1
	Folklorní soubor ZHOR			(1)	(1)	(1)	(1)	(1)
povinně celkem		2	3	3	3	3	3	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru další souborová a orchestrální hra Folklorní soubor ZHOR hudební nauka skladba	1	1	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN č.: ŠVP 32

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na violu		1	1	1	1	1
povinně volitelné předměty	Musica Candida		1	1	1	1
	Folklorní soubor ZHOR		(1)	(1)	(1)	(1)
povinně celkem		1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru další souborová a orchestrální hra Folklorní soubor ZHOR skladba	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hra na violu se vyučuje v hudební přípravce ve skupině 2 žáků nebo individuálně (viz učební plán hudební přípravy), na I. a II. stupni individuálně. Komorní hra a korepetice se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů. Výuku hry na zvolený nástroj mohou žáci navštěvovat již od 1. ročníku přípravy, ale pouze výjimečně po dohodě s pedagogem a vedením školy.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty ze skupiny souborová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje ředitel školy po dohodě s pedagogem.
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokáží základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.
- Předmět Studánka je povinný pro žáky 1. a 2. ročníku I. stupně
- Předmět Candida junior je povinný pro žáky 3. a 4. ročníku I. stupně
- Předmět Musica Candida je povinný pro žáky 5. – 7. ročníku I. stupně, pro žáky I. – IV. ročníku II. stupně a SPD
- Předmět Folklorní soubor ZHOR je povinný pouze v případě, když žák nemůže ze závažných důvodů docházet do jiného povinného souboru a to pouze po dohodě s ředitelem školy.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**.
Vzdělávací obsah předmětu **souborová a orchestrální hra** viz studijní zaměření **ZOBCOVÁ FLÉTNA**.
Vzdělávací obsah předmětu **skladba** viz studijní zaměření **KLAVÍR**.
Pro nepovinné předměty **zpěv a hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a dovednosti žáka.
Vzdělávací obsah předmětů **Studánka, Candida junior, Musica**

6.14 VIOLONCELLO

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studijní zaměření je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit hrát na violoncello sólové i ansámblové skladby různých stylů i žánrů – violoncello se uplatní v různých žánrech současné populární a alternativní hudby a také samozřejmě v hudbě klasické.

Studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 do 7 let věku, kde vedle kolektivně vyučovaných předmětů žáci navštěvují i hru na nástroj.

Na I. stupni žáci navštěvují individuální výuku hry na nástroj, kde se věnují interpretaci skladeb různých žánrů a stylů, přičemž těžiště studovaného sólového repertoáru leží v lidové a klasické evropské hudbě. Všichni žáci navštěvují od 1. do 6. ročníku kolektivně vyučovaný předmět hudební nauka, kde si ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti. První stupeň završí absolventským vystoupením.

Čtyřleté studium II. stupně je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Výuka směřuje k získání dovedností a vědomostí umožňujících absolventům aktivní začlenění do hudebního života v roli členů či vedoucích amatérských souborů. Studium je ukončeno veřejným absolventským vystoupením.

Již od 1. ročníku jsou žáci vedeni ke kolektivní souhře, a to nejprve formou společného hraní lidových písní v souboru Studánka ZHOR. Později mladé violoncellisty čeká muzicírování v přípravném souboru Candida Junior a cílem společné cesty je orchestr Musica Candida. Zkušenější hráči jsou vedeni také k folklornímu vyžití, a to v souboru ZHOR. Dále mají cellisté možnost seberealizace formou komorní hry. Jsou to právě soubory, kde nalézají cellisté největší uplatnění a dostane se jim největší radosti z účasti na různých nejen celoškolních projektech.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- **hra na violoncello**
- **hudební nauka**
- **souborová a orchestrální hra**
 - **Studánka**
 - **Candida junior**
 - **Musica Candida**
 - **Folklorní soubor ZHOR**
 - **další dle aktuální nabídky (komorní hra apod.)**
- **skladba**

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

hra violoncello

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- popíše nástroj a pojmenuje jeho jednotlivé části
- pojmenuje struny
- zvládne základní držení violoncella a postavení levé ruky v základní úzké poloze
- při hře má přirozené a nenucené držení těla
- smyčec drží lehce a přirozeně
- rozeznává intonaci a barvu zvuku na jednotlivých strunách

- dokáže kontrolovaně ovládat dopad prstů na hmatníku v I. poloze (na "čárky")
- předvede hru pizzicato a arco
- hraje jednoduché lidové písně na dvou strunách
- zvládne jednoduchou koordinaci obou rukou
- hraje elementární cvičení a lidové písně z paměti podle sluchu (pizz. i arco)
- vlastními slovy popíše náladu poslouchané či hrané skladby
- zahraje jednoduchou melodii podle číselného prstokladu s notovou oporou

2. ročník – Žák:

- ovládá správné držení těla, nástroje a smyčce a zvládá koordinaci obou rukou
- uplatňuje dlouhé smyky v jednoduchých cvičeních a písních, zvládne smyk détaché
- zvládá základní dělení smyku a přechody přes dvě struny (legato)
- přečte noty v basovém klíči v rozsahu základní polohy (prstoklad)
- zahraje z paměti lidovou píseň (arco)
- předvede skluz do vyšší polohy (příprava budoucích uvolněných výměn poloh)
- při hře rozliší předepsanou dynamiku p, f
- vysvětlí pojmy repetice, prima a sekonda volta a rozezná je v notovém zápisu
- sluchem určí směřování melodie nahoru / dolu
- sluchem i v notách rozezná kontrastní části malé písňové formy „ab“
- identifikuje předtaktí
- v lidové písni odliší různé druhy (ukolébavka, tanec...)
- zahraje jednoduchou melodii podle not
- s pomocí učitele nastuduje z not jednoduchou skladbu

3. ročník – Žák:

- používá základní dělení smyčce a přechody přes struny
- plynule zvládá smyky détaché a legato
- podle předepsaných značek při hře rozliší dynamiku p, mf, f, vytvoří crescendo a decrescendo
- rozliší sluchem dur a moll tónorod
- sluchem určí návrat části v symetrické formě „aba“
- zahraje předtaktí
- rozezná dvou a třídobé metrum
- hraje jednoduché skladby různých stylových období (baroko – současná hudba)
- samostatně vytvoří prstoklad v první poloze
- předvede krátký smyk (staccato, martellé...)
- zahraje v široké základní poloze a dle svých schopností i ve vyšší poloze a jejich kombinacích
- zvládá elementární hru z listu
- tvoří poměrně kvalitní tón
- orientuje se v jednoduchém zápisu
- navrhne dynamiku vzhledem k charakteru skladby

4. ročník – Žák:

- používá výměny nižších poloh (široká/úzká) a zvládá orientaci ve vyšších polohách
- podle předepsaných značek rozliší dynamiku pp – ff, zahraje důraz a sfz
- rozpozná a použije základní tempová označení (*andante, moderato, allegro, ritardando*)
- ovládá základní italské názvosloví pro dynamiku, agogiku, výraz a zkrácení notového zápisu
- zahraje z listu jednoduchou skladbu
- tvoří poměrně kvalitní tón v pravé ruce a plynulé přechody přes struny v legatu
- umí použít různé druhy smyků a zvládá hru složitějších rytmických útvarů
- předvede vibrato

5. ročník – Žák:

- tvoří kvalitní tón a používá vibrato
- vědomě pracuje s výrazovými prostředky (tempo, agogika, dynamika...)
- studované skladby a písně zařadí k příslušnému stylovému období a žánru, jmenuje jejich autora (v populární hudbě interpreta)
- porovná studované skladby různých stylů a žánrů na základě odlišností
- určí začátek, vrchol a konec fráze u známé melodie – průběh fráze zvýrazní pomocí dynamiky a agogiky
- je schopen samostatné domácí přípravy
- orientuje se v notovém zápise
- používá snadnější výměny vyšších poloh a dle svých možností předvede palcovou polohu
- zahraje jednoduchou melodickou ozdobu
- předvede složitější smyky (tečkovaný rytmus, trioly, synkopy)
- zhodnotí svůj výkon na základě daných kritérií
- vyjmenuje možné výrazové prostředky
- zahraje z listu jednoduchou skladbu

6. ročník – Žák:

- hraje s intonační jistotou úměrně svým schopnostem
- používá vibrato
- pracuje s frází a celkovou hudební formou skladby
- sluchem i podle zápisu pozná přechod do jiné tóniny
- bezpečně se orientuje v základní palcové poloze
- používá širokou škálu smyčcové techniky

- je schopen přinést do hry vlastní podněty
- v diskuzi formuluje srozumitelně vlastní názor a používá správně hudební terminologii

7. ročník – Žák:

- využívá plynulé výměny vyšších poloh
- zvládá základní dvojhmoty
- samostatně si naladí nástroj
- bezpečně se orientuje v notovém zápisu a je schopen samostatné přípravy
- s pomocí učitele uplatňuje interpretační rozdíly mezi kantilénou a motorickou technikou
- zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu
- navrhne výrazové prostředky pro hranou skladbu s ohledem na daný žánr a styl
- poslechem odliší historickou hudbu od současné
- hraje skladby různých žánrů a stylů
- spolu s učitelem připraví své absolventské vystoupení
- zhodnotí vlastní výkon z hlediska různých kritérií
- v komunikaci s korepetitorem je schopen navrhnout možné změny v interpretaci a zdůvodnit je konkrétní argumenty

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- má při hře přirozené držení těla
- správně drží smyčec, při hře ho vede rovnoběžně s kobyolkou
- zvládá správné postavení levé ruky a pokládání prstů na všech strunách
- ovládá durový i mollový prstoklad, popřípadě i další prstoklady dle svých schopností
- zahraje smyk detaché, legato, staccato na všech strunách
- při hře rozliší dynamiku p, mf, f, crescendo, decrescendo
- orientuje se v notovém zápise v 1. poloze
- samostatně vytvoří prstoklad v první poloze
- popíše vlastními slovy náladu skladby
- hraje jednoduché skladby různých stylových období od baroka po současnost
- zahraje z listu jednoduchou skladbu

1. a 2. ročník – Žák:

- využívá plně všech základních druhů smyků
- vzhledem k charakteru skladby navrhne druhy smyku, dynamiku a vibrato pro různé části
- vědomě pracuje s barvou tónu
- ve vyšších polohách hraje jistě
- sám si vytvoří vhodný prstoklad v různých základních polohách
- využívá všech dynamických prostředků pro zkvalitnění tónu
- rozliší poslechem skladby různých stylových období (baroko – současnost) a porovná je na základě odlišností

3. a 4. ročník – Žák:

- používá plynulé výměny nižších, vyšších poloh i palcové polohy v levé ruce
- uplatňuje prakticky výrazové prostředky – pracuje vědomě s frázováním, dynamikou, agogikou a charakterem skladby
- jmenuje současné interprety svých oblíbených žánrů
- v rámci svého zaměření samostatně na PC vyhledá studijní materiál (noty, video, informace o skladbě...)
- samostatně nastuduje novou skladbu včetně výrazových prostředků
- s pomocí učitele připraví své absolventské vystoupení
- charakterizuje stručně hudbu různých stylových období a žánrů z hlediska několika kritérií
- orientuje se v základní violoncellové literatuře
- umí samostatně vyhledat potřebný studijní materiál (noty, nahrávky, informace...)
- je schopen srozumitelně referovat o různých kulturních událostech, kterých se zúčastnil
- vyjadřuje se pomocí hudební terminologie

UČEBNÍ PLÁN VIOLONCELLO

I. stupeň

UČ.PLÁN č.: ŠVP 33

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
hra na violoncello		1	1	1	1	1	1	1
hudební nauka			1	1	1	1	1	
Studánka		1	1					
povinně volitelné předměty	Candida junior			1	1			
	Musica Candida					1	1	1
	Folklorní soubor ZHOR			(1)	(1)	(1)	(1)	(1)
povinně celkem		2	3	3	3	3	3	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru další souborová a orchestrální hra Folklorní soubor ZHOR hudební nauka skladba	1	1	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN č.: ŠVP 34

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na violoncello		1	1	1	1	1
povinně volitelné předměty	Musica Candida		1	1	1	1
	Folklorní soubor ZHOR		(1)	(1)	(1)	(1)
povinně celkem		1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru další souborová a orchestrální hra Folklorní soubor ZHOR skladba	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hra na violoncello se vyučuje v hudební přípravce ve skupině 2 žáků nebo individuálně (viz učební plán hudební přípravy), na I. a II. stupni individuálně. Komorní hra a korepetice se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů. Výuku hry na zvolený nástroj mohou žáci navštěvovat již od 1. ročníku přípravy, ale pouze výjimečně po dohodě s pedagogem a vedením školy.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty ze skupiny souborová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje ředitel školy po dohodě s pedagogem.
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.
- Předmět Studánka je povinný pro žáky 1. a 2. ročníku I. stupně
- Předmět Candida junior je povinný pro žáky 3. a 4. ročníku I. stupně
- Předmět Musica Candida je povinný pro žáky 5. – 7. ročníku I. stupně, pro žáky I. – IV. Ročníku II. stupně a SPD
- Předmět folklorní soubor ZHOR je povinný pouze v případě, když žák nemůže ze závažných důvodů docházet do jiného povinného souboru a to pouze po dohodě s ředitelem školy.
- Předmět skladba je vyučován ve skupině 2 - 4 žáků a je určen žákům I. a II. stupně.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**.
Vzdělávací obsah předmětu **souborová a orchestrální hra** viz studijní zaměření **ZOBCOVÁ FLÉTNÁ**.
Vzdělávací obsah předmětu **skladba** viz studijní zaměření **KLAVÍR**.
Pro nepovinné předměty **zpěv a hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a dovednosti žáka.
Vzdělávací obsah předmětů **Studánka, Candida junior, Musica**

6.15 KONTRABAS

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

S výukou hry na kontrabas je dobré začít spíše později (třeba jako druhý nástroj), ale je možno začít již v osmi letech věku dítěte, v případě výrazné fyzické a talentové dispozice výjimečně i dříve. Výuka je zaměřena na sólovou hru s uplatněním především v souborech a orchestrech. Studium hry na kontrabas lze dobře kombinovat s výukou hry na baskytaru, strunné, dechové, klávesové a bicí nástroje.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

- hra na kontrabas
- hudební nauka
- souborová a orchestrální hra
 - Studánka
 - Candida junior
 - Musica Candida
 - Folklorní soubor ZHOR
 - další dle aktuální nabídky (komorní hra apod.)
- skladba

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- při hře správně sedí, drží spodním držením smyčec a vede ho po strunách, dbá na správné postavení levé ruky na hmatníku, na nasazení tónu a hladkou výměnu smyku uvolněným zápěstím
- zahraje základními smykky (tenuto, legato) na prázdných strunách v půlové nebo první poloze, • zná základy hry stupnic, dbá na tvorbu tónu a koordinaci pravé a levé ruky
- zahraje elementární skladbičky z not v basovém klíči s doprovodem klavíru i bez něj technikou pizz. a arco,

2. ročník – Žák:

- užívá sluchovou, hmatovou i zrakovou kontrolu intonace, hraje v půlové a první poloze
- zapojí hru durových a mollových stupnic a akordů z not i bez nich v tóninách F dur, B dur, h moll, e moll
- zahraje technická cvičení a etudy
- odliší základní dynamické odstíny (piano, forte, crescendo, diminuendo)
- zahraje doprovody k písňím pizzicato z not nebo z paměti

3. ročník – Žák:

- užije různé způsoby výměny poloh, hraje smykky détaché a legato volným zápěstím
- zahraje durové a mollové stupnice a akordy přes jednu oktávu v tóninách A dur, E dur, a moll, fis moll
- orientuje se v jednoduchém formálním rozboru studované skladby a využívá logické myšlení při tvorbě prstokladů a hře z paměti, doprovází písni pizzicato a arco z not nebo z paměti

4. ročník – Žák:

- zahraje v půlové až druhé poloze, dbá na hmatovou jistotu při výměnách poloh
- zahraje složitější rytmické útvary (ligatura, triola, tečkovaný rytmus) v technických i přednesových skladbách
- zahraje durové a mollové stupnice a akordy přes jednu oktávu v tóninách C dur, c moll, G dur, g moll,

5. ročník – Žák:

- zahraje stupnice, akordy, etudy a přednesové skladby v půlové až třetí poloze
- zahraje vibrato, staccato, portamento
- orientuje se v základech historie a vývoje kontrabasu, systematicky poznává různé žánry a styly hudby
- použije intuitivní vedení basové linky v doprovodu písni
- samostatně naladí nástroj

6. ročník – Žák:

- zahraje v půlové až čtvrté poloze, dbá na logickou tvorbu prstokladů, kvalitu tónu
- rozvine polohové myšlení při hře technických cvičení
- zahraje spiccato, tremolo
- objektivně zhodnotí vlastní výkon.

7. ročník – Žák:

- propojí znalosti, návyky efektivního cvičení, pohotovosti, spolehlivosti a soustředění při studiu a stylové interpretaci skladeb

- hraje v půlové až páté poloze, zná a použije flažoletovou techniku.

II. stupeň

Přípravný ročník pro žáky bez předběžné hudební přípravy – Žák:

- při hře správně sedí/stojí, drží spodním držením smyčec a vede ho po strunách, dbá na správné postavení levé ruky na hmatníku, na nasazení tónu a hladkou výměnu smyku uvolněným zápěstím
- zahraje základními smyky (tenuto, legato) na prázdných strunách v půlové a první poloze
- dbá na odlišení základních dynamických odstínů (piano, mezzoforte, forte, crescendo, diminuendo)
- orientuje se v jednoduchém formálním rozboru studované skladby a využívá logické myšlení při tvorbě prstokladů a hře z paměti
- zahraje durové a mollové stupnice a akordy přes jednu oktávu, etudy a přednesové skladby v půlpoloze a v I. poloze
- osvojí si základní teoretické znalosti, (výšky not, délky not a pomlky, předznamenání, základní tempová a agogická označení, durové a mollové stupnice a akordy, intervaly a základní harmonické funkce)

1. ročník – Žák:

- hraje v půlové až II. poloze, dbá na hmatovou a intonační jistotu
- zahraje stupnice a akordy v jedné oktávě, etudy, polyfonní a přednesové skladby do II. polohy
- aplikuje teoretickou znalost tónin, akordů a harmonických funkcí v doprovodu neartificiální hudby.

2. - 4. ročník – Žák:

- důsledně dbá na přesnou výměnu poloh, čistou intonaci, koordinaci rukou, hraje ve vyšších polohách
- samostatně tvoří logické a úsporné prstoklady
- pohotově hraje z listu jednodušší party, samostatně provádí údržbu nástroje
- propojí veškeré dovednosti při stylové interpretaci, respektuje při interpretaci vnitřní řád artificiální hudby
- propojí harmonicko-rytmické citění a intuitivní souhru s improvizací volností hudby neartificiální.

UČEBNÍ PLÁN KONTRABAS

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 35

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
hra na kontrabas		1	1	1	1	1	1	1
hudební nauka			1	1	1	1	1	
Studánka		1	1					
povinně volitelné předměty	Candida junior			1	1			
	Musica Candida					1	1	1
	Folklorní soubor ZHOR			(1)	(1)	(1)	(1)	(1)
povinně celkem		2	3	3	3	3	3	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru další souborová a orchestrální hra Folklorní soubor ZHOR hudební nauka skladba	1	1	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 36

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na kontrabas		1	1	1	1	1
povinně volitelné předměty	Musica Candida		1	1	1	1
	Folklorní soubor ZHOR		(1)	(1)	(1)	(1)
povinně celkem		1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru další souborová a orchestrální hra Folklorní soubor ZHOR skladba	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hra na kontrabas se vyučuje na I. a II. stupni individuálně. Komorní hra a korepetice se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty ze skupiny souborová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje ředitel školy po dohodě s pedagogem.
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.
- Předmět Studánka je povinný pro žáky 1. a 2. ročníku I. stupně
- Předmět Candida junior je povinný pro žáky 3. a 4. ročníku I. stupně
- Předmět Musica Candida je povinný pro žáky 5. – 7. ročníku I. stupně, pro žáky I. – IV. ročníku II. stupně a SPD
- Předmět Folklorní soubor ZHOR je povinný pouze v případě, když žák nemůže ze závažných důvodů docházet do jiného povinného souboru a to pouze po dohodě s ředitelem školy.
- Předmět skladba je vyučován ve skupině 2 - 4 žáků a je určen žákům I. a II. stupně.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**. Vzdelávací obsah předmětu **souborová a orchestrální hra** viz studijní zaměření **ZOBCOVÁ FLÉTNA**. Vzdelávací obsah předmětu **skladba** viz studijní zaměření **KLAVÍR**. Pro nepovinné předměty **zpěv a hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a dovednosti žáka. Vzdelávací obsah předmětů **Studánka, Candida junior, Musica**

6.16 KYTARA

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studium je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit hrát na kytaru sólové skladby různých stylů i žánrů od renesance po současnost. Žáci se také naučí doprovázet písně a uplatní se i v souhře s jinými nástroji v rámci školních souborů.

Studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 do 7 let věku, kde vedle kolektivně vyučovaných předmětů žáci navštěvují i hru na nástroj. Na I. stupni se žáci v rámci předmětu hra na kytaru učí hrát z not i podle akordových značek písně a skladby různých stylů, ve vyšších ročnících se zapojují do školních souborů. Všichni žáci navštěvují od 1. do 6. ročníku kolektivně vyučovaný předmět hudební nauka, kde si ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti. První stupeň absolvují veřejným vystoupením.

Navazující čtyřleté studium je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Žáci se zaměřují na interpretaci skladeb dle vlastního zájmu a hru v souborech. Studium ukončí veřejným absolventským vystoupením.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- hra na kytaru
- hudební nauka
- souborová a orchestrální hra

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

hra na kytaru

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- pojmenuje struny a popíše nástroj
- správně drží nástroj (levá noha na podložce, hlavice kytary ve výši očí, uvolněná ramena a ruce, zakulacené prsty)
- rozlišuje označení prstů pravé a levé ruky
- orientuje se na hmatníku v 1. poloze na třech strunách
- zahraje snadnou skladbu s vydržovaným basem
- rozliší správnou délku noty v rámci taktu
- hraje „dopadem“ a „bez dopadu“ pravou rukou
- zahraje stupnici dur v jedné oktávě s použitím prázdných strun
- s pomocí učitele přečte jednoduchý notový zápis
- zahraje jednoduchou melodii (píseň) z paměti
- naučí se z paměti jednu skladbu za pololetí
- umí zahrát tři akordy v 1. poloze
- vlastními slovy popíše náladu poslouchané skladby

2. ročník – Žák:

- používá basové držené tóny na 5. struně
- používá čtyři prsty v pravé ruce
- akordy hraje rozložené i jako souzvuk tří tónů
- hraje stupnice dur a moll v rámci oktávy v 1. poloze
- orientuje se na hmatníku v 1. poloze na čtyřech strunách
- obě ruce formuje prostřednictvím prstokladů stanovených učitelem
- přečte notový zápis v 6/8 a 3/8 taktu
- hraje jednoduché tance a lidové písně
- reprodukuje jednoduché předebrané rytmické útvary na jedné struně
- z paměti zahraje jednoduchou skladbu
- zahraje snadný doprovod T,S,D (reaguje na harmonický zlom) v tóninách, které využívají prázdné struny nástroje (D-dur, A-dur)
- hraje podle předepsané dynamiky p/f
- ukáže hru sul tasto, sul ponticello
- používá ritardando na konci fráze a skladby
- při hře unisono s učitelem drží tempo a rytmus

3. ročník – Žák:

- orientuje se na hmatníku v rámci 1. – 4. pole na všech strunách

- hraje tóny do 5. polohy na první a druhé struně
- ukáže, jak se ladí kytara pomocí ladičky
- ovládá elementární legátovou techniku (vzestupné, sestupné)
- zahraje rozložené akordy všemi prsty
- u snadné skladby žák sám vyřeší prstoklad
- hraje stupnice dur, moll typové v rozsahu jedné oktávy
- zahraje odtah a příraz
- jmenuje některé tance barokní suity
- rozliší kontrastní části písňové formy /ab/
- reprodukuje podle sluchu tečkovaný rytmus, trioly, šestnáctiny
- používá akordy v 1. poloze dur, moll, D7
- určí základní harmonické funkce (T, S, D) ve známých tóninách
- doprovází jednoduchou umělou a lidovou píseň podle akordových značek
- určí vrchol melodie nebo krátké skladby
- zahraje s učitelem snadnou skladbu pro dvě kytary

4. ročník – Žák:

- používá tóny do 5. polohy na všech strunách
- naladí kytaru pomocí techniky unisono či pomocí ladičky
- ukáže, jak se hraje barré
- používá legátovou techniku vzestupně a sestupně
- hraje dvouoktávové stupnice typové
- zahraje jednoduché melodické ozdoby (nátryl, mordent)
- zahraje v 1. – 5. poloze čtyřhlasý akord
- hraje etudy převážně v 1. a 2. poloze
- podle not zahraje tečkovaný rytmus, trioly, šestnáctiny
- zahraje z listu skladbu v první poloze
- dynamicky rozlišuje melodii od doprovodu
- podle akordických značek hraje dur a moll akordy, D7
- ve známých tóninách doprovází jednoduchou píseň podle základních harmonických funkcí
- navrhne dynamický průběh fráze či jednoduché písně
- dynamicky odstíní hru p-f

5. ročník – Žák:

- orientuje se na hmatníku na všech strunách do 5. polohy
- hraje typové kadence barré
- zahraje současně dva tóny různým úhozem (s dopadem a bez dopadu)
- hraje tříoktávové stupnice
- ovládá palcovou techniku (hra dopadem)
- hraje stupnice dur, moll dvou a tříoktávové s výměnou polohy s opakovanými tóny v triolách, šestnáctinách a sextolách
- zahraje staccato
- reprodukuje jednoduché předebrané motivy v základních notových hodnotách v rozsahu d1 – g2
- v doprovodu písně volí vhodnou rytmickou sazbu
- využívá techniku „barré“
- v závislosti na úrovni technické zdatnosti zahraje tentýž motiv s různým výrazem (smutně, radostně, široce)
- na pokyn použije ve skladbě kytarové rejstříky (sul tasto, sul ponticello)
- hraje etudy a skladby renesanční, barokní, klasické a soudobé
- v bluesových skladbách stylově rytmitizuje

6. ročník – Žák:

- orientuje se na hmatníku do 6. polohy na všech strunách
- pomocí oktáv a flažoletů třídí ladění
- umí zahrát melodické ozdoby
- repertoár rozšiřuje o latinské tance a blues
- zahraje přirozený flažolet
- hraje ve vyšších polohách (stupnice dur, moll do 12. polohy)
- jmenuje některé tance barokní suity
- u hraných skladeb určí druh malé písňové formy a ronda
- zahraje doprovod písně s rozloženými akordy
- vytvoří propracovaný doprovod k písni
- podle nálady skladby dynamicky odstíní hru p-mf-f a navrhne rejstříky pro odlišné části skladby
- podílí se na výběru repertoáru
- zahraje stylově swing, blues a snadné latinsko-americké tance

7. ročník – Žák:

- používá tóny v rozsahu polohy 12
- hraje veškeré stupnice dur a moll v rozsahu tří oktáv
- využívá celou barevnou škálu za pomoci nehtů pravé ruky
- při udání základního tónu si pomocí oktáv naladí nástroj
- zahraje drobnou cyklickou skladbu
- zahraje v rámci vystoupení zpaměti složitější skladbu
- improvizuje doprovody k písni dle vlastního výběru

- v nastudované skladbě využívá celé barevné škály pomocí techniky od sul tasto až sul ponticello a za pomoci sklonu nehtů
- hraje tance barokních suit, preludia, latinsko-americkou hudbu
- vybírá si repertoár podle svého vkusu a zájmu
- je schopen diskutovat s učitelem o provedení skladby
- s pomocí učitele připraví své absolventské vystoupení

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- orientuje se na hmatníku do 6. polohy na všech strunách
- zahraje stupnice dur a moll v rozsahu tří oktáv
- při udání základního tónu si pomocí oktáv naladí nástroj
- zahraje drobnou cyklickou skladbu
- při hře umí využít celé barevné škály pomocí techniky od sul tasto až sul ponticello a za pomoci sklonu nehtů
- podle nálady skladby dynamicky odlišuje hru p-mf-f a navrhne rejstříky pro odlišné části skladby
- improvizuje doprovody (podle akordických značek a na základě znalosti harmonických funkcí) k písni dle vlastního výběru

1. a 2. ročník – Žák:

- orientuje se po celé délce hmatníku
- ukáže, jak se hraje tremolo
- zahraje technicky správně příraz, odtah, barré, glissando, rasgueado
- poslechem rozliší skladby různých slohových období od renesance po současnost a porovná je na základě odlišností
- vysvětlí rozdíl mezi polyfonní a homofonní skladbou
- hraje všechny stupnice v různých rytmických variantách
- je schopen si vytvořit prstoklad pro obě ruce
- na internetu vyhledá zvukový i notový materiál potřebný k nastudování skladby

3. a 4. ročník – Žák:

- zahraje tremolo
- zahraje umělý flažolet
- interpretuje odpovídajícím způsobem skladby různých slohových období od renesance po současnost
- v diskuzi o interpretaci užívá odborné termíny
- automaticky používá celou škálu barev od ponticella po sul tasto
- dbá na kvalitu tónu (péče o nehty)
- s pomocí učitele připraví své absolventské vystoupení

UČEBNÍ PLÁN KYTARA

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 37

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
hra na kytaru		1	1	1	1	1	1	1
hudební nauka		1	1	1	1	1	1	
souborová a orchestrální hra						1	1	1
povinně celkem		2	2	2	2	3	3	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru souborová a orchestrální hra	1	1	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 38

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na kytaru		1	1	1	1	1
souborová a orchestrální hra			1	1	1	1
povinně celkem		1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru souborová a orchestrální hra	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hra na kytaru mohou žáci navštěvovat již od prvního ročníku přípravy, ale pouze výjimečně po dohodě s pedagogem a vedením školy. Předmět se vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 žáků; na I. a II. stupni individuálně nebo ve skupině 2 žáků.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty souborová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje vedení školy po dohodě s pedagogem.
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**. Vzdělávací obsah předmětu **souborová a orchestrální hra** viz studijní zaměření **ZOBCOVÁ FLÉTNA**. Pro nepovinné předměty **zpěv a hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a dovednosti žáka.

6.17 BASOVÁ KYTARA

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studijní zaměření je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit hrát na basovou kytaru. Absolventi jsou schopni samostatně interpretovat složitější sólové skladby různých žánrů a tvořit doprovody v různých stylech populární a jazzové hudby. Během studia získávají bohatou praxi, která jim v budoucnu umožní zapojení se do různých hudebních souborů.

Studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 do 7 let věku, kde vedle kolektivně vyučovaných předmětů žáci navštěvují i hru na nástroj.

Na I. stupni se žáci učí základní technice sólové a doprovodné hry. Hrají písně a drobné skladby různých stylů, ve vyšších ročnících uplatní své dovednosti v rámci školních souborů. Všichni žáci navštěvují od 1. do 6. ročníku kolektivně vyučovaný předmět hudební nauka, kde si ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti. První stupeň žáci završí absolventským vystoupením.

Navazující čtyřleté studium je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Žáci se zaměřují na interpretaci skladeb dle vlastního zájmu a hru v souborech. Studium ukončí veřejným absolventským vystoupením.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- hra na basovou kytaru
- hudební nauka
- souborová a orchestrální hra

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

hra na basovou kytaru

I. stupeň

1. – 3. ročník – Žák:

- popíše nástroj, stručně vysvětlí jeho vznik, vývoj a úlohu v hudebních uskupeních
- má správný postoj, držení nástroje
- zvládá základní prvky techniky rozeznávání strun
- umí naladit nástroj
- hraje s využitím převážně prázdných strun různá rytmická cvičení
- zvládne zúžený prstoklad ruky na hmatníku
- zvládne hru z not v C-dur v první poloze
- hraje stupnicová cvičení a jednoduché melodie (národní písně) zpaměti
- podle not doprovodí jednoduchou píseň
- je schopen naučit se z not jednoduchou skladbu
- hraje stupnice dur (F , B), moll aiolské (e , a) v rámci první polohy s využitím prázdných strun
- umí si počítat doby při hře
- je schopen notovat jednoduché melodie a rytmy do2 #, b

4. – 7. ročník – Žák:

- zvládne hru s výměnou poloh I. – IX.
- do hry zapojuje výrazové prostředky (legato, staccato, dynamika)
- vědomě pracuje s tónem (objasní vliv techniky hry na výsledný zvuk)
- hraje diatonické stupnice s využitím prázdných strun a v polohách s rytmiizací
- pozná a zahraje další typy stupnic (moll harmonická, pentatonika dur a moll, bluesová)
- vysvětlí intervalové uspořádání na hmatníku (určí názvy tónů na větším úseku hmatníku a uvede souvislosti – intervalový posun)
- zahraje základní kvintakordy
- vysvětlí běžně používané symboly akordových značek
- zahraje jednoduchý doprovod podle akordových značek
- umí použít rozšířený prstoklad
- je schopen přizpůsobit doprovod danému hudebnímu stylu
- pomocí bicího automatu (sekvenceru) procvičuje rytmické paterny
- z notového zápisu je schopen nastudovat a interpretovat s využitím výrazových prostředků běžný (obvyklý) basový doprovod a melodii

- zahraje z listu jednoduchý part

Doporučená literatura:

- Vladimír Hora: Basová kytara, 1. díl
- The Real book
- Zpěvníky (Já písnička, České a Slovenské hity 20. století...)
- Poslech nahrávek: význační světoví instrumentalisté, typické basové doprovody

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- popíše nástroj, stručně vysvětlí jeho vznik, vývoj a úlohu v hudebních uskupeních
- má správný postoj, držení nástroje
- ovládá základní prvky techniky rozeznávání strun
- umí naladit nástroj
- umí použít rozšířený prstoklad
- do hry zapojuje výrazové prostředky (legato, staccato, dynamika)
- vědomě pracuje s tónem (objasní vliv techniky hry na výsledný zvuk)
- vysvětlí intervalové uspořádání na hmatníku (určí názvu tónů na větším úseku hmatníku a uvede souvislosti - intervalový posun)
- hraje diatonické stupnice s využitím prázdných strun a v polohách s rytizací
- pozná a zahraje další typy stupnic (moll harmonická, pentatonika dur a moll, bluesová)
- zahraje základní kvintakordy
- vysvětlí běžně používané symboly akordových značek
- zahraje jednoduchý doprovod podle akordových značek
- je schopen přizpůsobit doprovod danému hudebnímu stylu
- pomocí bicího automatu (sekvenceru) procvičuje rytmické paterny
- z notového zápisu je schopen nastudovat basový doprovod a melodii
- zahraje z listu jednoduchý part

1. ročník – Žák:

- hraje septakordy, zvládá jejich prstoklady na hmatníku
- ovládá hru typických basových figur (R ' n ' R, blues, latin...)
- orientuje se v základních hudebních formách (blues, AABA)
- zvládne obstarat základní údržbu a seřízení nástroje
- nastuduje mírně obtížnou přednesovou skladbu
- je schopen improvizovat doprovod basových figur v různých stylech

2. ročník – Žák:

- hraje doškalné septakordy v dur
- provede rozbor skladby z hlediska funkční harmonie (T, S, D)
- transkripce výrazných basových doprovodů a melodií
- je schopen hrát z not i podle sluchu
- podle akordových značek hraje složitější harmonie
- orientuje se ve struktuře notového zápisu (řídí se značkami pro zkrácení a zjednodušení notového zápisu – repetice, skok, zjednodušující značení)
- popíše technické řešení ozvučení nástroje a pod vedením učitele zvládne jeho zapojení v rámci hudebního uskupení
- zvládá melodický přednes

3. ročník – Žák:

- zvládá výměny poloh v rozšířeném prstokladu v rámci dvanácti pražců
- hraje stupnice přes 2 oktávy a jejich intervalové variace
- zvládá základní harmonické spoje (zvyklosti, klišé)
- používá výrazové prostředky (příklep, odtrh, glissando)
- hraje a porovnává různá stylová specifika a frázování (osminové, triolové, šestnáctinové)
- využívá bicí automat (sekvencer) při tvorbě doprovodu

4. ročník – Žák:

- zvládá výměny poloh a orientaci v celém rozsahu nástroje
- objasní specifika hry v různých hudebních žánrech
- umí použít různé techniky hry na nástroj (flažolety, vícehlas, slap...).
- hraje sólové skladby s doprovodem i samostatně, je schopen jejich interpretace s využitím výrazových prostředků
- je schopen jednoduché stylové improvizace
- uvede specifika hry na vícestrunné a bezpražcové nástroje

Doporučená literatura:

- Vladimír Hora: Basová kytara, 1. díl
- Jazzové standardy (The Real book, J. Aebersold: skladby s rozpracovanou harmonickou strukturou)
- J. de Pres: Funk And Disco Bass
- Motown: Harmonicko-rytmické doprovody skladeb populární hudby
- L. Andršt: Jazz, rock, blues (díl 1. -organizace hudebního materiálu)
- Internet (bassplayer.com, talkbass.com, youtube.com)
- Transkripce výrazných basových linek a melodií

UČEBNÍ PLÁN BASOVÁ KYTARA

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 39

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
	hra na basovou kytaru	1	1	1	1	1	1	1
	hudební nauka	1	1	1	1	1	1	
	soubořová a orchestrální hra					1	1	1
	povinně celkem	2	2	2	2	3	3	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru soubořová a orchestrální hra	1	1	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 40

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
	hra na basovou kytaru	1	1	1	1	1
	soubořová a orchestrální hra		1	1	1	1
	povinně celkem	1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru soubořová a orchestrální hra	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hra na basovou kytaru mohou žáci navštěvovat již od prvního ročníku hudební přípravy, ale pouze výjimečně po dohodě s pedagogem a vedením školy. Předmět se v hudební přípravce vyučuje ve skupině 2 žáků nebo individuálně (viz učební plán hudební přípravy), na I. a II. stupni individuálně nebo ve skupině 2 žáků. Komorní hra a korepetice se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty soubořová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje vedení školy po dohodě s pedagogem.
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**. Vzdělávací obsah předmětu **soubořová a orchestrální hra** viz studijní zaměření **ZOBCOVÁ FLÉTNÁ**. Pro nepovinné předměty **zpěv a hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a dovednosti žáka.

6.18 KLAVÍR

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studium je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit hrát na klavír sólové skladby různých stylů i žánrů. Žáci se také naučí doprovázet písně a uplatní se i v souhře s jinými nástroji v rámci školních souborů. Studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 do 7 let věku, kde vedle kolektivně vyučovaných předmětů žáci navštěvují i hru na nástroj.

Na I. stupni žáci dále navštěvují sborový zpěv (povinný v 1. ročníku, pak jako volitelný předmět). Od 1. do 6. ročníku se kolektivně vyučuje předmět hudební nauka, kde si žáci ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti. V rámci předmětu hra na klavír (2 – 6-ruční) se žáci věnují sólové, víceruční a komorní hře i doprovodům - umění doprovázet podle akordových značek a komponovat klavírní doprovody rozvíjí ve vyšších ročnících v rámci seminářů **nebo v předmětu skladba**. Získané dovednosti pak žáci uplatňují v rámci školních souborů či jako korepetitoři na hudebním a tanečním oboru. První stupeň završí absolventským vystoupením.

Navazující čtyřleté studium je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Žáci se zaměřují na interpretaci skladeb dle vlastního zájmu, čtyřruční hru a hru v souborech. Studium ukončí veřejným absolventským vystoupením.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- **hra na klavír (2 – 6 ruční)**
- **hudební nauka**
- **sborový zpěv**
- **klavírní seminář I, II**
- **souborová a orchestrální hra**
- **doprovod**
- **čtyřruční hra**
- **skladba**

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

hra na klavír (2 – 6 ruční)

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- zvládá správné sezení u klavíru (opora v nohách, mírný předklon, střed klavíru, zapojení zádočných svalů)
- rozlišuje hru legato, staccato, portamento
- orientuje se na klávesnici (rozlišuje černé a bílé klávesy, oktávy)
- přečte notový zápis (c-c2, houslový i basový klíč)
- reprodukuje podle sluchu jednoduchý motiv
- vnímá odlišný charakter písně a je schopen tento charakter vyjádřit (pomocí dynamiky, tempa...)
- zahraje daný motiv s různým výrazem

2. ročník – Žák:

- zahraje jednoduchou melodickou ozdobu příraz
- zahraje stupnice durové do tří křížků v protipohybu a základní kvintakord s obraty (sextakord, kvartsextakord) každou rukou zvlášť
- v malé písňové formě rozpozná kontrastní části
- dovede pojmenovat a rozlišit charakter skladeb (pochod, tanec, ukořelbavka)
- u předebrané skladby rozliší melodii od doprovodu
- je schopen bohatšího dynamického odstínění klavírního tónu (pp, mp, mf, f) s možností použití pedálu
- orientuje se v základních intervalech
- dokáže zahrát jednoduchou píseň s doprovodem levé ruky (T, D)
- zahraje z listu jednohlas
- hrane písně a jednoduché skladby různých stylových období od klasicismu po současnost

3. ročník – Žák:

- v zápisu rozezná a zahraje základní melodické ozdoby (příraz, mordent, nátryl)
- hraje stupnice do 3 křížků a 3 bčeců v protipohybu (nebo rovný pohyb) s obraty k dané stupnici dohromady
- využívá postupně synkopický pedál
- orientuje se ve složitějších rytmických modelech (triola, tečkovaný rytmus, synkopa)
- vědomě užívá přesný prstoklad u zadaných skladeb
- zahraje jednu skladbu z paměti
- určí ve hrané skladbě melodický vrchol a zakončení fráze
- zahraje alespoň jednu kadenci (*T, S, D, T*) v dané tónině
- zahraje melodii s doprovodem na základě hlavních harmonických funkcí

4. ročník – Žák:

- zvládá dynamické a úhazové obměny při hře stupnic, etud a přednesových skladeb
- zahraje obtížnější melodické ozdoby (obal, trylek)
- zvládne zahrát těžší prstová a rytmická cvičení sloužící k vyrovnanosti hry
- hraje mollové stupnice: harmonickou, melodickou a kvintakord s obraty ke stupnici
- pozná malou písňovou formu v jednodušších písních
- při seznámení s novou skladbou odliší melodii od doprovodu
- zhodnotí svůj výkon z hlediska výrazu
- dokáže vystavět hudební frázi
- určí *T, S, D* ve známých tóninách a s jejich pomocí doprovodí jednoduchou píseň dur
- hrané skladby přiřadí k příslušným slohovým obdobím
- hraje sólově náročnější skladby s rozšířením technických a výrazových prvků od baroka po současnost
- zahraje 1 etudu odpovídající obtížnosti daného ročníku

5. ročník – Žák:

- hraje stupnice durové i mollové rovným pohybem
- popíše větší hudební formy (sonatina, rondo)
- umí samostatně pracovat na vybraných skladbách
- zhodnotí svůj výkon a navrhne možné změny ve výrazových prostředcích
- zahraje mollovou píseň s doprovodem *T, S, D*
- dokáže použít figurace a ostinata v doprovodu
- zahraje z listu jednodušší skladbu
- zahraje 1 etudu odpovídající obtížnosti daného ročníku

6. ročník – Žák:

- hraje stupnice durové i mollové kombinovaným způsobem
- využívá logickou paměť a je schopen určit klíčová místa ve skladbě
- uplatňuje agogické změny ve skladbě
- používá efektivnější dynamické odstínění v interpretaci
- je schopen kultivovat svou hru na základě sluchové sebekontroly
- hraje podle akordových značek
- rozliší při poslechu skladby barokní, klasické, romantické a soudobé

7. ročník – Žák:

- nastuduje samostatně přiměřeně obtížnou skladbu
- je schopen začít hrát z paměti skladbu od klíčového místa
- využívá vhodnou dynamiku, tempové rozlišení, vhodnou artikulaci a agogiku
- hraje podle akordických značek
- zapíše základní harmonické funkce do akordových značek
- respektuje rozdílnosti zásad interpretace různých žánrů a stylů v klavírní hře
- připravuje se na své absolventské vystoupení

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- hraje dur i moll stupnice do 4#, *b* s kadencemi
- vytvoří jednoduchý doprovod k písni s použitím *T, S, D*
- doprovodí píseň podle akordických značek (*T, S, D*)
- dokáže použít figurace a ostinata v doprovodu
- popíše malou a velkou písňovou formu, sonatinu, rondo
- zvládne zahrát těžší rytmická a prstová cvičení sloužící k vyrovnanosti hry
- různá stylová období seřadí do časové osy
- hrané skladby přiřadí k příslušnému stylovému období a žánru
- je schopen z not samostatně nastudovat jednodušší přednesovou skladbu a přizpůsobit hru jejímu charakteru
- vysvětlí základní italské názvosloví
- vytvoří od daného tónu základní intervaly, kvintakordy dur/moll a septakordy

1. a 2. ročník – Žák:

- je schopen čisté interpretace na přiměřeně náročných skladbách sólových, čtyřručních a komorních
- je schopen vyrovnané pasážové hry
- čte pohotově jednoduché skladby z listu
- z notového zápisu určí tóninu, tempo a formu
- orientuje se ve stylových obdobích baroka a klasicismu (jmenuje významné skladatele a díla)
- svůj názor formuluje pomocí hudební terminologie

3. a 4. ročník – Žák:

- interpretuje skladbu dle vlastního výběru
- je schopen vlastního projevu podle osobitých vloh
- plánuje si a připravuje své absolventské vystoupení
- umí samostatně a účelně pracovat
- při hře z listu rozpozná změnu a vybočení z tóniny, popíše vedení hlasů a přiřadí skladbu k danému stylovému období a žánru
- orientuje se ve stylových obdobích od baroka do 20. století (jmenuje významné skladatele a díla)

klavírní seminář I

I. stupeň

5. - 6. ročník – Žák:

- orientuje se v durových a mollových tóninách (do 4 křížků a běček)
- určí v dané tónině akordy na T, S, D
- je schopen tvořit doprovod k písni podle akordových značek
- podle charakteru písně zvolí vhodnou figuraci, příznávku, kolébavý doprovod
- dokáže transponovat melodii písně
- určí akordy na vedlejších harmonických stupních a dokáže je použít v doprovodu písně
- při skupinové improvizaci na dané harmonické schéma poslouchá a reaguje na své spoluhráče
- dokáže střídát role při skupinové hře (basy, harmonický rozklad – příznávka, melodie)
- doprovází pěvecký sbor, volí vhodné tempo a dynamiku

klavírní seminář II

I. stupeň

5. - 6. ročník – Žák:

- orientuje se v durových a mollových tóninách
- určí v dané tónině akordy na základních i vedlejších harmonických stupních
- hraje doprovody k písni podle sluchu i akordových značek
- transponuje jednodušší písně s doprovodem T, S, D
- zahraje jednoduché skladby z listu
- ve skupinové interpretaci si uvědomuje svoji roli a respektuje role ostatních
- dokáže zhodnotit svůj výkon i výkon ostatních
- na interním vystoupení předvede nastudované ukázkové čtyřruční nebo šestiruční skladby či doprovody

souborová a orchestrální hra

I. stupeň

1. – 7. ročník – Žák:

- s pomocí učitele nastuduje svůj part
- umí udat nástup a zakončení skladby
- umí začít hrát skladbu z klíčového místa
- zahraje jednoduché skladby či písně ve dvoudobém a třídobém taktu (polka, valčík)
- je schopen vytvořit jednoduché variace písně (rytmické obměny, melodické ozdoby, změna figurace...)
- je schopen jednoduché improvizace na dané harmonické schéma
- je schopen pomoci ostatním nástrojům s naladěním
- stručně porovná způsob ladění různých nástrojů reaguje během hry na pokyny vedoucího hráče či dirigenta (nástup, zakončení, tempo, dynamika, agogika)
- na pokyn učitele se dynamicky a rytmicky koriguje dle spoluhráčů
- vysvětlí význam běžně používaných značek pro zkrácení zápisu, dynamiku, tempo a výraz
- hraje skladby různých stylů a žánrů
- jmenuje autory (v populární hudbě interprety) studovaných skladeb a přiřadí je k danému stylu a žánru
- poslechem rozliší hudbu klasickou a populární
- vysvětlí, co je partitura
- svůj part s pomocí učitele přepíše do jiné tóniny
- zhodnotí svůj výkon a výkon spoluhráčů na základě daných kritérií
- v diskuzi formuluje srozumitelně svůj názor a dbá na střídání řady
- orientuje se ve schématu zapojení nástrojů své kapely do aparatury

II. stupeň

Přípravný – 2. ročník – Žák:

- přizpůsobuje se spoluhráčům v celkovém výrazu (tempo, dynamika, agogika ...)
- umí zhodnotit svůj výkon i výkon spoluhráčů na základě různých kritérií
- umí udat tempo, ukázat nástup a ukončení hry
- svůj part je schopen přepsat do jiné tóniny
- orientuje se v partituře nacvičovaných skladeb
- během diskuze je schopen reflektovat názory ostatních (vyjádřit, jak rozuměl tomu, co druhý říká)
- orientuje se ve schématu zapojení nástrojů své kapely do aparatury a je schopen se na zapojení podílet

3. – 4. ročník – Žák:

- samostatně nastuduje složitější part včetně výrazové složky, automaticky se přizpůsobuje tempu a dynamice spoluhráče
- v případě chyby se bez přerušení zapojí zpět do hry
- zahraje z listu jednoduchý part, řídí se automaticky znaménky pro dynamiku, přednes a zkrácení notového zápisu
- improvizuje jednoduchý doprovod ke známé písni podle akordických značek včetně přede hry, mezihry a dohry
- je schopen jednoduché volné improvizace
- rozliší poslechem skladby různých stylových období a žánrů
- dokáže doprovodit a podpořit mladší spolužáky, přizpůsobí se jejich hře
- porovná různé interpretace studovaných skladeb, přičemž správně používá hudební terminologii
- orientuje se v partiturách
- ke studiu samostatně využívá různé nahrávky a internet
- v diskuzi navrhuje řešení problémů a možné změny v interpretaci, ptá se na názor ostatních, je schopen přistoupit na kompromis
- podílí se na výběru repertoáru a umí vyhledat potřebný notový materiál
- podílí se na organizaci vystoupení
- rozumí schématu zapojení nástrojů své kapely do aparatury a je schopen při zapojení instruovat své mladší spoluhráče

doprovod

I. stupeň

1. – 7. ročník – Žák:

- s pomocí učitele nastuduje svůj part
- umí se přizpůsobit tempu a dynamice spoluhráče
- umí udat nástup a zakončení skladby
- zhodnotí svůj výkon i výkon spoluhráče z hlediska daných kritérií
- umí začít hrát skladbu z klíčového místa
- zahraje jednoduché skladby či písně ve dvoudobém a třídobém taktu (polka, valčík)
- je schopen vytvořit jednoduché variace písně (rytmické obměny, melodické ozdoby, změna figurace...)
- je schopen jednoduché improvizace na dané harmonické schéma
- přizpůsobí tempo a dynamiku doprovodu

II. stupeň

Přípravný – 4. ročník – Žák:

- samostatně nastuduje složitější part včetně výrazové složky, automaticky se přizpůsobuje tempu a dynamice spoluhráče
- v případě chyby se bez přerušení zapojí zpět do hry
- zahraje z listu jednoduchý part
- zorientuje se rychle v nové partituře
- improvizuje jednoduchý doprovod ke známé písni podle akordických značek včetně přede hry, mezihry a dohry
- je schopen jednoduché volné improvizace

čtyřruční hra

I. stupeň

7. ročník – Žák:

- s pomocí učitele nastuduje svůj part
- vnímá tempo a dynamiku spoluhráče a umí se jí přizpůsobit
- umí udat nástup a zakončení skladby
- zhodnotí svůj výkon i výkon spoluhráče z hlediska daných kritérií
- umí začít hrát skladbu z klíčového místa
- interpretuje skladby různých stylů a žánrů
- spolupracuje se svým spoluhráčem
- používá výrazové prostředky a nápaditou dynamiku v interpretované čtyřruční skladbě

II. stupeň

1. – 4. ročník – Žák:

- samostatně nastuduje složitější part včetně výrazové složky, automaticky se přizpůsobuje tempu a dynamice spoluhráče
- v případě chyby se bez přerušení zapojí zpět do hry
- dokáže začít skladbu z různých klíčových míst
- vnímá agogické změny a výrazové prostředky skladby a dokáže je interpretovat s ohledem na svého spoluhráče
- technicky a výrazově spolupracuje se svým spoluhráčem
- zahraje z listu jednoduchý part čtyřruční hry
- zorientuje se rychle v nové partituře

SKLADBA

I. stupeň

1. ROČNÍK – ŽÁK:

- používá zvukové možnosti vysokých a nízkých poloh nástroje
- hudebně vyjádří různé nálady (vesele, smutně)
- zapíše tóny hudební abecedy do notové osnovy
- zopakuje jednoduchý motiv a umí ho rozvíjet
- rozliší durový a mollový akord
- zhudební říkadla a básničky v jednoduchou melodii s rozlišením sudého a lichého taktu
- rozpoznává motiv, předvětí a závětí
- poslouchá ukázky z období hudebního klasicismu a následně pozná T a D

2. ROČNÍK – ŽÁK:

- používá výrazové efekty samotných intervalů
- reprodukuje rytmické a melodické útvary s následnou analýzou
- zapíše melodie v malé písňové formě
- hudebně vyjádří pocity a jejich proměny v čase (pohádka, příběh)
- využívá k vlastní tvorbě tóniny dur a moll
- inspiruje se celotónovou řadou
- využívá rýmované básničky k tvorbě krátkých písňových útvarů s nástrojovým doprovodem za použití T, S, D (triangl, dřívka, bicí, xylofon)
- pozná základní taneční formy, určí jejich metrum
- poslouchá nahrávky vynikajících interpretů na různé hudební nástroje z období baroka

3. ROČNÍK – ŽÁK:

- k lidovým písním vytváří dvojhlas
- k lidové případně vlastní zhudebněné písni vytváří jednoduchý instrumentální doprovod
- zapisuje skladby s různou instrumentací v kratších formách (malá písňová forma, malé rondo, variace)
- využívá dalších tónin dur a moll, seznamuje se s kadencí
- inspiruje se chromatickou řadou
- rozvine schopnosti dialogu a variačního obohacování motivů
- hudebně vyjadřuje mimohudební zážitky (výtvarné předlohy)
- pozná taneční suitu

4. ROČNÍK – ŽÁK:

- zhudební některé z kontrastních tanců (menuet, sarabanda)
- tvoří protimelodii
- seznámí se s vedlejšími harmonickými funkcemi
- pozná témata sonátové formy
- používá akordické značky při doprovodu písní či tanců
- objasní výrazové možnosti konsonancí a disonancí
- instrumentuje skladby pro dva libovolné nástroje nebo dětský hlas s doprovodem
- improvizuje na durovou nebo mollovou kadenci
- improvizuje v hudebních plochách s využitím kontrastu tempa, dynamiky, barvy (clustery, glissando, zvukomalba)
- poslouchá nahrávky vynikajících interpretů na různé hudební nástroje z období romantismu

5. ROČNÍK – ŽÁK:

- zahraje podle značek různé stylizace doprovodu
- vytvoří dvojhlasy, které je schopen transponovat
- využívá ostinato
- improvizuje s plynulým růstem dynamiky, s využitím dramatickosti kontrastních ploch
- instrumentuje skladby pro tři nástroje nebo dětský sbor
- tvoří skladby nebo písně s využitím period a jednoduchých modulací
- improvizuje doprovody k písním včetně transpozice, přede hry a dohry
- vytvoří rytmickou studii pro bicí nástroj

6. ROČNÍK – ŽÁK:

- používá harmonický plán písní k variacím
- se seznamuje s církevními tóninami a gregoriánským chorálem
- tvoří skladby (rondo, valčík, pochod)
- improvizuje v delších plochách na základě předem vytvořeného schématu
- analyzuje hudební plochy na základě poznání harmonických vztahů a forem
- instrumentuje pro kvartet nebo čtyřhlasý sbor

7. ROČNÍK – ŽÁK:

- tvoří ve větších hudebních formách (sonáta, písňový cyklus, vokálně instrumentální dílo)
- používá ve své tvorbě stylotvorné prvky různých historických epoch
- zvládá základní pravidla vedení hlasů

- inspiruje se dalšími možnými kontrasty v hudbě (homofonní – polyfonní, tonální – atonální)
- instrumentuje pro malý orchestr
- využívá možností notačních programů
- poslouchá nahrávky vynikajících interpretů na různé hudební nástroje z období 20. století

II. stupeň

1. ROČNÍK – ŽÁK:

- se za pomoci hry z listu, obrysového čtení a následné improvizace orientuje v různých hudebních stylech a tóninách
- komponuje vlastní kratší dílko instrumentální i vokální s využitím literární složky vlastní nebo převzaté
- ve své tvorbě využívá základů tektoniky a komponuje ve formách malých i velkých písňových nebo rondových
- předvede znalost základů vokálního a instrumentálního kontrapunktu a motivické práce
- předvede teoretickou i praktickou orientaci v základech analýzy skladeb různých historických epoch
- prakticky zvládá instrumentace zejména vlastních skladeb
- zvládá dle možností základy práce notačních programů

2. ROČNÍK – ŽÁK:

- improvizuje ve dvojici v různých hudebních stylech a tóninách
- komponuje přiměřeně rozsáhlejší hudební dílko instrumentální i vokální
- používá základní znalosti tektoniky, kontrapunktu a harmonie při tvorbě větších hudebních ploch
- ve své tvorbě využívá formy písňové, variační nebo rondové
- analyzuje kratší skladby různých hudebních epoch
- instrumentuje vlastní skladby pro nástroje nebo hudební soubory podle hudebního obsahu skladby
- používá podle možností notační programy
- vytvoří klavírní výtah z komorní hudby

3. ROČNÍK – ŽÁK:

- improvizuje sólově, ve dvojici či ve skupině v různých stylech, žánrech a tóninách
- kombinuje rozsáhlejší skladby instrumentální, vokální, ve využití kombinací obou složek
- využívá rostoucích znalostí harmonie, kontrapunktu a forem
- instrumentuje pro větší vokálně – instrumentální hudební soubory, včetně rozepsání partů a transpozic
- využívá notačních programů ve své autorské tvorbě a také v instrumentacích, včetně rozpisu partů pro interprety
- vytvoří klavírní výtah z orchestrální hudby

4. ROČNÍK – ŽÁK:

- improvizuje sólově, ve dvojici či ve skupině v různých stylech, žánrech a tóninách
- kombinuje rozsáhlejší skladby instrumentální, vokální, ve využití kombinací obou složek
- využívá rostoucích znalostí harmonie, kontrapunktu a forem
- instrumentuje pro větší vokálně – instrumentální hudební soubory, včetně rozepsání partů a transpozic
- využívá notačních programů ve své autorské tvorbě a také v instrumentacích, včetně rozpisu partů pro interprety
- vytvoří klavírní výtah z orchestrální hudby

UČEBNÍ PLÁN KLAVÍR

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 41

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
hra na klavír (2 – 6 ruční)		1	1	1	1	1	1	1
hudební nauka			1	1	1	1	1	
sborový zpěv		1						
povinně volitelný předmět	klavírní seminář I, II souborová a orchestrální hra doprovod					1	1	1
	skladba	1	1	1	1	1	1	1
	čtyřruční hra							1
povinně celkem		2	2	2	2	3	3	2
nepovinné předměty	souborová a orchestrální hra sborový zpěv zpěv v souboru hudební nauka	1	1	1	1	1	1	1
	zpěv doprovod hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 42

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na klavír (2 – 6 ruční)		1	1	1	1	1
volitelné předměty	souborová a orchestrální hra doprovod čtyřruční hra skladba		1	1	1	1
povinně celkem		1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru souborová a orchestrální hra	1	1	1	1	1
	hra na druhý nástroj zpěv	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hra na klavír mohou žáci navštěvovat již od prvního ročníku hudební přípravy, ale pouze výjimečně po dohodě s pedagogem a vedením školy. Předmět se v přípravce vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 žáků (45 min.), na I. a II. stupni individuálně. Víceroční hra se realizuje skupinově v rámci této individuální výuky.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty klavírní seminář, souborová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně.
- Výuka předmětu doprovod se realizuje v rámci výuky jiných předmětů kolektivně (v rámci sborového zpěvu), nebo skupinově (v rámci individuální výuky hry na nástroj).
- Předmět klavírní seminář I je určen žákům 5. ročníku, klavírní seminář II je určen žákům 6. ročníku. Výjimečně může žák klavírní semináře absolvovat v opačném pořadí, nebo místo toho navštěvovat souborovou hru či doprovod (schvaluje ředitel školy).
- Čtyřruční hra je určena pro žáky 7. ročníků I. stupně ve skupině 2 žáků a pro žáky II. stupně ve skupině 2 - 4 žáků.
- Z volitelných předmětů si žák povinně zvolí jeden předmět. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje vedení školy po dohodě s pedagogem.
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**. Pro nepovinné předměty **zpěv a hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a dovednosti žáka.

6.19 *KLAVÍR A PÍSNIČKA

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studium je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit hrát na klavír. Během studia získají potřebné technické dovednosti a znalosti hudební harmonie, které jim umožní vytvářet i improvizovat doprovody k písním různých žánrů a stylů a také interpretovat sólové klavírní skladby.

Studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 do 7 let věku, kde vedle kolektivně vyučovaných předmětů žáci navštěvují i hru na nástroj.

Na I. stupni žáci dále navštěvují sborový zpěv (povinný v 1. ročníku, pak jako volitelný předmět). Dále všichni žáci navštěvují od 1. do 6. ročníku kolektivně vyučovaný předmět hudební nauka, kde si ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti. V rámci předmětu hra na klavír a doprovody se žáci věnují doprovodům písní lidových a populárních i čtyřruční hře a studiu sólových klavírních skladeb. Žáci vyšších ročníků uplatní své dovednosti v rámci školních souborů či jako korepetitoři na hudebním a tanečním oboru. První stupeň završí veřejným vystoupením.

Navazující čtyřleté studium je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Žáci rozšiřují svůj žánrový repertoár a zaměřují se na doprovody písní, čtyřruční hru, hru v souborech a studium sólových skladeb dle vlastního zájmu. Studium ukončí veřejným absolventským vystoupením.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- hra na klavír a doprovody
- hudební nauka
- sborový zpěv
- klavírní seminář I, II
- souborová a orchestrální hra
- doprovod
- čtyřruční hra
- skladba

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

hra na klavír a doprovody

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- zvládá správné sezení u klavíru (opora v nohách, mírný předklon, střed klavíru, zapojení zádových svalů) a držení ruky
- rozlišuje hru legato, staccato, portamento
- vnímá odlišný charakter písně a je schopen tento charakter vyjádřit (pomocí dynamiky, tempa...)
- dovede zapsat do houslového i basového klíče jednoduchou píseň (říkadlo)
- rozliší sluchově i hmatově a pojmenuje primu, kvintu a oktávu
- hraje nejjednodušší písně v rozsahu kvinty nebo sexty podle sluchu, transponuje je do blízkých tónin a doprovází je pomocí *T, D*
- osvojí si nejjednodušší figuraci doprovodu (*T, D*)
- je schopen samostatného vedení druhého hlasu (decima, tercie)
- vysvětlí rozdíl mezi písněmi odlišného charakteru (ukolébavka, pochod, taneční píseň) a svou hru přizpůsobí tomuto charakteru
- určí takt předebrané písně (dvě doby, tři doby)

2. ročník – Žák:

- je schopen rozlišení bohatšího dynamického ostínění klavírního tónu (pp, mp, mf, f) s možností použití obou pedálů
- zahraje stupnice durové do tří křížků v protipohybu a základní kvintakord s obraty každou rukou zvlášť
- rozezná, správně zahraje, pojmenuje a zapíše do not kvintu, oktávu, primu
- rozliší sluchově i hmatově a pojmenuje intervaly m. 2, v. 2, m. 3, v. 3
- zapíše melodii i doprovod do houslového a basového klíče
- dokáže se orientovat v notovém zápise v malé, jednočárkované, dvoučárkované oktávě (houslový i basový klíč)

- pracuje se subdominantní harmonií
- doprovází píseň pomocí T, S, D
- zahrane akordy základních harmonických funkcí v probraných durových tóninách
- zahrane píseň s tónovým rozsahem do oktávy i s doprovodem (harmonizace citlivého tónu – použití dominantního septakordu)
- hmatově zvládne hru základní kadence T-S-D-T v probraných tóninách
- zvolí správnou variantu doprovodu podle charakteru písně (pochodová, taneční, smutná, veselá)

3. ročník – Žák:

- zahrane stupnice do 4# v protipohybu a 3b zvlášť, akordy s obraty k dané stupnici zvlášť (tenuto, staccato, rozložené v legátu)
- zahrane kadenci k probraným tóninám (od kvintakordu tóniky)
- interpretuje jednoduchou skladbu z paměti
- rozliší sluchově i hmatově a pojmenuje kvartu
- při hraní písní odliší melodii od doprovodu (doprovod hraje slabě, v melodii vyznačuje přízvukné doby a pracuje s výraznou dynamikou v souladu s charakterem písně)
- dokáže použít v doprovodech písní složitější varianty figurací v levé ruce s uplatněním synkop, staccato, skoků, rozložených akordů a ostinat
- je schopen doprovodit píseň základními funkcemi s použitím obrátů základních akordů
- dokáže jednoduchou melodii najít podle sluchu a zapsat do notové osnovy a podle sluchu vytvořit správný doprovod na základě harmonického čtení
- dokáže rozeznat dur/mollový tónorod kvintakordu a rozumí rozdílu v jejich stavbě
- podle jednoduchých akordových značek je schopen hrát doprovod k písni (s pomocí T, S, D)

4. ročník – Žák:

- hraje tři mollové stupnice (harmonická, melodická), příslušné kvintakordy s obraty a kadenci (T-S-durD)
- rozliší sluchově i hmatově a pojmenuje malou sextu, velkou sextu
- zvládne hmatové spoje: tónika – dominant; tónika – subdominant v mollové tónině a jejich transpozicích
- zahrane melodii písně v terciích a sextách, dokáže vytvořit a zapsat do not druhý hlas písně v tercii a sextě
- hraje mollové písně se správným harmonickým doprovodem
- dokáže zapsat základní harmonické funkce v mollových písních akordovou značkou a následně vytvořit z akordové značky doprovod
- podle charakteru písně používá odpovídající zpracování doprovodu
- dbá na kulturu úhazu při hraní písní (přízpůsobuje dynamiku levé ruky melodické sazbě v pravé ruce, správně pracuje s klenutím melodie)
- zvládá sólově náročnější skladby s rozšířením technických a výrazových prvků

5. ročník – Žák:

- pohotově rozpoznává jednoduchá formální schémata: AA', AB, ABA, ABC...
- provede harmonický rozbor jednoduchých písní (celé závěry, poloviční závěry)
- popíše větší hudební formy (sonatina, rondo)
- umí samostatně pracovat s jednoduchými písněmi a skladbami
- rozliší sluchově i hmatově a pojmenuje malou a velkou septimu
- rozezná jednoduché skladby různých stylů (baroko, klasicismus, romantismus, soudobé)
- je schopen harmonizovat písně s přechodem do dominantní (u mollových do paralelní) tóniny
- hraje stupnice durové i mollové v rovném pohybu s kadencí (čtyřzvuk, dominantní septakord)
- zahrane akordickou stylizaci v pravé ruce s jednohlasým basem
- je schopen hrát i tvořit doprovody v široké harmonii, při hraní použije pravý pedál, pokud je potřeba
- podle charakteru písně zvolí vhodnou figuraci, příznávk, kolébavý doprovod
- je schopen vytvořit, zapsat a zahrát jednoduchou melodii podle básně

6. ročník – Žák:

- zahrane stupnice dur i moll kombinovaným pohybem s kadencí a dominantní septakord v obratech
- dokáže použít v doprovodu písně akord na druhém a třetím stupni tóniny
- hmatově zvládne spoje akordů T-III-T, T-III-D-T, T-III-S-D-T ve všech obrazech; obdobně s druhým stupněm
- je schopen kultivovat svou hru na základě vlastní sluchové sebekontroly
- používá efektivnější dynamické ostínění v interpretaci
- plynule používá akordové značky pro akordy na III. a II. stupni
- zdokonaluje hru podle akordických značek
- vytváří druhý hlas k melodii, pracuje s motivem, vytváří protihlas
- motivicky pracuje s melodií, vytváří protihlas
- plasticky hraje polyfonní skladby
- interpretuje skladbu z paměti podle svého výběru (zahrnuje i případnou vlastní tvorbu)

7. ročník – Žák:

- při samostatném studiu skladeb používá všechny dosažené poznatky (umí číst noty a akordové značky, využívá zvukové možnosti nástroje – dynamika, pedalizace)
- při hře z listu uplatňuje poznatky z harmonického a formálního rozboru
- interpretuje přiměřeně obtížnou skladbu, využívá vhodnou dynamiku, tempo, artikulaci, frázování
- v doprovodu písní používá VI. stupeň (i jako mimotónální dominantu ke II. stupni nebo jako klamný spoj)
- je schopen zahustit melodii v pravé ruce akordickými a melodickými tóny a zároveň hrát vhodnou stylizaci v levé ruce
- je schopen rozlišit melodii a doprovod a pracovat s dynamikou
- zvládne hmatové spoje: T-VI-II-D-T i v obrazech
- zahrane jednoduchou stylizaci (polka, valčík, pochod)

- je schopen použít zmenšený septakord v doprovodu písně na místě dominanty
- aktivně se podílí na přípravě svého absolventského vystoupení

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- zvládá správné sezení u klavíru (opora v nohách, mírný předklon, střed klavíru, zapojení zádových svalů)
- umí číst noty a akordové značky
- zahraje stupnice dur i moll kombinovaným pohybem s kadencí a dominantní septakord v obrazech
- hmatově zvládne spoje akordů i v obrazech: T-III-T, T-III-D-T, T-III-S-D-T (obdobně s druhým stupněm), T-VI-II-D-T
- je schopen harmonizovat písně s přechodem do dominantní (u mollových do paralelní) tóniny
- je schopen použít zmenšený septakord v doprovodu písně na místě dominanty
- zahraje jednoduchou stylizaci (polka, valčík, pochod)
- je schopen rozlišit melodii a doprovod a pracovat s dynamikou
- je schopen vytvořit, zapsat a zahrát jednoduchou melodii podle básně
- zahraje přiměřeně obtížnou skladbu
- rozpozná základní druhy písňové formy
- na příkladech porovná hudbu různých stylových období a žánrů
- hrané skladby a písně správně přiřadí k danému stylovému období a žánru, uvede jejich autora (v populární hudbě interpreta)

1. a 2. ročník – Žák:

- zná všechny intervaly základní (čisté a velké) a odvozené (zvětšené, malé a zmenšené)
- hraje pohotově písně podle akordových značek, vysvětlí význam zkratk pro akordové značky (viz příloha)
- správně používá harmonické spoje v úzké i široké harmonii
- samostatně vytváří doprovod k písním dle svých schopností
- je schopen vytvořit variaci k jednoduché písni (rytmická, melodická, druhý hlas, práce s motivem), případně si sám vytvoří téma k variaci
- je schopen podle sluchu bez notové předlohy zahrát správně jednoduchou píseň včetně harmonie
- je schopen čisté interpretace na přiměřeně obtížných sólových, čtyřručních a komorních skladbách
- zvládá zahrát zběžněji skladby za účelem poznání literatury
- na příkladech ukáže hlavní znaky různých stylových období a žánrů

3. a 4. ročník – Žák:

- stylizuje lidové písně české, moravské a slovenské; pomalé, taneční (polka, valčík)
- zahraje a vhodně zvolí pro doprovod rytmickou figuru u stylu tango, blues, boogie, rumba, cha-cha, samba, foxtrot, slow-rock, rock 'n' roll, country, populární písně pomalé, rychlé
- dokáže samostatně vytvořit jednoduchou skladbu v některém z probraných stylů (vlastní improvizace)
- je schopen vlastního projevu podle osobitých vloh
- interpretuje skladbu jemu blízkou, kterou si sám vybere
- plánuje si a připravuje své absolventské vystoupení
- stručně charakterizuje hudbu různých období a žánrů a uvede příklady známých skladatelů a interpretů (v populární hudbě)

UČEBNÍ PLÁN KLAVÍR A PÍSNIČKA

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 43

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
hra na klavír a doprovody		1	1	1	1	1	1	1
hudební nauka			1	1	1	1	1	
sborový zpěv		1						
povinně volitelný předmět	klavírní seminář I, II souborová a orchestrální hra doprovod					1	1	1
	skladba	1	1	1	1	1	1	1
	čtyřruční hra							1
povinně celkem		2	2	2	2	3	3	2
nepovinné předměty	souborová a orchestrální hra sborový zpěv zpěv v souboru hudební nauka	1	1	1	1	1	1	1
	zpěv doprovod hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 44

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na klavír a doprovody		1	1	1	1	1
volitelné předměty	souborová a orchestrální hra doprovod čtyřruční hra skladba		1	1	1	1
povinně celkem		1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru souborová a orchestrální hra	1	1	1	1	1
	hra na druhý nástroj zpěv	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hra na klavír a doprovody mohou žáci navštěvovat již od prvního ročníku hudební přípravy, ale pouze výjimečně po dohodě s pedagogem a vedením školy. Předmět se v přípravce vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 žáků (45 min.), na I. a II. stupni individuálně. Víceroční hra a klavírní korepetice se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty klavírní seminář, souborová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně.
- Výuka předmětu doprovod se realizuje v rámci výuky jiných předmětů kolektivně (v rámci sborového zpěvu), nebo skupinově (v rámci individuální výuky hry na nástroj).
- Předmět klavírní seminář I je určen žákům 5. ročníku, klavírní seminář II je určen žákům 6. ročníku. Výjimečně může žák klavírní semináře absolvovat v opačném pořadí, nebo místo toho navštěvovat souborovou hru či doprovod (schvaluje ředitel školy).
- Čtyřruční hra je určena pro žáky 7. ročníků I. stupně ve skupině 2 žáků a pro žáky II. stupně ve skupině 2 - 4 žáků.
- Předmět skladba je vyučován ve skupině 2 - 4 žáků a je určen žákům I. a II. stupně.
- Z volitelných předmětů si žák povinně zvolí jeden předmět. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje vedení školy po dohodě s pedagogem.
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**. Vzdělávací obsah předmětů **klavírní seminář I, II, souborová a orchestrální hra, doprovod, čtyřruční hra a skladba** viz studijní zaměření **KLAVÍR**. Pro nepovinné předměty **zpěv a hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a dovednosti žáka.

6.20 KLAVÍR V POPULÁRNÍ A JAZZOVÉ HUDBĚ

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studium je určeno zájemcům zaměřeným na populární hudbu různých žánrů a stylů. Kromě sólové hry se studenti věnují doprovodu, nahrávání a zpracování zvukového záznamu, improvizaci i vlastní kompozici.

Studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 do 7 let věku, kde vedle kolektivně vyučovaných předmětů žáci navštěvují i hru na nástroj.

Na I. stupni žáci dále navštěvují sborový zpěv (povinný v 1. ročníku, pak jako volitelný předmět). Dále všichni žáci navštěvují od 1. do 6. ročníku kolektivně vyučovaný předmět hudební nauka, kde si ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti. V rámci předmětu hra na klavír se žáci vedle hry z not postupně seznamují s hrou podle akordických značek. Žáci vyšších ročníků uplatní své dovednosti v rámci školních souborů či jako korepetitoři na hudebním a tanečním oboru. První stupeň završí veřejným vystoupením.

Navazující čtyřleté studium je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Žáci rozšiřují svůj žánrový repertoár a zaměřují se na doprovody písní, studium sólových skladeb dle vlastního zájmu. Své dovednosti uplatňují v rámci školních souborů, ve čtyřruční hře či jako korepetitoři na hudebním a tanečním oboru. Studium ukončí veřejným absolventským vystoupením.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- hra na klavír
- hudební nauka
- sborový zpěv
- klavírní seminář I, II
- souborová a orchestrální hra
- doprovod
- čtyřruční hra
- skladba

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

hra na klavír

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- zvládá správné sezení u klavíru (opora v nohách, mírný předklon, střed klavíru, zapojení zádočných svalů) a držení ruky
- ovládá základní prstové návyky pro hru tónových běhů po bílých klávesách
- je schopen souhry s učitelem
- vnímá odlišný charakter písně a je schopen tento charakter vyjádřit (pomocí dynamiky, tempa...)
- ovládá čtení not v houslovém klíči
- čte noty v basovém klíči v rozsahu c – e1
- umí akcentovat různé doby v taktu
- hraje vhodná technická cvičení podle potřeby
- vysvětlí rozdíl mezi písněmi odlišného charakteru (ukolébavka, pochod, taneční píseň) a svou hru přizpůsobí tomuto charakteru
- určí takt předehrané písně (dvě doby, tři doby)
- rozlišuje hru legato, staccato, portamento

2. ročník – Žák:

- ovládá čtení not v rozsahu C – c3
- pracuje s dvojhmoty
- umí interpretovat skladbičku se změnou taktu
- pracuje s jednoduchými jazzovými tématy

Školní vzdělávací program ZUŠ Trutnov

HUDEBNÍ OBOR

- hraje s učitelem skladbičky a prstová cvičení s automatickým rytmem z keyboardu
- dokáže zahrát píseň s doprovodem levé ruky podle akordických značek alespoň se třemi základními harmonickými funkcemi T-S-D
- je schopen rozlišení bohatšího dynamického ostínění klavírního tónu (pp, mp, mf, f) s možností použití obou pedálů

3. ročník – Žák:

- zvládá v pomalém tempu zadané tónové běhy v rozsahu jedné až dvou oktáv (improvizační prvky)
- je seznámen se základními tříhlasy akordy, jejich obraty a používáním
- umí hrát s automatickým bubeníkem keyboardu
- zvyká si na souhru s více hudebními nástroji
- hraje podle svých možností a schopností zapsanou skladbu jazzového charakteru
- při hraní písni odliší melodii od doprovodu (doprovod hraje slabě, v melodii vyznačuje přízvukné doby a pracuje s výraznou dynamikou v souladu s charakterem písni)

4. ročník – Žák:

- zvládá v rychlejším tempu zadané tónové běhy v rozsahu dvou oktáv
- dokáže zahrát píseň s doprovodem levé ruky podle akordických značek, rozšířených o akordy mollové
- doprovází levou rukou podle akordických značek i s použitím mollových akordů
- zvládá prstová cvičení určených akordických rozkladů zvlášť a rychleji
- hraje dle svých schopností krátké improvizace na nápěvy lidových písni
- hraje technická cvičení podle potřeby a doporučení učitele

5. ročník – Žák:

- hraje technická cvičení podle potřeby a doporučení učitele
- hraje přednesové skladby podle vlastního výběru
- dokáže zahrát skladbu jazzového charakteru
- umí při interpretaci vhodným způsobem používat pedály
- hraje krátké improvizace na zadaný harmonický podklad (na základě akordu vytváří melodickou linku)

6. ročník – Žák:

- zvládá technická cvičení podle výběru učitele (přenášení akcentu, rytmizace při ligaturách, tečkovaný rytmus, práce s pomlkami)
- je schopen pod vedením svého učitele upravit krátký melodický úryvek pro klavír
- hraje skladby podle svého výběru
- dokáže v případě zájmu a schopností zahrát improvizovaný druhý hlas k zadané melodii v klavírní stylizaci
- hraje krátké volné improvizace
- je schopen kultivovat svou hru na základě vlastní sluchové sebekontroly
- používá efektivnější dynamické odstínění v interpretaci

7. ročník – Žák:

- hraje skladby podle vlastního výběru, případně i ve vlastní úpravě
- je seznámen se základy techniky zvukového záznamu a jeho zpracováním
- při samostatném studiu skladeb používá všechny dosažené poznatky (umí číst noty a akordové značky, využívá zvukové možnosti nástroje – dynamika, pedalizace)
- při hře z listu uplatňuje poznatky z harmonického a formálního rozboru
- interpretuje přiměřeně obtížnou skladbu, využívá vhodnou dynamiku, tempo, artikulaci, frázování
- aktivně se podílí na přípravě svého absolventského vystoupení

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- zvládá správné sezení u klavíru (opora v nohách, mírný předklon, střed klavíru, zapojení zádočných svalů)
- umí číst noty a akordové značky
- zahraje stupnice dur i moll kombinovaným pohybem s kadencí a dominantní septakord v obrazech
- hmatově zvládne spoje akordů i v obrazech: T-III-T, T-III-D-T, T-III-S-D-T (obdobně s druhým stupněm), T-VI-II-D-T
- je schopen harmonizovat píseň s přechodem do dominantní (u mollových do paralelní) tóniny
- je schopen použít zmenšený septakord v doprovodu písni na místě dominanty
- zahraje jednoduchou stylizaci (polka, valčík, pochod)
- je schopen rozlišit melodii a doprovod a pracovat s dynamikou
- je schopen vytvořit, zapsat a zahrát jednoduchou melodii podle básně
- zahraje přiměřeně obtížnou skladbu
- rozpozná základní druhy písňové formy
- na příkladech porovná hudbu různých stylových období a žánrů
- hrané skladby a píseň správně přiřadí k danému stylovému období a žánru, uvede jejich autora (v populární hudbě interpreta)

1. a 2. ročník – Žák:

- hraje upravené skladby současné populární hudby
- podle schopností a zájmu obohacuje interpretaci o jazzové prvky (blues, swing, tango)
- hraje upravené skladby současné instrumentální hudby
- na příkladech ukáže hlavní znaky různých stylových období a žánrů

3. a 4. ročník – Žák:

- pracuje na vlastních projektech, které konzultuje se svým učitelem
- dokáže připravit pro soubor notový materiál
- stručně charakterizuje hudbu různých období a žánrů a uvede příklady známých skladatelů a interpretů (v populární hudbě)

- plánuje si a připravuje své absolventské vystoupení, kde zahraje sólově a také jako člen nástrojového seskupení

I. stupeň

7. ročník – Žák:

- s pomocí učitele nastuduje svůj part
- vnímá tempo a dynamiku spoluhráče a umí se jí přizpůsobit
- umí udat nástup a zakončení skladby
- zhodnotí svůj výkon i výkon spoluhráče z hlediska daných kritérií
- umí začít hrát skladbu z klíčového místa
- interpretuje skladby různých stylů a žánrů
- spolupracuje se svým spoluhráčem
- používá výrazové prostředky a nápaditou dynamiku v interpretované čtyřruční skladbě

II. stupeň

Přípravný – 4. ročník – Žák:

- samostatně nastuduje složitější part včetně výrazové složky, automaticky se přizpůsobuje tempu a dynamice spoluhráče
- v případě chyby se bez přerušení zapojí zpět do hry
- dokáže začít skladbu z různých klíčových míst
- vnímá agogické změny a výrazové prostředky skladby a dokáže je interpretovat s ohledem na svého spoluhráče
- technicky a výrazově spolupracuje se svým spoluhráčem
- zahraje z listu jednoduchý part čtyřruční hry
- zorientuje se rychle v nové partitūře

UČEBNÍ PLÁN KLAVÍR V POPULÁRNÍ A JAZZOVÉ HUDBĚ

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 45

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
hra na klavír		1	1	1	1	1	1	1
hudební nauka			1	1	1	1	1	
sborový zpěv		1						
povinně volitelný předmět	klavírní seminář I, II souborová a orchestrální hra doprovod					1	1	1
	skladba	1	1	1	1	1	1	1
	čtyřruční hra							1
povinně celkem		2	2	2	2	3	3	2
nepovinné předměty	souborová a orchestrální hra sborový zpěv zpěv v souboru hudební nauka	1	1	1	1	1	1	1
	zpěv doprovod hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 46

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na klavír		1	1	1	1	1
volitelné předměty	souborová a orchestrální hra doprovod		1	1	1	1
	čtyřruční hra skladba					
povinně celkem		1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru souborová a orchestrální hra	1	1	1	1	1
	hra na druhý nástroj zpěv	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hra na klavír mohou žáci navštěvovat již od prvního ročníku hudební přípravy, ale pouze výjimečně po dohodě s pedagogem a vedením školy. Předmět se v přípravce vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 žáků (45 min.), na I. a II. stupni individuálně. Víceruční hra a klavírní korepetice se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty klavírní seminář, souborová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně.
- Čtyřruční hra je určena pro žáky 7. ročníků I. stupně ve skupině 2 žáků a pro žáky II. stupně ve skupině 2 - 4 žáků.
- Výuka předmětu doprovod se realizuje v rámci výuky jiných předmětů kolektivně (v rámci sborového zpěvu), nebo skupinově (v rámci individuální výuky hry na nástroj).
- Předmět klavírní seminář I je určen žákům 5. ročníku, klavírní seminář II je určen žákům 6. ročníku. Výjimečně může žák klavírní semináře absolvovat v opačném pořadí, nebo místo toho navštěvovat souborovou hru či doprovod (schvaluje ředitel školy).
- Předmět skladba je vyučován ve skupině 2 - 4 žáků a je určen žákům I. a II. stupně.
- Z volitelných předmětů si žák povinně zvolí jeden předmět. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje vedení školy po dohodě s pedagogem.
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**. Vzdělávací obsah předmětů **klavírní seminář I, II, souborová a orchestrální hra, doprovod, čtyřruční hra a a skladba** viz studijní zaměření **KLAVÍR** Pro nepovinné předměty **zpěv a hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a dovednosti žáka.

6.21 KEYBOARD

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studium je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit hrát na elektrické klávesy sólové skladby a také doprovázet písně různých stylů i žánrů s využitím klavírní techniky i všech možností, které nástroj nabízí.

Studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 do 7 let věku, kde vedle kolektivně vyučovaných předmětů žáci navštěvují i hru na nástroj.

Na I. stupni žáci dále navštěvují sborový zpěv (povinný v 1. ročníku, pak jako volitelný předmět). Dále všichni žáci navštěvují od 1. do 6. ročníku kolektivně vyučovaný předmět hudební nauka, kde si ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti. V rámci předmětu hra na keyboard se žáci věnují studiu sólových skladeb různých stylů a žánrů, doprovodu písní lidových a populárních i komorní hře. Žáci vyšších ročníků uplatní své dovednosti v rámci školních souborů či jako korepetitoři na hudebním a tanečním oboru. První stupeň završí veřejným vystoupením.

Žáci vyšších ročníků uplatní své hráčské dovednosti v rámci školních souborů nebo jako korepetitoři na hudebním či tanečním oboru. První stupeň završí veřejným vystoupením.

Navazující čtyřleté studium je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Žáci se zaměřují na interpretaci skladeb dle vlastního zájmu a hru v souborech. Studium ukončí veřejným absolventským vystoupením.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- hra na keyboard
- hudební nauka
- sborový zpěv
- klavírní seminář I, II
- souborová a orchestrální hra
- doprovod
- skladba

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

hra na keyboard

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- hraje všemi prsty
- správně sedí u nástroje a používá základní postavení rukou při hře
- dodržuje notový zápis
- zahraje stupnici v jedné oktávě a akordy s jejich obraty každou rukou zvlášť
- zahraje jednoduchou lidovou píseň v durové tónině klavírní technikou nebo s jednorprstým doprovodem
- vlastními slovy popíše náladu hrané či poslouchané písně (skladby)

2. ročník – Žák:

- při hře stupnic podkládá palec a překládá prsty
- hraje podle akordových značek
- určí základní harmonické funkce ve vybrané tónině, prakticky využívá dominantní septakord
- hraje jednoduché lidové písně a skladby původní klavírní technikou
- vysvětlí rozdíl mezi písněmi odlišného charakteru (ukolébavka, pochod, taneční píseň) a svou hru přizpůsobí tomuto charakteru
- pracuje se základními rejstříky zvukových barev
- určí začátek, konec a vrchol fráze

3. ročník – Žák:

- sluchem rozezná tónorod dur a moll
- čte jednoduché akordické značky
- rozpozná základní druhy písňové formy

- zvládne zahrát synkopické rytmy, trioly, tečkované rytmy v rychlejším tempu
- samostatně zvolí zvukový a rytmický rejstřík
- hraje úpravy populárních skladeb klavírní technikou
- používá formální části doprovodu (intro, ending, fill in)

4. ročník – Žák:

- využívá možností komunikace mezi elektronickými hudebními nástroji
- používá kvintakordy základních a vedlejších harmonických funkcí a jejich obraty k doprovodu levou rukou
- hraje podle základních akordických značek
- samostatně si připraví a zapojí nástroj
- hraje náročnější skladby různých období a skladby původní klavírní technikou a vzhledem k charakteru skladby navrhuje možné výrazové prostředky (agogický a dynamický průběh)

5. ročník – Žák:

- dokáže se podle svých schopností podílet na aranžmá pro soubor
- s pomocí učitele vytvoří jednoduchý doprovod k písni s použitím základních a vedlejších harmonických funkcí
- hraje skladby polyfonního charakteru klavírní technikou
- zahraje z paměti nastudovanou skladbu
- vytvoří a zahraje základní druhy septakordů
- zahraje z listu jednoduchou skladbu či píseň
- využívá plný rozsah nástroje

6. ročník – Žák:

- interpretuje skladby různých stylových období klavírní technikou
- je schopen korigovat a kultivovat svou hru na základě vlastní sluchové sebekontroly
- využívá možností nástroje k interpretaci původních skladeb
- jednoduše upraví skladbu z repertoáru jiných hudebních nástrojů

7. ročník – Žák:

- samostatně nastuduje a interpretuje složitější skladby různých stylů a žánrů (populární hudba, jazz, alternativní směry) s důrazem na harmonickou a melodickou přesnost provedení a správný výběr zvukových a rytmických rejstříků vzhledem k charakteru skladby
- interpretuje obtížnější klavírní skladbu
- zvládá základy ozvučení a nastavení nástroje v rámci kapely
- s pomocí učitele připraví veřejné absolventské vystoupení

II. stupeň

Přípravný ročník

- zvládá správné sezení u nástroje a postavení rukou na klaviatuře
- popíše základní funkce nástroje a umí je použít při hře
- umí číst noty a akordové značky
- zahraje stupnice dur i moll s kadencí a dominantní septakord v obrazech
- určí základní a vedlejší harmonické funkce v různých tóninách a je schopen využít je k jednoduché harmonizaci písně
- samostatně nastuduje a zahraje klavírní technikou přiměřeně obtížnou skladbu
- zahraje z not jednoduchou skladbu či píseň
- rozpozná základní druhy písňové formy
- na příkladech porovná hudbu různých stylových období a žánrů
- hrané skladby a písně správně přiřadí k danému stylovému období a žánru, uvede jejich autora (v populární hudbě interpreta)
- zvládá základy ozvučení a nastavení nástroje v rámci kapely

1. a 2. ročník – Žák:

- zahraje doprovod k písni podle akordických značek
- samostatně vytvoří doprovod k písni s využitím základních a vedlejších harmonických funkcí
- je schopen interpretace přiměřeně obtížných skladeb sólových, čtyřručních a komorních
- zvládá zahrát zběžněji vybrané skladby za účelem poznání literatury
- zahraje z paměti jednodušší vybranou skladbu či píseň
- studované skladby a písně přiřadí k danému stylu a žánru a stručně je charakterizuje z různých hledisek (forma, harmonický průběh, metro-rytmické vztahy)
- na příkladech ukáže hlavní znaky různých stylových období a žánrů
- s pomocí učitele používá všechny ovládací komponenty nástroje

3. a 4. ročník – Žák:

- samostatně využívá a vybírá všechny funkce nástroje
- uvede hlavní výrobce elektronických nástrojů a používaného softwaru, porovná vlastnosti a funkce různých nástrojů
- umí samostatně účelně pracovat
- v realizaci písni a skladeb samostatně volí vhodný doprovod a nástrojovou barvu, tuto volbu zdůvodní
- dokáže samostatně vytvořit jednoduchou skladbu v některém z probraných stylů (vlastní improvizace)
- zahraje z paměti složitější vybranou skladbu či píseň
- sluchem rozpozná a stručně charakterizuje hudbu různých období a žánrů a uvede příklady známých skladatelů a interpretů (v populární hudbě)
- porovná rozdílné interpretace studovaných skladeb či písni na základě odlišností
- v diskuzi se vyjadřuje pomocí základní hudební terminologie
- společně s učitelem a spolužáky připraví své absolventské vystoupení

UČEBNÍ PLÁN KEYBOARD

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 47

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
hra na keyboard		1	1	1	1	1	1	1
hudební nauka			1	1	1	1	1	
sborový zpěv		1						
povinně volitelný předmět	klavírní seminář I, II souborová a orchestrální hra doprovod					1	1	1
	skladba	1	1	1	1	1	1	1
povinně celkem		2	2	2	2	3	3	2
nepovinné předměty	souborová a orchestrální hra sborový zpěv zpěv v souboru hudební nauka	1	1	1	1	1	1	1
	zpěv doprovod hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 48

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na keyboard		1	1	1	1	1
volitelné předměty	souborová a orchestrální hra doprovod skladba		1	1	1	1
	povinně celkem	1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru souborová a orchestrální hra	1	1	1	1	1
	hra na druhý nástroj zpěv	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hra na keyboard mohou žáci navštěvovat výjimečně již od prvního ročníku hudební přípravy po dohodě s pedagogem a vedením školy. Předmět se v hudební přípravce vyučuje ve skupině dvou žáků nebo individuálně (viz učební plán hudební přípravy), na I. a II. stupni individuálně nebo ve skupině 2 - 4 žáků. Víceročnická hra, komorní hra a korepetice se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty klavírní seminář, souborová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně.
- Předmět klavírní seminář I je určen žákům 5. ročníku, klavírní seminář II je určen žákům 6. ročníku. Výjimečně může žák klavírní semináře absolvovat v opačném pořadí, nebo místo toho navštěvovat souborovou hru či doprovod (schvaluje ředitel školy).
- Výuka předmětu doprovod se realizuje v rámci výuky jiných předmětů kolektivně (v rámci sborového zpěvu), nebo skupinově (v rámci individuální výuky hry na nástroj).
- Předmět skladba je vyučován ve skupině 2 - 4 žáků a je určen žákům I. a II. stupně.
- Z volitelných předmětů si žák povinně zvolí jeden předmět. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje vedení školy po dohodě s pedagogem.
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**.
Vzdělávací obsah předmětů **klavírní seminář I, II, souborová a orchestrální hra, doprovod a skladba** viz studijní zaměření **KLAVÍR**.
Pro nepovinné předměty **zpěv a hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a dovednosti žáka.

6.22 ELEKTRONICKÉ ZPRACOVÁNÍ HUDBY A ZVUKOVÁ TVORBA

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Hudební zaměření *Elektronické zpracování hudby a zvuková tvorba* reaguje na současný vývoj hudební produkce, dostupnější digitální vybavení, stále častější tvorbu a distribuci hudby prostřednictvím počítače či sociálních sítí a v neposlední řadě na žákovu chuť tvořit. Nástrojové, počítačové a studiové vybavení školy sledující nejmodernější trendy v kombinaci se systematickým pedagogickým vedením poskytuje žákovi skvělou vstupní platformu do světa digitální hudební produkce.

V průběhu studia si žák vyzkouší a naučí se používat počítač coby nástroj hudební tvorby a s ním související elektronické nástroje a studiovou techniku. Porozumí také principům hudební teorie či principům z oblasti fyziky a elektroniky stojícím za možností zaznamenávat a digitálně zpracovávat hudbu. Žák tak získá potřebné vědomosti, a především praktické zkušenosti pro vlastní plnohodnotnou hudební produkci, která bude reprezentativní pro něj samotného či pro jeho hudební uskupení, ať už jde o soubor akustických nástrojů či rockovou kapelu a podobně.

Výuka studijního zaměření je realizována postupně v pěti předmětech. *Hudební nauka* poskytuje žákům základní rozhled v oblasti hudební teorie, zaměřuje se na vnímání hudby a pochopení jejího kontextu ve společnosti. Předměty *Základy hry na klavír* a *Hra na elektronické klávesové nástroje* vybavují žáka základními dovednostmi z oblasti hry na klávesové nástroje s orientací na žákovu budoucí vlastní hudební tvorbu. Na začátku žák získá základní technické návyky při hře na klavír, později je však výuka orientována směrem k pochopení nástroje jako prostředku, který vdechne život vlastním hudebním myšlenkám a poslouží ke komunikaci s počítačem.

Předmět *Teorie zvukové tvorby* se věnuje pochopení pozadí stojícím za dobrou hudební nahrávkou. A konečně předmět *Praktická zvuková tvorba* dává žákovi prostor na všechno si sáhnout a realizovat projekty, které se pohybují nejen v rovině vzdělávací, ale rovněž v rovině praktické, tedy užitečné – výsledkem je vždy něco „hmatatelného“ (tedy spíše poslouchatelného), co jde dál použít například k veřejné publikaci na internetu.

Předměty *Teorie zvukové tvorby* a *Praktická zvuková tvorba* jsou přístupné i žákům jiných studijních zaměření (např. hra na nástroj či zpěv). Zahrnují témata z oblasti techniky záznamu, zpracování a reprodukce zvuku a z oblasti tvorby hudby prostřednictvím digitálních technologií. Žáci studijního zaměření *Elektronické zpracování hudby* realizují projekty spadající do obou oblastí (tedy záznam zvuku i vlastní tvorba s využitím kláves a počítače), žáci ostatních studijních zaměření si mohou vybrat z jedné z nich (tedy například projekt *Natočení písně jazzové kapely* či *Vytvoření vlastní skladby za použití houslí a počítače*). Témata z obou oblastí jsou však po celou dobu vyučována v obou předmětech společně.

Všechny předměty jsou vyučovány v přiměřeně velkých skupinách čítajících nejvýše čtyři žáky – je zde prostor pro spolupráci, avšak každý má také dost času na sebe. Samotná výuka specifických předmětů zaměření *Elektronické zpracování hudby* probíhá od čtvrtého ročníku prvního stupně formou dvouhodinových bloků jednou týdně. Střídá se výuka v počítačové třídě a ve studiu. Stranou stojí *Hudební nauka*, která probíhá jednu hodinu týdně až do šestého ročníku. Detaily jsou podrobněji vysvětleny v učebním plánu zaměření.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- **základy hry na klavír**
- **hra na elektronické klávesové nástroje**
- **teorie zvukové tvorby**
- **praktická zvuková tvorba**
- **hudební nauka**

Předmět *Hudební nauka* je vyučován s ostatními studijními zaměřeními hudebního oboru. Předměty *Teorie zvukové tvorby* a *Praktická zvuková tvorba* lze absolvovat pouze dohromady a jsou přístupné i žákům dalších studijních zaměření hudebního oboru.

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

základy hry na klavír

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- orientuje se na klávesnici – rozlišuje černé a bílé klávesy, orientuje se v oktávách
- dbá na správné sezení a držení rukou, neprolamuje prsty
- zahraje jednoduchou melodii (písničku) z paměti, každou rukou zvlášť
- sluchem rozpozná dur/moll tónorod a dvou/třídobé metrum

2. ročník – Žák:

- čte noty v houslovém a v basovém klíči
- zahraje jednoduchou skladbu z not oběma rukama
- hraje písničky s akordickým doprovodem v jednoduchých tóninách
- hraje rytmicky správně ve dvou/třídobém metru, zahraje čtvrtovou notu s tečkou

3. ročník – Žák:

- používá pedál
- je schopen tvořit dynamiku (p, mf, f)
- rozvíjí své dovednosti formou nácviku dalších skladeb či písniček
- hraje rytmicky správně šestnáctinové noty
- sluchem rozpozná tóniku, subdominantu a dominantu

hra na elektronické klávesové nástroje

I. stupeň

4. ročník – Žák:

- zvládá látku vyučovanou v předmětu **Základy hry na klavír**, případně si ji doplní
- zná zásady bezpečnosti práce s elektrickými zařízeními
- používá základní funkce elektronického klávesového nástroje, sám ho dokáže zapojit a vypojit
- umí zahrát akordy hlavních a vedlejších harmonických funkcí durových i mollových tónin s předznamenáním do tří křížků a tří béček (nemusí si uvědomovat vztah akordů k tónině)
- samostatně nastuduje a zahraje píseň z paměti nebo z not v některé z těchto tónin

5. – 6. ročník – Žák:

- zná rejstříky svého nástroje
- uvědomuje si princip sampleru, syntezátoru a MIDI signálů
- chápe význam svého nástroje jednak jako MIDI kontrolér, jednak jako zdroj analogového audio signálu v odpovídajícím kontextu zapojení, umí ho oběma způsoby připojit k počítači (resp. audio rozhraní) a použít
- hraje písně různých stylů a žánrů dle svého vkusu, experimentuje s rejstříky svého nástroje a vhodně je používá při hře, a to se záměrem, který dokáže vysvětlit
- uvědomuje si princip harmonických funkcí
- uvědomuje si princip obrátů akordů a dokáže je zahrát
- experimentuje s harmonickými postupy, pokouší se improvizovat melodii
- uplatňuje sluchovou sebekontrolu

7. ročník – Žák:

- podrobně se seznámí s MIDI rozhraním a virtuálními nástroji
- využije své nabyté dovednosti v rámci předmětu *Praktická zvuková tvorba* a s pomocí vyučujícího vytvoří autorskou absolventskou práci

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- zvládá látku vyučovanou na prvním stupni, případně si ji doplní

1. – 4. ročník – Žák:

- používá pokročilé funkce nástroje, využívá nástroj v kombinaci s počítačem
- interpretuje své oblíbené skladby či písně různých stylů a žánrů, respektuje obsah a formu díla

- spolupracuje se spolužáky, zapojuje se do souborů nejrůznějšího obsazení a žánrového zaměření
- rozšiřuje své znalosti v oblasti harmonie – plně si uvědomuje vztahy mezi akordy hlavních i vedlejších harmonických funkcí v durových i mollových tóninách s předznamenáním do tří křížků a tří bécěk, seznamuje se s dalšími tóninami, experimentuje s nimi, využívá (byť třeba nevědomky) mimotonální dominanty či akordy chromatické terciové příbuznosti
- zahraje jednak melodickou skladbu s akordickým doprovodem, jednak samotný akordický doprovod vhodně rozložený mezi obě ruce
- interpretuje své vlastní hudební nápady a na konci svého studia v rámci předmětu Praktická zvuková tvorba s pomocí vyučujícího vytvoří autorskou absolventskou práci

teorie zvukové tvorby

I. stupeň

4. ročník – Žák:

- zná zásady bezpečnosti práce s elektrickými zařízeními
- zná běžné hudební nástroje, polohy lidského hlasu a obsazení různých souborů
- orientuje se přibližně v rozsahu a charakteru tónu různých nástrojů a lidského hlasu, pozná je po sluchu
- chápe základní princip proměny slyšeného zvuku na zpracovávaný signál (uvědomuje si roli mikrofону, mixážní konzole, případně audio rozhraní a záznamového média)
- chápe základní princip proměny zpracovaného signálu na slyšitelný zvuk (uvědomuje si roli záznamového média, audio rozhraní, zesilovače, reproduktorů)
- zná typy počítačových programů pro hudební tvorbu (editace zvuku, editace MIDI a virtuální nástroje, notační programy)

5. – 6. ročník – Žák:

- uvědomuje si princip kanálů a sběrnic v kontextu mixážní konzole i počítačového DAW
- uvědomuje si princip záznamu zvukové stopy a její editace, rozumí aplikaci efektů jednak v kontextu zaznamenané zvukové stopy, jednak v kontextu kanálů a sběrnic
- uvědomuje si princip záznamu MIDI stopy
- uvědomuje si rozdíl mezi digitálním a analogovým zpracováním signálu, jmenuje vlastnosti a výhody či nevýhody digitálního záznamu
- zná různé zvukové formáty a možnosti jejich vhodného využití
- zná základní normy z oblasti zákonné ochrany autorského díla a respektuje je
- **technika záznamu, zpracování a reprodukce zvuku (dále jen *záznam zvuku*):**
 - chápe princip vzniku zvuku, jeho šíření a působení na lidský organismus
 - na počítači vytvoří notový záznam
 - zná typy používaných zařízení ve studiu i při živém ozvučení
 - zná typy používaných mikrofónů ve studiu i při živém ozvučení
 - zná základní typy kabelů a konektorů, jejich aplikaci a možnosti propojení různých nástrojů, mikrofónů a zvukových zařízení
- **tvorba hudby prostřednictvím digitálních technologií (dále jen *hudební tvorba*):**
 - zná proces vzniku hudební nahrávky od prvního nápadu až po jeho veřejnou publikaci
 - orientuje se v běžných obsazeních vokálních těles a má povědomí o rozsahu užitých hlasů
 - orientuje se v běžných nástrojových obsazeních a má povědomí o ladění užitých nástrojů, jejich tónovém rozsahu a stylistice hry
 - představí svou oblíbenou autorskou tvorbu různých interpretů či příspěvky na svém oblíbeném YouTube kanálu a vysvětlí, co se mu na nich líbí a čím ho inspirují
 - vysvětlí, kde všude nalezne digitálně vytvořenou hudbu a kde všude může realizovat a prezentovat své hudební nápady
 - vhodně okomentuje svoji tvorbu, vysvětlí kompoziční záměr, popíše kompoziční techniku, užitá prostředky, uplatnění díla apod.

7. ročník – Žák:

- upevňuje si své dosud nabyté vědomosti
- čerpá další znalosti pro realizaci svého absolventského projektu v rámci předmětu **praktická zvuková tvorba**

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- zvládá látku vyučovanou na prvním stupni, případně si ji doplní

1. – 4. ročník – Žák:

- zná princip mixu a masteringu a postupy vedoucí k dosažení dobrého výsledku zvukové postprodukce

- zná princip fungování různých efektů (grafický a parametrický ekvalizér, kompresor, reverb apod.) a jejich vhodnou aplikaci
- je si vědom možností a pokročilých technik oprav chyb v záznamu s využitím softwaru k tomu určeného
- orientuje se v prostředí audiovizuálních multimédií, zná běžně používané formáty, je schopen jejich konverze a uvědomuje si vliv jejich parametrů na výslednou reprodukci
- rozumí digitalizaci signálu a uvědomuje si vliv jejich parametrů na kvalitu digitálního záznamu
- připraví se na realizaci svého absolventského projektu – vytvoří plán práce, sestaví tým lidí (požádá o pomoc spolužáky), seznámí je se svým projektem a s možnými použitými prostředky a koordinuje jejich spolupráci
- svoji tvorbu okomentuje, zdůvodní a obhájí způsob realizace
- respektuje ve své tvorbě základní normy z oblasti zákonné ochrany autorského díla
- **záznam zvuku:**
 - zná fyzikální veličiny popisující vlastnosti zvuku a signálu a práce s ním, rozumí vlastnostem zvukové vlny, jejímu šíření a interferenci
 - chápe elektrotechnické pozadí používaných zařízení, rozumí pojmům napětí, proud, impedance
 - je seznámen s akustickými charakteristikami různých prostředí
 - je seznámen s různými technikami mikrofonního záznamu a jejich vhodnou aplikací
 - je seznámen s postupem práce při živém ozvučení i nahrávání ve studiu
 - zná běžně užívané komerční formáty zvuku a jejich vhodné použití
- **hudební tvorba:**
 - orientuje se v různých typech softwaru použitého pro hudební produkci (samplery, sekvencery, DAW, notační software apod.)
 - orientuje se ve zdrojích materiálu, který může ve své tvorbě použít
 - vyhledává zdroje inspirace, prezentuje svoje oblíbené autorské multimediální představení či projekt, jehož součástí je hudební složka a zdůvodní, co se mu na něm líbí a čím ho inspiruje

praktická zvuková tvorba

I. stupeň

4. ročník – Žák:

- zná zásady bezpečnosti práce s elektrickými zařízeními
- účastní se praktických hodin a pozoruje své starší spolužáky při práci
- připraví studio pro jednoduchý jednostopý záznam
- otevře nahraný či stažený zvukový materiál ve vhodném editoru a provede základní úpravy (např. zkrácení nahrávky, spojení dvou natočených částí mluveného slova apod.)

5. – 6. ročník – Žák:

- pracuje s jednotlivými stopami zvukového záznamu (kopírování, střih, nastavení parametrů, úpravy, mix, jednoduché použití základních efektů)
- účastní se skupinových projektů či spolupracuje na absolventských pracích starších spolužáků dle pokynů vyučujícího
- **záznam zvuku:**
 - připraví studio pro jednoduchý vícestopý záznam hudebního souboru
 - pořizuje zvukový záznam prostřednictvím mikrofону, snímáče a převodníků
 - připraví aparaturu pro jednoduché ozvučení hudebního souboru
 - zohledňuje daný prostor, hudební žánr, frekvenční charakteristiku nástrojů a hlasů, i vliv zvuku na lidské zdraví pro adekvátní nastavení ozvučovací techniky a zvukové aparatury
- **hudební tvorba:**
 - vědomě a kreativně pracuje s vlastními i přejatými hudebními motivy s využitím dostupných digitálních technologií
 - používá již nahrané hudební prvky nebo nahrává nové, pracuje s virtuálními nástroji prostřednictvím MIDI kontroleru nebo MIDI sekvenceru

7. ročník – Žák:

- s pomocí vyučujícího realizuje a prezentuje absolventský projekt / absolventské projekty (např. *Ozvučení koncertu školní kapely* v oblasti záznamu zvuku nebo *Vytvoření skladby pro taneční představení* v oblasti hudební tvorby)
- při své práci poučeně používá dostupný hardware a software

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- zvládá látku vyučovanou na prvním stupni, případně si ji doplní

1. – 4. ročník – Žák:

- při své práci využívá všechny doposud získané znalosti a dovednosti
- poučeně využívá dostupný hardware a software, ovládá pokročilé techniky práce s mixážní konzolí či programem DAW

- vědomě aplikuje efekty a účelně využívá jejich podrobné nastavení, je schopen korekce chyb v záznamu
- provede vkusnou audio(vizuální) postprodukci bez závažných technických nedostatků a distribuuje výsledek v běžně používaném komerčním formátu prostřednictvím běžně používané platformy pro sdílení médií
- účastní se skupinových projektů či spolupracuje na absolventských pracích starších spolužáků, uvědomuje si svoji roli v rámci realizačního týmu, rozumí pracovnímu postupu, orientuje se v něm a postupuje dle pokynů vedoucího práce
- na závěr studia realizuje a prezentuje svůj vlastní absolventský projekt / absolventské projekty (např. *Natočení alba školní kapely* v oblasti záznamu zvuku nebo *Hudební doprovod videoklipu tvořeného kolážemi žáků počítačové grafiky* v oblasti hudební tvorby)
- **záznam zvuku:**
 - připraví studio nebo stage pro natáčení nebo ozvučení libovolné hudební sestavy, zvolí vhodnou techniku a mikrofony, správně nastaví použítá zařízení a provede záznam zvuku bez neopravitelných chyb v úrovni signálu
- **hudební tvorba:**
 - vlastní autorskou hudbou či hudbou převzatou a upravenou podloží statické nebo dynamické vizuální vyjádření, literární předlohu, tanečně pohybovou kreaci apod.
 - používá k tvorbě vlastní i cizí zvukové prvky (např. vzorky, smyčky, ruchy, fragmenty)

UČEBNÍ PLÁN ELEKTRONICKÉ ZPRACOVÁNÍ HUDBY A ZVUKOVÁ TVORBA

I. stupeň UČ.PLÁN Č.: ŠVP 49

	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
základy hry na klavír	1	1	1				
hra na elektronické klávesové nástroje				0,5	0,5	0,5	0,5
teorie zvukové tvorby				0,5	0,5	0,5	0,5
praktická zvuková tvorba				1	1	1	1
hudební nauka	1	1	1	1	1	1	
povinně celkem	2	2	2	3	3	3	2

II. stupeň UČ.PLÁN Č.: ŠVP 50

	přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na elektronické klávesové nástroje	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
teorie zvukové tvorby	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
praktická zvuková tvorba	1	1	1	1	1
povinně celkem	1	2	2	2	2

Poznámky k učebnímu plánu:

- Všechny předměty jsou vyučovány ve skupině maximálně 4 žáků (s výjimkou předmětu Hudební nauky).
- Předmět Praktická zvuková tvorba je vyučován ve formě bloku dvou vyučovacích hodin (90 minut) jednou za dva týdny. Ve volných týdnech jsou vyučovány předměty Hra na elektronické klávesové nástroje a Teorie zvukové tvorby (každý po jedné vyučovací hodině, tedy 45 minut).
- Předměty Praktická zvuková tvorba a Teorie zvukové tvorby je možné absolvovat i v rámci jiného studijního zaměření (avšak pouze společně). Žák si v takovém případě zvolí, zda chce být hodnocen z oblasti záznamu zvuku, nebo hudební tvorby. Tato volba spočívá ve výběru projektu z příslušné oblasti, jehož se žák zúčastní.
- Žáka lze přijmout také do přípravného ročníku II. stupně bez předchozího základního uměleckého vzdělání. V takovém případě ale musí v přijímacím řízení prokázat svoji hudebnost a estetické cítění, základní znalosti z oblasti hudební nauky a schopnost hry na nějaký hudební nástroj (nejlépe klávesový). V případě, že uchazeč neumí hrát na hudební nástroj nebo nemá elementární znalosti z hudební nauky, musí projevít intenzivní zájem o doučení se těchto vědomostí a dovedností v průběhu přípravného ročníku II. stupně v rámci studijního plánu sestaveného vyučujícím studentovi na míru.

Vzdělávací obsah předmětu **hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**.

6.23 VARHANY

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studium je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit hrát na klavír a varhany sólové skladby různých stylů i žánrů. Žáci se také naučí doprovázet písně a uplatní se i v souhře s jinými nástroji v rámci školních souborů.

Studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 do 7 let věku, kde vedle kolektivně vyučovaných předmětů žáci navštěvují i hru na nástroj.

Na I. stupni žáci dále navštěvují sborový zpěv (povinný v 1. ročníku, pak jako volitelný předmět). Od 1. do 6. ročníku se kolektivně vyučuje předmět hudební nauka, kde si žáci ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti. V rámci předmětu hra na klavír a varhany se žáci věnují sólové, víceruční a komorní hře i doprovodům - umění doprovázet podle akordových značek a komponovat doprovody rozvíjí ve vyšších ročnících v rámci seminářů. Získané dovednosti pak žáci uplatňují v rámci školních souborů či jako korepetitoři na hudebním a tanečním oboru. První stupeň završí absolventským vystoupením.

Navazující čtyřleté studium je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Žáci se zaměřují na interpretaci skladeb dle vlastního zájmu a hru v souborech. Studium ukončí veřejným absolventským vystoupením.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- hra na klavír a varhany
- hudební nauka
- sborový zpěv
- klavírní seminář I, II
- souborová a orchestrální hra
- doprovod
- skladba

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

hra na klavír a varhany

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- zná základní klavírní návyky (správné sezení, držení těla, volnost paží i zápěstí)
- rozlišuje hru legato, staccato, portamento
- orientuje se na klaviatuře pedálu i manuálu v celém rozsahu
- čte a zahraje noty v houslovém i basovém klíči
- reprodukuje podle sluchu jednoduchý motiv
- vnímá odlišný charakter písně a je schopen tento charakter vyjádřit (pomocí dynamiky, tempa...)
- zahraje daný motiv s různým výrazem

ve varhanní hře

- zná základní varhanní návyky (správné sezení, držení těla)
- rozliší klavírní a varhanní hru
- snaží se o co nejpřesnější realizaci notového zápisu včetně prstokladu a nohokladu
- uplatní základy hry na pedál (hra špičkou a hra patou)

2. ročník – Žák:

- hraje stupnice durové do tří křížků a základní kvintakord s obraty
- v malé písňové formě rozpozná kontrastní části
- dovede pojmenovat a rozlišit charakter skladeb (pochod, tanec, ukolébavka)
- u předebrané skladby rozliší melodii od doprovodu
- je schopen dynamického odstínění klavírního tónu s možností použití pedálu
- orientuje se v základních intervalech
- dokáže zahrát jednoduchou píseň s doprovodem levé ruky (T, D)
- zahraje z listu jednohlas
- uplatní při hře získané návyky a dovednosti

- propojí pohotověji čtení notového zápisu v houslovém i basovém klíči s praktickou hrou

ve varhanní hře

- zahraje technické cvičení na koordinaci rukou a nohou
- zná základní varhanní terminologii
- naučí se tiché výměny
- při pedálové hře použije hru špičkou, patou
- dokáže popsat hrací stůl, včetně jednotlivých rejstříků
- hraje na všech manuálech, umí použít žaluzii
- zahraje jednoduchá kratší cvičení v manuálu s pedálovou prodlevou
- interpretuje cvičení a skladbičky různorodého charakteru odpovídající náročnosti

3. ročník – Žák:

- orientuje se ve složitějších rytmických modelech (triola, tečkovaný rytmus, synkopa)
- vědomě užívá přesný prstoklad u zadaných skladeb
- určí ve hrané skladbě melodický vrchol a zakončení fráze
- orientuje se v jednoduchých hudebních útvarech a jejich notovém zápisu
- předvede základní melodické ozdoby
- podle možností vyjádří charakter kompozice základními výrazovými prostředky
- zahraje z listu melodii s jednoduchým akordickým doprovodem

ve varhanní hře

- ovládá nezávislost rukou a nohou v souhře
- používá základní technické prvky
- využívá při hře získané návyky a dovednosti
- zahraje spoj T–S–D–T v durových tóninách
- uplatní jednoduché tiché výměny

4. ročník – Žák:

- hraje mollové stupnice harmonickou, melodickou
- pozná malou písňovou formu v jednodušších písničkách
- při seznámení s novou skladbou odliší melodii od doprovodu
- zhodnotí svůj výkon z hlediska výrazu
- určí T, S, D ve známých tóninách a s jejich pomocí doprovodí jednoduchou píseň dur
- využívá základy výrazových prostředků (zejména artikulace a agogika)
- zná a umí zahrát melodické ozdoby (trylek, nátryl, mordent)
- hraje sólově náročnější skladby s rozšířením technických a výrazových prvků od baroka po současnost
- hrané skladby přiřadí k příslušným slohovým obdobím

ve varhanní hře

- aplikuje základní techniky pedálové hry v pomalejších tempech
- v manuálové technice uplatní různé druhy úhozů a střídání manuálů
- zahraje technicky náročnější manuálové cvičení
- předvede tiché výměny v pedálu a jednoduchá pedálová sóla
- orientuje se v označení rejstříků

5. ročník – Žák:

- popíše větší hudební formy
- umí samostatně pracovat na vybraných skladbách
- zhodnotí svůj výkon a navrhne možné změny ve výrazových prostředcích
- zahraje mollovou píseň s doprovodem T, S, D
- dokáže použít figurace a ostinata v doprovodu
- zahraje z listu jednodušší skladbu

ve varhanní hře

- uplatní získané základy varhanní hry v náročnějších skladbách
- vypracuje samostatně nohoklady
- zvládá pedálová cvičení i v rychlejších tempech
- odliší sólovou registraci zdůrazňující melodii na jednom manuálu a doprovod na druhém manuálu
- interpretuje drobnější skladby autorů různých epoch

6. ročník – Žák:

- hraje stupnice durové i mollové kombinovaným způsobem
- využívá logickou paměť a je schopen určit klíčová místa ve skladbě
- uplatňuje agogické změny ve skladbě
- používá efektivnější dynamické odstínění v interpretaci
- je schopen kultivovat svou hru na základě sluchové sebekontroly
- rozliší při poslechu skladby barokní, klasické, romantické a soudobé

ve varhanní hře

- vypracuje samostatně prstoklady i nohoklady u skladeb
- využije všech probraných druhů pedálové techniky
- srovná základní charakteristiku jednotlivých hudebních epoch v souvislosti s varhanní interpretací
- používá vhodnou registraci ve skladbách různého stylového období
- aplikuje základní pravidla při rejstříkování hraných skladeb
- hraje různou literaturu, některá cvičení a snadné skladby formou hry z listu
- interpretuje vybrané skladby na veřejných vystoupeních

7. ročník – Žák:

- nastuduje samostatně přiměřeně obtížnou skladbu
- je schopen začít hrát z paměti skladbu od klíčového místa
- vhodně využívá dynamiku, tempové rozlišení, vhodnou artikulaci, frázování, agogiku
- hraje podle akordických značek
- zapíše základní harmonické funkce do akordových značek
- analyzuje a zhodnotí svou vlastní interpretaci
- respektuje rozdílnosti zásad interpretace různých žánrů a stylů v klavírní hře

ve varhanní hře

- uplatní všechny získané technické i výrazové dovednosti při interpretaci
- umí se přizpůsobit různým typům nástroje i akustice
- samostatně nastuduje přiměřeně náročnou skladbu
- podílí se na výběru svého repertoáru dle osobních preferencí
- zvládá samostatně rejstříkovat jednodušší skladby

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- hraje dur i moll stupnice do 4#, b s kadencemi
- vytvoří jednoduchý doprovod k písni s použitím *T, S, D*
- doprovází píseň podle akordických značek (*T, S, D*)
- dokáže použít figurace a ostinata v doprovodu
- popíše malou a velkou písňovou formu, sonatinu, rondo
- zvládne zahrát těžší rytmická a prstová cvičení sloužící k vyrovnanosti hry
- různá stylová období seřadí do časové osy
- hrané skladby přiřadí k příslušnému stylovému období a žánru
- je schopen z not samostatně nastudovat jednodušší přednesovou skladbu a přizpůsobit hru jejímu charakteru
- vysvětlí základní italské názvosloví
- vytvoří od daného tónu základní intervaly, kvintakordy dur/moll a septakordy

1. ročník – Žák:

- z notového zápisu určí tóninu, tempo a formu
- orientuje se ve stylových obdobích baroka a klasicismu (jmenuje významné skladatele a díla)
- svůj názor formuluje pomocí hudební terminologie

ve varhanní hře

- využívá všechny dosud probrané technické a výrazové prostředky
- předvede všechny technické a zvukové možnosti nástroje
- uplatní zvukové a barevné možnosti nástroje
- zahraje technická cvičení s využitím všech manuálů a pedálu
- používá základní techniky pedálové hry ve skladbách různého charakteru a slohového období
- zná formu hrané skladby
- zahraje jednodušší trio

2. ročník – Žák:

- je schopen čisté interpretace na přiměřeně náročných skladbách sólových, čtyřručních a komorních
- je schopen vyrovnané pasážové hry

ve varhanní hře

- interpretuje skladby autorů různých epoch
- uplatní získané základy varhanní hry v náročnějších skladbách
- pedálová cvičení zvládá v rychlejších tempech
- hraje kadence v různých tóninách
- aplikuje melodické ozdoby v souvislosti s dobovou interpretací
- vyjmenuje základní pravidla při rejstříkování hraných skladeb
- zahraje snadná cvičení z listu

3. ročník – Žák:

- interpretuje skladbu dle vlastního výběru
- při hře z listu rozpozná změnu a vybočení z tóniny, popíše vedení hlasů a přiřadí skladbu k danému stylovému období a žánru

ve varhanní hře

- hraje různou literaturu, vybraná cvičení a snadné skladby z listu
- vypracuje samostatně prstoklad i nohoklad
- využije všech probraných druhů pedálové techniky
- vybrané skladby zahraje na veřejných vystoupeních,
- ve skladbách předvede výrazové prostředky (artikulace, akcenty, agogika)
- zahraje náročnější technické cvičení a pedálová sóla
- přizpůsobí hru akustickým podmínkám v různých prostorách
- vyjmenuje stěžejní skladatele varhanní literatury

4. ročník – Žák:

- je schopen vlastního projevu podle osobitých vloh
- plánuje si a připravuje své absolventské vystoupení
- umí samostatně a účelně pracovat
- při hře z listu rozpozná změnu a vybočení z tóniny, popíše vedení hlasů a přiřadí skladbu k danému stylovému období a žánru

- orientuje se ve stylových obdobích od baroka do 20. století (jmenuje významné skladatele a díla)
- ve varhanní hře**
- používá všechny doposud získané znalosti a dovednosti
 - zná názory na interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů
 - hraje z listu jednoduché skladby
 - využívá znalosti o výrazu, harmonii, formě a obsahu hrané skladby
 - analyzuje vlastní interpretaci
 - hraje s jinými nástroji, zahraje jednoduché doprovody, spolupracuje při komorní hře

klavírní seminář I

I. stupeň

5. - 6. ročník – Žák:

- orientuje se v durových a mollových tóninách (do 4 křížků a béček)
- určí v dané tónině akordy na T, S, D
- je schopen tvořit doprovod k písni podle akordových značek
- podle charakteru písně zvolí vhodnou figuraci, příznávku, kolébavý doprovod
- dokáže transponovat melodii písně
- určí akordy na vedlejších harmonických stupních a dokáže je použít v doprovodu písně
- při skupinové improvizaci na dané harmonické schéma poslouchá a reaguje na své spoluhráče
- dokáže střídát role při skupinové hře (basy, harmonický rozklad – příznávka, melodie)
- doprovází pěvecký sbor, volí vhodné tempo a dynamiku

klavírní seminář II

I. stupeň

5. - 6. ročník – Žák:

- jmenuje hlavní představitele slohů od renesance po současnost a popíše na známých ukázkách některé doprovodné styly
např.: Renesance - způsob tvorby doprovodu v tanečních formách
Baroko - způsob doprovodu v áriích
Klasicismus - harmonické myšlení v návaznosti na předchozí epochu
Romantismus - stylizace tanců
20. století až po současnost - metro-rytmické jevy
- prokáže znalost durové a mollové tóniny
- prakticky pozná základní harmonické spoje v tvorbě doprovodů k lidové písni
- tvoří doprovody umělých písní podle svého zaměření a procvičuje jejich transpozici
- umí při tvorbě doprovodů použít harmonické a stylizační zjednodušení lidových a moderních písní
- hraje podle akordických značek
- na závěrečném interním vystoupení předvede nastudované ukázkové doprovody

souborová a orchestrální hra

I. stupeň

1. – 7. ročník – Žák:

- s pomocí učitele nastuduje svůj part
- umí udat nástup a zakončení skladby
- umí začít hrát skladbu z klíčového místa
- zahraje jednoduché skladby či písně ve dvoudobém a třídobém taktu (polka, valčík)
- je schopen vytvořit jednoduché variace písně (rytmické obměny, melodické ozdoby, změna figurace...)
- je schopen jednoduché improvizace na dané harmonické schéma
- je schopen pomoci ostatním nástrojům s naladěním
- stručně porovná způsob ladění různých nástrojů reaguje během hry na pokyny vedoucího hráče či dirigenta (nástup, zakončení, tempo, dynamika, agogika)
- na pokyn učitele se dynamicky a rytmicky koriguje dle spoluhráčů
- vysvětlí význam běžně používaných značek pro zkrácení zápisu, dynamiku, tempo a výraz
- hraje skladby různých stylů a žánrů
- jmenuje autory (v populární hudbě interprety) studovaných skladeb a přiřadí je k danému stylu a žánru
- poslechem rozliší hudbu klasickou a populární
- vysvětlí, co je partitura
- svůj part s pomocí učitele přepíše do jiné tóniny
- zhodnotí svůj výkon a výkon spoluhráčů na základě daných kritérií
- v diskuzi formuluje srozumitelně svůj názor a dbá na střídání řady
- orientuje se ve schématu zapojení nástrojů své kapely do aparatury

II. stupeň

Přípravný – 2. ročník - Žák:

- přizpůsobuje se spoluhráčům v celkovém výrazu (tempo, dynamika, agogika ...)

- umí hodnotit svůj výkon i výkon spoluhráčů na základě různých kritérií
- umí udat tempo, ukázat nástup a ukončení hry
- svůj part je schopen přepsat do jiné tóniny
- orientuje se v partituře nacvičovaných skladeb
- během diskuze je schopen reflektovat názory ostatních (vyjádřit, jak rozuměl tomu, co druhý říká)
- orientuje se ve schématu zapojení nástrojů své kapely do aparatury a je schopen se na zapojení podílet

3. – 4. ročník – Žák:

- samostatně nastuduje složitější part včetně výrazové složky, automaticky se přizpůsobuje tempu a dynamice spoluhráče
- v případě chyby se bez přerušení zapojí zpět do hry
- zahraje z listu jednoduchý part, řídí se automaticky znaménky pro dynamiku, přednes a zkrácení notového zápisu
- improvizuje jednoduchý doprovod ke známé písni podle akordických značek včetně přede hry, mezihry a dohry
- je schopen jednoduché volné improvizace
- rozliší poslechem skladby různých stylových období a žánrů
- dokáže doprovodit a podpořit mladší spolužáky, přizpůsobí se jejich hře
- porovná různé interpretace studovaných skladeb, přičemž správně používá hudební terminologii
- orientuje se v partiturách
- ke studiu samostatně využívá různé nahrávky a internet
- v diskusi navrhuje řešení problémů a možné změny v interpretaci, ptá se na názor ostatních, je schopen přistoupit na kompromis
- podílí se na výběru repertoáru a umí vyhledat potřebný notový materiál
- podílí se na organizaci vystoupení
- rozumí schématu zapojení nástrojů své kapely do aparatury a je schopen při zapojení instruovat své mladší spoluhráče

doprovod

I. stupeň

1. - 7. ročník – Žák:

- s pomocí učitele nastuduje svůj part
- umí se přizpůsobit tempu a dynamice spoluhráče
- umí udat nástup a zakončení skladby
- zhodnotí svůj výkon i výkon spoluhráče z hlediska daných kritérií
- umí začít hrát skladbu z klíčového místa
- zahraje jednoduché skladby či písně ve dvoudobém a třídobém taktu (polka, valčík)
- je schopen vytvořit jednoduché variace písně (rytmické obměny, melodické ozdoby, změna figurace...)
- je schopen jednoduché improvizace na dané harmonické schéma
- přizpůsobí tempo a dynamiku doprovodu

II. stupeň

Přípravný – 4. ročník – Žák:

- samostatně nastuduje složitější part včetně výrazové složky, automaticky se přizpůsobuje tempu a dynamice spoluhráče
- v případě chyby se bez přerušení zapojí zpět do hry
- zahraje z listu jednoduchý part
- zorientuje se rychle v nové partituře
- improvizuje jednoduchý doprovod ke známé písni podle akordických značek včetně přede hry, mezihry a dohry
- je schopen jednoduché volné improvizace

UČEBNÍ PLÁN VARHANY

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 51

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
hra na klavír a varhany		1	1	1	1	1	1	1
hudební nauka			1	1	1	1	1	
sborový zpěv		1						
povinně volitelný předmět	klavírní seminář I, II souborová a orchestrální hra doprovod					1	1	1
	skladba	1	1	1	1	1	1	1
povinně celkem		2	2	2	2	3	3	2
nepovinné předměty	souborová a orchestrální hra sborový zpěv zpěv v souboru hudební nauka	1	1	1	1	1	1	1
	zpěv doprovod hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 52

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na klavír a varhany		1	1	1	1	1
volitelné předměty	souborová a orchestrální hra doprovod skladba		1	1	1	1
	povinně celkem	1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru souborová a orchestrální hra	1	1	1	1	1
	hra na druhý nástroj zpěv	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hra na klavír a varhany mohou žáci navštěvovat již od prvního ročníku hudební přípravy, ale pouze výjimečně po dohodě s pedagogem a vedením školy. Předmět se v přípravce vyučuje individuálně nebo ve skupině 2 žáků, na I. a II. stupni individuálně. Víceroční hra se realizuje skupinově v rámci této individuální výuky.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty klavírní seminář, souborová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně.
- Výuka předmětu doprovod se realizuje v rámci výuky jiných předmětů kolektivně (v rámci sborového zpěvu), nebo skupinově (v rámci individuální výuky hry na nástroj).
- Předmět klavírní seminář I je určen žákům 5. ročníku, klavírní seminář II je určen žákům 6. ročníku. Výjimečně může žák klavírní semináře absolvovat v opačném pořadí, nebo místo toho navštěvovat souborovou hru či doprovod (schvaluje ředitel školy).
- Předmět skladba je vyučován ve skupině 2 - 4 žáků a je určen žákům I. a II. stupně.
- Z volitelných předmětů si žák povinně zvolí jeden předmět. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje vedení školy po dohodě s pedagogem.
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**.
Vzdělávací obsah předmětů **klavírní seminář I, II, souborová a orchestrální hra, doprovod a skladba** viz studijní zaměření **KLAVÍR**.
Pro nepovinné předměty **zpěv a hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a dovednosti žáka.

6.24 AKORDEON

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studium je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit hrát na klávesový akordeon sólové skladby různých stylů a žánrů s využitím všech možností, které nástroj nabízí. Žáci se během studia naučí i souhře s jinými nástroji v rámci školních souborů.

Studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 do 7 let věku, kde vedle kolektivně vyučovaných předmětů žáci navštěvují i hru na nástroj.

Navazující studium je rozděleno do dvou stupňů. Na I. stupni žáci dále navštěvují sborový zpěv (povinný v 1. ročníku, pak jako volitelný předmět). Dále všichni žáci navštěvují od 1. do 6. ročníku kolektivně vyučovaný předmět hudební nauka, kde si ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti. V rámci předmětu hra na akordeon se žáci věnují studiu sólových skladeb různých žánrů a stylů a doprovodům písní lidových i populárních. Žáci vyšších ročníků uplatní své hráčské dovednosti v rámci školních souborů nebo jako korepetitoři na hudebním či tanečním oboru. První stupeň završí veřejným vystoupením.

Navazující čtyřleté studium je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Žáci se zaměřují na interpretaci skladeb dle vlastního zájmu a hru v souborech. Studium ukončí veřejným absolventským vystoupením.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- **hra na akordeon**
- **hudební nauka**
- **sborový zpěv**
- **klavírní seminář I, II**
- **souborová a orchestrální hra**
- **doprovod**
- **skladba**

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

hra na akordeon

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- popíše nástroj a jeho funkce
- zvládá postavení pravé ruky
- zahájí a ukončí hru (měchová technika)
- přečte noty v houslovém i v basovém klíči
- rozlišuje základní dynamiku a tempo
- vlastními slovy popíše náladu hrané či poslouchané písně (skladby)
- ovládá souhru obou rukou v pětiprstové poloze

2. ročník – Žák:

- zahraje dvojhmaty v pravé ruce
- je schopen vedení měchu podle značek
- zvládá tvoření tónu
- zahraje tečkovaný rytmus, synkopy
- hraje tenuto, legato, staccato
- určí základní harmonické funkce ve vybrané tónině
- určí začátek, konec a vrchol fráze
- vysvětlí rozdíl mezi písněmi odlišného charakteru (ukolébavka, pochod, taneční píseň) a svou hru přizpůsobí tomuto charakteru
- naučí se jednoduchou skladbu z paměti

3. ročník – Žák:

- ovládá správné sezení, držení nástroje a postavení rukou
- ovládá tvorbu tónu a vedení měchu podle značek

- zahraje durové stupnice a akordy do 4 #, b
- hraje podle předepsané dynamiky a tempa
- rozpozná základní druhy písňové formy
- hraje harmonické doprovody levou rukou s užitím T, S, D
- orientuje se v melodické i doprovodné části nástroje
- zahraje z paměti jednoduchou skladbu

4. ročník – Žák:

- zahraje melodické ozdoby příraz, nátryl
- zahraje vybranou mollovou stupnici oběma rukama
- zahraje doprovod k písni levou rukou s užitím moll a D7
- tvoří doprovod k písni s vědomým užitím T, S, D
- zvládá měchovou i prstovou artikulaci

5. ročník – Žák:

- umí samostatně pracovat s měchem
- zvládá rejstříkovou techniku
- rozpoznává značky pro běžně používané rejstříky
- je schopen zahrát z listu jednoduchou melodii
- zahraje jednoduchý doprovod podle základních akordových značek

6. ročník – Žák:

- zvládá měchovou techniku ve stupnicích, akordech, etudách a přednesových skladbách
- hraje skladby různých období a vzhledem k charakteru skladby navrhuje možné výrazové prostředky (agogický a dynamický průběh)
- ve studovaných polyfonních skladbách je schopen rozeznat a ve hře odlišit různé hlasy

7. ročník – Žák:

- zvládá základní prstovou techniku levé i pravé ruky
- používá rejstříky v pravé i levé ruce
- výborně ovládá měchovou techniku
- je schopen samostatně nastudovat skladbu včetně přednesové složky
- dokonale hraje v terciích i sextách
- zahraje z listu jednoduchou skladbu
- s pomocí učitele připraví své absolventské vystoupení

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- popíše nástroj a jeho funkce
- ovládá správné sezení, držení nástroje a postavení rukou
- ovládá tvorbu tónu a vedení měchu podle značek
- hraje stupnice dur a moll do 4#, b
- hraje těžší rytmická a prstová cvičení, sloužící k vyrovnanosti hry
- zvládá základní prstovou techniku levé i pravé ruky
- používá rejstříky v pravé i levé ruce
- orientuje se v notovém zápisu a značení pro akordeon
- je schopen samostatně nastudovat skladbu
- je schopen samostatně správně frázovat
- hraje v terciích i sextách
- vytvoří jednoduchý doprovod k písni s použitím T, S, D
- vysvětlí, co je malá a velká písňová forma, sonatina a rondo
- seřadí stylová období do časové osy
- zahraje z listu jednoduchou skladbu

1. a 2. ročník – Žák:

- je schopen interpretace přiměřeně náročných skladeb sólových a komorních
- čte pohotově jednoduché skladby z listu
- z notového zápisu určí tóninu, tempo a hudební formu
- zvládne zahrát různé melodické ozdoby
- využívá nehluché rejstříkování
- zahraje doprovod k písni podle akordických značek
- samostatně vytvoří doprovod k písni s využitím základních a vedlejších harmonických funkcí
- nastudované přednesové skladby zahraje z paměti
- hraje skladby různých stylů a žánrů od baroka po současnost, studované skladby a písně přiřadí k danému stylu a žánru a stručně je charakterizuje z různých hledisek (forma, harmonický průběh, metro-rytmické vztahy)
- na příkladech ukáže hlavní znaky různých stylových období a žánrů

3. a 4. ročník – Žák:

- zdůvodní užitou dynamiku a agogiky z hlediska hudební fráze a formy
- zvládá měchovou techniku (měkké a ostré nasazení, ukončení, obrat měchu v kterékoliv poloze bez dynamické změny a akcentu, střídavý měch)
- zvládá pohyblivost prstů (schopnost akceleraace)
- ovládá prstovou artikulaci (legato, staccato, non legato, portamento)
- používá nácvik skoků a sekvencovitých postupů v různých intervalech i ve dvojhmatech a akordech
- ovládá hru melodických ozdob

Školní vzdělávací program ZUŠ Trutnov HUDEBNÍ OBOR

- využívá nehučné rejstříkování
- je schopen samostatně nastudovat skladbu včetně přednesové složky
- sluchem rozpozná a stručně charakterizuje hudbu různých období a žánrů a uvede příklady známých skladatelů a interpretů (v populární hudbě)
- porovná rozdílné interpretace studovaných skladeb či písní na základě odlišností
- v diskuzi se vyjadřuje pomocí základní hudební terminologie
- společně s učitelem připraví své absolventské vystoupení

UČEBNÍ PLÁN AKORDEON

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 53

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
hra na akordeon		1	1	1	1	1	1	1
hudební nauka			1	1	1	1	1	
sborový zpěv		1						
povinně volitelný předmět	klavírní seminář I, II souborová a orchestrální hra doprovod					1	1	1
	skladba	1	1	1	1	1	1	1
povinně celkem		2	2	2	2	3	3	2
nepovinné předměty	souborová a orchestrální hra sborový zpěv zpěv v souboru hudební nauka	1	1	1	1	1	1	1
	zpěv doprovod hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 54

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
hra na klavír a varhany		1	1	1	1	1
volitelné předměty	souborová a orchestrální hra doprovod skladba		1	1	1	1
povinně celkem		1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru souborová a orchestrální hra	1	1	1	1	1
	hra na druhý nástroj zpěv	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hra na akordeon mohou žáci navštěvovat výjimečně již od prvního ročníku hudební přípravy po dohodě s pedagogem a vedením školy. Předmět se v hudební přípravce vyučuje ve skupině 2 žáků nebo individuálně (viz učební plán hudební přípravy), na I. a II. stupni individuálně. Komorní hra a korepetice se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty klavírní seminář, souborová a orchestrální hra, sborový zpěv a zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně.
- Předmět klavírní seminář I je určen žákům 5. ročníku, klavírní seminář II je určen žákům 6. ročníku. Výjimečně může žák klavírní semináře absolvovat v opačném pořadí, nebo místo toho navštěvovat souborovou hru či doprovod (schvaluje ředitel školy).
- Výuka předmětu doprovod se realizuje v rámci výuky jiných předmětů kolektivně (v rámci sborového zpěvu), nebo skupinově (v rámci individuální výuky hry na nástroj).
- Předmět skladba je vyučován ve skupině 2 - 4 žáků a je určen žákům I. a II. stupně.
- Z volitelných předmětů si žák povinně zvolí jeden předmět. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje vedení školy po dohodě s pedagogem.
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**. Vzdělávací obsah předmětů **klavírní seminář, souborová a orchestrální hra, doprovody a skladba** viz studijní zaměření **KLAVÍR**. Pro nepovinné předměty **zpěv a hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a dovednosti žáka.

6.25 BICÍ NÁSTROJE

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studijní zaměření je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit hrát na různé bicí nástroje nemelodické (bicí souprava, malý buben, tam-tamy, dřívka, činely, tamburína, triangel, kravský zvonec, bonga, rumbakoule atd.); doplňkově i nástroje melodické (xylofon, marimba, vibrafon, zvonkohra, tympány, zvony, atd.). Absolventi jsou schopni hrát a improvizovat rytmické doprovody v různých stylech klasické, populární a jazzové hudby a samostatně interpretovat sólové skladby. Během studia získávají bohatou praxi, která jim v budoucnu umožní zapojení se do různých hudebních souborů.

Studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází hudební příprava pro děti od 5 do 7 let věku, kde vedle kolektivně vyučovaných předmětů žáci navštěvují i hru na nástroj.

Na I. stupni se žáci učí základní technice sólové a doprovodné hry. Doprovázejí písně a drobné skladby různých stylů, ve vyšších ročnících uplatní své dovednosti v rámci školních souborů. Všichni žáci navštěvují od 1. do 6. ročníku kolektivně vyučovaný předmět hudební nauka, kde si ucelují poznatky z oblasti hudební teorie, upevňují všeobecné hudební dovednosti a získávají přehled o hudbě minulosti i současnosti. První stupeň žáci završí absolventským vystoupením.

Navazující čtyřleté studium je určeno absolventům I. stupně a také novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné dovednosti a znalosti. Žáci se zaměřují na doprovody a interpretaci skladeb různých žánrů a hru v souborech, později se profilují dle vlastního zájmu. Studium ukončí veřejným absolventským vystoupením.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- hra na bicí nástroje
- hudební nauka
- souborová a orchestrální hra

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

hra na bicí nástroje

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- je schopen pojmenovat různé bicí nástroje, stručně je vlastními slovy charakterizovat a uvést příklady jejich uplatnění
- zvládne uvolněné držení paliček
- popíše základní bicí soupravu, hraje na velký buben se šlapkou, malý buben na stojanu a závěsný činel na stojanu
- předvede a na příkladech objasní pojmy metrum, rytmus, tempo
- opakuje a improvizuje dvoutaktové závěti ve čtyřtaktové frázi
- dbá na dynamické odstínění hry *p* - *f*
- orientuje se v notovém zápisu ve 2/4, 3/4, 4/4 taktu
- zvládá hru celých, půlových, čtvrtových, osminových a šestnáctinových not a jim odpovídajících pomlk
- umí si počítat doby při hře
- zahraje z listu jednoduchý rytmus
- podle sluchu zahraje na melodickém nástroji melodii jednoduché známé písně

2. ročník – Žák:

- hraje na malý buben náročnějším způsobem
- předvede víření
- hraje na základní bicí soupravu (velký buben se šlapkou, malý buben na stojanu, zavěšený činel na stojanu a Hi-Hat) polku a valčík a umí tyto tance doprovodit
- opakuje a improvizuje čtyřtaktové závěti
- hraje jednoduché doprovody na velký buben, malý buben, triangel, tamburínu, dřívka, příp. jiné nástroje
- zvládá hru čtvrtových a osminových not s tečkou
- zahraje osminové trioly a pomlky
- zahraje z listu jednoduchý rytmus a melodii
- hraje na malý buben s dynamickým odstíněním hry *p*, *mf*, *f*

3. ročník – Žák:

- umí použít víření na malý buben (zatím bez dynamického odstínění)
- na malý buben zvládá hru v 3/8, 6/8 taktu
- při hře na bicí soupravu zvládne nezávislé ovládání rukou a nohou

- hraje jednoduché beatové a taneční rytmy v kombinaci s jednoduchými brejky
- hraje na triangu, tamburínu, dřívka, rumbakoule, chrastítka, bonga, apod.
- v souhře s učitelem udrží tempo a rytmus
- vlastními slovy popíše náladu skladby

4. ročník – Žák:

- zvládne víření na malý buben s dynamickým odstíněním hry v šestnáctinových notách
- je schopen dynamicky odstínit hru podle nálady skladby
- kombinuje při hře osminy, trioly i šestnáctiny a též pomlky různých hodnot
- předvede akcenty na malý buben (především na těžké doby)
- při hře rytmů na bicí soupravu využívá v brejcích dva tam-tamy
- je schopen improvizovat samostatně doprovod k tanečním skladbám různého charakteru s improvizovaným jednoduchým brejkem ve 4. nebo 8. taktu
- hraje z listu jednodušší orchestrální party
- zvládne základní hru na tympány
- předvede hru jednoduchých přírazů
- na zvoleném melodickém nástroji vytvoří jednoduchý doprovod k písni pomocí ostinátní figury

5. ročník – Žák:

- hraje na soupravu bicích nástrojů s jednoduchými brejky ve 4., 8., 12., 16. taktu
- umí použít akcenty na různých místech rytmických figur (osminy, trioly)
- vysvětlí pojem polyrytmus, předvede hru jednoduchého polyrytmu 2:3
- umí zahrát swingový doprovod se šlapanou High-Hat na 2. a 4. době
- je schopen improvizovat jednoduchý čtyřtaktový beatový doprovod se čtyřtaktovým beatovým sólem
- zvládá hru na triangu, tamburínu, bonga, dřívka, rumbakouli a chrastítka
- je schopen vyhledat informace o využití a původu běžně používaných bicích nástrojů
- na tympánech zvládne víření bez dynamiky a tlumení úderů
- na zvoleném melodickém nástroji zahraje podle not melodii jednoduché písně a vytvoří s pomocí učitele doprovod pomocí základních harmonických funkcí

6. ročník – Žák:

- hraje akcenty na sudých a lichých místech v taktu, především na malý buben s přidáním hry se šlapanou High-Hat na doby
- orientuje se v základních polyrytmech 2:3, 3:4
- hraje různé paradiddle a dvojité údery na malý buben
- objasní způsoby ladění a údržby nástrojů
- předvede hru čtyřtaktového swingového doprovodu se čtyřtaktovým swingovým sólem
- pojmenuje běžně užívané bicí nástroje a je schopen vyhledat informace o jejich využití a původu
- hraje jednodušší skladby z listu s dodržením předepsané dynamiky

7. ročník – Žák:

- umí zahrát na malý buben vír s dynamikou i v sextolových a dvaatřicetinových notách
- zvládá hru kvintol a synkop
- ovládá hru akcentů na malý buben na těžké i lehké době v osminovém i triolovém frázování za současného sešlapávání High-Hat na doby
- zvládá hru jednoduchých, případně dvojitých přírazů na malý buben se šlapanou High-Hat na doby
- umí zahrát osmitaktové sólo beatového i swingového charakteru
- dokáže nastudovat jednoduché orchestrální party na tympány, na které dokáže též dynamicky vířit
- je schopen doprovodit na bicí soustavu a perkuse další taneční skladby v jednoduchých rytmických figurách (foxtrot, cha-cha, samba, rumba, rock and roll apod.)
- zvládá hru jednoduchých přírazů a paradiddleů na bicí soupravu
- charakterizuje z hlediska užití a původu vzniku nejčastěji používané bicí nástroje
- na příkladech stručně charakterizuje své oblíbené žánry a styly a uvede interprety
- je schopen do určité míry nezávislého ovládání rukou a nohou
- na zvoleném melodickém nástroji vytvoří doprovod pomocí základních harmonických funkcí

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- dokáže samostatně naladit, seřadit a udržovat nástroje
- zvládá hru triol a synkop
- je schopen doprovodit na bicí soustavu a perkuse další taneční skladby v jednoduchých rytmických figurách (foxtrot, cha-cha, samba, rumba, rock and roll apod.)
- ovládá hru akcentů na malý buben
- zvládá hru jednoduchých, případně dvojitých přírazů na malý buben
- umí zahrát osmitaktové sólo beatového i swingového charakteru
- dokáže nastudovat jednoduché orchestrální party na tympány
- zahraje jednoduché melodie z listu
- na zvoleném melodickém nástroji vytvoří doprovod s pomocí základních harmonických funkcí
- zvládá hru jednoduchých přírazů a paradiddleů na bicí soupravu
- je schopen do určité míry nezávislého ovládání rukou a nohou

Školní vzdělávací program ZUŠ Trutnov HUDEBNÍ OBOR

1. ročník – Žák:

- charakterizuje z hlediska užití a původu vzniku bicí nástroje běžně užívané v symfonických, dechových, tanečních a jazzových orchestrech
- ovládá techniku hry na melodické bicí nástroje, jako jsou xylofon, marimba a vibrafon
- hraje na tympány etudy a jednodušší orchestrální party, tympány umí naladit
- orientuje se s jistotou v jednodušších partiturách pro bicí nástroje

2. ročník – Žák:

- ovládá přírazy na malý buben a zahraje i dvojité přírazy
- hraje akcenty na sudých i lichých notách a složitější paradiddle
- umí při hře na tympány tlumit údery
- porovnává skladby různých stylových období a žánrů na základě daných kritérií
- na zvoleném melodickém nástroji vytvoří doprovod pomocí základních i vedlejších harmonických funkcí

3. ročník – Žák:

- sám je schopen nastudovat souborové a orchestrální party
- orientuje se ve složitějších partiturách pro bicí nástroje
- umí interpretovat taneční i jazzovou hudbu
- umí zahrát akcenty v paradiddlech a ty kombinovat
- udrží se tempově i rytmicky ve hře s nahrávkou

4. ročník – Žák:

- uvede příklady interpretů a autorů různých hudebních stylů a žánrů
- své oblíbené styly a žánry charakterizuje na příkladech podrobněji pomocí různých kritérií
- je schopen charakterizovat různé hudební styly a žánry s užitím hudební terminologie
- společně s učitelem připraví repertoár na absolventské vystoupení (předvede hru odlišných stylů a žánrů na různé nástroje)

UČEBNÍ PLÁN BICÍ NÁSTROJE

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 55

		1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
	hra na bicí nástroje	1	1	1	1	1	1	1
	hudební dílna	1	1	1	1	1	1	
	souborová a orchestrální hra					1	1	1
	povinně celkem	2	2	2	2	3	3	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru souborová a orchestrální hra	1	1	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 56

		přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
	hra na bicí nástroje	1	1	1	1	1
	souborová a orchestrální hra		1	1	1	1
	povinně celkem	1	2	2	2	2
nepovinné předměty	sborový zpěv zpěv v souboru souborová a orchestrální hra	1	1	1	1	1
	zpěv hra na druhý nástroj	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Předmět hra na bicí nástroje mohou žáci navštěvovat výjimečně již od prvního ročníku hudební přípravy po dohodě s pedagogem a vedením školy. Předmět se v hudební přípravce vyučuje ve skupině 2 žáků nebo individuálně (viz učební plán hudební přípravy), na I. a II. stupni individuálně. Komorní hra a korepetice se realizují skupinově v rámci těchto hodin nebo v hodinách jiných předmětů.
- Předmět hudební nauka je vyučován kolektivně ve skupině max. 20 žáků.
- Předměty souborová a orchestrální hra a sborový zpěv, zpěv v souboru jsou vyučovány kolektivně. Rozsah hodinové dotace jednotlivých souborů stanovuje vedení školy po dohodě s pedagogem.
- Přípravný ročník druhého stupně je určen dětem od 13 let věku, které prokážou základní hudební vzdělání alespoň na úrovni 5. ročníku I. stupně.
- Je-li počet hodin v závorce, jedná se o nepovinný předmět v daném ročníku.

Vzdělávací obsah předmětů **sborový zpěv, zpěv v souboru a hudební nauka** viz studijní zaměření **ZPĚV**. Vzdělávací obsah předmětu **souborová a orchestrální hra** viz studijní zaměření **ZOBCOVÁ FLÉTNÁ**. Pro nepovinné předměty **zpěv a hra na druhý nástroj** tvoří učitel roční individuální vzdělávací plán zohledňující potřeby a dovednosti žáka.

7 VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU

CHARAKTERISTIKA VÝTVARNÉHO OBORU

Žáci výtvarného oboru se učí prostřednictvím různých činností porozumět výtvarnému jazyku a umět jej použít jako prostředek komunikace se světem a sebou samým. Výtvarný obor umožňuje vzdělávání ve dvou **studijních zaměřeních**:

- **VÝTVARNÁ TVORBA**
- **POČÍTAČOVÁ GRAFIKA**
- **VÝTVARNÁ TVORBA A POČÍTAČOVÁ GRAFIKA**

PROFIL ABSOLVENTA VÝTVARNÉHO OBORU

suma dovedností, vědomostí a návyků:

- má povědomost o výtvarných technikách a materiálech
- volí vhodné prostředky podle tématu
- má přiměřené poznatky z dějin kultury a povědomost o současném kulturním dění, všeobecný přehled, orientuje se v odborné literatuře
- svobodně přistupuje k různým technikám a materiálům, nebojí se hledat a experimentovat („nebojsa“)
- je trpělivý při tvorbě, koncentruje se na práci
- má cit pro materiál
- uvědomuje si znakovou podstatu umění, chápe řeč symbolů a metafor
- má správné řemeslné návyky
- má úctu k tradici, místu a krajině (vlastenecký cit)
- kultivovaně komunikuje

kvality lidské, etické a duchovní, vztah ke světu, k lidem a k sobě samému:

- je kultivovaný - rozezná kýč a povrchnost (zásada „méně znamená více“ / „říkat hodně málo slovy“)
- je schopný opravdovosti prožitku a využívá výtvarné řeči k jeho vyjádření
- zná své kvality a výtvarný potenciál
- chce se zdokonalovat a pokračovat v tvorbě („umí a chce“)
- prezentuje své práce před ostatními, je otevřený, ochotný podělit se o svůj vnitřní svět a sdělovat své postřehy k dílu druhých
- má pocit štěstí z prožitku plnosti sil v tvorbě
- je senzibilní a vnímavý
- má úctu k řemeslu, práci a dílu jiných
- má aktivní vztah ke světu - umí se dívat, vidět krásu, podněty kolem sebe a čerpat z nich inspiraci, pozorovat, „rušit zornou slepotu“
- umí pochválit sám sebe i druhé
- je schopný vcítění, napojení se
- je schopen spolupracovat v týmu, ctít a respektovat druhé
- je zodpovědný – není lhostejný k prostředí a lidem ve svém okolí

ORGANIZACE VÝUKY A PRŮBĚH STUDIA NA VÝTVARNÉM OBORU

Výuka na výtvarném oboru je kolektivní a studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází dvouletá výtvarná příprava pro děti od 5 do 7 let věku. I. stupeň studia je sedmiletý, II. stupeň čtyřletý a oba jsou zakončeny absolventskou zkouškou. Jednotlivé předměty na sebe v činnostech navazují a navzájem prolínají. Kromě vlastní výtvarné činnosti žáci také navštěvují výstavy a účastní se akcí v plenéru. V rámci výuky jsou realizovány krátkodobé či dlouhodobé tematické projekty, na kterých se podílejí všichni učitelé i žáci výtvarného oboru; podporována je i spolupráce s ostatními obory (hudební, literárně-dramatický, taneční).

Přípravný ročník II. stupně je určen studentům od 13 let věku, kteří neabsolvovali 1. stupeň studia na ZUŠ. V tomto ročníku se seznamují se základy všech vyučovacích předmětů tak, aby si je v pokračování studia druhého stupně osvojili a mohli využít k vlastní, samostatné výtvarné realizaci.

Žáci výtvarného oboru mohou během studia změnit studijní zaměření.

Škola organizuje i čtyřleté studium pro dospělé určené absolventům II. stupně a novým uchazečům, kteří prokážou potřebné znalosti a dovednosti v daném oboru.

7.1 VÝTVARNÁ TVORBA

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studium je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit používat základní techniky a materiály v různých oblastech výtvarné tvorby. Prostřednictvím výtvarných činností se žáci naučí zvládnout základní žánry a techniky v oblasti kresby, malby, umělecké grafiky, modelování, keramiky, dekorativní a prostorové tvorby z různých materiálů.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- **kresba**
- **malba**
- **dekorativní tvorba**
- **prostorová tvorba**
- **výtvarná kultura**

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

kresba

I. stupeň

1. – 3. ročník – Žák:

- umí vytvořit různé valéry tužky
- vede citlivou linku tužkou a uhlím
- užívá šrafuru
- dokáže odlišit jednotlivé plochy (hustota, délka a směr linií) a využít kontrast
- rozliší a umí použít různý charakter linie (tenká – tlustá, výrazná – jemná, pevná – chvějivá, důrazná – odlehčená)
- je schopen předem rozvážit vliv užitého nástroje a materiálu na výraz kresby
- intuitivně zvládá lineární perspektivu a objemovost
- v přípravné kresbě umí použít redukované geometrické tvary
- stručně vysvětlí pojem zátiší, portrét, autoportrét

zátiší

- nakreslí obrysovou linkou tvar viděného předmětu
- rozliší kruh a elipsu
- rozlišuje a nakreslí základní prostorové tvary (válec, krychle, kvádr)
- vyjádří světelnou modelaci předmětu
- rozliší stín předmětu a stín vržený
- umí použít kontrast světlých a tmavých ploch
- popíše detaily a pracuje s nimi
- po upozornění vyřeší pozadí jako součást obrazu

portrét

- nakreslí obrys hlavy a krku (se správným nasazením hlavy)
- zakreslí základní proporční linie a podle nich umístí obličejové části
- odliší hlavu dětskou od dospělé umístěním roviny očí
- na základě pozorování mimiky vyjádří výraz obličeje

figura

- rozčlení figuru podle přibližných proporcí
- umí zakreslit obrysovou linkou postavy sedící, stojící
- umí zakreslit figuru v pohybu

krajina

- v kresbě stromu používá různé druhy linií
- využívá překrývání, sbíhání, zmenšování

tematická tvorba

- je schopen vyjádřit vlastní prožitek
- vyjádří děj příběhu
- je schopen tvořit z vlastní fantazie a představy

grafika

- vytváří tisky z výšky (linoryt jednobarevný a barevný, linoryt postupně odrývaný), z hloubky (suchá jehla) a z plochy (monotyp)
- dodržuje pravidla bezpečného zacházení s rydlem a jehlou
- dokáže vytisknout grafiku v ruce a s pomocí učitele i na grafickém lisu
- dokáže odlišit jednotlivé plochy (hustota, délka a směr linií) a využít kontrast

písmo

- k různým ukázkám přiřadí správný nástroj (rozliší písmo štětcové, tištěné aj.)
- v rámci etud vytváří různé kompozice s použitím linky (porovnává charakter linií, a jejich množení a působení v ploše)
- hravě experimentuje s písmem jako výtvarným a dekorativním prvkem (písmo psané, tiskátka, koláž...)

4. – 6. ročník – Žák:

- předem rozvažuje vliv užitého nástroje a materiálu na výraz kresby
- umí vhodně použít kresbu jako přípravu k další tvorbě (skica, návrh, přípravná kresba)
- umí pracovat s tónovými přechody a gradací
- kopíruje umělecké dílo či reprodukci uměleckého díla
- vyjádří stavebnost a objemovost modelu, materiálové kvality povrchu
- umí použít lavírovanou kresbu
- zvládne paralelní a šikmou perspektivu
- výstižně vyjádří podstatné rysy podoby modelu
- zvládne jednoduchou lineární perspektivu (umístí horizont a úběžníky)
- stručně charakterizuje základní výtvarné techniky a materiály
- seřadí umělecké slohy podle časové posloupnosti
- vysvětlí na příkladech rozdíl mezi užitou a volnou výtvarnou tvorbou
- pracuje s reprodukcemi uměleckých děl (kopíruje kresbu, vytváří kompoziční, barevné aj. variace...)

portrét

- umí výtvarně řešit vlasy
- portrét správně umístí do formátu
- dotvoří pozadí
- detailně studuje obličejové části
- určí charakter rysů (všímá si poměru a tvaru částí, symetrie a asymetrie)
- vyjádří objemovost hlavy a tělových částí
- umí použít nadsázku

figura

- proporčně správně rozčlení figuru
- zachovává přibližné proporce při skicování modelu v různých polohách (stojící, sedící, ležící...)

zátiší

- při komponování rozmanitého celku použije geometricky redukované bloky předmětů
- umí postupovat od celku k detailu
- po upozornění opraví proporční chyby
- umí použít vizování
- umí ukázat geometrii v meziprostorech
- nakreslí osu předmětu
- správně používá elipsu v perspektivě
- zvládá vyjádření světelné modelace (objem) předmětů
- umí zjednodušit drapérii a použít světelnou modelaci
- rozlišuje struktury povrchů

krajina

- používá detail
- vystihne tvar stromu (zjednoduší a geometrizuje korunu, zachovává hrubé proporce)
- pohled do krajiny (jednotlivosti v celku)
- umí zvolit zajímavý pohled (z hlediska kompozice)
- řeší perspektivu
- určí horizont

tematická tvorba

- vyjádří děj formou komiksu
- vybere vhodný motiv pro ilustraci

grafika

- automaticky uplatňuje správné pracovní návyky
- stručně definuje pojem grafika (otisk, matrice, rozmnožování)
- pomocí srovnání vysvětlí na příkladech princip a technologii tisku z výšky a z hloubky

- umí správně přenést přípravnou kresbu na matrici (vědomě pracuje se zrcadlovým převratem)
- s pomocí učitele zvládne podle návrhu vícebarevný linoryt
- vytváří různé tisky z hloubky, z výšky a z plochy (nově dřevorez) podle návrhů
- zvládá tisk ruční i na lisu
- umí kompozičně řešit linii ve vztahu k ploše
- využívá rytmizaci plochy

písmo

- je schopen porovnat různé druhy písma na základě daných kritérií (proporce, sklon, rozpal, serify a patky, síla a proměnlivost stopy...)
- umí rozlišit způsoby umístění textu v ploše (na zarážku – podle středové osy formátu – asymetrické řešení, zhuštěné a řídké řádkování)
- ve výtvarných etudách je schopen vyjádřit význam textu (umístění ve formátu a ploše, typ, tvar a velikost písma, deformace, množství a vzájemné vztahy znaků)
- v kaligrafických cvičeních je schopen použít různé nástroje
- umí použít písmo jako dekorativní prvek
- v kaligrafických cvičeních je schopen použít různé nástroje
- umí použít písmo jako dekorativní prvek
- ve výtvarných etudách pracuje s pozitivem a negativem písmen
- s pomocí učitele je schopen na tiskařském lisu vysázet a natisknout krátký text

7. ročník – Žák:

- věnuje se své absolventské práci na zvolené téma
- vzhledem ke zvolenému tématu využívá studijní a přípravnou kresbu nebo používá kresbu jako hlavní vyjadřovací prostředek
- při prezentaci své práce je schopen uvést díla, jimiž se inspiroval nebo která jsou jeho tvorbě blízká (tematicky, způsobem vyjádření...)

II. stupeň

Přípravný ročník

- umí vytvořit různé valéry tužky
- vede citlivou linku tužkou a uhlím
- užívá šrafuru
- rozliší a umí použít různý charakter linie (tenká – tlustá, výrazná – jemná, pevná – chvějivá, důrazná – odlehčená)
- umí vhodně použít kresbu jako přípravu k další tvorbě (skica, návrh, přípravná kresba)
- umí pracovat s tónovými přechody a gradací
- vyjádří materiálové kvality povrchu
- umí použít lavírovanou kresbu

zátiší

- vyjádří světelnou modelaci předmětu
- rozlišuje stín předmětu a stín vržený
- umí použít kontrast světlých a tmavých ploch
- řeší pozadí jako součást obrazu
- při komponování rozmanitého celku použije geometricky redukované bloky předmětů
- umí postupovat od celku k detailu
- poměřuje proporční vztahy předmětů
- umí použít vizování
- umí využít geometrii v meziprostorech
- nakreslí osu předmětu
- správně používá elipsu v perspektivě
- při kresbě drapérie využije zjednodušení, geometrii a světelnou modelaci
- rozlišuje struktury povrchů
- řeší kompozici a rovnováhu, symetrii a asymetrii
- zvládá perspektivu v zátiší (šikmou a paralelní)
- odděluje jednotlivé plány obrazu
- umí vyjádřit hloubku obrazu

portrét

- zakreslí správnou proporcii hlavy a krku
- naznačí základní proporční linie a podle nich umístí obličejové části
- odliší hlavu dětskou od dospělé
- umí výtvarně řešit vlasy
- portrét správně umístí do formátu
- dotvoří pozadí
- detailně studuje obličejové části
- určí charakter rysů (všímá si poměru a tvaru částí, symetrie a asymetrie)
- vyjádří objemovost hlavy
- umí použít nadsázku
- řeší stíny v obličejích

figura

- rozčlení figuru podle přibližných proporcí

- umí zakreslit figuru v pohybu
- zachovává přibližné proporce při skicování modelu v různých polohách (stojící, sedící, ležící...)
- využívá k zachycení celku jednoduchých geometrických bloků
- řeší světlo a stín
- hledá řád ve figurální kompozici
- umí použít nadsázku a disproporci k vyjádření svého pocitu, emoce nebo myšlenky
- nad reprodukcí výt.díla vysvětlí pojem stylizace

krajina

- vystihne tvar stromu (zjednoduší a geometrizuje korunu, zachovává hrubé proporce)
- pracuje s jednotlivostmi v celku
- využívá detailu
- umí zvolit zajímavý pohled (z hlediska kompozice)
- řeší perspektivu
- určí horizont
- pracuje s jednotlivými plány v krajině
- využívá sílu akcentu a dominanty v celku

tematická tvorba

- je schopen vyjádřit vlastní prožitek
- vyjádří děj příběhu
- je schopen tvořit z vlastní fantazie a představy
- vyjádří děj formou komiksu
- vybere vhodný motiv pro ilustraci

grafika

- vytváří tisky z výšky (linoryt jednobarevný a barevný, linoryt postupně odrývaný), z hloubky (suchá jehla) a z plochy (monotyp)
- dodržuje pravidla bezpečného zacházení s rydlem a jehlou
- dokáže vytisknout grafiku v ruce a s pomocí učitele i na grafickém lisu
- dokáže odlišit jednotlivé plochy (hustota, délka a směr linií) a využít kontrast
- stručně definuje pojem grafika (otisk, matrice, rozmnožování)
- pomocí srovnání vysvětlí na příkladech princip a technologii tisku z výšky a z hloubky
- umí správně přenést přípravnou kresbu na matrici (vědomě pracuje se zrcadlovým převrtem)
- umí kompozičně řešit linii ve vztahu k ploše

písmo

- k různým ukázkám přiřadí správný nástroj (roliší písmo štětcové, tištěné aj.)
- hravě experimentuje s písmem jako výtvarným a dekorativním prvkem (písmo psané, tiskátka, koláž...)
- je schopen porovnat různé druhy písma na základě daných kritérií (proporce, sklon, rozpal, serify a patky, síla a proměnlivost stopy...)
- umí rozlišit způsoby umístění textu v ploše (na zářezku – podle středové osy formátu – asymetrické řešení, zhuštěné a řidké řádkování)
- ve výtvarných etudách je schopen vyjádřit význam textu (umístění ve formátu a ploše, typ, tvar a velikost písma, deformace, množství a vzájemné vztahy znaků)
- v kaligrafických cvičeních je schopen použít různé nástroje

1. – 3. ročník – Žák:

- záměrně používá nedořešenost
- zvládá složitější lineární perspektivu
- je schopen kopírovat model
- je schopen stylizace skutečnosti (cesta od popisu k jednoduchému oproštěnému tvaru)
- v návrhu designu předmětů řeší hledisko estetické i funkční

zátiší

- umí řešit drapérii (vyjádří látkovost)

portrét

- vystihne individuální rysy s použitím nadsázky
- studuje pomocí kresby anatomii hlavy (stavebnost lebky)
- vyjádří proměnu tváře v čase (stárnutí)

grafika

- zvládá samostatně řešit postup u vícebarevného linorytu
- vysvětlí rozdíl mezi užitou (propagační) a uměleckou grafikou
- dosažené dovednosti a vědomosti aplikuje v užité a propagační grafice (návrhy plakátu, obalu knihy, designu výrobku...)
- je schopen na tiskařském lisu samostatně vysázet a natisknout krátký text v kombinaci s ilustrací

písmo

- je schopen vybrat podle typu písma vhodný nástroj (stopu)
- v kaligrafických cvičeních je schopen dodržet základní tvar písma, proporce a rozpal (hůlkové bezserifové písmo)
- umí vhodně umístit text do formátu (vzhledem k tématu, ilustraci...)
- umí pracovat s písmem tak, aby podpořil význam textu

- umí využít písmo v návrhu propagační grafiky (plakát, pozvánka, knižní obálka, monogram, ex libris, logo...)
- 4. ročník – Žák:**
- věnuje se své absolventské práci na zvolené téma
 - vzhledem ke zvolenému tématu využívá studijní a přípravnou kresbu nebo používá kresbu jako hlavní vyjadřovací prostředek
 - grafiku a písmo využívá jako doplňkový nebo jako hlavní vyjadřovací prostředek vzhledem k vybranému tématu

malba

I. stupeň

1. – 3. ročník – Žák:

- zpracuje vlastní podpis jako součást obrazu
- jmenuje základní barvy, namíchá a pojmenuje barvy podvojně
- rozlišuje teplou a studenou barevnou škálu
- umí zachovat čistotu tónu
- umí pracovat s omezenou barevností
- ukáže barevný kontrast a akcent
- zvládá lokální barevnost
- přiřazuje vlastnosti barevným tónům a jejich pomocí vyjádří náladu

akvarel

- zvládá zesvětlení vodové barvy ředěním
- umí vytvořit lazuru

tempera/akryl

- zvládá zesvětlení bělobou a ztmavení černou

zátiší

- ukáže správné umístění do formátu

tematická tvorba

- je schopen vyjádřit vlastní prožitek
- je schopen tvořit z vlastní fantazie a představy

4. – 6. ročník – Žák:

- dbá na barevnou propojenost
- popíše působení teplých a studených barev v prostoru
- rozliší lomený a sytý tón
- rozliší druhy barevného kontrastu (rozdíly ve světlosti, sytosti, kontrast doplňkových barev)
- je schopen použít barvu expresivně
- zpracuje námět valérovým (světlo a stín vyjadřuje pomocí gradace jedné barvy) i koloristickým přístupem (objem vyjádří použitím čistých barevných tónů)
- řeší barevné vztahy objektu a pozadí
- vysvětlí pojem malířský rukopis a jeho význam
- popíše reprodukce děl na základě daných kritérií
- na příkladu vysvětlí pojem *expresivní vyjádření*
- je schopen porovnat reprodukce děl různých uměleckých epoch a směrů na základě odlišností
- na základě srovnání a pomocí diskuze je schopen odvodit základní znaky jednotlivých uměleckých slohů a směrů
- při společné návštěvě výstavy nebo výtvarné akce je schopen popsat a zhodnotit z různých hledisek vybrané dílo a výtvarně na ně reagovat
- správně používá základní pojmy
- v diskuzi popíše téma a motiv díla
- jmenuje příklady známých děl z různých oblastí výtvarné tvorby

tempera

- umí použít pastózní malbu
- umí použít míchání pastelových barev

akvarel

- umí použít lazurní malbu

krajina

- vyjádří vzdušnou perspektivu

tematická tvorba

- vybere vhodný motiv pro ilustraci

7. ročník – Žák:

- věnuje se své absolventské práci na zvolené téma
- malbu využívá jako doplňkový nebo jako hlavní vyjadřovací prostředek vzhledem k vybranému tématu

II. stupeň

Přípravný ročník

- zpracuje vlastní podpis jako součást obrazu
- jmenuje základní barvy, namíchá a pojmenuje barvy podvojně

- vysvětlí pojem: barva komplementární
- rozlišuje teplou, studenou a lomenou barevnou škálu
- umí zachovat čistotu tónu
- umí pracovat s omezenou barevností
- ukáže barevný kontrast a akcent
- přiřazuje vlastnosti barevným tónům a jejich pomocí vyjádří náladu
- dbá na barevnou propojenost
- pomocí teplé a studené barvy buduje prostor obrazu
- rozliší lomený a sytý tón
- využívá kontrast světelný a barevný
- je schopen použít barvu expresivně
- zpracuje námět valérovým (světlo a stín vyjadřuje pomocí gradace jedné barvy) i koloristickým přístupem (objem vyjádří použitím čistých barevných tónů)
- řeší barevné vztahy objektu a pozadí
- vysvětlí pojem malířský rukopis a jeho význam

akvarel

- zvládá zesvětlení vodové barvy ředěním
- umí vytvořit lazuru a použít v lazurní malbě
- dbá na čistotu tónu

tempera/akryl

- zvládá zesvětlení bělobou a ztmavení černou barvou
- používá barvu pastózní i řídkou
- využívá míchání barev a vytváření různých odstínů
- volí kultivovanou barevnost
- promalovává plochu
- řeší barevnou harmonii obrazu

zátiší

- správně umístí zátiší do formátu
- využívá barevného kontrastu
- řeší pozadí jako součást obrazu
- dbá na barevnou propojenost obrazu
- barvou modeluje objem těles

tematická tvorba

- je schopen barevně vyjádřit vlastní prožitek či pocit
- je schopen malovat z vlastní fantazie a představy
- vybere vhodný motiv pro ilustraci
- vysvětlí pojem: abstraktní a konkrétní umění, ukáže na ukázce

krajina

- vyjádří vzdušnou perspektivu
- odliší a namíchá více odstínů zelené
- přidává modrou barvu do stínů a modrou i ztmavuje
- barvou buduje prostor
- malířským rukopisem vyjádří atmosféru krajiny
- dbá na promalování malířských ploch obrazu
- rozliší a použije více odstínů modré na vyjádření oblohy
- dodržuje pravidlo od celku k detailu
- nalézá v krajině její řád, rytmus, opakování
- umí krajinu zjednodušit (abstrahovat)
- umí využít dominantu a akcent v krajině
- hledá geometrické tvary v krajině

1. – 3. ročník – Žák:

- umí vyjádřit hloubku a prostor pomocí teplých a studených barev
- využívá kontrastu doplňkových barev
- v kompozici je schopen světelného a barevného vyvážení celku i vědomého porušení rovnováhy
- je schopen vytvořit a zvolit vzhledem k tématu statickou i dynamickou kompozici
- umí použít kultivovanou barevnost
- záměrně pracuje s účinky simultánního kontrastu
- umí namíchat lomené tóny (pomocí běloby, šedi a doplňkových barev)
- rozlišuje a používá valérovou i koloristickou malbu
- využívá záměrně psychologický účinek barev (rozlišuje percepční zákonitosti a symbolický význam)
- vyjádří emoce (expresivní barevnost, tvarovost, rukopis...)
- v kompozici využívá základní vlastnosti barev (základní – podvojně, teplé – studené, lomené – syté, klidné – dynamické)

v tematické tvorbě

- k ilustraci textu je schopen vybrat motiv vyjadřující myšlenku díla a zvolit vhodnou techniku
- je schopen citlivého přepisu svých představ, jevů a podoby světa
- je schopen nalézt inspirující námět ve svém okolí

- umí zvolit netradiční model a nezvyklý úhel pohledu
- je schopen stylizace skutečnosti (cesta od popisu k jednoduchému oproštěnému tvaru)

4. ročník – Žák:

- věnuje se své absolventské práci na zvolené téma
- malbu využívá jako doplňkový nebo jako hlavní vyjadřovací prostředek vzhledem k vybranému tématu

prostorová tvorba

I. stupeň

1. – 3. ročník – Žák:

- v kompozičních cvičeních řeší prostorové vztahy a vztahy mezi prvky (rytmus, kontrast, opakování objemu, ploch, hran, tvarů či barev)
- vytváří objekty kombinací různých technik materiálů (prostorové kompozice, loutky, masky, hračky...)
- dle fantazie přetváří či dotváří různé předměty
- zvládá techniku kaširování (na hlinu a drátěnou konstrukci) a výroby ručního papíru
- zvládá základy práce drátem (ohýbání a tvarování, štípání, spojování)
- zvládá základy práce se dřevem (řezání, vyhlazení povrchu, spojování pomocí týblu, hřebíků a lepidla)
- v práci s textilem: zvládá základy ručního šití vytváří mozaiky z různých materiálů (vaječné skořápky, papír...)

modelování a keramika

- zpracuje hlinu a vysvětlí důvod
- pracuje s vícehledovostí
- umí vytvořit keramiku z plátu, válečků, vymačkáním
- spojuje pomocí šlikru
- dotváří vypálené keramické objekty různými materiály
- při modelování podle předlohy: respektuje proporce modelu
- modeluje na základě hmatové zkušenosti
- vytváří reliéf vysoký a nízký, vnořený a vystouplý
- vysvětlí rozdíl mezi užitou a volnou keramikou
- na příkladech ukáže (rozliší) realistické a stylizované pojetí a identifikuje celistvý (kompaktní) tvar
- umí odlišit různé povrchy pomocí struktury

4. – 6. ročník – Žák:

- tvořivě promýšlí přístup konstrukční, technologický, výrazový
- volí materiály dle jejich vlastností a vzhledem ke svému záměru
- umí pracovat se sádrou (odlévání, sochařská tvorba) a dodržuje správnou technologii (rozmíchání, vyjmutí z hliněné formy)
- v etudách s různými materiály vyjádří abstraktní myšlenku či pocit
- v práci s textilem: umí připravit a použít jednoduchý stříh, zvládá základní způsoby tkaní

modelování a keramika

- vysvětlí rozdíl mezi sochařskou a plastikou
- zvládne vytvořit jednoduchý tvar odeíráním hmoty (sochařský princip)
- vytvoří reliéf s konečnou představou sádrového odlitku
- dokáže zopakovat stejný tvar v různých velikostech
- v užité tvorbě dbá na funkčnost
- při modelování podle předlohy: umí použít syntézu a analýzu (syntéza do přibližného geometrického tvaru, analýza povrchu a detailů), je schopen stylizace (zjednodušení a zvýraznění podstatného) a udržení kompaktní (ucelený) tvar, umí vytvořit vhodnou strukturu pro vyjádření povrchu
- umí vymodelovat statickou figuru i figuru s naznačením pohybu
- v rámci etudy vymodeluje obličej s výrazem (pomocí mimiky vyjádří emoce)
- je schopen použít nadsázku (karikatura, maska, loutka)
- v tematickém modelování je schopen použít figuru (při různých činnostech), zvíře...
- v diskuzi nad alegorickým dílem je schopen najít prvky se symbolickým významem
- v diskuzi popíše téma a motiv díla

7. ročník – Žák:

- věnuje se své absolventské práci na zvolené téma
- prostorovou tvorbu, modelování a keramiku používá jako doplňkový nebo jako hlavní vyjadřovací prostředek vzhledem k vybranému tématu

II. stupeň

Přípravný ročník

- vytváří objekty kombinací různých technik materiálů (prostorové kompozice, loutky, masky, hračky...)
- dle fantazie přetváří či dotváří různé předměty
- popíše techniku kaširování (na hlinu a drátěnou konstrukci)
- zvládá základy práce s drátem (ohýbání a tvarování, štípání, spojování)
- zvládá základy práce se dřevem (řezání, vyhlazení povrchu, spojování pomocí týblu, hřebíků a lepidla)

modelování a keramika

- zpracuje hlinu a vysvětlí důvod

- pracuje s vícehledovostí
- umí vytvořit keramiku z plátu, válečků, vymačkáním
- spojuje pomocí šlikru
- umí vysvětlit pojem: reliéf
- vysvětlí rozdíl mezi užitou a volnu keramikou
- na příkladech ukáže (rozliší) realistické a stylizované pojetí a identifikuje celistvý (kompaktní) tvar
- vysvětlí rozdíl mezi sozulturou a plastikou
- v užité tvorbě dbá na funkčnost
- při modelování podle předlohy: umí použít syntézu a analýzu (syntéza do přibližného geometrického tvaru, analýza povrchu a detailů), je schopen stylizace (zjednodušení a zvýraznění podstatného) a udržení kompaktní (ucelený) tvar, umí vytvořit vhodnou strukturu pro vyjádření povrchu
- je schopen použít nadsázku (karikatura, maska, loutka)

1. – 3. ročník – Žák:

- umí realizovat v materiálu svůj pocit a myšlenku
- zvládne vytesat jednodušší sozulturu (sádra, pórobeton...)

modelování a keramika

- při modelování podle předlohy: používá syntézu a analýzu, používá stylizaci, dbá na kompaktnost (celistvost) tvaru, pracuje citlivě se strukturou povrchu
- je schopen vymodelovat hlavu a figuru (s užitím nosné konstrukce)
- v kompozičních studiích řeší vzájemné poměry a vztahy objemů

4. ročník – Žák:

- věnuje se své absolventské práci na zvolené téma
- prostorovou tvorbu, modelování a keramiku používá vzhledem ke svému tématu jako doplněk nebo jako hlavní vyjadřovací prostředek

dekorativní tvorba

I. stupeň

1. – 3. ročník – Žák:

- v keramice používá dekor (rytí, otisk, nalepování...)
- rozliší glazuru a engobu a využívá je při dekoraci keramiky
- vytváří různé druhy ornamentu (symetrický i asymetrický, lineární, geometrický, organický) pomocí stylizace, řazením, opakováním a rozvíjením tvaru
- ve výtvarných etudách pracuje s rytmem a jeho porušením
- umí použít barvu dekorativně v malbě
- vytváří dekor pomocí různých technik (tisk, kresba, malba)
- v rámci etud vytváří dekor v práci s různými materiály: papír (skládání, prostřihování skládaného papíru, kombinace papírů různých barev a druhů, vyklápění tvarů do plochy i do prostoru)
- vytváří variace ornamentu (barevné, materiálové...)
- při dekorování předmětů respektuje materiál

4. – 6. ročník – Žák:

- řeší dekor v návrhové činnosti (textilních látek, předmětů...)
- samostatně užívá dekor při užité tvorbě
- umí použít princip (techniku) mozaiky z různých materiálů

7. ročník – Žák:

- věnuje se své absolventské práci na zvolené téma
- dekorativní tvorbu využívá jako doplňkový nebo jako hlavní vyjadřovací prostředek vzhledem k vybranému tématu

II. stupeň

Přípravný ročník

- v keramice používá dekor (rytí, otisk, nalepování...)
- rozliší glazuru a engobu a využívá je při dekoraci keramiky
- vytváří různé druhy ornamentu (symetrický i asymetrický, lineární, geometrický, organický) pomocí stylizace, řazením, opakováním a rozvíjením tvaru
- umí použít barvu dekorativně v malbě
- v rámci etud vytváří dekor v práci s různými materiály: papír (skládání, prostřihování skládaného papíru, kombinace papírů různých barev a druhů, vyklápění tvarů do plochy i do prostoru)
- při dekorování předmětů respektuje materiál
- řeší dekor v návrhové činnosti (textilních látek, předmětů...)
- samostatně užívá dekor při užité tvorbě
- umí použít princip (techniku) mozaiky z různých materiálů

1. – 3. ročník – Žák:

- je schopen vytvářet složité ornamenty různými technikami a způsoby
- je schopen samostatně vymýšlet, realizovat a vhodně aplikovat dekor ve své tvorbě

4. ročník – Žák:

- věnuje se své absolventské práci na zvolené téma
- dekorativní tvorbu používá vzhledem ke svému tématu jako doplněk nebo jako hlavní vyjadřovací prostředek

výtvarná kultura

II. stupeň

Přípravný ročník

- vysvětlí pojem: zátiší, portrét, autoportrét, ánfas a profil
- rozliší kompoziční rovnováhu a nerovnováhu
- seřadí umělecké slohy podle časové posloupnosti
- rozlišuje a jmenuje základní výrazové prostředky kresby (linie) a malby (plocha)
- na obrazech rozliší akvarel a krycí barvu
- vysvětlí na příkladech rozdíl mezi užitou a volnou výtvarnou tvorbou
- pracuje s reprodukcemi uměleckých děl (kopíruje kresbu, vytváří kompoziční, barevné aj. variace...)
- je schopen porovnat reprodukce děl různých uměleckých epoch a směrů na základě odlišností
- na základě srovnání a pomocí diskuze je schopen odvodit základní znaky jednotlivých uměleckých slohů a směrů
- při společné návštěvě výstavy nebo výtvarné akce je schopen popsat a zhodnotit z různých hledisek vybrané dílo a výtvarně na ně reagovat

1. – 3. ročník – Žák:

- ukázky děl přiřadí správně k uměleckým epochám a směrům
- je schopen inspirovat se uměleckými díly
- stručně popíše a vysvětlí běžně používané výtvarné techniky
- jednoduše charakterizuje klasické výtvarné žánry
- je schopen porovnat odlišné přístupy v tvorbě různých autorů, jejichž výstavy navštívil a na základě toho si uvědomí osobitost jednotlivých umělců
- je schopen stručně popsat a zhodnotit koncepci navštívené výstavy či instalace
- vysvětlí na příkladech princip alegorického zobrazení
- rozlišuje měřítko hodnocení pro různé oblasti výtvarné tvorby
- objasní vztah tématu a motivu díla
- je schopen navrhnout řešení výstavní koncepce pro zpracováváný projekt

4. ročník – Žák:

- umělecká díla, jimiž se inspiroval při tvorbě své práce, je schopen interpretovat, hodnotit a uvádět do kontextu se svou prací
- při prezentaci své práce používá správnou terminologii

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Pro dospělé studenty vytváří učitel individuální vzdělávací plán.

Absolvent II. stupně si v rámci studia prohlubuje a rozvíjí nabyté zkušenosti a dovednosti ve všech či vybraných předmětech. Zdokonaluje se ve studiu figury podle živého modelu, anatomie a perspektivní zkratky, portrétu. Experimentuje s výtvarnými prostředky a technikami, nalézá nové způsoby zpracování výtvarného úkolu. Dbá na myšlenkovou čistotu a sdělnost díla, technickou čistotu a kultivovanost projevu, zamýšlí se nad tématem a originálně ho výtvarně zpracovává. Uvědomuje si svůj charakteristický rukopis a jedinečnost a nebojí se na ní vystavět svoji tvorbu. Tvořivě reaguje na výtvarný podnět, umí využít výtvarnou „příhrávku“ a rozvinout ji v kreativních variacích. Umí se dívat a nalézá inspiraci pro svoji tvorbu. Sám navrhne téma, pracuje samostatně, s učitelem konzultuje průběh tvorby a obhájí si výsledné dílo. Navštěvuje výtvarné výstavy a akce, výtvarně reaguje na díla umělců, tříbí si vkus a etické cítění, i názor na výtvarné umění a současné výtvarné dění.

Student, který neabsolvoval II. stupeň studia výtvarného oboru ZUŠ Trutnov, vychází z úrovně svých výtvarných zkušeností a dovedností a může být vzděláván podle vyučovacího obsahu II. stupně.

Ve 4. ročníku se student věnuje své absolventské práci. Je to cyklus prací na vybrané téma, zpracované libovolnou technikou. Od prvních nápadů, skic a náčrtů, přes variace a hledání vhodného zpracování až po samotné dílo. Velikost svých prací předem zvažuje podle prostor, kde svá díla vystaví. Sám je adjustuje a nainstalované práce obhájí. Hledá poučení z výtvarných děl umělců i odvahu ze současného umění být sám sebou.

UČEBNÍ PLÁN VÝTVARNÁ TVORBA

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 57

	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
kresba malba dekorativní tvorba prostorová tvorba	3	3	3	3	3	3	3

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 58

	přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
kresba malba dekorativní tvorba prostorová tvorba výtvarná kultura	3	3	3	3	3

Poznámky k učebnímu plánu:

- Výuka se realizuje kolektivně ve skupině max. 15 žáků.
- Jednotlivé předměty se v rámci výtvarné činnosti prolínají, proto není přesně určena jejich časová dotace.
- V 7. ročníku I. stupně a ve 4. ročníku II. stupně se žák mimo jiné věnuje své absolventské práci na zvolené téma v rámci jednoho nebo více předmětů.
- Ve studiu pro dospělé nemusí být všechny předměty povinné.

7.1.1 UMĚLECKÁ PRAXE VÝTVARNÉ TVORBY

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studium je určeno stávajícím žákům výtvarného oboru, kteří jsou studenty maturitních ročníků středních škol a zároveň jsou již absolventy II. stupně studijních zaměření: Výtvarná tvorba. Žáci tohoto studijního zaměření se v rámci studia zpravidla připravují na studium uměleckých typů vysokých škol a jsou důležitou součástí kolektivů, svoje schopnosti předávají mladším spolužákům. Pro tyto žáky je v třídní knize vytvořen individuální plán práce.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- kresba
- malba
- dekorativní tvorba
- prostorová tvorba
- výtvarná kultura

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

Vzdělávací obsah předmětů **kresba, malba, dekorativní tvorba, prostorová tvorba, výtvarná kultura** viz studijní zaměření **VÝTVARNÁ TVORBA**.

UČEBNÍ PLÁN UMĚLECKÁ PRAXE VÝTVARNÉ TVORBY UMĚLECKÁ PRAXE

UČ.PLÁN č.: ŠVP 58A

	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
kresba malba prostorová tvorba dekorativní tvorba výtvarná kultura	3	3	3	3
povinně celkem	3	3	3	3

Poznámky k učebnímu plánu:

- Výuka se realizuje kolektivně ve skupině max. 15 žáků.
- Jednotlivé předměty se v rámci výtvarné činnosti prolínají.

7.2 POČÍTAČOVÁ GRAFIKA

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studijní zaměření je určeno žákům z výtvarné přípravky či novým uchazečům od 8 let věku, kteří chtějí výtvarně tvořit pomocí grafických počítačových programů, digitální fotografie, ale také pomocí tradičních výtvarných technik a materiálů. Kromě volné výtvarné tvorby se žáci věnují i tvorbě v oblasti užité a propagační grafiky.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- **výtvarná tvorba**
- **výtvarná kultura**
- **počítačová grafika**
- **animace**

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

výtvarná tvorba

I. stupeň

1. – 3. ročník – Žák:

kresba

- umí vytvořit různé valéry tužky
- vede citlivou linku tužkou a uhlím
- užívá šrafuru
- dokáže odlišit jednotlivé plochy (hustota, délka a směr linií) a využít kontrast
- rozliší a umí použít různý charakter linie (tenká – tlustá, výrazná – jemná, pevná – chvějivá, důrazná – odlehčená)
- pozoruje vliv užitého nástroje a materiálu na výraz kresby
- intuitivně zvládá lineární perspektivu a objemovost
- v přípravné kresbě umí použít redukované geometrické tvary
- stručně vysvětlí pojem zátiší, portrét, autoportrét

zátiší

- nakreslí obrysovou linkou tvar viděného předmětu
- rozliší kruh a elipsu
- rozlišuje a nakreslí základní prostorové tvary (válec, krychle, kvádr)
- vyjádří světelnou modelaci předmětu
- rozliší stín předmětu a stín vržený
- ukáže kontrast světlých a tmavých ploch

portrét

- nakreslí obrys hlavy a krku (se správným nasazením hlavy)
- zakreslí základní proporční linie a podle nich umístí obličejové části
- odliší hlavu dětskou od dospělé umístěním roviny očí
- na základě pozorování mimiky vyjádří výraz obličeje

figura

- rozčlení figuru podle přibližných proporcí
- zakreslí obrysovou linkou postavy sedící, stojící
- zakreslí figuru v pohybu

krajina

- využívá překrývání, sbíhání, zmenšování

tematická tvorba

- je schopen vyjádřit vlastní prožitek
- vyjádří děj příběhu
- je schopen tvořit z vlastní fantazie a představy

písmo

- k různým ukázkám přiřadí správný nástroj (rozliší písmo štětcové, tištěné aj.)
- v rámci etud vytváří různé kompozice
- hravě experimentuje s písmem jako výtvarným a dekorativním prvkem

malba

- jmenuje základní barvy a pojmenuje barvy podvojně
- rozlišuje teplou a studenou barevnou škálu
- umí pracovat s omezenou barevností
- ukáže barevný kontrast a akcent

- přiřazuje vlastnosti barevným tónům a jejich pomocí vyjádří náladu

zátiší

- ukáže správné umístění do formátu

tematická tvorba

- je schopen vyjádřit vlastní prožitek
- je schopen tvořit z vlastní fantazie a představy

prostorová tvorba

- v kompozičních cvičeních řeší prostorové vztahy a vztahy mezi prvky (rytmus, kontrast, opakování objemu, ploch, hran, tvarů či barev)
- vytváří objekty kombinací různých technik materiálů (prostorové kompozice, loutky, masky, hračky...)
- dle fantazie přetváří či dotváří různé předměty
- pracuje s vícehledovostí
- modeluje na základě hmatové zkušenosti
- na příkladech ukáže (rozliší) realistické a stylizované pojetí a identifikuje celistvý (kompaktní) tvar
- umí odlišit různé povrchy pomocí struktury

dekorativní tvorba

- vytváří různé druhy ornamentu (symetrický i asymetrický, lineární, geometrický, organický) pomocí stylizace, řazením, opakováním a rozvíjením tvaru
- ve výtvarných etudách pracuje s rytmem a jeho porušením
- umí použít barvu dekorativně
- vytváří dekor pomocí různých technik
- vytváří variace ornamentu (barevné, materiálové...)

4. – 6. ročník – Žák:

kresba

- umí vhodně použít kresbu jako přípravu k další tvorbě (skica, návrh, přípravná kresba)
- vyjádří stavebnost a objemovost modelu, materiálové kvality povrchu
- zvládne jednoduchou lineární perspektivu (umístí horizont a úběžníky)
- seřadí umělecké slohy podle časové posloupnosti
- vysvětlí na příkladech rozdíl mezi užitou a volnou výtvarnou tvorbou
- pracuje s reprodukcemi uměleckých děl (kopíruje kresbu, vytváří kompoziční, barevné aj. variace...)

portrét

- portrét správně umístí do formátu
- na pokyn učitele dotvoří pozadí
- detailně studuje obličejové části
- určí charakter rysů (všímá si poměru a tvaru částí, symetrie a asymetrie)
- umí použít nadsázku

figura

- proporčně správně rozčlení figuru

zátiší

- při komponování rozmanitého celku použije geometricky redukované bloky předmětů
- umí postupovat od celku k detailu
- po upozornění opraví proporční chyby
- umí použít vizování
- umí ukázat geometrii v meziprostorech
- nakreslí osu předmětu
- správně používá elipsu v perspektivě
- zvládá vyjádření světelné modelace (objem) předmětů
- rozlišuje struktury povrchů

krajina

- vystihne tvar stromu (zjednoduší a geometrizuje korunu, zachovává hrubé proporce)
- umí zvolit zajímavý pohled (z hlediska kompozice)
- řeší perspektivu
- určí horizont

tematická tvorba

- vyjádří děj formou komiksu
- vybere vhodný motiv pro ilustraci

grafika

- stručně definuje pojem grafika (otisk, matrice, rozmnožování)
- umí správně přenést přípravnou kresbu na matici (vědomě pracuje se zrcadlovým převrácením)
- s pomocí učitele zvládne jednodušší grafickou techniku
- využívá rytmičtější plochy

písmo

- je schopen porovnat různé druhy písma na základě daných kritérií (proporce, sklon, rozpal, serify a patky, síla a proměnlivost stopy...)
- umí rozlišit způsoby umístění textu v ploše (na zářezku – podle středové osy formátu – asymetrické řešení, zhuštěné a řídké řádkování)
- ve výtvarných etudách je schopen vyjádřit význam textu (umístění ve formátu a ploše, typ, tvar a velikost písma, deformace, množství a vzájemné vztahy znaků)

- umí použít písmo jako dekorativní prvek
- umí použít písmo jako dekorativní prvek
- ve výtvarných etudách pracuje s pozitivem a negativem písmen

malba

- popíše působení teplých a studených barev v prostoru
- rozliší lomený a sytý tón
- rozliší druhy barevného kontrastu (rozdíly ve světlosti, sytosti, kontrast doplňkových barev)
- je schopen použít barvu expresivně
- řeší barevné vztahy objektu a pozadí
- popíše reprodukce děl na základě daných kritérií
- na příkladu vysvětlí pojem expresivní vyjádření
- je schopen porovnat reprodukce děl různých uměleckých epoch a směrů na základě odlišností
- na základě srovnání a pomocí diskuze je schopen odvodit základní znaky jednotlivých uměleckých slohů a směrů
- při společné návštěvě výstavy nebo výtvarné akce je schopen popsat a zhodnotit z různých hledisek vybrané dílo a výtvarně na ně reagovat
- správně používá základní pojmy
- v diskuzi popisuje téma a motiv díla
- jmenuje příklady známých děl z různých oblastí výtvarné tvorby
- vybere vhodný motiv pro ilustraci

prostorová tvorba

- v etudách s různými materiály vyjádří abstraktní myšlenku či pocit
- vysvětlí rozdíl mezi soľpturou a plastikou
- dokáže zopakovat stejný tvar v různých velikostech
- v užití tvorbě dbá na funkčnost
- v diskuzi nad alegorickým dílem je schopen najít prvky se symbolickým významem
- v diskuzi popisuje téma a motiv díla

dekorativní tvorba

- řeší dekor v návrhové činnosti (textilních látek, předmětů...)
- samostatně užívá dekor při užití tvorbě
- umí použít princip (techniku) mozaiky z různých materiálů

7. ročník – Žák:

- věnuje se absolventské práci
- svou absolventskou práci obhájí před spolužáky a učitelem
- vzhledem ke zvolenému tématu využívá studijní a přípravnou kresbu nebo používá kresbu jako hlavní vyjadřovací prostředek
- malbu, dekorativní tvorbu, prostorovou tvorbu, modelování a keramiku používá jako doplňkový nebo jako hlavní vyjadřovací prostředek vzhledem k vybranému tématu
- při prezentaci své práce je schopen uvést díla, jimiž se inspiroval nebo která jsou jeho tvorbě blízká (tematicky, způsobem vyjádření...)

II. stupeň

Přípravný ročník - Žák:

kresba

- umí vytvořit různé valéry tužky
- vede citlivou linku tužkou a uhlím
- užívá šrafuru
- rozliší a umí použít různý charakter linie (tenká – tlustá, výrazná – jemná, pevná – chvějivá, důrazná – odlehčená)
- umí vhodně použít kresbu jako přípravu k další tvorbě (skica, návrh, přípravná kresba)
- vyjádří materiálové kvality povrchu

zátiší

- vyjádří světelnou modelaci předmětu
- rozlišuje stín předmětu a stín vržený
- umí použít kontrast světlých a tmavých ploch
- řeší pozadí jako součást obrazu
- při komponování rozmanitého celku použije geometricky redukováné bloky předmětů
- umí postupovat od celku k detailu
- poměřuje proporční vztahy předmětů
- umí použít vizování
- umí využít geometrii v meziprostorech
- nakreslí osu předmětu
- správně používá elipsu v perspektivě
- rozlišuje struktury povrchů
- řeší kompozici a rovnováhu, symetrii a asymetrii
- zvládá perspektivu v zátiší (šikmou a paralelní)
- odděluje jednotlivé plány obrazu
- umí vyjádřit hloubku obrazu

portrét

- zakreslí správnou proporci hlavy a krku
- naznačí základní proporční linie a podle nich umístí obličejové části
- odliší hlavu dětskou od dospělé
- portrét správně umístí do formátu
- dotvoří pozadí
- detailně studuje obličejové části
- určí charakter rysů (všímá si poměru a tvaru částí, symetrie a asymetrie)
- vyjádří objemovost hlavy
- umí použít nadsázku
- řeší stíny v obličejí

figura

- rozčlení figuru podle přibližných proporcí
- zakreslí figuru v pohybu
- využívá k zachycení celku jednoduchých geometrických bloků
- umí použít nadsázku a disproporci k vyjádření svého pocitu, emoce nebo myšlenky
- nad reprodukcí výt. díla vysvětlí pojem stylizace

krajina

- umí zvolit zajímavý pohled (z hlediska kompozice)
- řeší perspektivu
- určí horizont

tematická tvorba

- je schopen vyjádřit vlastní prožitek
- vyjádří děj příběhu
- je schopen tvořit z vlastní fantazie a představ
- vyjádří děj formou komiksu
- vybere vhodný motiv pro ilustraci

grafika

- stručně definuje pojem grafika (otisk, matrice, rozmnožování)

písmo

- k různým ukázkám přiřadí správný nástroj (rozliší písmo štětcové, tištěné aj.)
- hravě experimentuje s písmem jako výtvarným a dekorativním prvkem (písmo psané, tiskátka, koláž...)
- je schopen porovnat různé druhy písma na základě daných kritérií (proporce, sklon, rozpal, serify a patky, síla a proměnlivost stopy...)
- umí rozlišit způsoby umístění textu v ploše (na zářezku – podle středové osy formátu – asymetrické řešení, zhuštěné a řídké řádkování)
- ve výtvarných etudách je schopen vyjádřit význam textu (umístění ve formátu a ploše, typ, tvar a velikost písma, deformace, množství a vzájemné vztahy znaků)
- v kaligrafických cvičeních je schopen použít různé nástroje

malba

- jmenuje základní barvy, namíchá a pojmenuje barvy podvojně
- vysvětlí pojem: barva komplementární
- rozlišuje teplou, studenou a lomenou barevnou škálu
- umí zachovat čistotu tónu
- umí pracovat s omezenou barevností
- ukáže barevný kontrast a akcent
- přiřazuje vlastnosti barevným tónům a jejich pomocí vyjádří náladu
- dbá na barevnou propojenost
- pomocí teplé a studené barvy buduje prostor obrazu
- rozliší lomený a sytý tón
- je schopen použít barvu expresivně
- řeší barevné vztahy objektu a pozadí
- řeší barevnou harmonii obrazu

zátiší

- správně umístí zátiší do formátu

tematická tvorba

- je schopen barevně vyjádřit vlastní prožitek či pocit
- je schopen malovat z vlastní fantazie a představ
- vybere vhodný motiv pro ilustraci
- vysvětlí pojem: abstraktní a konkrétní umění, ukáže na ukázce

krajina

- vysvětlí pojem vzdušná perspektiva
- nalézá v krajině její řád, rytmus, opakování
- umí krajinu zjednodušit (abstrahovat)
- umí využít dominantu a akcent v krajině
- hledá geometrické tvary v krajině

prostorová tvorba

- dle fantazie přetváří či dotváří různé předměty
- popíše techniku kašírování (na hlinu a drátěnou konstrukci)

- pracuje s vícehledovostí
- umí vysvětlit pojem: reliéf
- vysvětlí rozdíl mezi užitou a volnou keramikou
- na příkladech ukáže (rozlíší) realistické a stylizované pojetí a identifikuje celistvý (kompaktní) tvar
- vysvětlí rozdíl mezi soľpturou a plastikou
- v užitě tvorbě dbá na funkčnost

dekorativní tvorba

- vytváří různé druhy ornamentu (symetrický i asymetrický, lineární, geometrický, organický) pomocí stylizace, řazením, opakováním a rozvíjením tvaru
- umí použít barvu dekorativně v malbě
- v rámci etud vytváří dekor v práci s různými materiály: papír (skládání, prostřihování skládaného papíru, kombinace papírů různých barev a druhů, vyklápění tvarů do plochy i do prostoru)
- řeší dekor v návrhové činnosti (textilních látek, předmětů...)
- samostatně užívá dekor při užitě tvorbě
- umí použít princip (techniku) mozaiky z různých materiálů

1. – 3. ročník – Žák:

kresba

- zvládá složitější lineární perspektivu
- v návrhu designu předmětů řeší hledisko estetické i funkční
- vysvětlí rozdíl mezi užitou (propagační) a uměleckou grafikou
- dosažené dovednosti a vědomosti aplikuje v užitě a propagační grafice (návrhy plakátu, obalu knihy, designu výrobku...)
- v kaligrafických cvičeních je schopen dodržet základní tvar písma, proporce a rozpal (hůlkové bezserifové písmo)
- umí vhodně umístit text do formátu (vzhledem k tématu, ilustraci...)
- umí pracovat s písmem tak, aby podpořil význam textu
- umí využít písmo v návrhu propagační grafiky (plakát, pozvánka, knižní obálka, monogram, ex libris, logo...)

malba

- využívá kontrastu doplňkových barev
- umí použít kultivovanou barevnost
- umí namíchat lomené tóny (pomocí běloby, šedi a doplňkových barev)
- využívá záměrně psychologický účinek barev (rozlíší je percepční zákonitosti a symbolický význam)
- vyjádří emoce (expresivní barevnost, tvarovost, rukopis...)

v tematické tvorbě

- k ilustraci textu je schopen vybrat motiv vyjadřující myšlenku díla a zvolit vhodnou techniku
- je schopen nalézt inspirující námět ve svém okolí
- umí zvolit netradiční model a nezvyklý úhel pohledu
- je schopen stylizace skutečnosti (cesta od popisu k jednoduchému oprostěnému tvaru)

prostorová tvorba

- umí realizovat v materiálu svůj pocit a myšlenku
- v kompozičních studiích řeší vzájemné poměry a vztahy objemů

dekorativní tvorba

- je schopen vytvářet složité ornamenty různými technikami a způsoby
- je schopen samostatně vymýšlet, realizovat a vhodně aplikovat dekor ve své tvorbě

4. ročník – Žák:

- věnuje se své absolventské práci na zvolené téma
- vzhledem ke zvolenému tématu využívá studijní a přípravnou kresbu nebo používá kresbu jako hlavní vyjadřovací prostředek
- grafiku, písmo, malbu, prostorovou tvorbu, modelování, keramiku a dekorativní tvorbu využívá jako doplňkový nebo jako hlavní vyjadřovací prostředek vzhledem k vybranému tématu
- umělecká díla, jimiž se inspiroval při tvorbě své práce, je schopen interpretovat, hodnotit a uvádět do kontextu se svou prací
- při prezentaci své práce používá správnou terminologii

počítačová grafika

I. stupeň

1. – 3. ročník – Žák:

2D grafika

- jednoduše vysvětlí různé funkce používaného grafického programu
- orientuje se v grafickém programu a ovládá jeho základní funkce
- umí vytvořit základní geometrické tvary
- pracuje s vrstvami
- pomocí jednoduchých tvarů vytváří různé druhy kompozic
- ovládá sčítání základních barev (RGB, CMYK) a formou experimentu míchá další odstíny
- využívá selekci a množení a řazením tvaru vytváří složitější objekty

digitální fotografie

- ovládá základní funkce digitálního fotoaparátu
- umí přenášet data z fotoaparátu do PC
- jednoduše zpracuje fotografie pomocí grafického programu (změní barevnost, přidá kresbu, vyjme – přenes – přizpůsobí tvar či objekt)
- kolážově zpracuje vlastní oskenovanou kresbu či malbu do abstraktní kompozice

typografie

- vysvětlí vlastními slovy pojem typografie
- formou výtvarné hry zpracuje tvar písma
- porovná různé druhy písma na základě podobností a odlišností
- vysvětlí rozdíl mezi klasickou a PC grafikou
- uvede různé formy komerční grafiky
- vytvoří jednoduchý návrh v rámci komerční grafiky (etiketa)
- vytvoří malou autorskou knížku s příslušnými částmi knihy – tyto části umí pojmenovat (obal, předšádka, úvod, dvojlist s textem a ilustrací, vazba)

4. – 6. ročník – Žák:

- účastní se skupinové práce na projektu (např. animovaný příběh, kniha, zpracování vizuálního stylu firmy, návrh časopisu, výrobku, tvorba stolní hry, pexesa...)
- používá animační a grafický program k fantazijnímu oživení umělecké reprodukce (převéde do příběhu, změní barevnost či kompozici...)
- ovládá zpracování dat a jejich uložení
- na základě zpětné vazby charakterizuje specifika své tvorby
- umí využívat ke své práci jiné servery (posílání větších souborů, vyhledávače)

digitální fotografie

- zvládne různé techniky focení v exteriéru a interiéru (portrét, dokumenty, krajina, detail...)
- zvládne základy retuše a náročnější úpravu fotografie
- vysvětlí vlastními slovy rozdíl mezi bitmapovou a vektorovou technikou
- používá základní terminologii, vyhledá potřebné informace k vysvětlení nového termínu
- jeden motiv (fotografii, obraz...) zpracuje pomocí různých filtrů a výsledek přirovná k výtvarnému stylu či technice

7. ročník – Žák:

- věnuje se absolventské práci - s pomocí učitele zpracuje zvolené téma s užitím grafického nebo animačního programu
- svou absolventskou práci obhájí před spolužáky a učitelem

II. stupeň

Přípravný – 3. ročník – Žák:

2D grafika

- při práci samostatně využívá bitmapový či vektorový editor
- pracuje s vrstvami, maskami, filtry a srovnává jejich působení
- při práci postupuje vědomě a cíleně
- s pomocí zpětné vazby charakterizuje svůj vlastní styl

digitální fotografie

- na fotografiích porovnává účinek odlišné světelné atmosféry
- je schopen zvolit vhodný úhel záběru na základě znalostí kompozice a světelných zákonitostí
- vědomě pracuje s kompozicí, úhlem záběru, barvou, kontrastem, výrazem
- je schopen použít bitmapový editor k posunu a novému vyznění digitální fotografie
- používá vlastní fotografie v tvorbě fotografických montáží a koláží v PC
- v dokumentární fotografii je schopen zvolit téma a vhodný motiv i okamžik pro vyjádření svých pocitů, myšlenek a názorů; v reportážní fotografii porovnává účinek různých kompozičních řešení
- v inscenované fotografii obměňuje různé prvky (objekty, kompozici, úhel pohledu, způsob nasvícení) a porovnává rozdílné účinky; tuto práci prezentuje rozsáhlejším celkem
- v portrétní fotografii je schopen na úrovni komunikovat s modelem; porovná různé portréty z hlediska vystižení individuality portrétovaného

4. ročník – Žák:

- věnuje se absolventské práci – s pomocí učitele zpracuje zvolené téma za použití grafického nebo animačního programu
- svou absolventskou práci obhájí před spolužáky a učitelem

animace

I. stupeň

1. – 3. ročník – Žák:

- při práci využívá znalosti a dovednosti získané z ostatních předmětů
- zvládne staticky znázorňovat jednoduché tvary a barvy v animačním programu

4. – 6. ročník – Žák:

- při práci vědomě využívá své znalosti a dovednosti z ostatních předmětů

- formou etudy zaujímá plošné i prostorové objekty – na základě zpětné vazby zkouší nová řešení
- rozlišuje základní druhy animace

7. ročník – Žák:

- věnuje se absolventské práci – s pomocí učitele zpracuje zvolené téma s užitím grafického nebo animačního programu
- svou absolventskou práci obhájí před spolužáky a učitelem

II. stupeň

Přípravný – 3. ročník – Žák:

- do animací zapojuje také zvuk jako výrazový prostředek doprovázející obraz
- ovládá složitější funkce animačního programu na vyšší úrovni
- je schopen animovat pomocí mezilehlých snímků v několika vrstvách
- zobrazuje delší dějové linie
- zpracovávaný příběh je schopen převyprávět z hlediska všech postav
- pro převyprávění příběhu je schopen navrhnout různé způsoby (řeší zobrazení dějové linky v reálném čase)
- příběh při práci rozvíjí vlastními nápady na základě diskuze a zpětné vazby
- citlivě vybírá zvukovou složku animovaného klipu

4. ročník – Žák:

- věnuje se absolventské práci – s pomocí učitele zpracuje zvolené téma s užitím grafického nebo animačního programu
- svou absolventskou práci obhájí před spolužáky a učitelem

STUDIUM PRO DOSPĚLÉ

Pro dospělé studenty vytváří učitel individuální vzdělávací plán.

Absolvent II. stupně si v rámci studia prohlubuje a rozvíjí nabyté zkušenosti a dovednosti ve všech či vybraných předmětech.

Student, který neabsolvoval II. stupeň studia výtvarného oboru ZUŠ Trutnov, vychází z úrovně svých výtvarných zkušeností a dovedností a může být vzděláván podle vyučovacího obsahu II. stupně.

1. – 3. ročník – Žák:

- je schopný pracovat samostatně na libovolné téma
- sám dokáže zvolit vhodnou techniku a postup dle tématu, jednotlivé techniky dokáže citlivě kombinovat
- do práce vnáší vlastní nápady
- vlastní práci i práce ostatních dokáže zhodnotit a nad prací dokáže diskutovat
- sleduje aktuální dění a vývoj v oblasti počítačové grafiky a výtvarného umění

4. ročník – Žák:

- věnuje se své absolventské práci
- vytváří cyklus prací na vybrané téma, zpracované libovolnou technikou od prvních nápadů, skic a náčrtů, přes variace a hledání vhodného zpracování až po samotné dílo
- hledá poučení z výtvarných děl umělců a profesionálních grafiků

UČEBNÍ PLÁN POČÍTAČOVÁ GRAFIKA

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 59

	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
počítačová grafika							
animace	3	3	3	3	3	3	3
výtvarná tvorba							

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 60

	přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
počítačová grafika					
animace	3	3	3	3	3
výtvarná tvorba					
výtvarná kultura					

Poznámky k učebnímu plánu:

- Výuka se realizuje kolektivně ve skupině max. 15 žáků.
- Jednotlivé předměty se v rámci výtvarné činnosti prolínají, proto nemůže být přesně určena jejich časová dotace.
- Ve studiu pro dospělé nemusí být všechny předměty povinné.

Vzdělávací obsah předmětu **výtvarná kultura** viz studijní zaměření **VÝTVARNÁ TVORBA**.

7.2.1 UMĚLECKÁ PRAXE POČÍTAČOVÉ GRAFIKY

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studium je určeno stávajícím žákům výtvarného oboru, kteří jsou studenty maturitních ročníků středních škol a zároveň jsou již absolventy II. stupně studijních zaměření: Počítačové grafiky. Žáci tohoto studijního zaměření se v rámci studia zpravidla připravují na studium umělecko-technických typů vysokých škol a jsou důležitou součástí kolektivů, svoje schopnosti předávají mladším spolužákům. Pro tyto žáky je v třídní knize vytvořen individuální plán práce.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- počítačová grafika
- animace
- výtvarná tvorba
- výtvarná kultura

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

Vzdělávací obsah předmětů **počítačová grafika, animace, výtvarná tvorba, výtvarná kultura** viz studijní zaměření **POČÍTAČOVÁ GRAFIKA**.

UČEBNÍ PLÁN UMĚLECKÁ PRAXE POČÍTAČOVÉ GRAFIKY UMĚLECKÁ PRAXE

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 60A

	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
počítačová grafika				
animace	3	3	3	3
výtvarná tvorba				
výtvarná kultura				
povinně celkem	3	3	3	3

Poznámky k učebnímu plánu:

- Výuka se realizuje kolektivně ve skupině max. 15 žáků.
- Jednotlivé předměty se v rámci výtvarné činnosti prolínají.

7.3 POČÍTAČOVÁ GRAFIKA A VÝTVARNÁ TVORBA

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studium je určeno stávajícím žákům výtvarného oboru, kteří se chtějí vedle klasických výtvarných žánrů a disciplín (kresba, malba, umělecká grafika, modelování, keramika, dekorativní a prostorová tvorba z různých materiálů) věnovat i práci s digitální fotografií a grafickými počítačovými programy, jak v oblasti volné výtvarné tvorby, tak i v oblasti užité a propagační grafiky.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- počítačová grafika
- animace
- kresba
- malba
- dekorativní tvorba
- prostorová tvorba
- výtvarná kultura

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

Vzdělávací obsah předmětů **kresba, malba, dekorativní tvorba, prostorová tvorba, výtvarná kultura** viz studijní zaměření **VÝTVARNÁ TVORBA**.
Vzdělávací obsah předmětů **počítačová grafika** a **animace** viz studijní zaměření **POČÍTAČOVÁ GRAFIKA**.

UČEBNÍ PLÁN POČÍTAČOVÁ GRAFIKA A VÝTVARNÁ TVORBA

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 61

Předměty	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
počítačová grafika	3	3	3	3	3	3	3
animace							
kresba							
malba	3	3	3	3	3	3	3
prostorová tvorba							
dekorativní tvorba							
povinně celkem	6	6	6	6	6	6	6

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 62

	přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
počítačová grafika	3	3	3	3	3
animace					
kresba					
malba	3	3	3	3	3
prostorová tvorba					
dekorativní tvorba					
výtvarná kultura					
povinně celkem	6	6	6	6	6

Poznámky k učebnímu plánu:

- Výuka se realizuje kolektivně ve skupině max. 15 žáků.
- Jednotlivé předměty se v rámci výtvarné činnosti prolínají.

7.3.1 UMĚLECKÁ PRAXE VÝTVARNÉ TVORBY A POČÍTAČOVÉ GRAFIKY

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studium je určeno stávajícím žákům výtvarného oboru, kteří jsou studenty maturitních ročníků středních škol a zároveň jsou již absolventy II. stupně studijních zaměření: Výtvarné tvorby a počítačové grafiky. Žáci tohoto studijního zaměření se v rámci studia zpravidla připravují na studium uměleckých typů vysokých škol a jsou důležitou součástí kolektivů, svoje schopnosti předávají mladším spolužákům. Pro tyto žáky je v třídní knize vytvořen individuální plán práce.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- počítačová grafika
- animace
- kresba
- malba
- dekorativní tvorba
- prostorová tvorba
- výtvarná kultura

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

Vzdělávací obsah předmětů **kresba, malba, dekorativní tvorba, prostorová tvorba, výtvarná kultura** viz studijní zaměření **VÝTVARNÁ TVORBA**. Vzdelávací obsah předmětů **počítačová grafika** a **animace** viz studijní zaměření **POČÍTAČOVÁ GRAFIKA**.

UČEBNÍ PLÁN UMĚLECKÁ PRAXE VÝTVARNÉ TVORBY A POČÍTAČOVÉ GRAFIKY UMĚLECKÁ PRAXE UČ.PLÁN Č.: ŠVP 62A

	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
počítačová grafika animace	3	3	3	3
kresba malba prostorová tvorba dekorativní tvorba výtvarná kultura	3	3	3	3
povinně celkem	6	6	6	6

Poznámky k učebnímu plánu:

- Výuka se realizuje kolektivně ve skupině max. 15 žáků.
- Jednotlivé předměty se v rámci výtvarné činnosti prolínají.

8 VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU

motto:

*„Je mnoho různých povolání,
ale tanec je poslání,
ve kterém čas není ničím a jeho náplň vším.“*

CHARAKTERISTIKA OBORU

Výuka v tanečním oboru rozvíjí taneční nadání jedince. Prostřednictvím tance prohlubuje v dítěti kreativitu, smysl pro krásu a harmonii. Poskytuje mu základy odborného vzdělání, které může uplatnit jako tanečník v neprofesionálních činnostech, rozličných povoláních, ale i přípravu pro studium vedoucí k profesionální dráze. Taneční obor nabízí zájemcům možnost výběru ze dvou různých **studijních zaměření**:

▪ SOUČASNÝ, KLASICKÝ A LIDOVÝ TANEC

Výuka je zaměřena na klasický a současný tanec.

PROFIL ABSOLVENTA TANEČNÍHO OBORU

- je schopen vytvořit vlastní choreografii (včetně návrhu kostýmů, výběru hudby, scény)
- uvědomuje si své tělo, dokáže s ním pracovat na základě anatomické stavby a zná své pohybové možnosti
- je schopen pohybově a emocionálně reagovat na danou hudební předlohu
- má povědomí o rozčlenění jevištního prostoru a orientuje se v něm
- dokáže se osobitě vyjádřit v taneční kompozici s využitím probraných tanečních technik
- osvojil si principy vytrvalé a soustředěné práce na sobě
- chápe svoji osobitou jedinečnost, ale zároveň i to, že je součástí skupiny
- vnímá důležitost vztahů mezi jednotlivci ve skupině, a tím je schopen přispět k vytvoření společného díla
- zná elementární taneční pojmy a dějiny tance
- svými výstupy je zapojen do kulturního dění ve městě
- uvědomuje si propojenost mezi uměleckými obory

ORGANIZACE VÝUKY A PRŮBĚH STUDIA NA TANEČNÍM OBORU

Studium je rozděleno do dvou stupňů. Prvnímu stupni předchází dvouletá taneční příprava. **I. stupeň** je sedmiletý a je určen žákům z taneční přípravy a novým zájemcům od 7 let věku. **II. stupeň** je čtyřletý a je určen absolventům I. stupně nebo novým uchazečům od 14 let věku, kteří prokážou potřebné znalosti a dovednosti. Oba stupně jsou završeny absolventskou zkouškou. Výuka na tanečním oboru je kolektivní. V rámci výuky jsou realizovány dlouhodobé i krátkodobé projekty završené veřejnou prezentací.

Škola organizuje i čtyřleté studium pro dospělé (SPD) určené absolventům II. stupně, kteří chtějí i nadále rozvíjet svoje taneční dovednosti. Pro dospělé studenty vytváří učitel individuální vzdělávací plán na základě jejich konkrétních představ. Studium probíhá podle učebního plánu pro II. stupeň.

8.1 SOUČASNÝ, KLASICKÝ A LIDOVÝ TANEC

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studijní zaměření je určeno zájemcům, kteří se chtějí naučit základům současného, lidového a klasického tance a kultivovat vlastní pohybový projev. Žáci se kromě základních tanečních a choreografických prvků učí intenzivněji vnímat hudbu a své tělo a používat pohyb jako komunikační prostředek.

V prvních dvou ročnících jsou žáci připravováni na vybrané taneční techniky. Od třetího ročníku probíhá výuka lidového, klasického a současného tance. Ve vyšších ročnících dále rozvíjejí své pohybové schopnosti a také tvoří vlastní choreografie. Žáci II. stupně a studia pro dospělé získávají přehled o historii tance. Studium je koncipováno tak, aby absolventi byli schopni zapojit se aktivně do uměleckého života.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- taneční průprava
- taneční praxe
- klasická taneční technika
- klasický tanec
- současný tanec
- lidový tanec
- taneční soubor

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

taneční průprava

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- používá správné držení těla v základních polohách na místě i v základních prvcích pohybu z místa
- umí zapojit jednotlivé svalové oblasti přiměřeně k anatomickým možnostem
- zvládá taneční chůzi, běh, poskočný krok, cval
- zvládá základní gymnastické prvky s dopomocí pedagoga (kotoul vpřed, převal, svička, kolíbka,...)

2. ročník – Žák:

- používá správné držení těla v základních polohách na místě i v základních prvcích pohybu z místa
- přiměřenými cviky vypracovává celkovou sílu, pružnost, koordinaci a aktivní pohyblivost jednotlivých částí i celého těla
- zvládá chůzi, běh, poskoky, cval, skoky, otáčky – v různých krátkých kombinacích
- orientuje se v prostoru (kruh, řada, zástup)
- pohybem reaguje na změny v hudbě
- zvládá základní gymnastické prvky (kotoul vzad...)
- ovládá rytmická cvičení, jednoduché lidové i umělé písničky ve spojení s pohybem

taneční praxe

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- uplatní získané dovednosti z taneční průpravy
- ovládá jednoduché lidové tance a taneční hry ve skupině (Žalman, Na šáteček, Trnky,...)
- ukáže krátkou vazbu několika prvků dle zadání
- rozpozná vybrané hudební pojmy
- v improvizaci ztvární spontánním způsobem náměty čerpané z přírody a pohádek

2. ročník – Žák:

- uplatní získané dovednosti z taneční průpravy
- improvizuje na základě hudebního doprovodu korepetitora (rozhovor o tématu, náslech hudebního doprovodu)
- provede krátké taneční etudy z probraných prvků se změnou postavení v prostoru
- ovládá lidové taneční hry a jednoduché lidové tance
- vyjádří náladu vycítěnou při poslechu hudebního doprovodu

- je schopen upozornit na správnost i chyby, které vidí v pohybu provedeném druhými

klasická taneční technika

I. stupeň

3. ročník – Žák:

- zvládá základní prvky čelem k tyči, jednotlivé pozice paží a dolních končetin u tyče i na volnosti
- zvládá přípravné a první port de bras
- zvládá jednoduchá cvičení na volnosti
- zvládá průpravné cvičení pro skoky
- umí použít základní pojmy

4. ročník – Žák:

- předvede základní prvky čelem i bokem k tyči
- zvládá druhé a třetí port de bras a épaulement na volnosti
- zvládá základy techniky skoku na místě i do prostoru, kratší skokové vazby
- provádí náročnější prvky s výdržemi v jednotlivých polohách
- ukáže rozsah dolních končetin, plasticitu trupu a paží
- používá koordinaci horních a dolních končetin v krátké vazbě
- ovládá základní pojmy

5. – 7. ročník – Žák:

- převede základní prvky à la barre čelem a bokem, au milieu
- zapojí při pohybu koordinaci trupu, dolních a horních končetin s důrazem na vybudování svalové síly, aplomb a balon
- uplatní smysl pro harmonický řád, čistý styl tanečního pohybu a pro systematickou práci
- používá názvosloví KTT
- má pojem o základních historických etapách stěžejních pro vývoj tanečního umění
- probranou látku využívá ve vazbách a choreografiích s hudebním doprovodem vhodného žánru

současný tanec

I. stupeň

3. ročník – Žák:

- posiluje jednotlivé svalové partie pro uvědomění si správného držení těla
- protahuje jednotlivé části těla se zaměřením na kyčelní klouby a pružnost páteře
- zvládá základy švihové techniky paží, trupu a dolních končetin
- umí se pohybovat a orientovat v prostoru (číslování sálu, rozdělení prostoru – diagonála, proudy)
- orientuje se v základním názvosloví
- používá své tvořivé schopnosti při práci ve skupině
- probranou látku využívá ve vazbách a choreografiích s hudebním doprovodem vhodného žánru

4. ročník – Žák:

- uplatní švihovou techniku paží, trupu a dolních končetin
- pohybuje se v prostoru s důrazem na změny poloh (práce s těžištěm, dynamika pohybu)
- uplatní své tvořivé schopnosti, smysl pro vzájemnou pohybovou souhru a práci ve skupině
- využívá prostorové citění (vnímání sebe sama ve vztahu k ostatním tanečnickům)
- využívá zvolenou rekvizitu
- aplikuje probranou látku na hudební skladbu vhodného žánru a využívá základů tanečních technik v rámci improvizace
- uplatní pohybovou paměť ve složitějších vazbách

5. – 7. ročník – Žák:

- užívá rotační techniku v pohybu
- dodržuje zásady optimálního postavení těla při provádění pohybových úkolů
- rozliší vybrané techniky současného tance a uplatní jejich základní principy v praxi
- používá kreativní přístup při tvorbě vlastních i zadaných tanečních témat v rámci improvizace
- používá správné odborné názvosloví
- orientuje se v dějinách tance
- propojuje koordinaci, pohybovou paměť, stabilitu, orientaci v prostoru, skokovou a rotační techniku v pohybových vazbách
- orientuje se v hudební předloze a dokáže ji pohybově vyjádřit
- je schopen vypracovat kompozici pro jevištní provedení
- vnímá a hodnotí komunikační obsah choreografického díla
- prezentuje choreografickou tvorbu pedagoga

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- uplatňuje vybrané techniky současného tance

1. – 3. ročník – Žák:

- využívá specifika technik současného tance
- uplatňuje při tanečním projevu vztah mezi myšlením, pohybem a emocemi
- rozvíjí smysl pro výrazovou formu a styl tanečního pohybu současného tance

- má znalosti z vybraných kapitol dějin tance
- 4. ročník – Žák:**
- předvede vazby s větší technickou a obsahovou náročností
 - dokáže osobitě vyjádřit zvolený námět při improvizaci
 - rozlišuje prostorové, časové a pohybové vztahy
 - je schopen připravit pro sebe i pro skupinu vypovídající autorskou choreografii a prezentovat ji
 - umí uplatnit získané dovednosti při hodnocení vlastního či jiného uměleckého díla a dokáže o něm diskutovat

lidový tanec

I. stupeň

3. ročník – Žák:

- ovládá základní kroky lidových tanců ve dvoudobém a třídobém taktu

4. ročník – Žák:

- užívá základní kroky lidových tanců ve dvoudobém a třídobém taktu propojeny do tanečních celků

5. ročník – Žák:

- ztvární různé verze a varianty českých a moravských tanců

klasický tanec

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- zdokonaluje koordinaci, pohybovou paměť, stabilitu, orientaci v prostoru, skokovou a rotační techniku ve složitějších vazbách

1. – 3. ročník – Žák:

- podílí se na tvůrčí spolupráci s pedagogem
- dokáže propojit uměleckou činnost s kvalitní technickou dovedností
- využívá techniku klasického tance ve vazbách

4. ročník – Žák:

- používá složitější technická cvičení a vnímá prostorové vztahy vnější i vnitřní
- užívá odborné názvosloví a orientuje se v historických souvislostech
- v tanci propojuje emocionální, fyzickou i intelektuální rovinu

taneční soubor

I. stupeň

1. – 7. ročník – Žák:

- používá při tvorbě prvky z probraných tanečních technik
- aktivně se podílí na přípravě společných choreografií podle svých pohybových a osobnostních dispozic
- uplatňuje získané dovednosti ve svém vlastním uměleckém projevu
- uvědomuje si svoji roli ve skupině a je za ni zodpovědný jak při procesu vzniku, tak i při samotné interpretaci

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- kreativně se zapojuje při zpracování vlastních i zadaných tanečních témat

1. – 4. ročník – Žák:

- je schopen samostatně vytvořit vlastní choreografii pro sólový výstup i skupinu
- vnímá hudební, výtvarnou i pohybovou složku taneční choreografie
- používá zvolené téma, námět v hlubším kontextu a tvořivě s ním pracuje

UČEBNÍ PLÁN SOUČASNÝ, KLASICKÝ A LIDOVÝ TANEC

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 63

	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
taneční příprava	1,5	1,5					
současný tanec			1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
klasická taneční technika			1,5	1,5	1,5	2	2
lidový tanec			0,5	0,5	0,5		
taneční praxe	1,5	1,5					
povinně celkem	3	3	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
taneční soubor	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 64

	přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
současný tanec	2	2	2	2	2
klasický tanec	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
povinně celkem	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
taneční soubor	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Výuka se realizuje kolektivně ve skupině max. 15 žáků v základním studiu I. a II. stupně, ve skupině min. 5 žáků v tanečním souboru.
- Výuku je možné organizovat společně pro žáky I. a II. stupně základního studia a studia pro dospělé.

8.1.1 UMĚLECKÁ PRAXE TANEČNÍHO OBORU

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Studium je určeno stávajícím žákům výtvarného oboru, kteří jsou studenty maturitních ročníků středních škol a zároveň jsou již absolventy II. stupně studijních zaměření: Současný, klasický a lidový tanec. Žáci tohoto studijního zaměření se v rámci studia zpravidla připravují na studium uměleckých typů vysokých škol a jsou důležitou součástí kolektivů, svoje schopnosti předávají mladším spolužákům. Pro tyto žáky je v třídní knize vytvořen individuální plán práce.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- **klasický tanec**
- **současný tanec**
- **taneční soubor**

VZDĚLÁVACÍ OBSAH UMĚLECKÉ PRAXE TANEČNÍHO OBORU

UMĚLECKÁ PRAXE

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 64A

	přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
současný tanec	2	2	2	2	2
klasický tanec	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
povinně celkem	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5
taneční soubor	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Poznámky k učebnímu plánu:

- Výuka se realizuje kolektivně ve skupině max. 15 žáků v základním studiu I. a II. stupně, ve skupině min. 5 žáků v tanečním souboru.
- Výuku je možné organizovat společně pro žáky I. a II. stupně základního studia, umělecké praxe a studia pro dospělé.

9 VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ- DRAMATICKÉHO OBORU

CHARAKTERISTIKA LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU

V literárně-dramatickém oboru nabízíme dětem rozvoj vlastní tvořivosti prostředky dramatické výchovy, které obohacují osobnost zejména skrze schopnost vcítit se, vmyslet se, vžít se. Naším cílem rozhodně není vychovávat budoucí herce a herečky. V LDO se především snažíme prohlubovat v dětech vnímání sebe sama, druhých lidí a okolního světa, posilujeme dovednosti potřebné pro přirozený a pravdivý projev v oblasti divadla, přednesu, literární tvorby. Zabýváme se tedy výrazovými prostředky hlasovými, pohybovými, výtvarnými, hudebními a slovesnými. Pracujeme jak ve skupině, tak individuálně. Umožňujeme dětem získat tvůrčí zkušenost v oblasti vztahů a jednání, komunikace a sdělování, což mohou nadále uplatnit v kterémkoli oboru lidské činnosti. Literárně-dramatický obor nabízí zájemcům vzdělávání v rámci **studijního zaměření**:

▪ **DIVADLO A LITERATURA**

ORGANIZACE VÝUKY A PRŮBĚH STUDIA V LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉM OBORU

Studium je určeno rozděleno do dvou stupňů, které na sebe navazují. Prvnímu stupni předchází příprava pro děti od 6 let věku. Výuka je skupinová, některé předměty jsou vyučovány individuálně. V rámci výuky jsou realizovány dlouhodobé i krátkodobé projekty (často s mezioborovou spoluprací) završené veřejnou prezentací.

Škola organizuje i studium pro dospělé určené absolventům II. stupně, kteří chtějí nadále prohlubovat své vzdělání a novým uchazečům, kteří prokážou potřebné znalosti a dovednosti v daném oboru. Studium probíhá podle učebního plánu pro II. stupeň. Učitel tvoří pro studenta individuální vzdělávací plán na základě jeho konkrétních představ a potřeb.

9.1 DIVADLO A LITERATURA

CHARAKTERISTIKA STUDIJNÍHO ZAMĚŘENÍ

Základem studia v literárně-dramatickém oboru je předmět „dramatika a slovesnost“. S menšími dětmi při těchto hodinách hrajeme hry pro rozvoj tvořivosti, smyslového vnímání, jazykové kreativity, případně se již pokoušíme připravit krátké představení. Pro hru také rádi používáme loutky, masky a různé předměty. Starší žáci buď pracují s hotovým textem, nebo při improvizacích objevují vlastní témata a příběhy, které pak ve spolupráci s učitelem dále rozvíjí. Tento způsob práce se nám velice osvědčil a potvrdil zkušenost, že žáci, kteří dostanou prostor pro vlastní tvorbu a představivost, pracují s daleko větší chutí a radostí.

Kromě toho navštěvují žáci hodiny přednesu. V těchto hodinách se žáci seznamují s díly české i světové literatury poněkud jinak, než se tomu děje na základních a středních školách. To znamená, že nám ani tak nejde o životopisná data spisovatelů a seznam názvů jejich děl, ale o schopnost interpretovat daný text a sdělit ho poutavě posluchačům; jde o objevování krásy češtiny a živé řeči vůbec.

VYUČOVACÍ PŘEDMĚTY

- **dramatika a slovesnost**
- **přednes**

VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ

dramatika a slovesnost

I. stupeň

1. ročník – Žák:

- při jednoduchých společenských hrách dodržuje daná pravidla
- reaguje na charakter hudby pantomimickým pohybem
- respektuje ostatní členy kolektivu při volném pohybu v prostoru
- udrží jednoduchý rytmus a dynamiku – zvukem, pohybem i hlasem

2. a 3. ročník – Žák:

- zvládá základní společenské návyky ve styku s dětmi i dospělými
- vyjádří své emoce prostřednictvím výtvarných a pohybových činností
- uplatní své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhé
- provede pantomimickou etudu na dané téma
- objasní své vlastní stanovisko k textu
- uvědomuje si v jednoduché dramatické hře své partnery v prostoru a reaguje na ně
- ztvární jednoduchou etudu
- předvede hru se zástupnou rekvizitou

4. – 7. ročník – Žák:

- zná techniku výměny rolí v jednoduché etudě nebo dramatizaci
- koordinuje pohyby se zvukem
- orientuje se v základní divadelní terminologii (role, režisér, jeviště, hlediště apod.)
- podílí se na vytvoření příjemné atmosféry v týmu
- vytvoří jednoduchou improvizaci s loutkou a uplatní základní principy jejího ožívání
- podporuje diskusi ve skupině
- předvede jednoduchou slovní improvizaci
- kultivovaně formuluje své myšlenky a názory v logickém sledu
- pojmenuje různé typy textů
- respektuje prostor druhých
- empaticky reaguje na podněty druhých
- zhodnotí výsledky svých činů
- dokáže přijímat kritiku druhých
- zhodnotí práci druhých
- srozumitelně artikuluje osobní názor na dramatické i literární dílo
- přináší vlastní nápady do uceleného dramatického tvaru
- improvizuje na dané téma
- písemně zpracuje samostatně zvolenou formou vlastní tvorbu
- uplatňuje kritické myšlení – rozlišuje, třídí, pojmenovává své zážitky z divadelního představení (v roli aktéra i diváka)

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- dodržuje správné zásady pohybu na jevišti
- je schopen spolupráce v souboru, umí reagovat na ostatní členy
- zvládá dramaticky ztvárnit divadelní roli a improvizovat
- spolupracuje na představení

1. – 4. ročník – Žák:

- uplatňuje zákonitosti struktury dramatického tvaru
- herecky vytvoří charakter postavy
- bezpečně rozeznává rozdíly mezi různými uměleckými žánry a styly
- aktivně a poučeně se podílí na tvorbě jednotlivých složek divadelní inscenace (scénografie, dramaturgie, scénická hudba, režie)
- zhodnotí dramatické nebo literární dílo, včetně způsobu jeho provedení

přednes

I. stupeň

3. ročník – Žák:

- je schopen autentického mluveného projevu při interpretaci textu z oblasti krásné literatury (beletrie či poezie)
- má základní znalosti a dovednosti, aby uměl sdělit obsah textu
- dovede přijímat rady učitele a s přibývajícím zkušenostmi si uvědomuje své přednosti i nedostatky

4. – 7. ročník – Žák:

- má takové znalosti a dovednosti, aby dokázal sdělovat text podle smyslu a způsobem odpovídajícím jeho literárnímu charakteru
- je schopen osvojovat si a rozvíjet základy hlasové a mluvní vybavenosti
- reflektuje, přiměřeně věku a zkušenostem, vlastní výkon i výkony ostatních rozpozná základní literární žánry (povídka, román, báseň apod.)

II. stupeň

Přípravný ročník – Žák:

- umí pracovat s textem, podílí se na výběru
- při přednesu využívá gestikulaci, mimiku, drží správný postoj
- umí kriticky zhodnotit svůj výkon i výkon ostatních
- dodržuje správné zásady pohybu na jevišti
- je schopen spolupráce v souboru, umí reagovat na ostatní členy
- zvládá dramaticky ztvárnit divadelní roli a improvizovat
- spolupracuje na představení

1. - 4. ročník – Žák:

- ve spolupráci s pedagogem vybere vhodnou literární předlohu, interpretuje její obsah a připraví samostatně vystoupení
- umí vytvořit napětí, vědomě pracuje s temporytmem, pauzou, gradací
- umí pojmenovat žánr a styl literárního díla a svůj přednes danému žánru a stylu přizpůsobí.
- při čtení textu a přednesu z paměti umí navodit kontakt s divákem
- přednesem vyjádří osobní vztah k tématu literární předlohy

UČEBNÍ PLÁN LITERÁRNĚ-DRAMATICKÝ OBOR

I. stupeň

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 65

	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.
dramatika a slovesnost	2	2	2	2	2	2	2
přednes			0,5	0,5	1	1	1
povinně celkem	2	2	2,5	2,5	3	3	3

II. stupeň a SPD

UČ.PLÁN Č.: ŠVP 66

	přípr. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.
dramatika a slovesnost	2	2	2	2	2
přednes	(1)	1	1	1	1
povinně celkem	2	3	3	3	3

Poznámky k učebním plánům:

- Předmět dramatika a slovesnost se vyučuje ve skupině maximálně 10 žáků
- Předmět přednes se vyučuje individuálně nebo ve skupině maximálně 5 žáků v základním studiu na I. a II. stupni
- Předmět přednes je v přípravném ročníku II. stupně nepovinný

10 ZABEZPEČENÍ VÝUKY ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Škola poskytuje žákům se speciálními vzdělávacími potřebami základní umělecké vzdělávání ve všech oborech, pokud prokáží nezbytné předpoklady pro přijetí do naší školy.

Na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka škola zpracovává individuální vzdělávací plán zpravidla na dobu jednoho roku. Vychází ze školního vzdělávacího programu a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice. Individuální plán je zpracován ve spolupráci se školským poradenským zařízením, zletilým žákem nebo zákonným zástupcem žáka. Individuální vzdělávací plán obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje žáka a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání žáka atd.

Důležitými faktory vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami je určení stupně podpůrných opatření, individuální přístup k žákovi, častá komunikace mezi učitelem a zákonnými zástupci žáka a vhodná volba uměleckého oboru.

V rámci podpůrných opatření prvního stupně a pokud vzdělávání žáka vyžaduje spolupráci více pedagogů, vytváří škola Plán pedagogické podpory, který zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu.

Škola nemá bohužel v žádné z budov bezbariérový přístup.

11 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Škola vytváří podmínky pro vzdělávání mimořádně nadaných žáků. Na základě potvrzení školského poradenského zařízení (PPP), ředitel školy schválí přijetí žáka a jeho individuální vzdělávací plán. Individuální vzdělávací plán je vytvořen na dobu jednoho školního roku, vychází ze školního vzdělávacího programu školy, závěrů školského poradenského zařízení a vyjádření zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Tento plán je součástí dokumentace žáka ve školní matrice.

Přijímání a postup do vyšších ročníků nadaných a mimořádně nadaných žáků v základních uměleckých školách je stanoveno ve vyhlášce č. 71/2005 Sb. o základním uměleckém vzdělávání, v platném znění.

HODNOCENÍ ŽÁKŮ

11.1 Zásady a způsob hodnocení žáků

Hodnocení žáků úzce souvisí se základním cílem školy vytvářet bezpečné motivující prostředí, které žáky podněcuje k tvořivosti. Při hodnocení máme proto vždy na paměti následující zásady:

- Preferujeme pozitivní zpětnou vazbu - zdůrazňujeme, co se žákovi daří.
- Negativní zpětnou vazbu (co se žákovi nedaří) pojmáme jako prostor pro rozvoj.
- Zpětnou vazbu podáváme věcně, s vědomím, že se jedná o subjektivní náhled.
- Zvažujeme vhodné formulace (není efektivní, pokud zpětná vazba vyzní jako výčitka, ironie nebo dokonce sarkasmus).
- Uplatňujeme individuální přístup (pro někoho může být negativní hodnocení motivující, pro někoho naopak demotivující...) Hodnotíme individuální pokrok žáka v rámci jeho možností.
- Zpětnou vazbu podáváme bezprostředně. Okamžitá zpětná vazba je jednou ze základních podmínek efektivního učení.
- Chybu chápeme jako příležitost k učení. Všimnout si chyby, pojmenovat ji a snažit se, aby se znova neopakovala, je jeden ze základních principů učení. Chyba není a nesmí být důvod k trestu.
- Žáky vedeme k sebehodnocení. Sebehodnocení rozvíjí schopnost posoudit výsledek své práce, osobní možnosti a rezervy. Sebehodnocení žáka je jednou z významných kompetencí, kterou chceme žáky naučit.
- Ve skupině a v kolektivu vedeme žáky k vzájemnému hodnocení.
- Hodnocení by mělo být transparentní – žák musí vědět, za co je hodnocen. Proto hodnotíme na základě předem domluvených kritérií.

11.2 Hodnocení prospěchu žáků

V ZUŠ Trutnov se provádí výstupní hodnocení formou klasifikace (na vysvědčení). Klasifikace, slovní hodnocení žáků a sebehodnocení žáka platí pro průběžné hodnocení v hodinách. Slovní hodnocení chápeme jako souhrnnou zpětnou vazbu o tom, co dítě zvládlo při osvojování konkrétních dovedností, vědomostí a návyků. Může také poskytovat informaci o cílech vzdělávání pro další období. Při slovním hodnocení dodržujeme výše uvedené principy hodnocení v ZUŠ Trutnov. Sebehodnocení pojmáme jako důležitou dovednost žáka, které má přímý vliv na jeho sebepojetí a sebevědomí, sociální dovednosti a asertivitu. Vede k analýze provedené činnosti, ke zhodnocení příčin neúspěchu a k zamyšlení se, jak to příště udělat jinak, ke zhodnocení toho, co se povedlo, k zhodnocení průběhu a výsledku jeho práce a k zamyšlení, jak předejít chybám. V průběhu školního roku učitel provádí klasifikaci u individuální a skupinové výuky 2x za měsíc a u kolektivní výuky 1x za měsíc do elektronické třídní knihy. Slovní hodnocení na vysvědčení je dobrovolné.

Pokud žák z jakéhokoliv důvodu zamešká takový počet hodin, při kterém učitel nemůže objektivně hodnotit jeho studium za pololetí, bude žákovi klasifikace odložena na náhradní termín. Nelze-li žáka hodnotit za první pololetí ze závažných objektivních příčin, platí pro jeho hodnocení náhradní termín shodný s hodnocením za druhé pololetí příslušného školního roku. Pokud tato situace nastane v druhém pololetí, náhradní termín pro hodnocení je stanoven na poslední srpnový týden příslušného školního roku. Do 70% zameškaných hodin z celkového počtu za pololetí je návrh na odložení klasifikace v kompetenci učitele (záleží na splnění např. čtvrtletních testů apod.). Překročí-li absence v některém předmětu více jak 70% z celkového počtu hodin, bude hodnocení provedeno v náhradním termínu vždy. Tato situace může nastat výjimečně i z důvodu nástupu žáka ke studiu uprostřed školního roku.

Způsoby hodnocení na vysvědčení:

I. stupeň	1. – 7. ročník	klasifikace
II. stupeň a SPD	1. – 4. ročník	klasifikace

Učitel může slovní hodnocení použít na vysvědčení jako doplněk ke klasifikaci.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se s použitím klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- a) 1 – **výborný**
- b) 2 – **chvalitebný**
- c) 3 – **uspokojivý**
- d) 4 – **neuspokojivý**

Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů ŠVP, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka.

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) **prospěl(a) s vyznamenáním**
- b) **prospěl(a)**
- c) **neprospěl(a)**

Žák je hodnocen stupněm **prospěl(a) s vyznamenáním**, v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 (chvalitebný) a průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5.

Žák je hodnocen stupněm **prospěl(a)**, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 4 (neuspokojivý).

Žák je hodnocen stupněm **neprospěl(a)**, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 4 (neuspokojivý).

11.3 Komisionální zkoušky

- Podle § 6 vyhlášky o základním uměleckém vzdělávání č. 71/2005 Sb., ve znění novely vyhlášky č. 70/2019 Sb. se komisionální zkoušky konají:
- Při přijímání uchazečů ke vzdělávání
- Při postupových zkouškách
- Při absolventské zkoušce v závěru I. a II. stupně základního studia a studia pro dospělé.
- Při přeřazení nadaného nebo mimořádně nadaného žáka do některého vyššího ročníku bez absolvování předcházejícího ročníku nebo ročníků
- Při opravných zkouškách

Zkouška má být pro žáka motivující, nikoliv stresující (princip bezpečného prostředí ve škole).

Hodnocení, které probíhá formou diskuze s důrazem na zpětnou vazbu, se vždy vedle komise účastní i další žáci. (Ve výjimečných případech lze vykonat komisionální zkoušku v náhradním termínu bez

účasti dalších žáků.) Zkouška je hodnocena klasifikací, která se dle zvážení třídního učitele promítá do závěrečného hodnocení na vysvědčení.

HUDEBNÍ OBOR

Žáci, kteří navštěvují individuální či skupinovou výuku v hudebním oboru, musí vykonat z daného předmětu praktickou postupovou zkoušku v každém ročníku. (Netýká se žáků se studijním zaměřením Hudební příprava). První i druhý stupeň studia hudebního oboru zakončují žáci veřejným absolventským vystoupením či koncertem, na jehož plánování a organizaci se aktivně podílejí.

VÝTVARNÝ OBOR

Žáci výtvarného oboru konají pouze závěrečné zkoušky na konci studia I. a II. stupně. Absolventi vytvoří v průběhu posledního roku studia výtvarnou práci a obhájí ji v kolokviu složeném z učitelů a žáků výtvarného oboru.

TANEČNÍ OBOR

Žáci musí vykonat praktickou zkoušku v každém ročníku. Zkoušky se konají na konci školního roku formou setkání učitelů s žáky či formou veřejného představení. Na konci 7. ročníku I. stupně a 4. ročníku II. stupně má komisionální zkouška formu veřejného absolventského představení.

LITERÁRNĚ-DRAMATICKÝ OBOR

Žáci LDO konají pouze komisionální absolventskou zkoušku na konci studia I. a II. stupně formou absolventského představení.

Přijímání a postup do vyšších ročníků nadaných a mimořádně nadaných žáků v základních uměleckých školách je stanoveno ve vyhlášce č. 71/2005 Sb. o základním uměleckém vzdělávání, v platném znění.

12 VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY

Cílem vlastního hodnocení školy je zjistit úroveň podmínek vzdělávání, klima ve škole, výsledky práce ve stanoveném časové období. Tato zjištění slouží k plánování rozvoje školy v příštích letech. Podle § 12 odst. 2 zákona č. 167/2018 Sb., kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb. (tzv. školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, je vlastní hodnocení školy východiskem pro zpracování výroční zprávy o činnosti školy.

OBLASTI HODNOCENÍ

1. **Průběh vzdělávání** - uplatňování výchovných a vzdělávacích strategií ze strany učitelů
2. **Výsledky vzdělávání žáků**
3. **Podmínky ke vzdělávání** (materiální, technické, hygienické a další podmínky ke vzdělávání)
4. **Podpora školy žákům, spolupráce s rodiči, vztah školy a dalších subjektů** (zřizovatel, veřejnost)

NÁSTROJE HODNOCENÍ

- Rozbor pedagogické dokumentace
- Hodnotící rozhovory s učiteli
- Rozhovory s rodiči a žáky
- Přehled pedagogických aktivit učitele v průběhu roku
- Hospitace
- Ankety a dotazníky pro žáky, učitele, rodiče

ČASOVÉ ROZVRŽENÍ ČINNOSTÍ

Vlastní hodnocení školy probíhá za využití některých jeho nástrojů průběžně po celý školní rok. Pro hodnotící rozhovory s učiteli je každoročně vyhrazeno období I. pololetí, ankety a dotazníky pro rodiče, žáky a učitele jsou využívány příležitostně a nepravidelně.